Dzisiaj 24 strony

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 238

Poznań, sobota dnia 28 maja 1932

Rok XXVII

Niebezpieczne pomysły

W miarę utrwalania się przekonania, że w obecnych stosunkach rząd nasz nie może liczyć na większą pożyczkę zagraniczną, ożyły znowu różne pomysły inflacyjne. Występują one w rozmaitej formie, zależnie od temperamentu i poczytalności autorów. U jednych jest to fanatyczna wojna ze „złotym cielcem", u innych „waluta pracy", lub jeszcze oględniej „dostosowanie systemu finansowego do potrzeb produkcji i konsumcji". Tak określiła swoje stanowisko konferencja klasowych związków zawodowych, kierowanych — jak wiadomo — przez P. P. S.

W obozie „sanacyjnym" panuje pod tym względem zupełne rozbicie poglądów. Rząd — jak to wyraźnie powiedział p. premjer Prystor na znanej herbatce, na której padła zapowiedź obniżki płac urzędniczych — stoi na stanowisku obrony waluty i normalnej kapitalizacji, a zatem jest przeciwny wszelkiej inflacji, jawnej czy ukrytej. Inaczej oczywiście być nie może, o ile ma się jeszcze choćby iskrę nadziei na jakiś kredyt zagraniczny.

Stanowisko to wymaga jednak wielkich ofiar ze strony całego społeczeństwa, a te nie wpływają na wzrost popularności obozu „sanacyjnego". To też czynniki mniej w nim cierpliwe, a swą przeszłością polityczną związane ciągle jeszcze z ideologją socjalistyczną, buntują się przeciwko niewdzięcznej polityce „wytrwania" i rzucają się na eksperymenty, które ich zdaniem mogłyby przerwać obręcz kryzysu, a które naprawdę sprowadzić musiałyby nieuchronną katastrofę.

O kampanji inflacyjnej niektórych grup „sanacyjnych" pisaliśmy już poprzednio. Obecnie mamy do zanotowania projekt wypuszczenia bonów skarbowych, z którym wystąpił zupełnie otwarcie jeden z dzienników warszawskich, pozostający w bliskich stosunkach (i zależności) ze sferami rządowemi.

Pogłoski o wypuszczeniu bonów skarbowych krążą od dłuższego już czasu. Opowiadano nawet, że bony takie są już wydrukowane, co jednak spotkało się z kategorycznym sprzeciwem „miarodajnych" czynników.

Bony skarbowe nie są u nas nowością i dlatego nie będziemy ani streszczali obszernie projektu ich wypuszczenia, ani z nim polemizowali. Jeśli obecnie niema warunków na uzyskanie pożyczki zagranicznej, to tem mniej istnieją one dla pożyczki wewnętrznej, choćby krótkoterminowej, jaką byłyby proponowane bony. Jest rzeczą aż nadto jasną, że bony takie nie utrzymałyby się na nominalnym kursie, a to nietylko spowodowałoby wzrost cen i drożyznę, ale także musiałoby odbić się ujemnie na kursie oficjalnej waluty, choćby pokrycie jej nie uległo zmniejszeniu. Wszystko to przeżywaliśmy w r. 1925, a i teraz nie mogłoby być inaczej, bo prawa pieniądza są niezmienne, przynajmniej tak długo, jak istnieje sam pieniądz.

Politycy i ekonomiści „sanacyjni" rozumują: „Dusimy się z powodu braku kapitału. Skoro go nie można uzyskać znikąd, to trzeba bodaj stworzyć pewną namiastkę". Błąd i szkodliwość tego rozumowania polega na tem, że pomija ono czynnik zaufania. Trudno się przyznać do braku zaufania, jeszcze trudniej do tego, że zaufanie to mógłby pozyskać — kto inny. A jednak fakty z ostatnich nawet czasów dowodzą, że to, o co Polska bezskutecznie się ubiega, a mianowicie kredyt zagraniczny, jest udziałem innych państw, dotkniętych także kryzysem.

Obóz „sanacyjny" unika sprowadzenia spraw finansowych i gospodarczych na teren polityczny, choć cały świat zrozumiał już ten związek i stara się do niego dostosować. Z tego zamykania oczu na oczywistą rzeczywistość rodzą się ryzykowne pomysły inflacyjne, przybierające w niektórych kołach „sanacji" wprost rewolucyjny charakter.

Nie przesądzamy, czy projekt bonów skarbowych będzie zrealizowany. Twierdzimy jednak kategorycznie, że już samo wysunięcie go jest w najwyższym stopniu szkodliwe, bo powiększa istniejący chaos pojęć i zabija resztki zaufania. Pomysł taki mógł się zrodzić tylko w mózgach bankrutów.

M. K.

Rozruchy w Niemczech potęgują się

W wielu miejscowościach komuniści i hitlerowcy staczają regularne bitwy, napadając też na policję

Berlin, 28. 5. (Tel. wł.) Do krwawych starć między komunistami i narodowymi socjalistami, oraz policją doszło znów wczoraj wieczorem w Wuppertal. Zajścia te wskutek groźnej postawy skomunizowanej części ludności trwały aż do północy i dopiero nadeszłe posiłki policyjne zdołały przywrócić porządek.

Najgroźniej przedstawiała się sytuacja w Heckinghausen, gdzie policja musiała opróżnić ulice przyczem ostrzeliwano ją z okien domów i tarasów.

Wobec groźnej postawy komunistów policja wezwała mieszkańców do zamknięcia okien i zejścia z balkonów. Nie wszyscy jednak podporządkowali się temu wezwaniu wskutek czego policjanci dali kilka salw, przyczem pewien robotnik otrzymał postrzał w głowę i zmarł na miejscu. Przywołane na pomoc posiłki przeprowadziły rewizje w podejrzanych o udział w strzelaninie domach. Dopiero o godz. 2 w nocy zdołano przywrócić spokój.

W Remscheid zajścia trwały nawet do godz. 4 w nocy. I tutaj doszło do strzelaniny, w wyniku której szereg osób odniosło rany. Policja przeszukała wiele mieszkań i zauków, aresztując sporo osób. Kilku policjantów odniosło rany.

Kufstein, 28. 5. (Tel. wł.) W piątek wieczorem wydarzyły się bójki hitlerowców z komunistami. Ci ostatni urządzili zebranie demonstracyjne na którem ich mówca zaatakował Hitlera w tak gwałtowny sposób, że obecni na zebraniu hitlerowcy wyrzucili komunistów po dłuższej bijatyce i zdemolowaniu urządzenia sali. Przybyła w większej ilości policja zrobiła dopiero po dłuższych wysiłkach porządek i aresztowała szereg osób.

I w Austrji narodowi - socjaliści awanturują się z bronią w ręku

Insbruk, 28. 5. (Tel. wł.) Wczoraj w czasie demonstracyj na ulicach w Koetting, urządzonych przez zwolenników Hitlera i członków byłej grupy górnoaustrjackiej Heimwehry, którzy utworzyli nową partję nar. socjalistyczną — musiała interwenjować policja i przy pomocy żandarmerji z bronią w ręku rozpędzać demonstrantów.

Oczyszczające ulice oddziały obrzucono z domów i bocznych ulic kamieniami. Padły nawet strzały, wskutek czego i policja użyć musiała broni palnej. Jeden nar. socjalista został ciężko ranny i wraz z innymi odstawiony do szpitala, gdzie wkrótce zmarł. Dwóch dalszych walczy ze śmiercią.

Zdenerwowanie Berlina przed konferencją lozańską

Londyn, 28. 5. (PAT.) Z wiarogodnych źródeł donoszą, że do tej pory ani rząd brytyjski ani też rząd francuski nie nawiązały z rządem niemieckim żadnego kontaktu co do rzeczowego programu konferencji lozańskiej.

W kołach niemieckich panować ma z tego powodu poważne zdenerwowanie, bowiem, wobec faktu toczącej się wymiany zdań w sprawach reparacyjnych pomiędzy Londynem i Paryżem, Niemcy obawiają się, że znajdą się w Lozannie wobec solidarnego frontu brytyjsko-francuskiego.

Czynione ostatnio usiłowania przez ich ambasadora w Londynie Neuratha o przeprowadzenie wyjaśniających rozmów w sprawie konferencji lozańskiej miały nie dojść do skutku. Foreign office użyło pretekstu, że, z powodu nieobecności Mac Donalda, który osobiście zajmuje się przygotowaniem konferencji lozańskiej, rozmowy brytyjsko-niemieckie na ten temat byłyby narazie przedwczesne.

Zatrute owoce hitlerowskich prowokacyj

„Vorwärts" o antypolskiej kampanji, uprawianej przez nowoczesnych hakatystów w Niemczech i w Gdańsku

Berlin, 28. 5. (PAT.) Rejestrując odgłosy prasy francuskiej o kampanji antypolskiej, uprawianej przez koła nacjonalistyczne w Gdańsku i Prusach Wschodnich, socjalistyczny „Vorwärts" pisze:

Prawdą jest niestety i otwarcie przyznać to należy, że również społeczeństwo niemieckie od kilku tygodni podżega się przeciwko Polsce w niepraktykowany sposób. Cała niemiecka prasa prawicowa zainscenizowała kampanję, która zaczęła już przynosić zatrute owoce.

Kłamliwe, sensacyjne informacje o Gdańsku, ogłoszone przez półurzędowy organ hitlerowców „Daily Ekspress", które zgodnie z oświadczeniami kanclerza Brüninga pozbawione są wszelkich rzeczowych podstaw, doprowadziły do przyjęcia przez komisję spr. zagranicznych Reichstagu skandalicznej rezolucji nar.-socjalistów. Winę za ten skandal ponosi gabinet Rzeszy oraz stronnictwa prorządowe z powodu okazywania braku odwagi cywilnej.

Z drugiej strony niemniej niebezpiecznem jest to, co się dzieje w Gdańsku pod opieką i przy czynnem poparciu prawicowego senatu, znajdującego się pod kontrolą nar. socjalistów.

Ostrzegamy! Narodowi socjaliści dobrze wiedzą, co czynią, przenosząc główny ciężar swojej nagonki zewnętrzno-politycznej nad granice wschodnie.

Stresemann jako członek loży „Fryderyk Wielki"

We wczorajszym artykule wstępnym, omawiającym wspomnienia Stresemanna, które ukazują się obecnie drukiem, nadmieniliśmy, że w tomie I tym wspomnień znajduje się facsimile listu, wysłanego przez Stresemanna do jednej z lóż masońskich z prośbą o przyjęcie go do masonerji.

List ten wystosowany został przez zmarłego kierownika polityki niemieckiej w dn. 10 maja 1923 r. do przewodniczącego mistrza (vorsitzender Meister) loży „Friedrich der Grosse" w Berlinie. Pełny jego tekst w tłumaczeniu polskiem brzmi następująco:

„Berlin, 10 maja 1923.

„Dr. Gustaw Stresemann
„Członek Reichstagu

„Wielce Szanowny Panie Pastorze,

„Dawno już było mojem życzeniem dojść do bliższych stosunków z kołem ludzi o tych samych poglądach, którzy w naszych czasach, zużywających się w materjaliźmie, pośpiechu i niepokoju, dążą do utrzymania krainy ogólnego poczucia ludzkości, wewnętrznego zastanowienia się i uduchowienia. W wolnomularstwie niemieckiem spodziewam się znaleźć taką wspólnotę. Loża, kierowana przez Pana, daje mi możliwość powitania w niej w przyszłości jako braci osobistości, którym już teraz, jak się spodziewam, stoję blisko duchowo i jako człowiek.

„Prośba moja, Wielce Szanowny Panie Pastorze, idzie w kierunku utworzenia mi drogi do możności wypełnienia mego życzenia. Wypowiadam ją w dniu czterdziestej piątej rocznicy mych urodzin, w dojrzałych latach życia, ale w przekonaniu, że jako działający będę zawsze wdzięczny za wszystko, czego spodziewam się od tego kroku dla mego życia wewnętrznego.

„Z należnem głębokiem poważaniem
„Pański, Panu bardzo oddany
(—) Stresemann."

Wkrótce po przyjęciu go do loży, bo już 13 sierpnia 1923 roku, Stresemann został dzięki poparciu sfer masońskich mianowany kanclerzem Rzeszy, zarazem zaś kierownikiem ministerstwa spraw zagranicznych. Wiemy dobrze, jak na tem stanowisku — wespół z innymi „braćmi" z loży — pojmował „poczucie ludzkości" i dążenie do „uduchowienia". Cała jego działalność polityczna szła w kierunku nowego rozbioru Polski — i doprawdy, więcej niż symboliczne znaczenie posiada fakt, że Stresemann był członkiem loży, noszącej miano Fryderyka II, właściwego inicjatora ówczesnych rozbiorów Polski, grabieżcy Pomorza polskiego.

Stresemann był odnowicielem polityki Fryderyka II, z czego niestety nie zdawał sobie sprawy „brat" Briand, długoletni kierownik polityki francuskiej.

Rozbrojeniowa metafizyka genewska

Przewlekłe obrady Ligi Narodów na temat rozbrojenia zaczynają już nużyć opinją europejską, w prasie odzywają się coraz częściej akcenty sceptyczne. Stopniowo nabierają dyskusje cech średniowiecznego turnieju scholastycznego, rozpływają się w szczegółach i szczególikach, często zupełnie zbędnych.

Już debaty ogólne wykazały niemożliwość porozumienia zasadniczego, gdyż odrazu zarysowała się sprzeczność w poglądach mocarstw o charakterze lądowym z potęgami morskiemi. Pierwsze kładły nacisk na redukcję flot wojennych, morskie pragnęły przesunąć ograniczenia na zbrojenia lądowe.

Gdy dyskusja przeszła do zakresu redukcji jakościowej, zaznaczyła się jeszcze większa różnica zdań, dwie zupełnie odrębne koncepcje. Jedna z nich polega na skasowaniu bezpośredniem pewnych rodzajów materjału wojennego i zakazie jego dalszej produkcji, druga szuka rozwiązania zagadnienia w odebraniu pewnych typów uzbrojenia pozczególnym państwom i przekazania ich do dyspozycji Ligi Narodów — jako narzędzia sankcji przeciwko państwu, uznanemu za napastnika.

Pierwszą koncepcję, zaproponowaną przez Anglję, poparły Włochy, Irlandja, dominja angielskie z Indjami, Stany Zjednoczone, Holandja, Portugalja, Szwecja, Szwajcarja. Drugą, zaprojektowaną przez Francję, czternaście pozostałych państw z Polską. Rezolucja komitetu zapadła w duchu ściśle genewskim: „Komitet generalny akceptuje wybór pewnych kategoryj lub typów zbrojeń, których utrzymanie i użycie będzie bądź całkowicie wzbronione dla wszytkich państw, bądź też umiędzynarodowione drogą konwencji ogólnej". Można być pewnym, że pierwsze rozwiązanie nie będzie nigdy przyjęte, a drugie poczeka długo na realizację.

Jałowość dykusji osiągnęła szczyt przy rozwiązywaniu problemu, jaką broń należy uważać za ofensywną, czyli ulegającą redukcji. Prawie każda broń, zależnie od swego użycia, może być uważana za narzędzie wojny, zaczepne lub obronne. Nawet tak bierne zdawałoby się dymy odegrają w przyszłych działaniach zaczepnych poważną rolę, mogą przesłonić na tyle pole natarcia, że umożliwią przeprowadzenie ataku z daleko mniejszemi stratami, ułatwią zaskoczenie, mają zatem dla słabiej wyposażonej technicznie armji duże znaczenie.

Komitet poddał jednak ekspertyzie kolejno główne typy uzbrojeń, pragnąc ustalić, w jakim stopniu posiadają one charakter zaczepny. Wyniki były naturalnie „o tyle, o ile". Przytoczę dla przykładu definicję skuteczności różnych kalibrów artylerji ciężkiej w stosunku do umocnień stałych. Otóż działa 32 cm zwalczają skutecznie fortyfikacje o dużej sile oporu, 25 cm — umocnienia średniej mocy itd. Jakież wnioski należałoby postawić wobec tego? Chyba redukcję wszystkich ciężkich kalibrów, gdyż każda twierdza posiada umocnienia różnej siły oporu, ale wtedy wzrośnie i moc zaczepna warowni. Większość twierdz to obozy warowne o pewnej sile ofensywnej.

Najbardziej może interesującemi dla Polski były debaty na temat ofensywności lotnictwa przy obronie terytorjum wewnętrznego państwa oraz ludności cywilnej i stosunku zasady rozbrojenia do lotnictwa cywilnego.

Niemcy stanęły na stanowisku państwa rozbrojonego, „nie posiadającego obrony lotniczej", uważają lotnictwo wojskowe w całokształcie za broń zaczepną i mają w tym punkcie słuszność. Pragną jednak przemycić jednocześnie nienaruszalność swego lotnictwa cywilnego, którego organizacja i produkcja osiągnęły w Niemczech wysoki poziom. Rozumowania ich są pełne perfidji. Niemieckie typy samolotów cywilnych po minimalnem przystosowaniu nadają się doskonale do wszelkich działań bojowych. Poglądów ich broni szef lotnictwa Brandenburg, dowódca ataków powietrznych na Londyn w wojnie światowej.

Opozycja, w pierwszym rzędzie Francja, Belgja i Polska, a za niemi i Anglja, uważa, że każdy samolot może się stać bronią zaczepną. Francuzi uzależniają klasyfikację ofensywnej siły samolotów od ich zdolności do skutecznego bombardowania na największą odległość, zależnej od maximum obciążenia użytecznego. Dla sterowców można ją ustalić według ich objętości, dla płatowców stosownie do wagi własnej aparatu. Lotnicy uważają w tak postawionej tezie sedno zagadnienia.

Łatwo przewidzieć, że obrady ogólne konferencji dadzą również nikłe rezultaty. Już teraz przy lada trudności uchwala się nie tyle rezolucje, ile deklaracje, odraczające decyzję. Osiąga się jednomyślność tylko w tym wypadku.

Wniosek z powyższego można wysnuć tylko jeden — póki w stosunkach międzynarodowych nie zapanuje czynnik duchowy, nie będzie rzeczywistego rozbrojenia.

E. de HENNING-MICHAELIS,
generał.

Sprawy polsko-francuskie w Paryżu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w maju.

Jeszcze przed wyborami mówiono w Paryżu, iż rząd polski, oprócz drugiej transzy pożyczki kolejowej, robił starania celem uzyskania nowej pożyczki w kwocie 250—300 miljonów fr. Pertraktacje te miał między innymi prowadzić p. Targowski, który, jak wiadomo, pełni w Paryżu funkcje nadzwyczajnego ambasadora finansowego. Odnoszono się jednak do nich naogół dość sceptycznie. Potem sprawa przycichła. I oto teraz znowu zdaje się wypływać.

O pożyczce tej słyszy się w kuluarach izby. Przedostała się teraz ta kwestja również na łamy prasowe. Nie jest ona zapewne pozbawiona pewnych podstaw. Doskonale bowiem poinformowany narodowy tygodnik satyryczny „Aux-Ecoutes" daje pod tym względem pewne szczegóły. Zaledwie prezydent Republiki przyjął dymisję gabinetu p. Tardieu, donosi to pismo, a już zaczęły po kuluarach pałacu burbońskiego krążyć pogłoski, że będzie zmuszony utworzyć nowy rząd przed ukonstytuowaniem się świeżo wybranej izby. Utrzymywano, że rząd polski zwrócił się do gabinetu francuskiego z prośbą o udzielenie mu pożyczki 250 miljonowej. Minister finansów, p. Flandin, oświadczają „Aux Ecoutes", miał odezwać się temi słowy: „Rządowi polskiemu spieszy się; nie możemy jednak my, którzy załatwiamy tylko sprawy bieżące, wziąć na siebie odpowiedzialności pozytywnego czy też negatywnego odpowiedzenia na tę kwestję. Sprawa ta może być jedynie uregulowana przez rząd, opierający się na większości izby".

Ostatnio znowuż naczelny dziennik partji radykalnej, „La République", poruszył tę sprawę w artykule „Polska, a nasze pieniądze". „Przedstawiciele polscy, pisze, czynią coraz to usilniejsze zabiegi zarówno w instytucjach finansowych, jak i wobec rządu, celem uzyskania 250—300 miljonów pożyczki". I dziennik niestety nie bez ironji radzi reprezentantom Polski, ażeby po uzyskaniu tej pożyczki spróbowała zaciągnąć nową wobec społeczeństwa francuskiego!

P. Emile Roche, autor powyższego artykułu, przedstawia kolejno sytuację wszystkich państw Europy środkowej i jakby od niechcenia podkreśla, iż Czechosłowacja i Polska należą, do tej grupy narodów, o których p. Herriot w przemówieniu w Londynie, wyraził się, iż „Francja opiera się obecnie wyłącznie na krajach, które musi sama podtrzymywać". P. Roche oświadcza następnie, iż fragmentaryczne udzielenie pomocy państwom Europy środkowej, jest bezużyteczne, jeżeli Francja, Anglja, Włochy i Niemcy nie porozumieją się i nie zastosują wobec nich wspólnej polityki. Przyszły rząd francuski będzie miał za zadanie zrealizowanie tego porozumienia. Wówczas dopiero Francja ze swojej strony, opierając się na gwarancjach finansowych i ekonomicznych, będzie mogła przyjść z pomocą „blokowi małych narodów pozostających w potrzebie". Natomiast „uprzednio udzielać pieniędzy jednemu państwu, lub drugiemu, to znaczy je stracić. Pozostaniemy też bezwzględnie przeciwni wszelkiemu podobnemu gestowi".

Sprawa jest zatem postawiona jasno. Podobne opinje podziela niemal cała francuska lewica. Wychodzi ona bowiem z założenia, że zarówno pod względem politycznym, jak i ekonomicznym, czy też finansowym, musi nastąpić porozumienie francusko-niemieckie. Wiemy doskonale co ono oznacza; wiemy także, że pod jego płaszczykiem dąży się po stronie niemieckiej do t. zw. „uregulowania" kwestji granicy ze szkodą oczywiście Polski.

Niemcy manewrują i lawirują w sposób pierwszorzędny. Zwycięstwo radykałów i socjalistów przy ostatnich wyborach jest naturalnie wodą na młyn intryg berlińskich. W obecnej chwili Berlin w sposób niezmiernie podstępny rozszerza wiadomości o domniemanem niebezpieczeństwie, grożącem z jednej strony Gdańskowi, a z drugiej „korytarzowi" ze strony Polski. Pod tym względem znowu musimy powołać się na „La République" tj. na ten organ radykalny, który dąży do porozumienia francusko-niemieckiego, a wypowiada się kategorycznie przeciwko polityce sojuszów.

Dziennik ten przestrzega, by Polska nie powtarzała z Gdańskiem tego, co uczyniła z Wilnem. Chcąc jednak być rzekomo bezstronnym, organ radykalny wymienia także wiadomości polskie, wskazujące na koncentrację, w Gdańsku sił hitlerowskich oraz na ich propagandę, zmierzającą do przyłączenia Gdańska oraz Pomorza do Rzeszy. Po tym nawiasie, „La République" stwierdza, iż Niemcy znajdują się w sytuacji tragicznej, gdyż obawiają się stracić poza „korytarzem" również Prusy Wschodnie. Polacy mieli — zdaniem „La République" — wyrażać się w sposób „niepokojący" o Prusach Wschodnich. Całe Prusy Wschodnie, stwierdza „La République", zablokowane linjami celnemi, znajdują się w zupełnym marazmie. Niemcy mówią sobie, że nędza oraz emigracja — a także immigracja polska — sprawia, że, o ile Prusy Wschodnie pozostaną oddzielone od Rzeszy, to wcześniej, czy później, jak dojrzały owoc, spadną w ręce polskie".

Po tem exposé, „La République", oświadcza, iż stara się jedynie wniknąć w tajniki duszy niemieckiej, co jej nie przeszkadza zrozumieć również pragnień duszy polskiej. Radykali bowiem stawiają sobie za cel zachowanie pokoju, a nie filo-germanizm, czy też filo-polonizm. I teraz wychodzi szydło z worka: „Zdaniem naszem, oświadczają radykali, porozumienie niemiecko-polskie jest możliwe i pragniemy, aby Francja uczyniła wszelkie starania do zrealizowania go". Oto wszystko!

Jest to rzeczywiście pozornie bardzo mało, a bardzo dużo w istocie rzeczy. Francuskiej lewicy wydaje się, iż kwestja Pomorza może i powinna być ugodowo rozwiązana. Łudzi się bowiem, iż w ten sposób zostanie także załatwiona sprawa pokoju. Tego rodzaju mniemanie, jest niezawodnie wypływem niezmiernie czynnej i zręcznej propagandy niemieckiej, a której system majowy w Polsce przeciwstawiał jedynie nieudolne posunięcia swoich emisarjuszy. Obecna propaganda polska równa się tu niezawodnie zeru, choć wiele kosztuje.

Dopóki pozostawały u sterów rządu we Francji czynniki narodowe, to oczywiście niebezpieczeństwo nie przedstawiało się tak groźnie. Dzisiaj jednakże wskutek zwycięstwa lewicy, sytuacja jest znacznie trudniejsza.

Berlin jest o tych nastrojach doskonale poinformowany. Ma on w swoich rękach obecnie większość atutów. Warszawa zaś ani jednej karty do przegrania. Niestety gracze niemieccy są wytrawni, a polscy słabi i bez autorytetu. To też propaganda niemiecka rozwija się w pełni, oskarżając Polskę o przygotowanie napaści. Pod tym bowiem względem hołdują Niemcy zasadzie, wyznawanej przez Stresemanna, którego zdaniem cała sztuka polityczna polega na zręcznem ukrywaniu swojej napaści. Nauka, jak widzimy, nie poszła na darmo.

I. BRIARES.

Ostrzeżenie!
Istnieje tylko jeden oryginalny i niezawodny, we wszystkich kulturalnych państwach używany preparat
DARMOL
czekoladki przeczyszczające
znany od kilkudziesięciu lat.
Prosimy więc żądać wyraźnie „Darmol" gdyż preparat ten **bywa często podrabiany!**
nw 953

Apel O. W. P.

Komitet Obozu Wielkiej Polski Dzielnicy Zachodniej ogłasza następujący apel do społeczeństwa:

Naskutek włamania do biura centralnego Obozu Wielkiej Polski w Poznaniu, Komitet O. W. P. Dzielnicy Zachodniej poniósł straty, sięgające sumy 1 000 złotych. „Nieznani sprawcy" zabrali m. in. jedyną w biurze maszynę do pisania, która służyła do przygotowywania materjału propagandowego, referatów itp. dla wszystkich placówek O. W. P. w Dzielnicy Zachodniej.

Nie dysponując funduszami, któreby pokryły powstałą stratę, Komitet zwraca się do społeczeństwa z gorącą prośbą o składanie ofiar na zakupno nowej maszyny do pisania. Ofiary uprasza się składać na ręce red. Feliksa Fikusa (Poznań, św. Marcin 70, II p., w godzinach 9—13), albo wpłacać na konto P. K. O. nr. 201 024.

Moskwa pracuje nad pogłębieniem kryzysu światowego

(KAP.) Podczas gdy cały świat walczy z kryzysem gospodarczym, w Moskwie czerwonej dygnitarze łamią sobie głowy, jakby ten kryzys pogłębić. „Prawda" ogłasza raport sekretarza międzynarodówki komunistycznej Łosowskiego o działalności Moskwy w tym kierunku. Według tego raportu stwierdzić można, że ulubionym przez władze sowieckie środkiem jest organizowanie strajków i zachęcanie robotnika do oporu przeciwprawowitej władzy. Moskwa posiada pod swoją opieką 62 filje, które z całą gorliwością pracują dla Bolszewji. Łosowski chwali najwięcej działalność towarzyszy w Niemczech, Polsce i Czechosłowacji. Zaznacza przytem, że potęga akcji bolszewickiej polega na ścisłym związku akcji politycznej ze społeczną. Łosowski uważa, że najobfitsze owoce wydała praca bezbożników w Hiszpanji.

Płace urzędnicze w stolicy

Warszawa, 28. 5. (Tel. wł.) Ze sfer półoficjalnych zaprzeczają pogłoskom o jakoby zamierzonej obniżce płac urzędniczych w Warszawie. (w)

Koło Poznańskie Młodzieży Wszechpolskiej
urządza
w niedzielę, dnia 29 maja r. b.
OBCHÓD X-LECIA
SWEGO ISTNIENIA.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

Godz. 8: Msza św. w Nowym Domu Akademickim przy Wałach Leszczyńskiego 6 na intencję Wielkiej Polski, odprawiona przez Ks. Prałata Józefa Prądzyńskiego.

Godz. 12: Uroczysta Akademja w sali kinoteatru Słońce (Plac Wolności)

PROGRAM AKADEMJI:

Część I.

1. Hymn narodowy, odegra orkiestra W. S. H.
2. Zagajenie Prezesa Młodzieży Wszechpolskiej kol. J. Szyszczyńskiego.
3. Przemówienie kol. Jana Rembielińskiego, prezesa I. Rady Nacz. Mł. W., n. t. „Pokolenie Polski Niepodległej".
4. Przemówienie kol. Jerzego Kurcyusza, prezesa Rady Nacz. Młodz. W., n. t. „Droga do zwycięstwa".
5. Przemówienie p. Senatora Marjana Seydy n. t. „Ruch wszechpolski w naszej dzielnicy".

Część II.

1. „Wspomnienie" Chopina, odegra orkiestra W. S. H.
2. „Legenda Żeglarska" Sienkiewicza i „Jak się orły rwą do lotu" Tetmajera, recytacje kol. Aleksandry Rydlewskiej.
3. Fantazja z opery „Halka" Moniuszki, odegra orkiestra W. S. H.
4. Hymn Młodych.

Wstęp na salę za zaproszeniami, które można odbierać w lokalu organizacji, św. Marcin 85, od 12—13 i 18—19.

Olbrzymi skład materjałów wybuchowych

Sensacyjny wynik rewizji w mieszkaniu górnika Bierowskiego w Bytomiu

Bytom, 28. 5. (PAT.) Wczoraj policja bytomska dokonała rewizji w mieszkaniu górnika Bierowskiego, odkrywając tam w piwnicy olbrzymi magazyn materjałów wybuchowych.

Skonfiskowano 30 bomb dynamitowych, 28 granatów ręcznych większych, 196 granatów ręcznych mniejszych, 2 karabiny, 1 karabin maszynowy w stanie gotowym do użycia, 50 ładunków do wysadzania mostów, przewody izolowane, magneto do wywoływania wybuchu z odległości i skrzynkę dynamitu, wagi przeszło 4 kg. Bierowskiego i jego żonę w wyniku rewizji aresztowano.

Prasa niemiecka donosi, że śledztwo stwierdziło, że Bierowski należał przed kilku laty do Związku walki z faszyzmem, mającym wyraźnie komunistyczny charakter. Nie ustalono jednak do tej pory, czy utrzymuje on do dziś dnia kontakt z komunistami.

Prasa polska zaznacza, że jest możliwe, iż Bierowski znajduje się w obozie hitlerowców.

Tajemnicza przeszłość Gorgułowa

Bolszewicy starają się usilnie wykazać, że był kontrrewolucjonistą — A tymczasem z innych źródeł mówią o nim, że jest emisarjuszem sowieckim

Moskwa, 28. 5. (PAT.) „Tass" donosi:

„Prawda" ogłasza dokumenty w których grono obywateli miasteczka kozackiego Labinskaja m. in. ciotka Gorgułowa Awdotja Gorelikowa stwierdzają, iż poznały w nim na podstawie fotografji w jednym z dzienników francuskich mieszkańca miasteczka Labinskaja. Obywatele tego miasteczka zaznaczają przytem, że Paweł Gorgułow znany jest dobrze ze swej działalności kontrrewolucyjnej.

Matka Gorgułowa Barbara zaświadcza własnoręcznym podpisem, że fotografja zamieszczona w dzienniku francuskim przedstawiająca osobę ze śladami blizn na lewej części twarzy (pod okiem, na uchu i na ustach) jest istotnie portretem jej syna Pawła, liczącego 37 lat.

Wszystkie powyższe zeznania złożono w obecności licznych świadków, a dokumenty poświadczył lokalny powiat. „Prawda" zamieszcza przytem facsimile dokumentów.

Morawska Ostrawa, 28. 5. (PAT.) Pewien urzędnik techniczny z Ołomuńca złożył znamienne oświadczenie, dotyczące znajomości jego z Gorgułowem, które nasuwa prasie tutejszej przypuszczenie, że morderca prezydenta Doumera był rzeczywiście emisarjuszem bolszewickim.

W r. 1930 Gorgułow przyrzekł owemu urzędnikowi posadę w Rosji Sowieckiej, gdzie — jak twierdził — ma wyrobione stosunki i znajomości wśród komisarzy ludowych, oraz napisał w jego sprawie list polecający pod nieznanym adresem do Berlina, jemu polecił zwrócić się do poselstwa sowieckiego w Pradze.

Odpowiedź poselstwa może ów urzędnik oddać do dyspozycji władz policyjnych, które, jak informuje prasa, zajęły się już tą sprawą.

Krwawa tragedja rodzinna

Warszawa, 28. 5. (PAT.) Olbrzymia posesja, posiadająca około 100 mieszkań, przy ul. Solec 71, która otrzymała nazwę „domu śmierci" z powodu częstych krwawych dramatów, była w nocy znowu terenem krwawej tragedji małżeńskiej.

W dwu pokojowym lokalu mieszkali: 31-letni Stanisław Deręgowski, przedsiębiorca przewozowy z żoną 27-letnią Janiną. Od roku, gdy Deręgowski nawiązał stosunek z pewną 19-letnią robotnicą, wynikały nieporozumienia i częste awantury, ponieważ dobrze zarabiający przedsiębiorca, lwią część pieniędzy tracił na kochankę. Ta według zeznań rodziny Deręgowskiego, miała go namawiać, ażeby usunął swą żonę.

W nocy z 8 na 9 bm. pijany Deręgowski strzelił dwa razy z rewolweru do żony. Kule chybiły. W drugi dzień Zielonych Świąt, gdy Deręgowski powrócił z wycieczki z kochanką, znowu wynikła sprzeczka, w czasie której strzelił do żony. Służąca zdołała podbić rękę, dzięki czemu kula przeszła koło głowy kobiety i utkwiła w ścianie.

Ostatnio o godz. 22 m. 30 Deręgowski, powróciwszy do mieszkania, rzucił się na żonę i wyciągnął ją z łóżka. Nieszczęśliwa kobieta ukryła się w kącie. O godz. 2 w nocy rozległ się w mieszkaniu Deręgowskiego wystrzał rewolwerowy. To żona, korzystając z snu męża, wyjęła z pod poduszki rewolwer i jednym celnym strzałem w głowę zabiła go. Po dokonaniu zbrodni Deręgowska pocałowała 10-letnią córkę, poczem wzięła rewolwer i udała się do XIII komisarjatu, gdzie zameldowała o zabójstwie.

Nowa prowokacja gdańska?

Gdańsk, 28. 5. (Tel. wł.) Noszą się tu z zamiarem wszczęcia w najbliższym czasie kroków, aby zmusić Polskę do wycofania istniejącej dyrekcji kolei pomorskich połączonej co do zarządu z gdańską dyrekcją kolejową. Władze gdańskie chcą wyzyskać w ten sposób ostatnią rezolucję Rady Ligi w związku ze sporem o ustrój kolejowy na terenie wolnego miasta.

Zarobki w przemyśle jutowym

Bielsk, 28. 5. (PAP.) Wobec zgody przedstawicieli pracodawców i robotników w przemyśle jutowym w Bielsku na zlikwidowanie zatargu o płace w drodze arbitrażu, inspektor pracy wydał orzeczenie, ustalające zasadnicze stawki płac.

Pracodawcy wysuwali żądanie obniżenia płac o 20 proc., robotnicy zaś godzili się na zniżkę o 6 proc. Orzeczeniem inspektora pracy płace dniówkowe do 40 gr. za godzinę obniżone zostały o 6 proc, ponad 40 gr do 60 gr o 8 proc., ponad 60 gr o 10 proc. Stawki akordowe obniżone zostały o 10 proc. Płace najniższych kategoryj robotnic pozostały niezmienione.

Orzeczenie obowiązuje do 30 września r. b. i w razie niewypowiedzenia przedłuża się automatycznie na każdy następny miesiąc.

Obrady rzeczoznawców finansowych

Paryż, 28. 5. (PAT.) W dniach najbliższych zbierze się w Paryżu konferencja rzeczoznawców finansowych, w celu rozpatrzenia sytuacji finansowej państw naddunajskich i bałkańskich.

Spotkanie to jest bezpośrednią konsekwencją rezolucji, powziętej przez Radę Ligi Narodów na posiedzeniu z dnia 21 maja b. r. wzywającej komitet finansowy Ligi do wyznaczenia delegatów, którzyby niezwłocznie wraz z przedstawicielami skarbów państw zainteresowanych zajęli się rozpatrzeniem kwestyj gospodarczych Austrji i Węgier.

„Pieśń jednej nocy"

Berlin, 28. 5. (Tel. wł.) Odbyła się w jednym z największych kinoteatrów berlińskich „Gloria Palast" prapremjera filmu „Pieśń jednej nocy" z Kiepurą w roli tytułowej.

Film przyjęto entuzjastycznie. Oklaskom nie było końca, aż wreszcie obecny na premjerze Kiepura zaśpiewał. Publiczność wpadła wtedy w niebywały entuzjazm. Sukces filmu jest zapewniony. D.

Katastrofa lotnicza

Paryż, 28. 5. (Tel. wł.) W pobliżu Dijon spadł francuski obserwacyjny samolot wojskowy, który zderzył się z aparatem myśliwskim w czasie wykonywania ćwiczeń. Obaj piloci ponieśli śmierć na miejscu. Aparat został doszczętnie zdruzgotany.

Atak szału

Paryż, 28. 5. (PAT.) Dzienniki donoszą: Dziś rano w Ljonie, ogarnięta nagłym szałem mistycznym, 33-letnia Polka, Wanda Walkurawska, należąca do misji katolickiej, wtargnęła do kościoła Odkupienia i dała 6 strzałów, nie trafiając na szczęście nikogo z obecnych w kościele. Uprzedzeni przez miejscowego proboszcza policjanci przybiegli w pośpiechu do opustoszałej świątyni. Walkurawska skierowała przeciw nim rewolwer, w którym jednak nie było już kuli. Jeden z policjantów wystrzelił w powietrze na postrach. Szalona, którą po długich usiłowaniach udało się obezwładnić, umieszczona zostanie w zakładzie dla umysłowo chorych.

Trzęsienie ziemi

Sydney, 28. 5. (PAT.) Obserwatorjum tutejsze zanotowało bardzo silne trzęsienie ziemi, którego ognisko położone jest w odległości około 1500 mil, prawdopodobnie w Nowej Gwinei.

Otruła się podczas eksmisji

Warszawa, 28. 5. (Tel wł.) Podczas eksmisji z mieszkania bezrobotnego kominiarza nazwiskiem Kanclerz zalegającego z opłatą za 16 miesięcy, gdy wszedł komornik do kamienicy, ojciec i syn stanęli w drzwiach uzbrojeni w siekiery, oświadczając, że dobytek pozwolą zabrać chyba po swych trupach. Tymczasem córka pożyczywszy od sąsiadki 50 groszy, kupiła esencji octowej, kórą wypiła w korytarzu i otruła się. Wypadek ten przerwał bieg eksmisji. (w)

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 28. 5 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71 3 kg (121 f w h); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119 1 f w h): 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f w h); 4) pszenicy pom 74.35 kg (126 4 f w h): 5) jęczmienia pozn i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg; 6) owsa pozn. i pom. 43.55 kg. (74.1 f. w h.).

Ceny tranzakcyjne:

Żyto 865 tonn par Poznań	28,75
Żyto 30 tonn par Poznań	28,60
Pszenica 155 tonn par Poznań	29,75
Pszenica biała 15 t. par Poznań	30,00

Ceny orjentacyjne:

Żyto	28,50— 28,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	29,75— 30,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg.	21,25— 22,25
Jęczmień 68 kg	22,25— 23,25
Usposobienie słabe.	
Owies	21,50— 22,00
Usposobienie słabsze.	
Mąka żytnia 65% wł work.	42,25— 43,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	44,25— 46,25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	17,00— 17,25
Otręby pszenne	15,75— 16,75
Otręby pszenne (grube)	16,75— 17,75
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	32,00— 36,00
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	14,00— 15,00
Makuch lniany 36—38%	25,00— 27,00
Makuch rzepakowy 36—38%	18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48%	18,00— 19,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: pszenicy 45 tonn, otrąb żytnich 15 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.871 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.35 zł., gotówką 209.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.41 do 174.67 zł., gotówką 174.07 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 5 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5 proc. Poż. konwers., która wykazała ponownie zniżkę, 34 proc. w płaceniu 4 proc. Poż. inwest. poszukiwano po 85.— bez oddawców. Z papierów prywatnych oraz komunalnych handlowano 8% oblig. m. Poznania z roku 1927 i 1929 — po 92 proc. w transakcjach, zaś mniejszą ilość z roku 1926 — również po 92 proc., lecz bez kwalifikacji do notowania: pozatem handlowano 8 proc. listy zast. Zach Polsk. Tow. Kred. Miejsk. w Poznaniu po 87 proc. w płaceniu. W papierach lokacyjnych P Z K. notowano jedynie 8 proc listy dol. stare po nieco zniżonym kursie 57 proc. w zaofiarowaniu, pozatem oddawano również, lecz bez obrotu, 4 proc. listy zast. konwert. po 27, natomiast płacono za 6% listy żytnie 13¾, lecz bez oddawców.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 69.— bez oddawców.

Wu:zokK bpp koran —4o W żednzc(ko

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 34% P

8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92% +

8% oblig m. Poznania z 1929 r. 92% +

8% listy zastawne Zach Polsk. Tow Kred. Miejsk. w Poznaniu 87% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 57% O.

Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 28. 5. 1932 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zj.: tr. 8.87, sp. 8.89, kup. 8.85.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	361.40	362,30	360,50
Londyn	32,91	33,10	32,78
Nowy Jork czek	8,899	8,919	8,878
Nowy Jork kabel	8,903	8,923	8,883
Paryż	35,13	35,22	35,04
Praga	26,38	26,44	26,32
Szwajcarja	174,40	174,83	173,97
Włochy	45,75	45,98	45,53
Berlin	211,40		

Tendencja przeważnie słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud.	31,50
4% poż dolarowa	44,50
6% poż dol	48,00
7% poż stabil.	44,75—41,75

Tendencja słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00— 70,00
W. T. K. Węgla	0,00— 17,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 28. 5. 1932 r.

Pszenica march 75—76 kg.	269,00—271,00
dalej fr. wagon Berlin sp.	280,00
Tendencja spokojna.	
Żyto march 72—73 kg.	196,00—198,00
Tendencja spokojna.	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp	195,00
Tendencja spokojna.	
Żyto Warta-Noteć 72—73 kg. cif Berlin sp.	207.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień brow	185,00—193,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	177,00—184,00
Tendencja słabsza.	
Owies march	160,00—163,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	32,00— 35,50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia 70%	25,75— 27,70
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	10,75— 11,25
Tendencja słaba.	
Otręby żytnie	9,00— 9,50
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	17,00— 23.00
Groch drobny jadalny	21,00— 24,00
Groch pastewny	15,00— 17,00
Peluszka	16,00— 18,00
Bób	15,00— 17,00
Wyka	16,00— 18,00
Łubin niebieski	10,00— 11,50
Łubin żółty	14,00— 15,50
Seradela nowa	28,00— 34,00
Kuchy lniane 37%	10,50
Kuchy z orzecha ziemnego	10,80— 11,00
Kuchy mielone (mączka)	10,80— 10,90
Wytłoki suche paryt. Berlin	8,80
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,30

Ogólna tendencja spokojna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Kraków, 27. 5. Pszenica dw. czerwona 30 — 30.25, targowa 29.25 — 29.50, owies dw. 25 — 26. Tendencja spokojna, dowozy małe.

Lwów, 27. 5. Naogół sytuacja bez zmiany. Tendencja utrzymana, usposobienie spokojne. Pszenica krajowa dworska loco Podwołoczyska 28.75 — 29.50, żyto małop. zbiorowe 26 — 26.25. otręby pszenne 11 do 11.50, koniczyna czerwona 170 — 190, pszenica krajowa dworska loco Lwów 30.75 do 31. Inne kursy niezmienione.

Gdańsk, 27. 5. Pszenica 128 czerwona 17, żyto eksportowe 16.65, jęczmień średniej kategorii 14, jęczmień pastewny 13.50, otręby żytnie i pszenne 11. Tendencja bez zmiany.

Warszawa 27. 5. Żyto 30 — 30.25, pszenica 32 — 32.50, zbierana 31.50 — 32, owies jednolity 25 50 — 26.50, zbierany 24 do 24.50, jęczmień na kaszę 23 — 23.50. browarniany 24.50 — 25.50, groch Wiktorja 30 do 34. Usposobienie spokojne, reszta bez zmiany.

Proces przeciwko Kotlińskiemu, Mikulskiemu i towarzyszom

Dzień siódmy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Gdynia, 27 maja.

Dzisiejszy dzień mija znowu na słuchaniu świadków, przedewszystkiem zamiejscowych. — Świadkowie oskarżenia ustępują miejsca świadkom obrony i odwrotnie. Często jednak trudno się zorjentować, co do oficjalnego charakteru poszczególnego świadka, ponieważ zdaje się nie starać pomóc sądowi w stwierdzeniu materjalnej prawdy, lecz cały swój wysiłek zdaje się skupiać na obronieniu się przed drażliwemi pytaniami sędziów, prokuratora i biegłych.

Świad. inż Zdzisław Tyrakowski z D. K. P. w Gdańsku należy do tych urzędników dyrekcji gdańskiej, którym pamięć źle dopisuje. Chociaż był członkiem komisji kolaudacyjnej na dworcu i podpisem swoim schody z dolomitu, wyk przez Mikulskiego, uznał za granitowe, to jednak korzystał z jego usług przy żyrowaniu i dyskontowaniu weksli w gdyńskiej K. K. O. Jako kontroler nie składał dyrekcji raportów o przekroczeniu kosztorysów, a do Kotlińskiego żywił zaufanie.

Znacznie dłużej od inż. Tyrakowskiego zeznawał kolaudant z poczty, inż. Szpakowski. Obecnie jest w dyrekcji bydgoskiej, a przedtem był referentem ministerjalnym działu „lokalowego". Był przewodnicz. komisji kolaudacyjnej i w tym charakterze odbierał w Gdyni i Orłowie w roku 1930 budynki pocztowe. Zeznania inż. Szpakowskiego, który między innemi przyznaje np., że kontrolę kasową budowy poczty w Gdyni przeprowadził sumarycznie, nie są bardzo jasne i trwać będą jeszcze jutro, żeby sąd i prokurator mogli dokładnie zaznajomić się z rolą, którą odegrał przy odbiorze gmachu, poczty w Gdyni, która według niego kosztowała ponad 4.200.000 zł.

Jako dalsi świadkowie zeznawali arch. Romuald Miller z Warszawy, projektodawca dworca gdyńskiego, b. prezydent Gdyni Augustyn Krauze i kilku rzemieślników. Arch. Miller oświadczył, że przy budowie dworca miał tylko głos doradczy. Świadek Krauze stwierdzi, że za czasów jego urzędowania firma Mikulskiego miała bardzo dobrą opinję. Jest świadkiem obrony.

Do przesłuchania jest jeszcze coś 30 świadków.

Fob.

Klasyczna rozprawa sądowa

Echa akcji głodowej na Wileńszczyźnie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Wilno, w maju.

Sprawa ta bierze swój początek z okresu 1928—29 r., kiedy północno-wschodnie powiaty województwa wileńskiego nawiedziła klęska głodu. O tych głodujących powiatach, w szczególności brasławskim i dziśnieńskim, wiele się pisało w prasie polskiej.

Akcja pomocy poszła w dwu kierunkach: dokarmiania głodującej ludności i zapomóg siewnych, gdyż wielu gospodarstwom zabrakło nasion. W całej Polsce powstały komitety niesienia pomocy głodującym, do których napływały obficie datki zarówno w naturze, jak i w pieniądzach. Najskuteczniej może pracował komitet w Poznaniu, skąd niebawem poczęły nadchodzić wagony zboża, kartofli, kasz itd.

Na miejscu akcja rozdawnictwa i pomocy siewnej spoczęła nominalnie na barkach lokalnych komitetów, a faktycznie w ręku starostów, gdyż najczęściej członkami komitetów byli ludzie bezpośrednio lub pośrednio uzależnieni od starostwa. Niestety nie wszędzie akcja ta stanęła na wysokości. Tak właśnie było w powiecie brasławskim, gdzie cała akcja pomocy głodującym została skoncentrowana w spółdzielni handlowo - rolniczej „Rolnik", która była faktycznie ekspozyturą „polityki gospodarczej" starosty i miejscowej „sanacji".

Faktycznym kierownikiem „Rolnika" był niejaki Gork, ex-posterunkowy, który urósł na wielkiego dygnitarza w powiecie, mając przemożny wpływ na sejmik, kasę komunalną, no i samego starostę, którego był prawą ręką i zastępcą we wszelkich poczynaniach natury „społecznej". Nie będziemy się długo rozwodzili nad tem, jak „Rolnik" przeprowadzał akcję pomocy głodującym, wystarczy, jeżeli zacytujemy tytuł artykułu „Dziennika Wileńskiego", który tę sprawę omawiał. Tytuł ten brzmiał: „Pomoc, czy wyzysk".

Jednakże miejscowe władze, a w pierwszym rzędzie starosta brasławski, nie wiele sobie robiły z alarmów prasy opozycyjnej, traktując je, jako zwykłe „partyjnictwo" i chęć dokuczenia miejscowym dygnitarzom. Dopiero, gdy w sprawie tej odezwał się „Kurjer Poznański", musiano wreszcie zareagować.

Naturalnie uczyniono to z przykrością i pod przymusem, bo dopiero wówczas, gdy z Poznania nadeszło pismo od prezesa komitetu pomocy głodującym, hr. Bnińskiego, który wyraźnie stwierdził, że społeczeństwo poznańskie powstrzyma się od ofiar, o ile nie będzie miało pewności, że ofiary rzeczywiście zostaną zużyte zgodnie z przeznaczeniem, a nie pójdą do kieszeni niesumiennych jednostek.

Pod naciskiem więc głosu społeczeństwa poznańskiego wejrzano nieco bliżej w całą tę akcję i niewątpliwie pewna poprawa nastąpiła.

Niestety winnych nie ujawniono, aczkolwiek zarówno prasa, jak i fama wskazywała na nich niedwuznacznie. Ta bezkarność ośmieliła tych ludzi do ostatnich granic i nietylko nie zaniechali oni dalszego stosowania swoich praktyk, ale wytoczyli autorowi artykułów w „Dzienniku Wileńskim" i „Kurjerze Poznańskim", redaktorowi Kownackiemu, proces o zniesławienie i spowodowanie szkód materjalnych.

Sprawę przytem pokierowano tak, iż jako oskarżyciel wystąpił Bogu ducha winny dyrektor „Rolnika" Sakowicz, oraz para członków zarządu, spełniających rolę niemej dekoracji, zaś głównym świadkiem oskarżenia stał się faktyczny kierownik „Rolnika", prezes zarządu Gork.

Zeznania jego uzupełniał lustrator Związku rewizyjnego („sanacyjnego"), Miller.

Aczkolwiek świadkowie obrony kategorycznie stwierdzili, iż w „Rolniku" pobierano od nich ceny za zboże siewne znacznie wyższe od rynkowej (10 zł za pud żyta, gdy na rynku płacono najwyżej 8), że sprzedawano im zgniłe zleżałe śledzie, że oszukiwano na wadze, to jednak sąd nie dał im wiary i wyrok swój oparł na zeznaniach Gorka i Millera. Pierwszy z nich twierdził, że wszystko było w porządku, że to chłopi, nieprzyzwyczajeni do ważenia w kilogramach, mylili się przy przeliczaniach na pudy i funty, że wreszcie nie było żadnych skarg.

Świadek Miller dowodził, że jako lustrator, wielokrotnie rewidując księgi „Rolnika", nie natrafił ani na żadne nadużycia, ani nadmierne zyski. Ponadto Gork przedstawił siebie i członków zarządu „Rolnika" jako notoryczne ofiary przywiązania do „ideologji marszałka Piłsudskiego", bo właśnie z powodu tych poglądów stali się oni objektem napaści ze strony red. Kownackiego.

Słowem, sąd okręgowy w Wilnie skazał red. Kownackiego na 3 miesiące więzienia oraz pokrycie kosztów procesu.

Oskarżony apelował i oto sprawa znalazła się przed paru dniami na wokandzie sądu apelacyjnego. W międzyczasie zaszły jednakże niezwykle charakterystyczne wypadki. Ośmieleni całkowitą bezkarnością dygnitarze z „Rolnika" poczęli gospodarzyć całkiem bez osłonek, aż wreszcie trafili do ula.

W pierwszym rzędzie przymknięty został właśnie główny świadek oskarżenia Gork. Śledztwo wykryło wielotysiączne nadużycia, które doprowadziły „Rolnika" niemal do ruiny. Potwierdziły się jeszcze raz wszystkie zarzuty red. Kownackiego, a w pierwszym rzędzie fakt fałszowania ksiąg handlowych, co umożliwiało ukrycie faktycznych zysków (wobec członków spółdzielni także). Słowem, formalna panama.

W takich warunkach sądowi apelacyjnemu nie pozostawało nic innego, jak uniewinnienie red. Kownackiego. W motywach wyroku sąd stwierdził, że nietylko dowód prawdy został przeprowadzony, lecz także i to, że nie może być mowy o jakiejś zemście osobistej, czy też partyjnej. Tyle sąd.

Niestety nasze władze administracyjne żadnych wniosków z wyroków sądowych nie wyciągają, bo żadne zmiany w pow. brasławskim nie zaszły. Starosta pozostaje i prowadzi tę samą politykę tak, jakby nic nie zaszło.

Inni dygnitarze również pozostają na swych miejscach, aczkolwiek wytwarza to atmosferę conajmniej dziwną.

Wilnianin.

Klub sportowy popiera Żydów

Podczas gdy całe społeczeństwo Poznania broni się i to skutecznie przed zalewem żydowskim, są nieliczne na szczęście jednostki które jednak wyłamują się z tej ogólnej solidarności. Probują oni tłumaczyć się biedą i niejako koniecznością uzyskania korzyści materjalnych.

Zdarzył się jednak w ostatnich dniach wypadek, którego „bohaterzy" nie mogą podać nawet takiego usprawiedliwienia. Chodzi o członków zarządu klubu sportowego przy firmie Cegielskiego, którzy zorganizowali ostatnio zawody bokserskie i uznali za możliwe zaprosić do współudziału.. Żydów z miejscowego klubu sportowego „Barkochba". Dla Żyda wyznaczono jako przeciwnika hallerczyka, który, rzecz prosta, z polecenia komendy Drużyny Błękitnej nie stanął do walki, o czem organizatorów poinformowano na czas.

Mimo to kierownictwo klubu Cegielskiego nie uznało za właściwe zrezygnować z występu Żyda, a nawet zaprosiło dla niego, jako przeciwnika drugiego.

Jest to zatem pierwszy klub w Poznaniu, który dobrowolnie nawiązuje stosunki z Żydami. To należy sobie dobrze zapamiętać i wyciągnąć odpowiednie wnioski.

Szerokie rzesze sportowców należycie oceniły postąpienie „HCP", to też sala świeciła pustkami i jak już zaznaczyliśmy żaden z Polaków nie chciał stanąć do walki z Żydem, dając tem samem dowód wyrobienia obywatelskiego, czego o zarządzie wymienionego klubu niestety powiedzieć nie można. Raczej stwierdzić należy, że nie posiada on kwalifikacyj do wychowywania młodzieży poznańskiej.

Obóz Wielkiej Polski na Górnym Śląsku

Odprawa kierowników placówek pow. pszczyńskeigo

W niedzielę, dnia 22 maja odbyła się w Pszczynie zbiórka miejscowej placówki Obozu Wielkiej Polski Raport odebrał kierownik powiatowego wydziału, p. Kazimierz Michalski.

Następnie odbył się raport kierownika placówek O. W. P. powiatu pszczyńskiego. Reprezentowanych było ogółem 7 placówek, a mianowicie: Pszczyna, Michołów, Tychy, Żwaków, Miedzna, Łąka i Międzyrzecze. Raport odebrał od kierownika powiatowego kierownik okręgu śląskiego, kol. mgr. Władysław Kański z Katowic.

Odbyło się potem zebranie, na którem delegat Komitetu O. W. P. dzielnicy zachodniej, p. Feliks Kończal z Poznania wygłosił referat n. t. „Górny Śląsk, a Obóz Wielkiej Polski". Zebrani skierowali do referenta szereg pytań, na które otrzymali wyczerpujące odpowiedzi.

O godz. 16 odbyła się odprawa kierowników, na której omówiono szereg aktualnych spraw organizacyjnych.

Zainteresowanie Obozem Wielkiej Polski na Górnym Śląsku rośnie z dnia na dzień, czego wyrazem jest stały napływ członków.

List metropolity Szeptyckiego

Ks. metropolita Szeptycki ogłosił ostatnio odezwę p. t. „Słowo do młodzieży ukraińskiej". W odezwie zwraca uwagę młodzieży ukraińskiej na „ujemne cechy jej pokolenia" polegające na nieszanowaniu cudzego dobra i wartości ogólno - narodowych oraz stosowaniu środków teroru.

Mówiąc o odrzuceniu przez młodzież ukraińską zasady autorytetu, metropolita pisze:

„Kto odrzuca autorytet starców, to łatwo odrzuca autorytet ojców, a również każdy inny autorytet w narodzie. Dojdzie wreszcie do tego, że będzie odrzucony autorytet Kościoła, Boga i wszelkiej etyki".

Niestety, kierownicy polityczni partyj ukraińskich, nie wyjmując metropolity Szeptyckiego, wiele przyczynili się do tego, aby młodzież swoją doprowadzić do stanu, który staje się groźnym nietylko dla państwa, ale i dla własnego społeczeństwa.

CODZIENNE UŻYWANIE

mydełka do zębów Odol nie jest kosztowne, ponieważ jedno mydełko wystarcza na przeciąg kilku tygodni. Mydełko Odol jest do nabycia w aluminjowych pudełkach. Zapasowe mydełka są wszędzie w sprzedaży.

Tw 1062

Pirotechnik i komornik

Rzym, 28. 5. (PAT.) W miejscowości Orsogna koło Chieti pirotechnik Joachim Cipollone, któremu zasekwestrowano meble za niezapłacone podatki, zgłosił się do biura komornika miejskiego pod pozorem omówienia ewentualnego uiszczenia kwoty, i przyniósł ze sobą olbrzymią bombę pirotechniczną, grożąc komornikowi wybuchem w razie nieodroczenia terminu płatności Wobec odmowy Cipollone rzucił bombę, powodując rozbicie szyb nietylko w domu, w którym się mieści biuro, ale i w domach okolicznych. Pirotechnika aresztowano.

Aspirin-TABLETKI BAYER

przy objawach przeziębienia reumatycznych bólach.

Do nabycia w aptekach

nw 10 731

Ofiary burzy

Gostynin, 28. 5. (PAT.) Nad Gostyninem i okolicą przeszła gwałtowna burza, połączona z piorunami, ulewą i gradem. W niektórych miejscowościach grad, wielkości ptasiego jaja zniszczył całkowicie zasiewy. W trzech wioskach spaliły się od piorunów zabudowania gospodarcze.

Piorun uderzył m. in. w dom gospodarza Kowalewskiego we wsi Górki, gm. Rataje. Dwie dorosłe córki Kowalewskiego, zajęte sprzątaniem, zostały zabite na miejscu, a żonę ciężko poparzoną przywieziono do szpitala w Gostyninie, gdzie w strasznych cierpieniach zakończyła życie. Dom Kowalewskiego spłonął doszczętnie.

Polski lot nad Atlantykiem?

Londyn, 28. 5. (PAT.) Lotnik Stanisław Hausner odlecieć miał wczoraj z New Jersey koło N. Jorku z zamiarem przebycia nad Atlantykiem wprost do Polski, gdzie mieszkać ma jego rodzina. Brak bliższych szczegółów, czy Hausner istotnie odleciał i gdzie zamierza w Polsce wylądować.

Czasopismo „PRASA" zeszyt 4-5 1932 r.

Ukazał się nr. 4—5/1932 r. „PRASY", organu Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism. Na treść tego zeszytu składają się artykuły następujące: Franciszka Głowińskiego — „Na wydawniczym posterunku", Stanisława Kauzika — „Przegląd sytuacji przemysłu wydawniczego", Józefa Bery — „Bolesław Prus jako dziennikarz", Marjana Grzegorczyka — „Ile mamy czasopism?", Jerzego Szapiry — „Bolączki kryzysowe prasy amerykańskiej i angielskiej", Jana Pożaryskiego — „Wizyta w Związku Wydawców w Zurychu", Anieli Hanny Gackiej — „Główne etapy rozwoju prasy francuskiej", Mieczysława Wajnryba — „Dokształcanie zawodowe dziennikarzy w Niemczech", Jerzego Gutschego — „Wyższy kurs dziennikarski w Poznaniu", Jana Marga — „Polski przemysł papierniczy" Następują potem bogate działy informacyjne, dotyczące prasy w Polsce i zagranicą, a więc informacje o działalności Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism Związku Dziennikarzy Rzplitej Polskiej, Syndykatów Dziennikarzy oraz innych organizacyj dziennikarskich, informacje z życia prasy polskiej i zagranicznej oraz przegląd ustaw i rozporządzeń w sprawach prasowych. Zamyka numer przegląd piśmiennictwa fachowego m. in. Władysława Wolerta o Roczniku prasy światowej.

zw 14783

Zlot atlantycki

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Rzym. 25 maja.

Z inicjatywy ministra lotnictwa Italo Balbo, Królewsko-Włoski Klub Lotniczy zorganizował w Rzymie kongres tych wszystkich lotników, którzy, rzuciwszy wyzwanie przestrzeni i morzu, przelecieli Ocean z Ameryki do Europy albo naodwrót. W kongresie wzięło udział 52 pilotów, przedstawiających 12 narodów. Po Włochach, którzy w r. 1931 pod wodzą Balba odbyli głośny przelot w formacji bojowej i wydali 25 pilotów oceanicznych, Francja przysłała na zlot 8 takich pilotów, Ameryka 6, Niemcy i Hiszpanja po 3, Anglja, Węgry, Portugalja i Brazylja po 2, Holandja 1. Nieobecny był Lindbergh z wiadomych powodów. Tragiczny los spotkał Węgrów Endresza i Bittaya. W chwili lądowania w Rzymie ulegli wypadkowi, ginąc w płomieniach aparatu. Ich pogrzeb stał się wielką manifestacją madziarofilską.

Warto przypomnieć, że pierwszymi, którzy jeszcze w czerwcu 1919 r. przebyli Ocean z Terranova do Irlandji w 16 godzinach, byli Anglicy: sir Artur Witten Brown i John Alcock, a dopiero w 8 lat później po nich Lindbergh przeleciał z Nowego Yorku do Paryża, budząc powszechny entuzjazm. Za tymi pierwszymi bohaterami Oceanu poszli inni. Dotąd podjęto 103 próby przelotu oceanicznego, z których tylko 50 się powiodło.

Rzym przyzwyczajony do wystaw i kongresów, których w sezonie odbywa się po kilka równocześnie, tym razem w istocie drgnął i okazał zainteresowanie dla tego niezwykłego zebrania, otaczając ciepłą atmosferą sympatji i podziwu bohaterskich śmiałków. We wszystkich oknach wystawowych pomieszczono ich podobizny. Przejazd ich przez via Nazionale na Kapitol był prawdziwym triumfem. Osobna owacja przygotowuje się dla Amerykanki Amalji Earhardh, która w przeddzień kongresu wystartowała z Terranova, przelatując w 15 godzinach Atlantyk, a z Londynu ma przylecieć do Rzymu. Jest to pierwsza kobieta, która, kierując sama aeroplanem, w pojedynkę odbyła tę wielką próbę.

Italo Balbo, organizator lotu atlantyckiego, w artykule, w którym wita zlot, nazywa aeroplan „dumą i krzyżem naszego stulecia, narzędziem męki i szczęścia, które rani, a zarazem leczy chorą cywilizację XX wieku" Jeśli powiedziano, że maszyna stała się nieszczęściem dla ludzkości, bo funkcję człowieka sprowadziła do automatu, a przez hyperprodukcję doprowadziła go w naszych oczach do głodu, to trzeba przyznać, że odrodzenie tężyzny i energji ludzkiej i otwarcie nowych horyzontów, nowych celów przed ludzkością przyszło dzięki aeroplanowi, tej nowej maszynie skrzydlatej, o której marzyli poeci i wynalazcy wszystkich czasów. Ona to otworzyła przed człowiekiem nowe możliwości, zniosła dystanse, zbliżyła doń dobrze mu już znane, ale jeszcze odległe i wskutek tego niewyzyskane części świata, ich zasoby i bogactwa. Ludzkość XX wieku obdarzyła wielkim darem, któremu na imię: szybkość. Opór jaki jeszcze stawiały człowiekowi ziemia i morze, został w ten sposób złamany. Cywilizacja nowożytna musi szukać w problemie komunikacji powietrznej nowych dróg szczęścia i zbawienia.

Kongres otworzył Mussolini mową na Kapitolu, gdzie Rzym w myśl tysiącletniej tradycji otacza laurem nieśmiertelności geniuszów i bohaterów. Obrady kongresu odbywały się w palazzo Ruspoli przy Corso Umberto, kongres bowiem nie miał być i nie był tylko manifestacją sportową, ale z obrad jego mają wyjść wskazówki o ulepszeniu i intensyfikacji transoceanicznych połączeń lotniczych Któż bowiem mógłby z większą kompetencją mówić o warunkach przelotu o zjawiskach meteorologicznych, radjokomunikacji, bazach lotniczych i t d jeśli nie ci, którzy miesiące całe wysiłków i studjów poświęcili przygotowaniu każdego przelotu. Prawie wszyscy obecni na kongresie „atlantycy" zgłosili niezmiernie pouczające referaty. Delegacja włoska zaś wystąpiła z referatem, obejmującym przeszło 100 stron druku, w którym omówiony został projekt ustanowienia stałej linji lotniczej między Italją, a południową Ameryką. Nad wszystkiemi referatami odbywała się dyskusja a wyniki obrad kongresu ogłoszone zostaną w osobnej publikacji.

Jeśli weźmiemy pod uwagę postęp a raczej olbrzymi skok, jaki zrobiło lotnictwo w przeciągu niespełna 30 lat, jeśli uprzytomnimy sobie, iż zrewolucjonizowało ono życie i zwyczaje narodów ostatniego dziesięciolecia i że w tem tempie rewolucyjnem nie ustaje, to z łatwością przyjdzie ocenić światowe znaczenie tego wyjątkowego kongresu, na którym niestety Polska była nieobecna. Lotnictwo polskie ciągle jeszcze znajduje się na szarym końcu. Za piętę achillesową Polski uważane są powszechnie jej otwarte i niekorzystne granice. Niebezpieczeństwo i ryzyko tego problemu może być jednak zredukowane i znakomicie powetowane przez wysoki poziom lotnictwa, które powinno się stać codzienną troską i celem całego społeczeństwa, które powinno pamiętać, że siła i bogactwo Polski leży na morzu, a bezpieczeństwo w pogotowiu lotniczem.

S. M.

Opinja miesięcznika o innej ideologji

Krakowski miesięcznik „Przegląd Współczesny", reprezentujący ideologję odległą od ideologji obozu narodowego, zamieścił w zeszycie majowym recenzję dwutomowego dzieła Marjana Seydy „Polska na przełomie dziejów" pióra Józefa Feldmana, syna nieżyjącego literata i publicysty Wilhelma Feldmana. Uważa on pierwszy tom (z r. 1927) za zabarwiony jakoby subjektywnie na korzyść Narodowej Demokracji, a na niekorzyść tych ugrupowań, które stawiły na kartę państw centralnych, natomiast tomowi drugiemu, który pojawił się w roku zeszłym, przyznaje najdalej posuniętą bezstronność. Józef Feldman pisze:

„W przedmowie zapowiada autor, że będzie przemawiał „językiem spokojnym, rzeczowym", i starał się o możliwie największy objektywizm ze względu na to, że sam brał czynny udział w opisywanych wydarzeniach, i że książka dotyczy przeważnie ludzi żyjących. Obietnicy tej pozostał wiernym na kartach całego tomu. Niema tu powziętego zgóry punktu widzenia, ani osobistych napaści. Przy omawianiu momentów, najbardziej dla autora niemiłych, panuje umiar, przynoszący zaszczyt pisarzowi o tak zdecydowanem obliczu partyjnem.

„Na tle tego prawdziwie naukowego objektywizmu tem wyraźniej rysują się dodatnie strony dzieła. Autor dokonał imponującego wysiłku w kierunku wyczerpania materjału źródłowego. Obok dobrej orjentacji w wydawnictwach zagranicznych i zgromadzenia ogromnych zasobów drukowanych polskich sięgnął do archiwum Komitetu Narodowego w Paryżu i Centralnej Agencji Polskiej w Lozannie, wykorzystał szereg zbiorów prywatnych, opierał się wreszcie na informacjach ustnych i własnych przeżyciach. Temat ujął szeroko, traktując równoległemi rzutami rozwój wypadków militarnych, stanowisko państw centralnych, Rosji i mocarstw zachodnich względem sprawy polskiej, oraz ewolucję polityczną wszystkich trzech zaborów.

„Książka wydobywa na światło dzienne moc nowych faktów, wyjaśnia szereg zagadnień, przynosi w aneksach pierwszorzędnej wartości dokumenty. Rzecz jasna, że tak ogromna praca, dokonana wysiłkiem jednego człowieka, nie może być wolna od usterek rzeczowych."

Następnie Feldman poddaje krytyce kilka szczegółów, które przedstawia w odmiennem oświetleniu, poczem, stwierdziwszy, że nie odbierają one dziełu jego zasadniczej i podstawowej wartości, konkluduje:

„Autor zgromadził i usystematyzował tak ogromny materjał, dotknął tylu problemów, że żaden przyszły badacz przedmiotu nie będzie mógł pominąć jego zdobyczy. Najsurowszy krytyk nie dowiedzie, jakoby pierwszy tom był bardziej stronniczy i tendencyjny, aniżeli wiele pierwszorzędnych dzieł naszej historjografji, dotyczących czasów dawniejszych, tom zaś drugi jest oczywistem świadectwem, że okres wielkiej wojny dojrzał do objektywnych badań historycznych. Mimo dużych rozmiarów stanowi książka lekturę łatwą i zajmującą, co nie jest bez znaczenia dla szerokich warstw czytelniczych. Obowiązkiem krytyki naukowej jest wszechstronna analiza dzieła, ujawnianie jego usterek i prostowanie jednostronności, żaden jednak historyk, umiejący ocenić owocny wysiłek autora bez względu na jego stanowisko polityczne, nie odmówi pracy rzetelnych walorów i pozytywnych zasług."

S. p. Antoni Marylski

Zmarł, jak już donosiliśmy, śp. Antoni Marylski, jeden z tych, co od lat dziesiątków rozumieli, że nie może być Polski niepodległej bez wyzwolenia ziem zaboru pruskiego, i całą swą orjentację polityczno - narodową na kamieniu węgielnym tej prawdy budowali.

Śp. Antoni Marylski należał do czołowych przedstawicieli ziemiaństwa polskiego na przełomie wieków 19-go i 20-go. Urodzony w r. 1865, całe życie pracował w zawodzie rolniczym. Po odbyciu studjów w Krakowie, Paryżu i Heidelbergu, osiadł w rodzinnych Pęcicach pod Warszawą i oddał się pracy na roli. Równocześnie wszakże wziął się odrazu do pracy społecznej, czas zaś wolny od zajęć zawodowych i pracy publicznej, poświęcał studjom historycznym, do których miał szczególne zamiłowanie. Dwór w Pęcicach był nietylko pełen pamiątek, skrętnie gromadzonych jeszcze przez ojca śp. Antoniego Marylskiego, lecz posiadał piękną i zasobną bibljotekę, w której obok prawdziwych białych kruków było wszystko, co w dziedzinie historji ukazywało się na rynku wydawniczym.

Warunki pracy publicznej były, jak wiadomo, pod zaborem rosyjskim bardzo trudne, nie było stowarzyszeń, a prasa była skrępowana przez cenzurę. Antoni Marylski znalazł sobie jednak pole pracy publicznej, poświęcając się sprawom gminnym.

W okresie ożywienia życia publicznego w b. Królestwie po ukończeniu wojny rosyjsko - japońskiej zetknął się Antoni Marylski z działaczami demokratyczno - narodowymi, wziął udział w pracy politycznej, wszedł najprzód do stronnictwa, a potem do tajnej Ligi Narodowej, której stał się bardzo czynnym członkiem, jako organizator mas ludowych, działacz śród ziemiaństwa, publicysta i pisarz popularny, zarówno w wydawnictwach tajnych („Polak", „Pochodnia"), jak w pismach legalnych — „Zorza", „Ognisko", „Czytelnia dla wszystkich", „Naród" itd. Z tego czasu pochodzą broszury takie, jak „Polityka narodowa", „Próżno zastawiają sieci" itd., oraz długi szereg artykułów w „Gazecie Polskiej", w „Kurjerze Warszawskim" i innych pismach. Jako wynik studjów nad przeszłością Polski ukazały się w okresie przedwojennym takie książki A. Marylskiego, jak „Historja włościan w Polsce" (1910) i „Dzieje sprawy żydowskiej w Polsce", które były bardzo pochlebnie ocenione przez fachowców.

Wypadki wojenne ciężko dotknęły Antoniego Marylskiego. Przy pierwszem podejściu pod Warszawę, w r. 1914, Niemcy zajęli Pęcice; podczas bitwy na terenie zabudowań folwarcznych i parku, właściciel Pęcic tylko cudem uszedł śmierci, a dwór wraz ze wszystkiemi pamiątkami i cenną bibljoteką został doszczętnie spalony. W czasie okupacji niemieckiej należał Marylski jako przedstawiciel demokracji narodowej, do Koła Międzypartyjnego. Był w Radzie Stanu, pisał i wydawał broszury nielegalne w duchu polityki proaljanckiej. Z tego czasu pochodzi rzecz p. t. „Od Jasnej Góry do Helberga".

W odbudowanem państwie polskiem stanął Antoni Marylski do pracy społecznej i politycznej. Był czynny w stowarzyszeniach i instytucjach rolniczych, był prezesem towarzystwa okręgowego warszawskiego i członkiem komitetu centralnego Tow. Rolniczego; był posłem na Sejm ustawodawczy (1919 do 1922) i na Sejm następny (1922 do 1927), należąc do Klubu Związku Ludowo-Narodowego. W Sejmie był bardzo użyteczny, jako doskonały znawca spraw rolniczych i wiejskich; żywo się też interesował sprawami z dziedziny polityki zagranicznej. Był wreszcie prezesem org. województwa warszawskiego Stronnictwa Narodowego i członkiem rady naczelnej.

W stosunku jego do murowanego dworu, w którym większą część życia swego spędził, uwydatnił się najlepiej typ i charakter Antoniego Marylskiego. Był on jednym z najlepszych przedstawicieli kultury, jaka w tych dworach polskich się rozwinęła, oraz pojęć obywatelskich i narodowych, jakie tym dworom dały przywilej i legitymację na ogniska życia polskiego w ciągu dłuższego okresu czasu.

Dzięki swym zaletom zjednywał sobie śp. Antoni Marylski serca ludzi, z którymi się stykał. Nad jego grobem staną tedy z głębokim żalem nietylko najbliższa rodzina, nietylko towarzysze pracy i przyjaciele polityczni, lecz także szerokie koła z pośród różnych warstw, które ceniły w nim mądrego, dobrego i kulturalnego człowieka.

Zarząd główny Stronnictwa Narodowego wysłał do wdowy po śp. Antonim Marylskim list z kondolencjami. Redakcja pisma naszego przesłała wdowie depeszę kondolencyjną.

Więcej Żydów emigruje do Palestyny niż do Ameryki

Podług sprawozdania urzędowego Hilfsvereinu, które obecnie zostało ogłoszone w roku ubiegłym więcej Żydów wyemigrowało z Europy do Palestyny niż do Stanów Zjednoczonych. Analizując wpływ kryzysu światowego na emigrację żydowską sprawozdanie stwierdza, iż po raz pierwszy w roku ubiegłym rozpoczęła się reemigracja Żydów do krajów ich pochodzenia. W r. 1931 wyemigrowało z Europy tylko 20.000 Żydów w porównaniu z 39 418 w r. 1930. Z pośród tych 20.000 emigrantów zaledwie około 3000 wyemigrowało do Stanów Zjednoczonych, podczas gdy liczba emigrantów do Palestyny wyniosła 4.075, około 3000 wyemigrowało do Argentyny, zaś 1600 do Brazylji. Połowa emigrantów pochodzi z Polski i Litwy. Jak sprawozdanie głosi, z Polski wyemigrowało 8.632 Żydów, zaś z Litwy — 1098.

Sprawy gdańskie

Berlin, 28. 5. (Tel. wł.) Według doniesień z kół genewskich obie komisje rzeczoznawców dla spraw Gdańska ustanowione na mocy ostatnich rezolucyj Rady Ligi Narodów rozpoczną w najbliższych dniach swą działalność. Terminu zebrania się tych komisyj definitywnie nie określono; przypuszcza się, że ukonstytuują się one za parę dni. Skład ich nie jest jeszcze również wiadomy.

Komisje te zająć się mają sprawą t. zw. „action directe" i handlem t. zw. towarów uszlachetniających oraz orzeczeniem, czy port gdański jest należycie wykorzystany przez Polskę.

Napad na pociąg

Londyn. 28. 5 (PAT.) Wznowiono po dłuższej przerwie ruch na kolei wschodnio-chińskiej między Charbinem, a stacją Pogranicznaja. W połowie drogi na pociąg napadli bandyci chińscy, którzy zabrali do niewoli kilkunastu pasażerów i zrabowali 40 000 dolarów z pocztowych pieniędzy.

KUPON PREMJOWY

(Wyciąć i nalepić na pocztówkę).

Administrację „Kurjera Poznańskiego" proszę o przesłanie za zaliczką pocztową drugiego tomu książki Marjana Seydy p. t.

„Polska na przełomie dziejów" za cenę 18 zł.

Imię i nazwisko _____

Miejscowość i poczta _____

Powiat, woj. _____

WIADOMOŚCI POTOCZNE

W przededniu wielkich uroczystości Moniuszkowskich w Poznaniu

Bogaty program uroczystości obchodu 60-tej rocznicy zgonu Moniuszki

W dniu 4 czerwca br. przypada 60-lecie śmierci Stanisława Moniuszki, nieśmiertelnego kompozytora tylu arcydzieł muzyki narodowej. Rocznicę upamiętni się w miastach Polski specjalnemi obchodami.

W Poznaniu obchód 60-tej rocznicy śmierci Moniuszki odbędzie się bardzo uroczyście. Nad wykonaniem programu czuwa specjalny komitet, w skład którego wchodzi szereg osób ze sfer obywatelskich, a przedewszystkiem z kół śpiewaczych i muzycznych.

Komitet ten ustalił już program obchodu, który jest bardzo obfity.

W piątek, 3 bm. o godz. 21 rozpoczynają się uroczystości w Poznaniu capstrzykiem śpiewaczym. Na tle iluminowanego reflektorami pomnika w parku jego imienia chóry „Echo", „Hasło" i „Arion" wykonają Serenadę Moniuszki.

Następnego dnia, w sobotę o godz. 17 odbędzie się koncert orkiestr wojskowych i in. na placach publicznych naszego miasta i przedmieść. Delegowane orkiestry grać będą wyłącznie utwory Moniuszki. Na placu Wolności koncertować będzie orkiestra 58 p. p. pod batutą p. kpt.-kapelmistrza Chmielewicza, na Rynku Jeżyckim orkiestra 57 p. p., na Górczynie w pobliżu kina „Polonja" orkiestra 15 p. ułanów, na Winiarach 7 dak., na Dębcu 7 bat. saperów poznańskich, na Głównej 14 pal., na Starołęce orkiestra 1 pułku pancernego, na Śródce 7 pułku strzelców konnych. Koncertować będzie 8 orkiestr wojskowych, pozatem na rynkach Wildeckim i Łazarskim orkiestry kolejowe. O godz. 18 Radjo Poznańskie nada Akademję ku czci Moniuszki.

Wieczorem o godz. 20,30 na placu św. Marka pod gołem niebem (teren Targów Poznańskich) przewidziane jest odegranie opery „Straszny Dwór" Stanisława Moniuszki. Całość organizacyjna spoczywa w rękach p. dyr. Wojciechowskiego, który dokłada wszelkich starań, ażeby opera na wolnem powietrzu posiadała jak najwięcej momentów atrakcyjnych. Widowisko ma być urządzone całkowicie plenerowo z udziałem wojska, kawalerji, taborów itp. Na zakończenie przewiduje się spalenie pomysłowych ogni sztucznych, a widowisko zakończy wspaniała apoteoza świetlna Moniuszki. W razie niepogody przedstawienie odbyć się będzie musiało w Teatrze Wielkim. Ponadto, o godz. 21,15 orkiestra miejska „Bratniej Pomocy" odegra z wieży ratuszowej Polonez z „Halki".

Na niedzielę 5 czerwca przypada bardzo bogaty program. O godz. 10 odbędzie się nabożeństwo w kolegjacie farnej, na którem kazanie wygłosi ks. infułat Kłos. „Mszę Piotrowińską" Moniuszki wykona podczas nabożeństwa chór farny pod dyr. Klichowskiego.

Po nabożeństwie wyrusza z Nowego Rynku pochód przez miasto, pod pomnik Moniuszki w parku Jego imienia. O godz. 11,30 na placu Wolności gromadzą się dzieci 14 chórów szkolnych m. Poznania. Wszystkie chóry szkolne odśpiewają wspólnie trzy pieśni Moniuszki, a mianowicie: „Pieśń poranną", „Gdy słoneczko...", i „Pieśń wieczorną". Dyryguje p. prof. Lerch. Z wieży ratusza o godz. 12 orkiestra „Bratniej Pomocy" odegra hejnały. Po śpiewie chór dzieci szkolnych przyłącza się do pochodu.

Komitet apeluje do organizacyj, które chcą uczestniczyć w pochodzie, aby zgłosiły się do czwartku, dnia 2 czerwca, w sekretarjacie Wielkopolskiego Związku Chórów Śpiewaczych przy placu Wolności 17, III p. (telefon 56-97).

O godz. 12,30 przed pomnikiem Moniuszki wykonany będzie krótki program, który rozpocznie się fanfarami układu p. M. Chmielewicza. Przedstawiciel miasta prawdopodobnie p. prezydent Ratajski i przedstawiciel Zw. Chórów Śpiewaczych wygłoszą krótkie przemówienia. Chóry pod dyrekcją p. Kwaśnika wykonają „Cichy domku" i „Pieśń wojenną" Moniuszki, a po złożeniu wieńców u stóp pomnika po odśpiewaniu Poloneza z „Halki" przez chóry pod dyr. p. prof. Nowowiejskiego połączone orkiestry wojskowe pod batutą p. kpt. kapelmistrza Chmielewicza odegrają „Ci panie", polonez z „Verbum Nobile" opery Moniuszki.

Wieczorem odbędzie się koncert w Auli Uniwersytetu. Referat o Moniuszce wygłosi p. prof. dr. Ł. Kamieński, połączone chóry wykonają balladę o Florjanie Szarym (solista p. Karol Urbanowicz) i „Sonety Krymskie" (solo odśpiewa p. Roy). Dyrygować będzie prof. Feliks Nowowiejski.

Protektorat nad obchodem przyjął J. Em. ks. kardynał Prymas i przedstawiciele najwyższych władz cywilnych i wojskowych. (kl)

Rok więzienia za krzywoprzysięstwo

Przed sądem grodzkim w Poznaniu stanęła wdowa Joanna Posiadowska, której akt oskarżenia zarzuca zbrodnię krzywoprzysięstwa.

Dnia 29 wrześnie 1930 r. zeznawała Posiadowska przed sędzią śledczym pod przysięgą, że pełnomocnictwa w pewnej sprawie dla męża swego nie dawała, nie podpisywała, ani też nikogo nie upoważniła do złożenia w jej imieniu podpisu. Pełnomocnictwo to dotyczyło rozdziału majątku. Posiadowska pod przysięgą twierdziła, że podpis jej na pełnomocnictwie jest sfałszowany przez nieżyjącego dziś już męża.

Gdy to twierdzenie budziło wątpliwości, p. P. zmienia zdanie, twierdząc, że podpis sfałszował sekretarz adwokacki.

Rozprawa na podstawie zeznań świadków wykazała, że Posiadowska osobiście była w kancelarji adwokackiej i złożyła na pełnomocnictwie swój podpis. Wobec tego sąd wymierzył jej karę ciężkiego więzienia przez 1 rok. (z)

Przykładna kara za kradzież i paserstwo

IV. wydział izby karnej sądu okręgowego w Poznaniu rozpatrywał dziś sprawę Karola Szubczyńskiego, Bolesława Tomaszewskiego i Feliksa Boka. Pierwsi dwaj oskarżeni są o kradzież, Bok zaś o paserstwo. Szubczyński i Tomaszewski sprowadzeni zostali z celi aresztanckiej. Sprawę złodzieja Teodora Kaczmarka wyłączono do osobnej rozprawy. Oskarżenie czyni pierwszym dwom zarzut, że dokonali niezwykle czelnej kradzieży, zabierając z miejsca zamkniętego cenną biżuterję i zegarki poważnej wartości. Łup ten za bezcen, bo za 100 zł., sprzedali Bokowi, który za paserstwo był już karany. Po przeprowadzonej rozprawie prokurator w przemówieniu swem domagał się przykładnego ukarania złodziei, zwłaszcza zaś Boka, wychodząc z założenia, że gdyby nie było paserów, nie byłoby też tylu włamań i kradzieży. Sąd po dłuższej naradzie ogłosił wyrok, mocą którego Szubczyński zasądzony został z par. 243 k. k. ust. 3 na 8 miesięcy, Tomaszewski na rok, a Bok z par. 261 k. k. również na rok więzienia. Poza tem oskarżeni ponoszą koszty sądowe. (z)

Poświęcenie gmachu ZUPU. w Poznaniu

Dziś rano w obecności władz miejscowych i ministra pracy i opieki społecznej gen. Hubickiego odbyła się w Poznaniu uroczystość poświęcenia nowego gmachu Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, zbudowanego w latach 1929 i 30. Poświęcenia dokonał J. Em. ks. biskup Dymek. Podczas uroczystości przemawiali dyrektor Z. U. P. U. p. Włodzimierz Ligocki i komisarz rządowy zakładu inż. Stanisław Bieniewski.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu mieści się w własnym gmachu, zbudowanym kosztem 2.000.000 zł., już od 1 stycznia 1931 r. W wielkim gmachu przy ul. Dąbrowskiego róg Mickiewicza mieszczą się obecnie wszystkie biura Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz Państwowego Banku Rolnego i kilku innych instytucyj. Na parterze znajdują się składy handlowe. Pobudowano tam również kilka mieszkań. (kl)

Procesja Bożego Ciała na Wildzie

Wczorajsza procesja Bożego Ciała na Wildzie miała przebieg nadzwyczaj uroczysty. Nieszpory o godzinie 17 odprawił ks. Wośko, zaś okolicznościowe kazanie wygłosił proboszcz z Głównej ks. Chilomer. Po nieszporach ruszyła uroczysta procesja, celebrowana przez ks. kan. Jęśka, w otoczeniu licznego duchowieństwa. Szła ulicami Pamiątkową, G. Wildą, Fabryczną, Gen. Prądzyńskiego, Kilińskiego, G. Wildą, Gen. Chłapowskiego, Dąbrówki do kościoła. Wszystkie ulice, któremi przechodziła procesja, przybrały szaty odświętne. Każdy dom tonął w powodzi zieleni, kwiatów, sztandarów o barwach kościelnych i narodowych. Wszędzie połyskiwały barwne kobierce i obrazy, a w oknach jarzyły się świece. Procesja wprost nie miała końca. Udział w niej brały wszystkie bractwa kościelne, towarzystwa i stowarzyszenia, organizacje katolickie, świeckie, zawodowe i t. d. Następnie Sokolice, Sokoli, zastępy harcerskie, S. M. P., Hallerczycy, Powstańcy i Wojacy, Uczestnicy Powstania, dzieci szkolne i nieprzejrzane tłumy wiernych.

Uwagę szczególną zwracały dziewczęta w bieli, pięknie wypadł pochód przeszło 100 ministrantów w barwnych komżach, zrzeszonych w towarzystwie, podpadł też niemały zastęp dzieci szkolnych, zorganizowanych w Krucjacie Eucharystycznej i t. d. — Sztandarów, proporczyków i obrazów tyle, że trudno je było zliczyć. Wojsko utrzymywało wspólnie z Komitetem Towarzystw porządek, poza tem czynny był oddział Czerw. Krzyża.

Tuż za celebransem kroczyli przedstawiciele władz wojskowych, Komitet i goście. Przygrywały dwie orkiestry: 7 pułku saperów i T. A. H. Cegielski. Ewangelje kolejno śpiewali ks. Streich, ks. prof. Krupik, prob. wojskowy ks. Tomiak i ks. prob. Gorgolewski. Procesja zakończyła się późnym wieczorem o godzinie 21.

Dodać jeszcze należy, że w rzęsiście oświetlonym kościele pienia religijne wykonał chór parafjalny z tow. orkiestry pod dyrekcją p. Mężydły. (z)

KALENDARZYK

Sobota, 28 maja 1932.

Słońce: wschód 3,40 — zachód 20,00 — długość dnia 16 godzin 20 min.
Księżyc: wschód 1,12 — zachód 12,37 — po ostatniej kwadrze.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 12 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowy. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 20 st. Cels., najniższa plus 9 st. C.
Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogoda zmienna, pochmurno, w ciągu dnia cieplej.
Kal. rzk.: German — jutro Teodozja M.
Kal. słow.: Jaromir — jutro Boguchwał.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze" przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.
Wilda: Apteka „Pod Koroną", G. Wilda nr. 61.
Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą", ul. Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego, nar. ul. Strusia.
W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał p. Stanisław Borzobohaty z Opola w wojew. poleskiem; dyplom lekarza pp.: Alojzy Stanisław Jagalski ze Sławoszyna i Edward Gorzkowski z Łodzi.

— * **W gimnazjum SS. Urszulanek** w Poznaniu odbył się egzamin dojrzałości. Świadectwa dojrzałości otrzymały: Bekerówna Elżbieta, Billewiczówna Danuta, Bylinianka Jadwiga, Gościmska Marja, Gumowska Marja, Hańska Zofja, Hermanówna Irena, Jarecka Alina, Kulińska Bogna, Kruszelnicka Marja, Lefasówna Wanda, Malinowska Janina, Migoniówna Helena, Nitschówna Stefanja, Olexówna Bożena, Pollakówna Marja, Sadowska Ludwika, Smulkowska Marja, Sobkowska Halina, Sternicka Marja, Zielątkiewiczówna Wanda, Zielewiczówna Zuzanna.

— * **W Państwowem seminarjum nauczycielskiem im. Ewarysta Estkowskiego w Poznaniu** egzamin dojrzałości zdali: Białecki Jan, Cechmann Teodor, Czarnolewski Antoni, Dachtera Alfons, Drogowski Jan, Duda Stanisław, Effenberg Leon, Frasunkiewicz Włodzimierz, Gawarecki Wacław, Górka Józef, Góździoł Franciszek, Jandy Franciszek, Jasiak Marjan, Karcz Czesław, Kozłowski Piotr, Łakomy Czesław, Marszałkiewicz Stanisław, Mikołajczak Edmund, Mrówka Stanisław, Palicki Zygmunt, Pawlak Edmund, Pielin Edmund, Pierunek Edward, Rybarski Józef, Rogacki Zygmunt, Sporny Wacław, Trzoska Edmund.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" Poznań XV. Śródka.** Zbiórka druchen umundurowanych i nieumundurowanych o godzinie 17,30 na ćwiczni przy ul. Bydgoskiej celem wzięcia udziału w środę w procesji na Śródce.

— * **Tow. Gimn. „Sokół" Poznań IV. Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"**. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10729

Głową o mur

Tramwajowy papa

Wskakuję dziś rano do tramwaju. Siedzi Lulo koło okna, a obok niego malutka dziewczynka, śliczny trzyletni bobas w czerwonej sukience, z olbrzymią czerwoną kokardą w złotych włoskach. Naprzeciw siedzi jakaś młoda pani.

Witam się z Lulem. W tej chwili właśnie podchodzi konduktor.

— Kto z państwa przysiadł...?

Lulo płaci za bilet i powiada z dumą, zezując jednem okiem ku mnie:

— Ta dziewczynka jedzie ze mną...

Wybałuszyłem oczy. Skąd ten znowu wytrzasnął takie dziecko? Prawda, nawet trochę podobne do niego, te same oczy, odcień włosów podobny, ta sama dziurka w brodzie. Ale znam Lula tyle lat, byłby się chyba przyznał, kiedy mu się ta kruszynka urodziła. Ej, tu jest jakaś tajemnica trudna do odgadnięcia.

Nie mówimy do siebie nic. Ja jestem zakłopotany, a Lulo pokazuje tej małej przez okno „koniki".

Kilka przystanków dalej pani z naprzeciwka wstaje, bierze Lulową dziewczynkę za rękę, kiwa głową na pożegnanie i wychodzi.

Wtedy dopiero wsiadam na Lula.

— Cóż to za kawały?

— Żadne kawały, mój drogi. W tramwajach miejskich w Poznaniu istnieje jeden całkiem osobliwy przepis: na miesięczną kartę nie można zabierać dziecka, które musi w takim razie płacić cały bilet, choć niema jeszcze trzech lat. Czyli, że właściciel karty miesięcznej nie ma tych praw, co właściciel biletu, jest niejako pasażerem II klasy. To była moja tramwajowa znajoma z córeczką. Jeździmy prawie zawsze na tę samą godzinę, więc dlaczego nie miałbym jej tego zrobić? Wiesz przecież, że ja nie mam karty. A ta pani ją posiada; jadąc z córką musiałaby wykupić bilet dla dziecka. Jeżeli jakie rozporządzenie jest niesłuszne, dlaczego go nie obejść? Zresztą bez żadnego oszustwa. Nie powiedziałem, że to moje dziecko, powiedziałem: „Jedzie ze mną". Ona jechała ze mną...

Wysiadając już, Lulo zwraca się do konduktora:

— Panie, czy nie dałoby się zmienić tego rozporządzenia, że na kartę nie można brać dziecka? To przecież niesłuszne. W całej Europie...

— Co mi pan tu powiada za głupoty, — przerywa zaperzony konduktor. — Tu nie jest żadna Europa...

Hirek.

w środę 1 czerwca o godz. 20 w lokalu Związku Kolejowców Polskich, ul. Spokojna 24. Ze względu na ważne sprawy przybycie wszystkich członków konieczne.

WYSTAWY

— * **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (pl. Wolności 18). W niedzielę 29 bm. kończy się jubileuszowa wystawa prof. Leona Wyczółkowskiego. Jeżeli ktoś z publiczności artystycznego Poznania wystawy tej nie widział jeszcze, niechaj podąży w ostatni dzień, aby ją zobaczyć. — Salon Tow. Przyj. Sztuk Pięknych otwarty jak zwykle od ogdz. 12—15.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Oddział Pływacki T. S. „Unja"** donosi, iż badania lekarskie rozpoczęły się w tych dniach. Dalsze zgłoszenia do zbadania przyjmuje sekretarz, Klemiński, w Książnicy Poznańskiej, św. Marcin 79, do dnia 31 maja włącznie od godz. 15—17. — Badania odbywają się w poradni sportowo - lekarskiej na Błoniach Wildeckich. Dla informacji podajemy, iż nie posiadający świadectwa z poradni, nie będą mogli startować w zawodach pływackich.

— * **Wycieczka Tow. Polsko - Angielskiego do Kórnika.** W jutrzejszą niedzielę, 29 maja, urządza Towarzystwo Polsko-Angielskie wespół z Tow. Krajoznawczem wycieczkę do Kórnika. Zbiórka na dworcu głównym o godz. 9,15, odjazd o godz. 9,45. Bilet kolejowy 3 kl. powrotny kosztuje 2 zł. W Kórniku zwiedzanie: zamku ze zbiorami muzealnemi i bibljoteką (autografy Mickiewicza, Słowackiego, Napoleona itd.), parku, kościoła z renesansowemi nagrobkami Górków, synagogi. — Przechadzka do Bnina, odległego o 10 minut drogi, umożliwi zwiedzenie kościoła gotyckiego z 15 wieku. Powrót z Kórnika o godz. 17,25 lub 20,29. Wycieczce objaśnień udzielać będzie sekretarz Polskiego Tow. Krajoznawczego p. Fr. Jaśkowiak.

— * **Boże Ciało w Kolegjacie Farnej.** W tradycyjnej procesji około Starego Rynku odśpiewa chór męski „Arion" responsorja przy czterech ołtarzach Piela, Stantza w układzie średniowiecznym. — Chór Kolegjaty Farnej wzmocniony chórem męskim „Arion" wykona podczas sumy uroczystą mszę św. Brunona Steina oraz offertorium Riga na 8 głosów z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej 57. p. p. Kierownictwo artystyczne spoczywa w rękach dyrygenta p. Aleksandra Klichowskiego.

— * **Dyrekcja Ogrodu Zoologicznego** w Poznaniu przypomina, że opłata za wstępne została na wszystkie niedziele i święta obniżona o 50 proc.

— * **Sodalicja Panien Urzędniczek** bierze udział w procesji farnej w niedzielę rano. Zbiórka o godz. 8,30 przed kościołem OO. Jezuitów na ul. Szewskiej.

— * **Komitet obchodu moniuszkowskiego** apeluje do Towarzystw, aby wzięły udział ze sztandarami w pochodzie z okazji 60-lecia śmierci Stanisława Moniuszki, 5 czerwca o godz. 11,30 z Nowego Rynku do Parku Moniuszki. Zgłoszenia należy nadsyłać do sekretarjatu Wlkp. Związku Kół Śpiewaczych, plac Wolności nr. 17, III p., telefon 56-97, do 2 czerwca.

— * **Narodowa Organizacja Kobiet** bierze udział w wielkiej procesji farnej w niedzielę. Zbiórka o godz. 8.30 pod sztandarem, na ul. Klasztornej przed probostwem.

— * **Sodalicja Marj. Akademiczek U. P.** W niedzielę 29 bm. bierzemy udział w procesji farnej. Zbiórka o godz. 8,30 na dziedzińcu Województwa (przy farze).

— * **Koło Absolwentek II. Szkoły wydziałowej** urządza w niedzielę 29 bm. o godz. 19,30 wieczornicę w auli I szkoły wydziałowej, ul. Działyńskich 4, z bardzo urozmaiconym programem.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Najechana przez nieznane auto.** Wczoraj w godzinach południowych opatrzyło pogotowie ratunkowe 13-letnią Kazimierę Tucholską (ul. Polna 9), którą na ul. Dąbrowskiego przejechał nieznany samochód. Odniosła głęboką ranę szarpaną na nodze, wskutek czego przewieziono ją do szpitala miejskiego. (k)

— * **Pożar.** Przy Wielkich Garbarach nr. 25 w podwórzu szkoły specjalnej wybuchł wczoraj ogień w jednej z szop. Pożar ugasiła miejska straż pożarna przy pomocy trzech linij węży. W szopach znajdowały się stare ławki szkolne i inne sprzęty. (kl)

— * **Wypadek przy pracach ziemnych.** Podczas prac ziemnych na warowni Reformatów oberwała się ziemia, grzebiąc dwóch ludzi, mianowcie robotnika Władysława Rychtera (Bystra 41) i Marjana Szałatę (Grudzieniec 70). Obu poszwankowanych opatrzyło pogotowie ratunkowe. P. Rychtera, który odniósł dużą ranę na głowie, przewieziono do szpitala miejskiego, natomiast kolegę jego, który miał lżejsze tylko kontuzje, odstawiono do domu. (kl.)

JARMARKI

— * **Śmigiel.** Dnia 1 czerwca odbędzie się jarmark na konie, bydło, kozy, drób, świnie i towary kramne.

— * **Ostrzeszów Wlkp.** Następny jarmark ogólny odbędzie się w czwartek 2 czerwca. Spęd bydła, świń itd. dozwolony bez ograniczenia.

— * **Sulmierzyce.** Następny jarmark tylko kramny odbędzie się w środę dnia 8 czerwca. Spęd koni i zwierząt racicowych niedozwolony.

— * **Murowana Goślina pow. obornicki.** W czwartek 9 czerwca odbędzie się jarmark kramny, oraz na konie, bydło, produkty rolne, drób i t. p.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Grodzisk.** (Pożar od piorunu.) Dn. 22 bm. po południu uderzył podczas burzy piorun w dom mieszkalny chałupnika Józefa Bogacza w Białejwsi pod Grodziskiem. Dom zbudowany z blochów i pokryty papą, spalił się doszczętnie. Sprzęty domowe zdołano przy pomocy sąsiadów uratować. W czaie uderzenia piorunu mieszkańcy znajdowali się w domu. Stojąca w chwili uderzenia na progu domu 58-letnia Marjanna Łuc została poważnie porażona, znajdujące się przy niej 6-letnie dziewczę, Marjanna Knaś, uszła z lżejszem porażeniem. Nieszczęśliwym udzielił pierwszej pomocy p. dr. Henke z Grodziska. Spalony dom ubezpieczony był w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem na sumę 2000 zł.

— (Burza z gradobiciem.) Podczas szalejącej w ubiegłą niedzielę w godzinach popołudniowych burzy, zniszczone zostały przez obfite opady gradowe zasiewy w miejscowościach Kubaczyn, Płaczkowo, Strzępiń, Kotowo, Woźniki i Cykowo. Szkody wyrządzone są poważne.

— * **Krzywiń.** (Wizytacja biskupia.) W dniu 18 i 19 maja przybył do tutejszego miasta ks. biskup Dymek, celem dokonania wizytacji parafji i udzielenia 600 wiernym Sakramentu Bierzmowania. Uroczyste przyjęcie ks. Biskupa nastąpiło na Rynku i przy udziale wszystkich organizacyj ze sztandarami i orkiestrą sokolą. W imieniu miasta witał Najdostojniejszego gościa p. burmistrz Skrzypczak. Wieczorem o godzinie 8 odbyła się n sali p. Biskupskiej uroczysta akademja z urozmaiconym programem.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Tegoroczny wynik w strzelaniu o godność króla kurkowego jest następujący: królem został po raz drugi p. Kohus Bronisław, I rycerzem p. Nędzewicz Henryk, II rycerzem p. Ślusarek Józef.

— (Ponowne niezatwierdzenie członków Magistratu.) Ponowny wybór dwóch członków Magistratu i to pp. J. Czerwińskiego i Fr. Piotrowskiego po raz drugi nie został przez województwo zatwierdzony. Obecnie zostaną prawdopodobnie mianowani członkowie komisaryczni. (mk)

— * **Oborniki.** (Z Bractwa Kurkowego.) Doroczne strzelanie Bractwa Kurkowego w Obornikach odbyło się w dniach 16 i 22 bm. Godność króla kurkowego zdobył na rok 1932-33 p. Hieronim Borowicz, właściciel „Centralnego Hotelu", I rycerzem został p. Ignacy Gröszy, mistrz rzeźnicki, II rycerzem p. Leon Rosochowicz, prezes rady miejskiej.

— (Z sądu.) Sąd okręgowy w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Obornikach dnia 23 bm. rozpatrzył i zasądził: 1) Paczkowskiego z Słonar, za zgwałcenie na 9 miesięcy więzienia. 2) Wendlandta, Gniedzińskiego i Kuźniaka, wszyscy z Obornik, za kradzież kur po 14 dni więzienia. 3) Salachcińskiego Bronisława z Białężyna za kradzież mięsa na 3 miesiące więzienia. 4) Błaszczyńską Zofję z Białężyna za sfałszowanie weksla na 3 miesiące więzienia. 5) Grzybczyńskiego z Ryczywołu za puszczenie w obieg sfałszowanego weksla na 3 miesiące więzienia. — Szlachcińskiemu, Błaszczyńskiej i Grzybczyńskiemu zawiesił sąd warunkowo wykonanie kary na przeciąg 3 lat.

— (Śmierć przy pracy.) W nocy na 24 bm. zajęty przy wykonywaniu swego zawodu p. Władysław Ronda, dzierżawca stawów rybnych w Kowanówku, wypadł wskutek stracenia równowagi z łódki tak nieszczęśliwie, że śmierć nastąpiła natychmiast, przypuszczalnie na udar serca. (kko.)

— * **Pniewy.** (Z Towarzystwa Czytelni Ludowych.) W dniu 23 maja rb. odbyło się walne zebranie Tow. Czytelni Ludowych, pod przewodnictwem dot. prezesa p. Radajewskiego. Sprawozdanie z działalności Komitetu za r. 1931 złożył p. nauczyciel Sławiński, kasowe zaś p. Fr. Bogusławski. Jako nowi członkowie Komitetu weszli pp.: dyr. Głębocki jako prezes, Z. Antkowiak jako sekretarz, jako ławnicy ks. Luberski i p. W. Stróżyk. Po walnem zebraniu odbył się wiec oświatowy, podczas którego wygłosił wyczerpujący wykład p. dr. Bochenek z Poznania, na temat „O roli Niemiec przed i w chwili wskrzeszenia Rzplitej Polskiej".

— (Z Bractwa Kurkowego.) W rezultacie tegorocznego strzelania zielonoświątecznego królem kurkowym został p. Lehmann - Nitsche z Chełmna, który gościnnie podejmował w dniu 22 bm. w swoim majątku całą brać strzelecką.

— (S. M. P.) Świetnie prosperujące tutejsze Stowarzyszenie Młodych Polek, pod prezesurą p. Bresińskiej, obchodziło 22 bm. swoje „Święto Druchen" bardzo uroczyście. Rano odbyło się uroczyste nabożeństwo, podczas którego wszystkie druchny przystąpiły do komunji św. Po nabożeństwie druchny spożyły wspólne śniadanie. O godzinie 12 pod przewodnictwem ks. proboszcza Miśkiewicza, odbyła się uroczysta akademja, przeplatana obficie deklamacjami i śpiewami. Treściwy referat o „Apostolstwie Młodej Polki" wygłosiła p. naucz. Kocińska. W czasie akademji złożyło przyrzeczenie 50 druchen. (yk)

— * **Rogoźno.** (Z Bractwa Kurkowego.) Dorocznym zwyczajem odbyły się uroczystości Bractwa Kurkowego. Tegoroczną godność króla kurkowego zdobył p. Prechel. Godność I rycerza p. Ludwik Uliczny, II — p. Bernard Rohde. Imprezę zakończono harmonijną zabawą dla członków i gości.

— (Święto „Druchen".) W niedzielę 22 bm. odbyła się uroczystość „święta druchen" Stow. Młodych Polek. Z okazji uroczystości członkinie przystąpiły do wspólnej komunji św. Poza tem odbyło się uroczystościowe zebranie.

— (Z życia harcerzy.) Komenda hufca harcerskiego urządziła ub. niedzieli na dziedzińcu Seminarjum Nauczycielskiego popisy i zawody harcerskie. W programie wykonano cały szereg udatnych popisów z różnych dziedzin życia harcerskiego. Całość wypadła bardzo udatnie.

— (Pomoc dla bezrobotnych.) Bezrobotni otrzymali w ub. tygodniu nadzwyczajne wsparcie w postaci większych porcyj mięsa i chleba.

— (Wycieczka.) W ub. niedzielę Tow. Gimn. „Sokół" urządziło wspólnie z Obozem Wielkiej Polski wycieczkę do Tarnowa obornickiego. Udział członków był bardzo liczny.

— (Z ruchu Tow.) Pod przewodnictwem p. Rosołka odbyło się zebranie Tow. Powstańców i Wojaków. Na wstępie uczczono przez powstanie z miejsc znanego powstańca i rodaka Rogoźna ś. p. por. rez. Antoniego Skotarczaka, zmarłego w Poznaniu. Sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Poznaniu wygłosił p. Wiktor Jaraczewski. Zkolei p. Henke wygłosił referat o znaczeniu Konstytucji 3 Maja. Do Rady Miejskiej przesłano wniosek o zmianę nazw ulic: Wielko-Rynkowej na Braci Skotarczaków i Kołerskiej na majora Biskupskiego. Zatwierdzono nazwę Tow., która brzmi: Tow. Powstańców i Wojaków imieniem Ignacego Paderewskiego. (ske)

— * **Środa.** (Tydzień Czerwonego Krzyża.) W dniach od 1—8 maja odbył się tu tydzień Czerwonego Krzyża, połączony z wieczornicą i zabawą w ogrodzie Bractwa Kurkowego. Na program wieczornicy w dniu 5 bm. złożyły się: śpiew chóru szkolnego, deklamacje i śpiew solowy.

— (Walne zebranie Straży Pożarnej.) W ub. tygodniu odbyło się walne zebranie, któremu przewodniczył prezes, p. burmistrz Polski. Tow. liczy obecnie 135 członków.

— (Obchód encykliki „Rerum novarum"). Tut. Kat. Tow. Robotników Polskich urządziło obchód encykliki „Rerum novarum" z bardzo urozmaiconym programem. Przewodniczył ks. prob. Meissner. Odznaczono przytem 12 członków za 25-letnią przynależność do towarzystwa.

— (Życie sportowe.) Założono tu dwie sekcje tennisowe: jedną pod kier. p. Fr. Ksaw. Świta, drugą pod kier. p. Susickiego. (ak.)

— * **Śmigiel.** (Wyścigi kolarskie.) W dniu 22 bm. odbyły się zawody kolarskie Tow. Cyklistów „Pogoń 1929". Nagrody otrzymali pp. Ignacy Szafranek, Leon Wojciechowski, Edmund Musiał i Czesław Plewa z Śmigla.

— (Kradzież.) W dniu 21 bm. skradziono p. Stanisławowi Bzylowi ze Śniat rower męski, który znajdował się przed gmachem tutejszego sądu grodzkiego.

— (25-lecie istnienia.) Tutejsze Stowarzyszenie Młodych Polek „Promień" obchodzi w dniu 5 czerwca rb. 25-lecie istnienia, połączone ze zlotem okręgowym. O godz. 10,30 odbędzie się nabożeństwo na intencję jubileuszu, poczem uroczyste zebranie jubileuszowe. Po południu odbędą się zawody międzystowarzyszeniowe i zabawa ludowa w Strzelnicy. Prace przygotowawcze są w pełnym biegu i spodziewać się należy, że uroczystość wypadnie wspaniale. (mk)

— * **Ostrów.** (Matura.) Pod przewodnictwem delegata Kuratorjum Okr. Szk. p. prof. dr. Eustachiewicza odbył się egzamin dojrzałości w tut. państw. gimnazjum męskiem. Egzamin zdali pp.: Brzóska Bogdan, Budniak Roman, Cieśliński Władysław, Korbik Edward, Kotarski Zygmunt, Krowiarz Konrad, Krystek Jan, Kubicki Kazimierz, Makowski Ludomir, Rynowiecki Tadeusz, Semkowicz Ludwik, Urbaniak Antoni, Wolański Marjan. (rz.)

Z Pomorza

— * **Grudziądz.** (Uczeń szkolny utonął.) Ub. niedzieli w południe udał się 17-letni Fr. Kaszubowski, uczeń III kursu seminarjum naucz., nad Wisłę, aby zażyć kąpieli. K., odpłynąwszy już kilkadziesiąt metrów od brzegu, począł w pewnej chwili tonąć. Ze względu na odległość natychmiastowa pomoc była niemożliwa, to też wołający przeraźliwie o pomoc młodzieniec zginął niebawem w wirujących falach niebezpiecznej rzeki. — Zwłok jego dotychczas nie wydobyto.

— (Wyrzucenie topielca). W sobotę d. 21 bm. Wisła wyrzuciła na brzeg zwłoki 22-letniego Wład. Klamera, który przed kilku dniami podczas przejażdżki kajakiem utonął, oraz zwłoki 7-letniego Zygmunta Wódeckiego, który, stojąc na brzegu rzeki, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Obydwóch topielców odwieziono do kostnicy miejskiej. (x)

— * **Świecie.** (Najstarsi ludzie nie pamiętają takiej burzy.) Nad powiatem świeckim przeciągnęła wichura z silnemi opadami gradu. Wskutek wichru zostało wywróconych dużo drzew nad szosami i drogami, spowodowane wielkie szkody w sadach oraz budynkach. Z rozmaitych okolic powiatu, którędy żywioł przeciągał, donoszą o wywróceniu budynków oraz innych poważnych uszkodzeniach. — Większą jeszcze plagą był grad, który sięgając wielkości gołębich jaj, wyrządził poważne szkody w zbożach. W okolicach Świekatowa szkody wyrządzone przez grad sięgają 20 proc. stanu zbóż. Niektóre pola zbóż w Lipienicy uległy prawie zupełnemu zniszczeniu. Aczkolwiek na terenie powiatu świeckiego uderzeń gromów nie było, to jednak szkody spowodowane wichurą i gradem są bardzo poważne. Najstarsi obywatele nie pamiętają tak strasznej w skutkach wichury.

— (Walne zebranie rady okręgowej S. M. P.) We wtorek 24 bm. odbyło się walne zebranie rady okręgowej Stow. Młodzieży Polskiej powiatu świeckiego. Ze sprawozdania prezesa okręgu ks. Jana Lehmanna wynika, iż Okręg liczy 40 Stowarzyszeń. Praca we wszelkich dziedzinach na terenie Okręgu była żywotna i dała obfite plony. Przysp. wojskowego S. M. P. nie uprawiają, bowiem powiatowy komendant P. W. odmawia jakiejkolwiek pomocy w tym kierunku, tłumacząc się tem, że ma zakaz. — W skład nowego zarządu okręgowego wchodzą: ks. dziekan Konitzer — patron, ks. Jan Lehmann — prezes, p. mec. Ofierzyński — zastępca, p. J. Kuberski — sekretarz, p. A. Scholc — zastępca, p. dyr. Braun — skarbnik, p. Karpowski — naczelnik, p. prof. Zieliński — referent oświatowy, ks. Grzechowski, p. prof. Edm. Zieliński, p. Przystawski, p. Breuer i p. Chmarzyński — członkowie zarządu, p. Kotlęga i p. Kierzkowski — komisja rewizyjna. Nastąpiło utworzenie oddzielnego zarządu okręgowego dla Stow. Młodzieży Żeńskiej. Prezeską wybrano p. Martę Rzędkowską z Nowego, sekretarką p. Jadwigę Podejmównę, skarbniczką p. Martę Stojałowską, członkami zarządu ks. Grzechowskiego, ks. Odya i p. Fabjańską. (tts)

— * **Osie** pow. Świecie. (Rozbudowa kościoła.) Poważny wzrost liczby parafjan spowodował konieczność rozudowy miejscowej, szczupłej świątyni katolickiej. Dzięki staraniom ks. prob. Żelaznego, oraz ofiarności parafjan zdołano, mimo kryzysu, dokonać olbrzymiego dzieła. Rozbudowy dokonano w myśl projektu architekta p. Cybichowskiego z Poznania. Długość świątyni wraz z prezbiterjum wynosi 39 metrów, szerokość 17 metrów, projektowana wysokość wieży 45 metrów. Koszty rozbudowy wynoszą dotąd około 125 000 zł, a do kompletnego wykończenia potrzeba jeszcze około 100 000 zł. Gmach został wprawdzie wybudowany, lecz trzeba jeszcze wykończyć wieżę, przez wzniesienie jej o 15 metrów, należy gmach z zewnątrz i wewnątrz otynkować, brak podłogi, organów i dzwonów. O ile władze udzielą subwencję z tytułu przypadającej części patronackiej, nastąpi jeszcze w tym roku podjęcie dalszych prac, celem kompletnego wykończenia świątyni. (tts.)

Z Kaliskiego

— * **Konin.** (Matura.) W tutejszem gimnazjum koedukacyjnem zakończył się w dniu 24 bm. egzamin maturalny. Na 29 kandydatów egzamin zdało 24, mianowicie pp.: Buchnerówna Franka, Bułka Szmul, Dutkiewiczówna Marja, Dzióbczyński Karol, Fiwek Henryk, Horończyk Fabjan, Jurkiewiczówna Helena, Kluczyński Wawrzyniec, Leśniewski Feliks, Leszczyńska Anna, Maślankówna Natalja, Meller Józef, Morawski Roman, Multański Stefan, Ranzówna Ewa, Rogowski Władysław, Sierakowski Henryk, Tomaszewski Zygmunt, Warzbiński Henryk, Wapniarski Marcin, Woźniakówna Janina, Zajdlówna Marja, Ziarnkówna Stanisława, Żukowski Bolesław. (j. k.)

— * **Słupca.** (Pomnik wolności i kłopoty magistratu.) 3 maja 1926 odbyło się poświęcenie pomnika wolności. Koszt pomnika wraz z ogrodzeniem z żelaza siatkowego oraz pięcioma założonemi na samym pomniku kulami, wyobrażającemi kule armatnie, wyniósł około siedmiu tysięcy złotych. Kwota ta zebraną została drogą dobrowolnych składek, od ludności powiatu. Pomnik więc stanął w tym celu, aby trwał wieki. Nadzieje niestety pod tym względem trochę zawiodły. Kule bowiem, z inicjatywy przewodniczącego komitetu budowy ufundowane, rychło straciły na swej wartości. Rdza bowiem w całości niemal je zjadła, a że były z lichego materjału, świadczą o tem otwory, jakby wyszarpane, do wnętrza tych kul przenikające. Powstaje obecnie kłopot dla tutejszego magistratu, który pomnik przejął na własność miasta. Kłopot mianowicie naprawy zła, wynikłego z nienależytej budowy, jaką będzie musiał kosztem kasy miejskiej naprawić. Naprawa taka jest niezbędą. (sm.)

— * **Zagórów** pow. Konin. (Burza.) W dniu 25 maja rb. w okolicy Zagórowa we wsi Kowalewo podczas szalejącej burzy piorun uderzył w oborę p. Leśniewskiego Leopolda. Pastwą płomieni padło całe gospodarstwo oraz żywy i martwy inwentarz prócz krów. Pożar przeniósł się na zabudowania sąsiada p. Rachubińskiego Leopolda, któremu spłonął dom oraz stodoła i chlewy. Dzięki energicznej akcji straży miejscowej pożar zlokalizowano.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

O POECIE, KTÓRY KOCHAŁ ŻYCIE

W 30 roku od śmierci Adolfa Dygasińskiego

Za parę dni upływa 30 lat od śmierci pisarza, którego znaczenie w dziejach nowoczesnej literatury polskiej jest znacznie większe, niżby o tem wnosić można było z okazywanej mu pamięci. Adolf Dygasiński musi być pamiętany osobno. Rodzaj jego twórczości nie miał koło siebie plejady, domaga się specjalnego znawstwa i amatorstwa, osobnego wspominania.

Był to pisarz narodowy z krwi, która go robiła poetą, ilekroć dotknął się rodzimych zjawisk życia. Życia nie można kochać wogóle, kocha się je w pewnej postaci. Dygasiński widział je w tem słońcu, które świeci na Ponidziu, nad Prądnikiem, nad Wisłą. Patrjotyzmem historycznym ani politycznym się nie trudnił, podobnie jak Kasprowicz, ale wszystko, co pisał, składało się na pomnik życia polskiego.

Jaką Polskę mógł śpiewać ziomek Mikołaja Reya, bliski mu z typu, który się urodził w zaborze rosyjskim 1839 r., a żył do r. 1902? Odcięty od świata w swojem rodzinnem Ponidziu (Pińczowskie, pow. miechowski) nasiąkał prastarą tradycją polską. Jego ukochane okolice Ojcowa w dolinie Prądnika to najstarsza siedziba ludzka w czasach przedhistorycznych od kilku tysięcy lat przed Chrystusem. Ojców był jednym z centrów zagłębia krzemiennego wtedy, gdy krzemień był podstawowym czynnikiem cywilizacji materjalnej Europy. Tam jest do dzisiaj kopalnia bajecznych tradycyj polskich. Jedna z pisarek (p. Sukertowa) napisała całą historję Polski z podań, zebranych w dolinie Prądnika. Tam się odczuwa wiekuistość życia, tam mowa ludzka jest pełna ech odległych, a całe przyrodzenie tak zrośnięte jest z bytem człowieka, że darmoby filozof szukał odgraniczenia między „ja" i „nie ja".

W tych swoich stronach rodzinnych Dygasiński nauczył się rozmawiać z ziemią, drzewami, ptactwem, psami, końmi, z człowiekiem i słońcem. To były tematy jego studjów powieściowych. A gdy wszystkie przerobił, wtedy wyśpiewał potężny hymn na cześć słońca — „Gody życia".

Uczył się w Pińczowie i w kieleckiej szkole realnej (1858-60), potem w Szkole Głównej w Warszawie (1862-66). Stąd wyrwał się do powstania, po którem wyjechał do Pragi czeskiej. Powróciwszy stamtąd do kraju, jako nauczyciel domowy przebywał w Wielgiem (w Radomskiem) u pp. Karczewskich, gdzie uczył syna Wacława (późniejszego powieściopisarza) i wespół z nim, po sąsiedzku, syna Malczewskich — Jacka (malarza). Przeniósłszy się do Krakowa, założył tam księgarnię i pensjonat wychowawczy (1874-79), poczem w Warszawie oddawał się belferce i publicystyce. „Kurjer Warszawski" w r. 1890 wysłał go jako korespondenta do Brazylji; a potem zawodowe pisarstwo już czysto beletrystyczne.

Mało kto wie, że po Dygasińskim zostały cenne przekłady dzieł naukowych (Mill), szereg książek pedagogicznych, „Listy z Brazylji" i zgórą 50 tomów powieści i nowel.

Było parę lat świetnych w warszawskim świecie artystycznym (od r. 1885), kiedy Artur Gruszecki nabył tygodnik „Wędrowiec" i stworzył z niego ognisko dla całej grupy artystów i pisarzy. Byli tam Dygasiński, Sygietyński, Witkiewicz St. i Al. Gierymski. Podniecano się tam wzajemnie w ambicjach artystycznych, co wyszło na korzyść Dygasińskiemu. A wszyscy byli „cyganie". Ciągnęli tradycje cyganerji lat czterdziestych. Nie było już dandyzmu salonowego między nimi, owszem reagowano na salonowość manifestowaniem entuzjazmu męskiego na rzecz sztuki, połączonego z pogardą dla form towarzyskich. Temperamenty szukały uzgodnień w biesiadzie, której koło bywało nieraz dość szerokie, a każda taka biesiada przy kieliszku była akademją.

Dygasiński w tem gronie był jedynym, który pragnął nadać „Wędrowcowi" charakter pisma, studjującego Polskę.*) Tu był przegłosowany. Ale niebawem, w r. 1887, widzimy go na stanowisku świeżo założonego wydawnictwa ludoznawczego „Wisła". — Wtedy go poznałem. Przyszedłem do niego jako student uniwersytetu z prośbą o poradę, chciałem bowiem podczas wakacyj zbierać dalej materjały etnograficzne. Zbliżałem się do niego nieśmiało, zaczarowany jego nowelami z życia zwierząt, pól, lasów i ludzi wiejskich. Dał mi R. Zawilińskiego „Wskazówki do zbierania właściwości ludowych", według których uzupełniłem zebrany już materjał do swojej monografji „Jagodne". Tędy wszedłem do literatury.

Wydał mi się podobny z głowy i zarostu do wizerunku mędrców greckich, które widziałem w podręczniku historji: może Sokrates, może Ezop. Imponowały mi w jego pismach refleksje filozoficzne o życiu, i humor, z jakim traktował zwierzęta, dawniej brane tylko do bajek. Usta układały mu się do śmiechu pewno tak, jak Ezopowi. Cóż chcecie, ludy z naszych stepów wędrowały niegdyś aż na Grecję i mogły jej dać zabarwienie rasowe...

Kończył się w owe czasy okres dylentatyzmu warszawskiego. Dygasiński, z edukacji przyrodnik, w humanistyce był spadkobiercą z jednej strony Zorjana Chodakowskiego, K. W. Wójcickiego (jako miłośnik etnografji), a z drugiej strony — K. Brodzińskiego, C. Norwida (jako poeta). Łączyła się w nim ludowość z poezją, a to wszystko wypływało z tęsknot do odrodzenia narodu. Wielki był postęp: Dygasiński rozumiał już, że świat pracy umysłowej różniczkuje się na trójpole działania, nauki i sztuki, różną metodą uprawne. „Wisłę" oddał specjaliście etnologowi J. Karłowiczowi, sam oddał się sztuce. Sztuką zaś w literaturze była już wtedy powieść. W niej najdogodniej i najpełniej mógł się wypowiedzieć badacz życia, miłośnik ojczyzny, filozof i poeta.

Kto wie, czy siłą twórczości poetyckiej XIX w. w Polsce nie był właśnie ów dyletantyzm, który duszę syntetyzował. Dzisiaj głębiej się orze na każdem zosobna polu. Od spraw życia narodu jest specjalista polityk, naukowiec ma swoje metody i cele, artysta — swoje. I to jest słuszne, ale jakże każdy z nich się boi skompromitowania syntezą! Jeden drugiego nie rozumie. I to jest złe.

Dygasiński przyrodnik szukał syntezy w poglądzie monistycznym i wypowiedzieć ją chciał środkami artystycznemi. Wszystko co przeżył, przepracował, przemyślał, przecierpiał i przeuwielbiał za swego żywota — streściło się w jego żywotnem sercu — niby w jednej kropli ekstraktu wszystkich pojęć i uczuć — w entuzjastycznym okrzyku: Życie! Ten hymn dobył z siebie, jakby w przeczuciu swego końca, w poetyckim dziele przedśmiertnem, koronującem jego twórczość — „Gody życia".

Na te gody wróciła dusza jego do doliny Prądnika, jak do Raju utraconego.

Błogosławiona niech będzie ta chwila,
Kiedy się rodzi wieczorny hymn duszy...

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

*) ob. J. Wolert w „Pamiętniku Świętokrzyskim". Warsz. 1931, od str. 122.

Pisma nadesłane

„Ilustracja Polska": Nr. 22. Treść: Gwiazda sceny polskiej Jadwiga Zaklicka — Ostatnie wiadomości — Tragedja dziecka Lindbergha — Samotna lotniczka nad Atlantykiem — Jan Pomorski: „Miasta Niebotyków w pustyniach Arabji" — Znaniecki: „Na szlaku" — C. Neile: „Śmiertelne zadraśnięcie" powieść — Tydzień kobiecy — Sobańska :„Iskierka", bajka — Ger: „Śmierć Bladym Twarzom" — Kącik naszych czytelników — Smart: „Za jeden pocałunek", nowela — Sztuczne firanki rzęs — Rozrywki umysłowe — Humor — Zmiana tronu w państwie pszczół — Wyścigi samochodowe na torze „Avus" — „Księżna Łowicka" na ekranie — Red.: Poznań, Św. Marcin 70.

„Beton" Nr. 3. Treść: Inż. Trębicki: „W Afryce także budują z betonu". — Słupecki: „Największy kościół w Polsce będzie z żelbetu". — Bojarska: „Rola kobiet w propagandzie budownictwa ogniotrwałego". „Budownictwo kościelne z betonu". — Inż. Altman: „Dimabeton". — Bud. Górecki: „Mleczarnie z betonu". — Worsztynowicz: „Betonowe ogrodzenia grobów i trawników". Henneberg: „Imponujący rozwój budownictwa betonowego na wsi". — Kryński: „Radzić powinniśmy sami". — Inż. Hornicki: Legar betonowy pod podłogi. — Inż. Chitryn: „Piece betonowe", „Latarnie z betonu". — Drobne wiadomości. Adres Red.: Warszawa, ul. Czackiego 1.

ŻYCIE KULTURALNE

„SŁUŻBA NAUCE"

Z Warszawy piszą nam:

Z nowem ważnem wydawnictwem wystąpiła tyle zasłużona Kasa Mianowskiego w Warszawie. Nosi ono tytuł „Służba nauce", a dotyczy bynajmniej nie samego świata naukowego. Przeciwnie, zwraca się do wszystkich oświeconych. „Nauka potrzebuje pomocników i współpracowników jak najliczniej rozproszonych w społeczeństwie". Taki jest punkt wyjścia. Celem tego wydawnictwa jest pouczenie ludzi kulturalnych, jak — w swoim zakresie każdy — mogą dopomóc do rozwoju nauki polskiej.

„Współpraca z nauką — czytamy we wstępie do 1-go zeszytu — winna polegać na gromadzeniu materjałów mających wartość naukową, na ratowaniu tych materjałów, którym grozi zniszczenie, na pomocy udzielanej tym pracownikom, którzy w miarę możności służą lub pragną służyć nauce, na uświadamianiu otoczenia czem jest nauka i jakie są jej cele".

W tym duchu są zredagowane zaraz pierwsze artykuły. P. Roman Jakimowicz poucza „jak rozpoznawać i chronić od zniszczenia zabytki przedhistoryczne". P. Adam Chętnik w artykule „Grabież materjału naukowego" zajmuje się zbieraniem i ochroną zabytków regjonalnych. P. Stanisław Małkowski daje wskazówki „co mamy czynić ze swojemi zbiorami". Te trzy artykuły zasadnicze są tylko cząstką obfitego i ciekawego zeszytu, do którego powrócimy obszerniej. Oby i to nowe przedsięwzięcie Kasy Mianowskiego przyniosło kulturze narodowej tyle pożytku, ile inne jej poczynania. (tw)

MUZYKA

Francuski prezes rządu mówcą na cześć Chopina. Z Paryża donoszą nam: Uroczystości chopinowskie, które odbędą się tutaj z końcem czerwca, mają jako jeden z punktów dziesięciodniowego programu wielki bankiet publiczny. Ze strony polskiej będzie mówił Paderewski, — a wiadomo, jakim jest mówcą — zaś ze strony francuskiej zabierze głos prezydent gabinetu p. Edward Herriot, wielbiciel i niemały znawca Chopina. Tak będzie Chopin sławiony przez dwóch premjerów: byłego Polski i obecnego Francji. (pm)

NAUKA

Jak się rozwija polska orjentalistyka. Z okazji II zjazdu polskich orjentalistów w Wilnie (o którym donosiliśmy) warto przypomnieć, że kolebką orjentalistyki polskiej był Lwów, gdzie w r. 1914 ukazał się był pierwszy, a w r. 1918 drugi „Rocznik Orjentalistyczny", zawierający mnóstwo cennych prac. We Lwowie też działał przedwcześnie zgasły znakomity orjentalista A. Rawita-Gawroński. Obecnie „Rocznik" liczy już siedem tomów, gdyż wydawnictwo jego przejęło Polskie Tow. Orjentalistyczne, które powstało w r. 1922 i w ubiegłym roku zorganizowało w Warszawie I zjazd orjentalistów polskich.

LITERATURA

Wileńskiej nagrody nie będzie w tym roku. Donoszą nam z Wilna: Magistrat postanowił odłożyć do jesieni rozstrzygnięcie tegorocznej nagrody literackiej. Jest to forma dla zupełnego jej odroczenia na ten rok, a to z powodu braku funduszów. Budżet miasta musiał ulec znacznej kompresji i nagroda padła tego ofiarą. (wz)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Polscy karykaturzyści w Wiedniu. Na międzynarodowej wystawie karykatur, jaka odbywa się w wiedeńskim „Künstlerhauzie" znalazła się między 1 400 eksponatami grupa dzieł polskich. Wystawiło je jedenastu artystów, w ich liczbie z bardziej znanych pp. Czermański, (którego „Brianda" zakupił pewien dyplomata francuski), J. Szwejcer (Jotes), G. Rogalski z Krakowa, Gineyko, Mronczak, S. Keller oraz znany w Anglji jako „Tom Titt" p. Rościszewski. Jest charakterystyczne, że organizatorzy wystawy wogóle o Polakach nie pomyśleli i udział nasz jest bez mała przypadkiem, to też brakuje wielu naszych kapitalnych karykaturzystów jak Sichulskiego, Grusa i in.

SZKOLNICTWO

„Les traductions polonaises de Virgile". Jako odbitka z XXXIII zeszytu czasopisma „Eos" ukazała się książeczka Józefa Birkenmajera pod powyższym tytułem, mająca na celu zaznajomienie szerszego świata filologicznego z przekładami na polskie dzieł Wirgiljusza. Prof. Birkenmajer — sam jak wiadomo świetny tłumacz poezji klasycznej — daje oceniający przegląd wszystkich ważniejszych a nawet drobniejszych przekładów, poczynając od r. 1588, kiedy ukazał się Bukoliki w tłumaczeniu Jana Achacego Kmity i od r. 1590 kiedy Jędrzej Kochanowski przetłomaczył po raz pierwszy całą Eneidę. W opowiadaniu, które swą lekkością i przejrzystością wybornie odpowiada językowi, w jakim jest pisane, przesuwają się przed czytelnikiem wszyscy tłumacze „naszego przyjaciela Marona" w ciągu wieków, aż do Faleńskiego, J. G. Pawlikowskiego, J. Steina, Kazimierza Morawskiego i L. H. Morstina.

„LOS ANGELES"

P. Artur Marja Swinarski wydał piąty zbiorek swych poezyj, zatytułowany „Los Angeles". Tytuł i treść: tematy sportowe — wskazują, że przeznaczeniem tego tomiku było znaleźć się na konkursie poetyckim, jaki odbędzie się na tegorocznej Olimpiadzie w Los Angeles. Ukazał się on wszakże już po zamknięciu polskiego komitetu olimpijskiego, tak, że zadania tego nie wypełni, a szkoda. Na poprzedniej Olimpiadzie zyskała poezja polska nagrodę za Wierzyńskiego „Laur olimpijski". Kto wie, czy sukces ten nie powtórzyłby się i teraz, zyskany przez zwięzłe, a pełne nastroju poematy, z których dwa dla przykładu przytaczamy. W pierwszym słynny badacz podbiegunowy Amundsen zwraca się do swego francuskiego pilota, Guilbaud, z którym poleciał na aeroplanie „Latham" na ratunek wyprawy Nobilego i, znalazł, jak wiadomo, śmierć. Drugi odnosi się do rzeźby wyobrażającej „Woźnicę z Delf".

AMUNDSEN MÓWI:

Już wszystko odkryte, wszystko zdobyte, [Guilbaud,
pękami oaz wykwitły na szklanych biegu- [nach sztandary —
mój zegar wskazuje jedenastą i pół:
Guilbaud, jestem stary.

Przed nami, pod nami kiedyś skamieniał [Andrèe,
dziesiątki żywotów starły lodowe żarna,
dziesiątki oddechów zniknęły jak mgła [w mgle,
zbielała krew na krach, krew czarna.

Wszystko wokoło melodją się staje, [Guilbaud,
czy słyszysz śpiew pogorzeliska?
Jest w tobie tyle niepoczętych czy- [nów, — o — —
lecz śmierć już może bliska, bliska.

Jeżeli wrócisz, kochany, popędzisz znów,
gdy w żyłach twoich zagrają czerwone [fanfary,
lecz ja wyśniłem każdy, wyśniłem ostatni [ze snów:
Guilbaud, jestem stary.

Umrzyj, Guilbaud, za młodu umrzyj, [Guilbaud —
nie czekaj, aż cię wieczory do snu [ukołyszą,
aż wiatr, co rankiem w twoje żagle dął,
ustąpi przed ciszą,

aż z tobą najstarszy nawet pogodzi się [wróg —
(a przyjaciele dawni nie żyją...)
Może chciałbyś na nowo pokochać i może- [byś mógł —
(smutno jest rosnąć jodłą na szczycie, [samotną, niczyją...)

Lecz już się nie ważysz na nowo pokochać, [Guilbaud,
gdyś zatknął na szklanych biegunach [ostatnie sztandary,
gdy zegar wskaże jedenastą i pół,
Guilbaud, gdy jesteś stary.

WOŹNICA Z DELF

Zieleń jest barwą spokoju:
bronz twojej sukni w zieloną rdzę się [przystroił.

Cisza śpi w twoich oczach — puste są [twoje oczy.
Zerwany rzemień cugli ręce ci otoczył.

Rzemień zerwany. Zamilkły zawody. Olim- [pja daleko...
Fałdy w spokojnych pionach od twych [bioder cieką.

Uciekła z pod ciebie zwycięska kwadryga.
Z końskich łbów zielona gałązka dyga

Zielenią się czarne grzywy.
Zieleń jest barwą wawrzynu i krzewów [oliwy.

Uciekła z pod ciebie kwadryga, po chmu- [rach popasa...
Fałdy twej sukni spokojnie cieką od pasa;

pachną kadzidłem z Delf i modrą zatoką
i ciszą o siwych źrenicach, ciszą sowiooką.

Książki nadesłane

Mieczysław Czaplic: „Coś się na świecie popsuło". Warszawa 1932. — Nasza Księgarnia S. A. Związku nauczycielstwa polskiego.

Jakób Kania: „Wiersze śląskie". Wydanie drugie powiększone. Poznań, 1932. Nakład własny.

Stanisław Kalinowski: „Nauka fizyki" podręcznik dla szkół humanistycznych. Tom III. Warszawa 1932. Wydawnictwo M. Arcta.

Dr. January Kołodziejczyk: „Botanika" dla seminarjów nauczycielskich. Warszawa 1932. Wydawnictwo M. Arcta.

Witold Łaszczyński: „Wysoki próg". Warszawa 193[illegible]. Dom Książki Polskiej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Bimetalizm

Przyszli historycy gospodarczy będą mieć sporo kłopotów z rejestracją niezliczonych projektów walki z kryzysem, jakie w okresie obecnego przesilenia pojawiają się we wszystkich państwach cywilizowanych. Ze szczególnem umiłowaniem pastwią się projektodawcy nad zagadnieniem polityki pieniężnej. Reformatorzy wysuwają najprzeróżniejsze pomysły: poczynając od zmiany pokrycia kruszcowego poprzez „walutę wskaźnikową" do gospodarki wymiennej wzgl. bezgotówkowej. Ostatnio pojawili się nawet zwolennicy bimetalizmu, propagujący hasło przywrócenia srebru jego dawnej pozycji monetarnej.

Wszyscy ci uszczęśliwiacze ludzkości wychodzą z założenia, że powszechny (za nielicznemi wyjątkami) akces państw do monometalizmu złotego spowodował gwałtowny wzrost wartości nabywczej złota, co znów odbiło się zniżkowo na tendencji cen. Aby więc zneutralizować działanie zwyżki wartości złota proponują wprowadzenie bimetalizmu złota i srebra. Wśród wyznawców nowej wiary znajdujemy znane nazwiska, jak np. prezydenta Royal Dutch — Shell Co., sir Henry Deterdinga i amerykańskiego senatora Borah. Doradzają oni stworzenie srebrnego dolara.

Złoto i srebro ma korzystać z przywileju zwalniania od zobowiązań oraz z wolności bicia i przywozu — wywozu. Między monetami złotemi a srebrnemi ustalony będzie prawnie stosunek; bilety bankowe byłyby wymienialne na obydwa metale.

Z chwilą wysunięcia pomysłu powrotu do bimetalizmu odżyła stara debata nad wadliwością tego systemu monetarnego. Przez przeszło pół wieku zagadnienie bimetalizmu spoczywało w archiwum, gdyż poza kilku państwami azjatyckiemi nikt nie interesował się srebrem, jako pełnowartościowym materjałem „monetarnym. Służyło i służy ono jako kruszec dla pieniądza zdawkowego, ale ambicji zrównania się ze złotem srebro nie zdradzało od dobrych kilkudziesięciu lat.

I teraz, zdaje się, kwestja bimetalizmu zmieni jedynie „miejsce pobytu", gdyż z archiwum wspomnień przejdzie do lamusa niezniszczonych pomysłów. Czyż może być inaczej? Czyż można poważnie dyskutować nad bimetalizmem? Wszak od czasów Arystofanesa, Kopernika, szczególnie zaś Greshama wiadomo, że: „gdy dwa rodzaje monet obiegających w kraju mają taką samą wartość nominalną, a różną — rzeczywistą, to moneta gorsza wypiera dobrą monetę". Innemi słowy: „gdy wartość jednych monet jest stosunkowo większa niż drugich, płaci się (w kraju) złą monetą, a dla siebie zachowuje się monetę dobrą, bądź ją tezauryzując, bądź też wywożąc ją zagranicę.

Być może, że pewnej reformy wymaga system monetarny państw południowo-azjatyckich, opierający się na srebrze, być więc może, że tam kwestja bimetalizmu posiada pewną aktualność, u nas jednak spoczywa ona — w archiwum.

Z RYNKÓW NABIAŁU

W ubiegłym tygodniu sprawozdawczym od 20. 5. do 26. 5. 32. zaznaczył się wyraźny spadek cen masła w kraju, które z poziomu zł. 3.50 — 3.80 obniżyły się na 3.00 do 3.10 zł. na kg. Warszawa i Łódź notuje hurtownie 3.00 zł. za kg., a dostawy z rejonu lokalnego wystarczą na pokrycie normalnego zapotrzebowania. Oferty z Warszawy na zakup masła brzmią po 2.40 do 2.60 zł. za kg. franko stacja załodowcza. Temsamem w zasadzie osiągnięty jest poziom cen eksportowych, jakkolwiek i zagranicą tendencja jest spokojna.

Notowania berlińskie obniżono we wtorek dnia 24 bm. o 4 marki na 109 mk. za 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gat., mk. 102 za II gat. i mk. 92 za III gatunek, przy bardzo spokojnej tendencji. Ceny za masło duńskie wynosiły 131 mk — za bałtyckie 118 — 119 mk. za 50 kg. loco Berlin oclone.

Rynek angielski notuje niekalkulujące się ceny. Notowanie rozliczeniowe w Kopenhadze pozostało w dniu 26 bm. bez zmiany na 146 koron za 100 kg.

Jakkolwiek mniejsze sprzedaże krajowe w dalszym ciągu będą możliwe i częściowo jeszcze po korzystniejszych cenach, niż osiągalne z eksportu, to jednak zasadniczo muszą się mleczarnie liczyć z koniecznością wywozu masła, a temsamem niezbędne jest przystosowanie się do wymagań eksportowych. (Informacje Związku Gosp. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

H. Cegielski w 1931 r.

W poniedziałek, dnia 30 bm. odbędzie się walne zebranie Sp. Akc. H. Cegielski. Z nadesłanego na n sprawozdania zamieszczamy poniżej charakterystykę działalności spółki w ub. roku.

Kryzys ekonomiczny upamiętnił się w r. 1931 wstrząsami finansowemi, których skutki wszystkie narody długo jeszcze będą odczuwały. W ciągu tego roku byliśmy świadkami zachwiania się licznych instytucyj bankowych i przemysłowych, finansów całych państw i takich nawet walut, których absolutna pewność żadnej nie podlegała dyskusji. Jeżeli pomimo katastrofy bankowości austrjackiej, pomimo trudności finansowych Niemiec i pomimo spadku funta angielskiego, wartość naszego złotego nie uległa żadnym zmianom, jeżeli nie mamy ograniczeń w handlu dewizami — to stwierdzić należy, że organizm gospodarczy Polski wykazał przez to nieoczekiwaną odporność. Drogę kryzysu poznaczyły mimo wszystko ślady niewypłacalności rolnictwa, liczne upadłości małych i wielkich zakładów przemysłowych, osłabienie bankowości oraz wzrost bezrobocia.

S. A. H. Cegielski w takich warunkach walczyła również z trudnościami, które odbiły się na ogólnym wyniku bilansowym za rok 1931. Przewidująca polityka handlowa nakazywała oględnie szacować możliwości produkcyjne. Preliminarz produkcji, który w r. 1930 wynosił 40 milj. zł, określono na sumę 30 milj. zł. Skutkiem bardzo znacznego zmniejszenia się portfelu zamówień prywatnych osiągnięto w r. 1931 produkcję wartości 25 805 714 zł, z której efektywnie zafakturowano towarów na sumę 24 106 441 zł.

W krótkim zarysie prace poszczególnych działów fabryk S. A. Cegielski przedstawiały się następująco:

Oddział I pracował z rezultatem polepszającym się w odlewni żeliwa,, staliwa oraz bronzu. Dział maszyn rolniczych był całkowicie unieruchomiony; znaczny zapas tychże maszyn zmniejszył się tylko w małej mierze.

Oddział II zatrudniony remontami, miał wobec bardzo słabego ruchu przemysłowego zajęcie zupełnie niezadowalające, co spowodowało niestety już drugi rok poważnych niedoborów.

Oddział w Chodzieży był z wyjątkiem młyna prawie całkowicie unieruchomiony. Celem zmniejszenia strat oddział ten wydzierżawiono z początkiem bież. roku.

Oddział III wyprodukował w parowozowni prócz 1 2parowozów dla kolei bułgarskich 3 parowozy nowego typu dla polskich kolei, przeznaczone dla trakcji najcięższych pociągów kurjerskich oraz 30 parowozów towarowych. W dziale wagonowym nastąpił katastrofalny spadek zamówień. P. K. P. nabyły tylko 15 wagonów osobowych 4-osiowych, 4 parowe motorowe pasażerskie wagony i mniejszą ilość wagonów specjalnych dla prywatnej klienteli. W budowie znajduje się 10 nowoczesnych wagonów restauracyjnych dla Międzynarodowego Towarzystwa Wagonów Sypialnych. Zarówno parowozy jak i wagony tego oddziału znalazły u wszystkich nabywców całkowite uznanie.

Dział przemysłowy, a zwłaszcza dział kotłów parowych i konstrukcyj żelaznych miał znacznie mniej zamówień niż w latach poprzednich. Przy ogólnym braku pracy o każdy poważniejszy objekt toczyła się walka konkurencyjna, obcinająca ceny do ostateczności i operująca długoterminowemi kredytami. Aby nie obciążać się odpowiedzialnością finansową na przyszłe lata,d yrekcja wolała niejednokrotnie nie przyjmować zleceń.

Dział aparatury cukrowniczej i chemicznej doznał poważnego rozszerzenia. S. A. Cegielski przejęła od likwidujących się firm „Bormann, Szwede i Ska" wszelkie modele oraz rysunki, wchodząc w ten sposób w posiadanie jej doświadczeń oraz zdobywając szeroką klientelę. Równocześnie otrzymano prawo wyłącznej fabrykacji aparatury rektyfikacyjnej światowej sławy firmy E. Barbet w Paryżu. Przy pewnem ożywieniu się ruchu można spodziewać się z tego źródła poważnych i korzystnych rezultatów.

Zmniejszenie obrotów w roku obrachunkowym odbiło się na wyniku bilansowym. Przy niezmienionych kosztach oprocentowania i amortyzacji, zmniejszenie wydatków personalnych na pensje urzędników i robociznę drogą koniecznych redukcyj i obniżenia poborów, nie podążyło za zmniejszającą się cyfrą zamówień. Po odpisie pełnej amortyzacj ii koniecznej ze względu na konjunkturę redukcji cen zapasów, ustalono bilans, wykazujący stratę 85 209,11 zł. Poważne straty na handlu maszynami rolniczemi odpisane zostały w roku ubiegłym za r. 1930. Wobec kompletnego zaniku konsumcji w tym dziale liczyć się można z dalszemi stratami zwłaszcza wobec unieruchomienia fabryki maszyn rolniczych w oddziale I.

Wobec ogromnego zmniejszenia się produkcji zamknięcie bilansu powyższą stratą można uważać za wynik nienajgorszy, jeśli się uwzględni, że fundusz amortyzacyjny zasilony został pełnemi odpisami 1 855 015 zł, osiągając sumę 10 095 341 zł.

Trwająca nadal zła konjunktura zmusza do oględnego preliminowania na rok bieżący produkcji w wysokości tylko 21 milj. zł, uwzględniając już to, że na dotychczasowy rok obliczeniowy dyrekcja przeszła z portfelem zamówień tylko na sumę 13 milj. zł.

W ten sposób jedna z najważniejszych placówek przemysłowych w Polsce przystosowała się do przetrwania obronną ręką kryzysu, nie roniąc nic z gotowości swej do sprawnego działania z chwilą poprawy w stosunkach ekonomicznych. Zapowiedzi tej poprawy możnaby się dopatrywać w nadspodziewanie licznych żądaniach klienteli o sporządzanie kosztorysów i projektów specjalnie w dziale kotłowym i aparatury. Ponieważ chodzi przeważnie o instalacje od lat odkładane, a warunkujące wogóle możność pracy zainteresowanych zakładów, przeto istnieje uzasadniona nadzieja, że znaczna część tych projektów w roku przyszłym będzie zrealizowaną, co może będzie dla S. A. Cegielski początkiem załamania się kryzysu.

Banany w Gdyni

W Gdyni bawili ostatnio przedstawiciele firmy „Elders & Fyffes", światowego koncernu bananowego. Firma ta jest jednem z przedsiębiorstw tow. „United Fruit Co" w Bostonie. Koncentruje ona w swem ręku 85% europejskiego handlu bananami i ostatnio sprzedawała w Europie rocznie bananów za przeszło 20 miljonów funtów ang. Firma posiada własną flotę 34 szybkobieżnych statków, przeznaczonych wyłącznie do przewozu bananów.

Przedstawiciele firmy „Elders & Fyffes" zwiedzili port gdyński, gdyż firma ta zamierza w przyszłości wybudować w wolnej strefie własny duży skład i dojrzewalnię bananów Narazie, na przeciąg 2—3 lat, firma chce założyć podobny zakład na mniejszą skalę w jednym z magazynów portowych.

Jak wiadomo — banany dowożone są do Europy w stanie napół dojrzałym, gdyż dojrzały owoc nie wytrzymuje transportu. Firma „Elder & Fyffes posiada główne europejskie bazy operacyjne w Rotterdamie i w Hamburgu, dokąd zwożone są banany bezpośrednio z południa. Dopiero z tych portów mniejszych partje bananów rozwozi się do kilkunastu punktów rozdzielczych w różnych portach europejskich, gdzie owoce poddawane są procesowi dojrzewania i kierowane na rynki najbliższych krajów.

Jeden z takich punktów rozdzielczych firma chce urządzić w Gdyni. Stąd byłoby zaspakajane zapotrzebowanie na banany nietylko w Polsce, lecz i w krajach sąsiednich, jak: Czechosłowacja, Austrja, Węgry, Łotwa, Estonja, Finlandja i t. p., przyczem dowożone byłyby banany do Gdyni wprost z Rotterdamu na statkach linji regularnej „Żeglugi Polskiej".

Dodać należy, że Polska jest krajem o bardzo niskiej konsumcji bananów. Do Polski, liczącej 32 miljony mieszkańców, sprowadza się rocznie 300 tonn bananów, podczas gdy np. Szwecja, kraj o 8 miljonach ludności, importowała w roku ubiegłym 13 000 tonn bananów. Mała Łotwa sprowadza do siebie około 1 000 tonn bananów rocznie.

KRONIKA GOSPODARCZA

Ekzekucja skarbowa

Ogłoszona niedawno ustawa o przejęciu egzekucji wszystkich należności publiczno - prawnych przez urzędy skarbowe wkrótce wejdzie w życie, ponieważ w tych dniach ma być ogłoszone rozporządzenie rady ministrów, zawierające kodeks postępowania egzekucyjnego władz skarbowych.

Rozporządzenie to napotyka na zdecydowany opór samorządu i instytucyj ubezpieczeń społecznych. Nie mówi ono bowiem ani słowem o tem, w jakiej kolejności mają być egzekwowane należności władz skarbowych i innych wierzycieli, ani też w jakim terminie wyegzekwowane sumy będą wypłacane przez władze skarbowe właściwym wierzycielom. Zainteresowane instytucje podnoszą, że gromadzenie ich pieniędzy w rękach skarbu, będącego w trudnościach budżetowych, przedstawia dla nich niebezpieczeństwo zalegania z wpływami osiąganemi w drodze egzekucji.

Jest to obecnie tem ważniejsze, że coraz większy procent danin wpływa przez egzekucję, którą władze skarbowe wkrótce z całą energją rozwiną, ponieważ w kodeksie egzekucyjnym przewidziano dla nich szereg nieposiadanych obecnie uprawnień, jak prawo osobistej rewizji, nie wyłączając rewizji kobiet, prawo wydalenia dłużnika podatkowego z mieszkania lub przedsiębiorstwa w czasie dokonywania zajęcia oraz prawo egzekucji podatku, który będzie się należał dopiero w dalszej przyszłości.

Z KRAJU

(k) **Zaniechanie przymusu przyjmowania robotników za pośrednictwem Urzędu Pośrednictwa Pracy.** W uwzględnieniu negatywnego stanowiska Związku Izb P.-H. w sprawie projektu ustawy o przymusie przyjmowania robotników za pośrednictwem U. P. P., stała się na razie sprawa ta nieaktualna w min. pracy i opieki społecznej. (1)

(k) **Z przemysłu drzewnego.** Otrzymaliśmy poniższy komunikat z prośbą o zamieszczenie: W związku z niezwykłemi trudnościami, jakie w obecnych warunkach nastręcza spłata zaległości za nabyte w latach ubiegłych drewno w lasach państwowych, zamierzają izby przemysłowo-handlowe wszcząć na terenie ministerstwa zaległości na dogodne raty, a w niektórych rolnictwa akcję, zmierzającą do rozłożenia wypadkach, do odpowiedniej redukcji tychże. Celem skompletowania zebranego już w sprawie powyższej materjału Związek Przemysłowców Drzewnych Wielkopolski (Al. Marcinkowskiego 3b) prosi pp. przemysłowców i kupców drzewnych, dotychczas niezrzeszonych w organizacji, o nadesłanie najpóźniej do 10 czerwca b. r. szczegółowych danych, dotyczących zadłużenia w lasach państwowych za drewno do końca roku 1931.

(k) **Z przemysłu cementowego.** W bieżącym roku spadły obroty cementowni o 35 do 50 proc. Odnosi się to zwłaszcza do I kwartału ub. roku, kiedy panował martwy sezon; niektóre fabryki notowały spadek obrotów, sięgający 70 proc. Cena cementu została obecnie obniżona o 10 proc. Eksport cementu ongiś znaczny, spadł do minimalnych rozmiarów i wynosi tylko około 2 proc. ogólnych obrotów. (1)

(k) **Organizacja przedsiębiorstw spedycyjnych.** Dn. 2 czerwca odbędzie się w Państwowym Instytucie Eksportowym konferencja w sprawie stworzenia ogólno-polskie jorganizacji spedycji dla celów ochrony interesów przemysłu spedycyjnego oraz ujednostajnienia współpracy z innemi dziedzinami transportu na terenie Polski. W konferencji tej wezmą udział wszystkie firmy spedycyjne, zainteresowane bezpośrednio w transporcie w obrocie zagranicznym Polski oraz lokalne organizacje i związki spedycyjne.

Z WYDAWNICTW

(w) **Ustawa o rybołówstwie.** W wygodnem kieszonkowem wydaniu Związku Organizacyj Rybackich Rz. P. ukazał się uzupełniony uzasadnieniem urzędow ytekst ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 roku, który nabywać można w administracji Przeglądu Rybackiego (Warszawa, Kopernika 30), w cenie zł. 1 za egzemplarz, lub za nadesłaniem w znaczkach pocztowych zł. 1,20.

Bekony. W Londynie w dniu 27. 5. na rynku bekonów oficjalnie notowano w granicach za cwt. w sh: duńskie 52 — 60, holenderskie 48 — 56, polskie 40 — 50; ubój bekonu duńskiego wynosił 170.000, holenderskiego 15.000, polskiego 12.000.

Sport wioślarski, a ustrój ludzki

Oficjalne otwarcie sezonu wioślarskiego w Anglji stanowi wyścig dwóch najlepszych obsad ośmiowiosłówek uniwersytetów Cambridge i Oxford na rzece Tamizie. Jaką sensacją jest ten wyścig w tak wysportowanym kraju jak Anglja nawet, o tem rozpisują się rok rocznie dzienniki sportowe całego świata. Już w czasie treningów tłumy ludzi — nietylko bezrobotnych — zalegają brzegi Tamizy, a w sam dzień wyścigu określa się zebraną publiczność liczbą siedmiocyfrową. W roku bieżącym Cambridge po raz dziewiąty z rzędu zdobył palmę pierwszeństwa, a zwycięzcy są bohaterami Anglji.

Nie chodzi nam jednak o podkreślenie faktu, że ten lub inny wyczyn sportowy elektryzuje na krótszy lub dłuższy czas cały naród, który nietylko w teorji i podręcznikach fachowych, lecz w praktyce i na różnych polach uznał sport za podwalinę zdrowia fizycznego, a pośrednio samodzielnego bytu narodowego. Sensacja wyczynu jest sprawą więcej niż drugorzędną. Daleko ważniejszym jest fakt, że wyścig na Tamizie jest początkiem bardzo ruchliwego, ogólnego sezonu wioślarskiego w Anglji, że wynik osiągnięty będzie bodźcem i wytyczną dla niezliczonych klubów i obsad wioślarskich, że cała impreza pogłębi jeszcze i tak już żywe zamiłowanie do wiosła i posłuży, jako nowy atut w propagandzie korzyści, które z tego zamiłowania wynikają dla jednostki i całego narodu.

Daleko nam, niestety, w Polsce do angielskiego rozpowszechnienia i zrozumienia sportu wioślarskiego, ale ponieważ i u nas wkrótce ożywią się już na dobre szałasy klubów wioślarskich, a na rzekach, jeziorach i stawach (w Sołaczu usunięto mamuta, a więc będzie więcej miejsca!) ukażą się mniej lub więcej wysmukłe i ścigłe czółna, więc zastanówmy się pokrótce nad wpływami pracy wiosłem na organizm ludzki.

W rozważaniu naszem należy nasamprzód z całości sportu wioślarskiego wyodrębnić wiosłowanie wyścigowe. Stanowi ono bowiem samo w sobie rozległy temat i nie ma znaczenia ogólnego, jest poprostu działem specjalnym, który pochlubić się może raz po raz sensacją, osiągniętą przez wybrańców. My, zwykli śmiertelnicy, nie cierpiący na „wodowstręt", pod wiosłowaniem rozumiemy spokojną intensywną pracę wiosłem, którą uprawiamy z radością i przyjemnością dla rozrywki i odpoczynku po pracy zawodowej, o ile nam sił i czasu starczy (a starczyć powinno!).

Co nam daje ta praca, w której szukamy wypoczynku? Musi nam bezwzględnie dawać zadowolenie i przyjemność, bo inaczej nie poświęcalibyśmy jej wolnych chwil, i to z miłą chęcią, a nawet z entuzjazmem. Zróbmy jednak bilans ściślejszy!

Że pracujemy, siedząc przy wiośle i rozgarniając niem toń wodną, o tem świadczy najlepiej pot obfity, który nieraz rzęsistemi kroplami pokrywa naszą skórę. Te „siódme poty", które biją na wioślarza są dowodem silnie wzmożonej działalności naszej powłoki cielesnej. Zdrowe przyspieszenie krążenia krwi przy wiosłowaniu powoduje objaw dodatni, że skóra stale jest silnie ukrwiona, co w rezultacie daje żywsze zabarwienie czerwone i wzmożenie odporności tego pancerza ochronnego naszego organizmu. Dlatego też ciemnieją nieodkryte części skóry specjalnie szybko przy wiosłowaniu, a w końcu wioślarz nabiera pięknego koloru bronzowego, którego mu zazdroszczą szczury lądowe. Zawdzięcza ten „zdrowy", jak się zwykle i trafnie mówi, wygląd te jokoliczności, że oprócz promieni słonecznych, padających wprost, działają na jego skórę promienie odbite przez lustrzaną powierzchnię wodną.

Skóra przy wiosłowaniu nabiera życia, bronzowieje, ale przedewszystkiem hartuje się też. A to jest szczegół bardzo ważny, o ile zważymy, że właśnie ona jest dzielnym Korpusem Ochrony Pogranicza naszego ustroju. Powietrze nad wodą jest zawsze chłodniejsze nawet podczas wielkich upałów, co umożliwia wytrwałość we wiosłowaniu i chroni skórę przed przegrzaniem. Z drugiej strony nie odczuwa się na wodzie ochłodzenia w tej mierze, co na ziemi, pomijając już to, że przez ruchy wioślarskie dodajemy naszemu organizmowi ciepła dobroczynnego. Zrozumiałem jest, że należy się odpowiednio ubierać do pracy wiosłem i dawać otaczającemu powietrzu dużo dostępu do skóry.

Gdy zaś sięgniemy głębiej, pod skórę, to stwierdzimy, że wiosłowanie ćwiczy i wyrabia mięśnie. Całość głównego umięśnienia ciała ludzkiego jest w ruchu przy pracy wiosłem. Ruch ten urabia i wzmacnia. Specjalnie podkreślić należy rozwój długich mięśni grzbietu i brzucha, który przyspieszony zostaje przez wiosłowanie w dobrej postawie. Wyrobienie tych właśnie mięśni daje piękną, prostą postawę, krok elastyczny i silną, wypukłą klatkę piersiową.

Uruchomienie całej muskulatury przy wiosłowaniu łączy się z odpowiedniem ożywieniem przemiany materji w naszym ustroju. Oddech pogłębia się i staje się wydatniejszy, wymiana gazów (wchłanianie tlenu, wydalanie kwasu węglowego) wzrasta bardziej, niż przy innych ćwiczeniach, krążenie krwi zostaje przyspieszone, usuwanie z organizmu szkodliwych ciał azotowych przybiera znacznie na nasileniu. Praca wiosłem wymaga coprawda sił. Wzmożona przemiana materji spala więcej dostarczonego materjału odżywczego, ale z drugiej strony ustrój zyskuje przez rozwój i narastanie tkanek mięśniowych, które reprezentują ostatecznie siłę fizyczną danego osobnika. Kto zaś odczuwa potrzebę w kierunku pozbycia się nadmiaru tłuszczu, nagromadzonego w czasie zimy, temu wiosłowanie posłużyć może, jako kuracja odtłuszczająca. Będzie tracił na wadze z powodu pobudzonej działalności całego organizmu i wypoci z siebie nadmiar „sadła". Nie wolno mu naturalnie folgować zbytnio wilczemu apetytowi, który budzi wiosłowanie, bo wówczas skutek będzie odwrotny.

Sport wioślarski daje więc bezwzględną gwarancję zdrowego ciała. Nie kończą się jednak na tem jego zbawienne wpływy. Zdrowe ciało wioślarza ożywia niemniej zdrowy duch. Samo powierzenie swej osoby wąskiej, wywrotnej łodzi wioślarskiej wymaga pewnego rodzaju odwagi. Nie wolno jej utożsamiać z karygodną lekkomyślnością, którą okazują nazbyt często nieświadomi sportu wioślarskiego, wyruszając na wodę w kiepsko skleconych, nieodpowiednich łodziach i narażając przez to życie własne i bliźnich. Prawdziwy wioślarz łączy mądrze rzetelną odwagę z przezornością, omijając niebezpieczeństwa, które mu zagrażają na umiłowanym żywiole.

A nie brak okazji zastosowania tej przezorności na wodzie. Wiry, mielizny, zakotwiczone statki, liny, łańcuchy, mijanie innych łodzi, umiejętne sterowanie przy silniejszej fali, wszystko to i wiele innych momentów wymaga bystrego oka, właściwego sądu, spokojnej rozwagi i zdecydowanej postawy, słowem przymiotów, które cechują osobnika pełnowartościowego. Nie zabraknie przy tem też wesołości i humoru, nawet wtedy, gdy jaki „dziki pasażer" na pękatej łodzi spacerowej plątać się będzie bezradnie na kursie łodzi wioślarskiej. Zdrowie daje wioślarzowi pełnię samopoczucia, w którem z humorem podporządkowuje się karności, panującej wśród braci wioślarskiej.

Za trud i znój przy wiośle darzy go sport umiłowany przepięknemi wrażeniami i nieocenionemi przyjemnościami. Mnóstwo coraz to nowych obrazów przesuwa się przed jego oczami. Właśnie na wodzie zakosztować można świetnie przeróżnych nastrojów, wywołanych przez słońce, chmury, woń różnoraką, mgłę i inne cuda przyrody. Drobne troski dnia codziennego toną w wodzie, umysł nabiera na nowo odwagi i siły życia.

Chociaż więc sport wioślarski u nas w Polsce obecnie jeszcze nie jest dostępny szerokim masom, a przedewszystkiem naszej młodzieży, bo wymaga bądź co bądź pewnego nakładu, a w dodatku dlatego, że nie wszędzie Warta „wartko" toczy swoje wody, to jednak nie można brać za złe drużynom wioślarskim, że uważają swój sport umiłowany za najpiękniejszy i najpożyteczniejszy, a jedynie życzyć można sobie i wszystkim, aby drużyny te rozwijały się jak najpomyślniej i wyskakiwały, jak grzyby po deszczu na brzegach naszych rzek, jezior i stawów.

Medyk.

Powitanie lotniczki transatlantyckiej w Londynie

W tych dniach Miss Amelia Eashart, pierwsza kobieta, która samotne dokonała przelotu nad Atlantykiem, wylądowała wśród gwałtownej burzy w Londonderry w Irrlandji. Przelot z Harbour Grace (Nowa Funlandja) trwał tylko 13 godzn, co stanowi czas rekordwy. Drugi rekord ustaliła, będąc jedyną osobą, która dwukrotnie przeleciała nad Atlantykiem

Niezwykłe okazy kotów

na wystawie wiedeńskiej

Wszelkie wystawy cieszą się przeważnie wielkiem zainteresowaniem i powodzeniem. Jednemi interesuje się ogół, innemi tylko specjaliści. W Wiedniu w Praterze urządza się również co roku na wiosnę wystawę dla specjalnych lubowników kociego rodu, które budzą zazwyczaj olbrzymie zainteresowanie. Ruch panuje tam wielki, bo okazy kotów, zwiezionych z całego świata koleją lub samolotami, są zadziwiające. Klub przyjaciół kocich wysila się, aby wystawa nabrała jak największego rozgłosu w całej Europie; wyznacza więc za najwspanialsze okazy premje. Prawo do nich mają naturalnie tylko koty o najbogatszem i najczystszem drzewie genealogicznem. Stosunek ich do naszych kotów pospolitych jest mniejwięcej taki, jak głowy koronowanej do zwykłego śmiertelnika. Wspaniałe koty zjeżdżają w niemniej wspaniałych klatkach; komfort tam panujący możnaby porównać z komfortem wagonów salonowych.

Wystawa tegoroczna — jak zapewniają dzienniki wiedeńskie — obfituje w okazy dotąd niebywałe. Zachwyt wywołuje zwłaszcza kot „Murri" z Tassburga, własność Very Monti, który podobno mówi i śpiewa. Za tak wysokie uzdolnienie powinien otrzymać pierwszą nagrodę, ale ponieważ Klub nie był przygotowany na tego rodzaju niespodziankę, niewiadomo więc, czy sprawiedliwości stanie się zadość. „Murri" jest bezwątpienia pięknym biało-niebieskim kotem, ale ma poważnego konkurenta w czerwonym kocie angora i w płowej angorce.

Niemniej piękny jest kot, pochodzący z Paryża, który przybył na wystawę z swym małym synkiem, podobnym do niego jak kropka w kropkę. Oba posiadają niebieski, jedwabisty włos i odstającą kryzę wkoło szyi. „Paris" (bo tak się wabi kot), jest jedynym okazem w swoim rodzaju. Jego oczy mają moc przykuwającą. Możnaby patrzeć godzinami w jego ciemno-żółte ślepia o czarnych, głębokich pupilach.

Koty szinszile przysłano z Anglji. Również ciekawe i piękne są koty marmurowe i tygrysowe, z których ostatnie są prążkowane, a pierwsze o deseniach marmuru w kolorze popielatym lub beżowym. Najpiękniejszy brązowy kot marmurowy nosi nazwę „Miki". Na wystawę zabrano z nim jego nieodstępnego przyjaciela królika. Oba te zwierzęta tak są sobie oddane, że nie rozłączają się prawie wcale. Mały, zwinny królik ma bajeczne schronienie w puszystem futerku swego opiekuna kota, gdzie przebywa z upodobaniem.

Koty sjamskie są na wystawie od pewnego czasu dość pospolite. Obecnie wzbudza podziw nowy gatunek kotów, t. zw. koty z maską. Są to małe, smukłe zwierzęto z nieco szpiczastą głową, znacznie mniejsze od naszych zwykłych kotów. Sierść mają czarną, krótką, od której zabawnie odbija biały pyszczek, przypominający maskę. Na teraźniejszą wystawę przysłano dwa koty tego rodzaju Jeden o białym nosku i drugi o białej masce. Ostatni jest bardzo towarzyski i przepada zwłaszcza za złotemi rybkami, które stoją u niego w klatce w pięknem akwarjum. Zręczne kociątko chwyta swą czarną łapą rybki tak delikatnie, że nie wyrządza im najmniejszej krzywdy Dowód to, że koty, nieraz tak uprzykrzone i nielubiane, posiadają szalenie dużo sprytu, o którym wcale nie wiemy.

Kaal.

Wystawa psów rasowych

W dniach 4, 5 i 6 czerwca rb. odbędzie się w Warszawie na terenie Bagateli wystawa psów rasowych, organizowana przez Polski Związek Hodowców Psów Rasowych przy Centralnym Komitecie do spraw hodowli drobiu w Polsce.

Wystawa obejmie psy myśliwskie (wyżły, ogary, charty, jamniki, spaniele, faksterjery itd.), psy do stróżowania i obrony (owczarki, dobermany, bernardy, dogi, wodołazy itd.), oraz psy pokojowe (pekińskie, japońskie, pinczerki, pokojowe terriery itd.)

W czasie wystawy odbędą się popisy psów, rewja psów nagrodzonych itd.

Żebrak wynajął „kata" i kazał się powiesić

W Prosznicach (Czechosłowacja) był ogólnie znaną figurą żydowski żebrak. Józef Pollak. Zniedołężniały staruszek miał już 62 lat i nie mógł zarobkować w swoim zawodzie. Przez 30 lat cierpiał na astmę, więc zapragnął umrzeć. Ponieważ nie chciał popełnić samobójstwa zdecydował się na zamówienie mordercy. Mając bardzo skromne wymagania życiowe, uciułał trochę oszczędności i pożyczał je na procent innym żebrakom i włóczęgom. Jego głównym dłużnikiem był bezrobotny mularz Józef Kalab, którego Pollak upatrzył sobie na „kata" i któremu właśnie dlatego pożyczył większą kwotę. W terminie zwrotu zgodził się wierzyciel zrezygnować ze swoich pieniędzy, ale za tę cenę zażądał, by go zabił.

Kalab przeraził się w pierwszej chwili, ale po namyśle, zachęcony jeszcze nową gotówką w kwocie 500 koron, oswoił się z czekającem go zadaniem i przyjął misję.

W opuszczonej stodole za miastem zrobili obaj pierwszą próbę. Dłużnik zarzucił wierzycielowi postronek i podciągnął go do góry. Sznur nie wytrzymał jednak ciężaru i kandydat na wisielca spadł na klepisko z pętlą na szyi.

Wobec tego obaj udali się do miasta i kupili solidną linę, poczem pokrzepiwszy się alkoholem na odwagę, udali się z powrotem do stodoły. Kalab powisił już z większą wprawą starca. Ale kiedy ujrzał, jak twarz starca sinieje, opanowała go trwoga i przeciął sznur, poczem zaniósł niedoszłego wisielca do swego mieszkania.

Stan choroby Pollaka wskutek ucisku szyi tak się pogorszył, że musiano go przewieźć do szpitala, gdzie niebawem zmarł. Dopiero po jego śmierci wspólna znajoma obu mężczyzn zdradziła tajemnicę tego niezwykłego dramatu.

Meksykańska policja kobieca

W Meksyku istnieją już od dłuższego czasu oddziały policyjne złożone z samych kobiet. Oddziały te, znane pod nazwą „Las Tecnicas" w Mexico - City, cieszą się ogromną popularnością wśród publiczności. Nazwę swoją otrzymały z tej racji, iż należą do „policji technicznej". która ma w Meksyku specjalne zadania do spełnienia.

Oddział „Las Tecnicas" w stolicy Meksyku, w Mexico - City, składa się z 65 policjantek, jednolicie umundurowanych i wyszkolonych. Pełnią one służbę w kinach, teatrach, w parkach, ogrodach i na ulicy. „Toaleta" policjantek składa się z granatowego munduru ze złotemi guzikami, z krótkich spodni sportowych, nogi obciągnięte czarnemi pończochami, pułbuciki czarne dopełniają kostjumu. Na głowie, zamiast czapki noszą „Las Tecnicas" chustki granatowe, zawiązane w węzeł.

Policjantki uzbrojone są w pałki gumowe, ale główną ich bronią jest sztuka stosowania japońskiej walki „dżiu - dżicu", z pomocą której potrafią one dać sobie radę z przeciwnikiem znacznie od siebie silniejszym.

Ostatnio rząd zamierzał ze względów oszczędnościowych zmniejszyć liczbę policjantek, ale spotkał się z tak silnym sprzeciwem opinji publicznej, iż narazie odstąpił od swego zamiaru.

or.

Marconi o komunikacji z Marsem

Genjalny wynalazca telegrafji bez drutu Marconi przybył w tych dniach do Londynu i w rozmowie z dziennikarzami w następujący sposób wyraził swoje zapatrywanie na możliwość komunikacji iskrowej z najbliższą nam planetą Marsem:

Przyjąwszy, że na Marsie żyją istoty o inteligencji ludzkiej, nie widzę powodu, dla któregobyśmy nie mieli pewnego dnia skomunikować się z mieszkańcami tej planety drogą iskrową.

Na pytanie, czy obecny system porozumiewania się iskrowego wystarcza w danym razie dla porozumienia się z Marsem, odpowiedział Marconi:

Niema powodu szukać nowego systemu dla przesyłania naszych myśli albo zmieniać zasadę porozumiewania się jako taką. Na podstawie wiedzy dzisiejszej możliwe jest przesyłanie wiadomości, o ile uda nam się technicznie udoskonalić stacje radjoiskrowe. Cała tajemnica zagadnienia komunikacji międzyplanetarnej polega na ulepszeniu odnośnych instrumentów i urządzeń.

WiP.

Masonerja w 1932 r.

(KAP.) „La France Catholique", która stara się zaznajomić swych czytelników ze stosunkami panującemi w wolnomularstwie, zamieszcza na łamach ostatniego numeru z dnia 21 b. m. cały szereg ciekawych uwag o międzynarodwem stowarzyszeniu wolnomularzy. Podając narazie tylko ogólne wiadomości wspomniane czasopismo zapowiada w następnych artykułach poprzeć wywody swe cyfrowemi danemi.

Autor artykułu w pracy swej posługiwał się jako źródłem nowowydanym rocznikiem masońskim, oraz wiadomościami, jakie zdobył, będąc sam doniedawna wolnomularzem.

Projekt zrzeszenia się wszystkich „braci" na gruncie międzynarodowym — pisze — powstał jeszcze w r. 1920, niektóre jednak organizacje Ameryki Północnej oraz Europy zachodniej sprzeciwiły się kategorycznie proponowanemu połączeniu. Motorem rzeczywistym owej opozycji była oczywiście ambicja „wielebnych", którzy nie zdradzali ochoty do dzielenia swej władzy nad „braćmi-współziomkami" z innymi zwierzchnikami międzynarodowymi. Główny propagator idei połączenia, nowoobrany na Wielkiego Mistrza loży „Alpina", Żyd, Izaak Ruerchon, nie ustąpił jednak. W roku 1921 konwent zebrany w Genewie podpisał imieniem 10 narodów, pragnących współpracy międzynarodowej, statut „międzynarodowego stowarzyszenia wolnomularzy". Reprezentowane były państwa: Francja, Holandja, Bułgarja, St. Zjedn. Am. Półn., Austrja, Szwajcarja, Włochy, Hiszpanja i Turcja. Później dołączyła się do nich i Polska.

Ideowy statut opiewa, że stowarzyszenie powstało w celu pomagania „braciom" w pracy nad sobą, aby „rozszerzać moralność w życiu prywatnem i publicznem" i t. p. W statucie tym nie byłoby nic zdrożnego, ani godnego szczególnej uwagi, gdyby nie umieszczona na końcu, wiele dająca do myślenia mała wzmianka: „masonerja wskrzesza najwyższą zasadę egzystencji i ideał, wskazany przez symboliczne panowanie Wielkiego Budowniczego Wszechświata. Nie walczy ona z żadnem przekonaniem religijnem, żadnego jednak nie zaleca". Ateiści, jak widzimy, mają tu duże pole do stosowania swych przekonań i zasad.

Zasadniczą rolą międzynarodowego stowarzyszenia wolnomularzy jest, jak dotąd, zażegnywanie sporów powstających między lożami. Władza stowarzyszenia spoczywa w komitecie wykonawczym, przy którym istnieje komitet doradczy dla prasy i propagandy, oraz kancelarja, która przesyła wyroki, ferowane przez oba wyżej wymienione organy, wydaje własny kwartalnik i rocznik.

Liga Obrony Praw Człowieka jest organizacją masońską

(KAP.) Wiele już razy prasa katolicka we Francji podnosiła, że Liga Obrony Praw Człowieka stoi pod wpływem masonerji i przeniknięta jest jej duchem i ideą. Obecnie „La France Catholique" ogłasza na swych łamach kategoryczne twierdzenie: „Nie mamy obecnie wątpliwości, że Liga Obrony Praw Człowieka jest stowarzyszeniem wybitnie wolnomularskiem". W numerze bowiem z dnia 30 ub. m. czasopisma „Alpina", organu lóż szwajcarskich, czytamy takie polecenie: „Liga Obrony Praw Człowieka jest stowarzyszeniem masońskiem o wielkiej przyszłości, któremu każdy mason winien okazywać sympatję i poparcie. W Genewie jej prezesem jest nasz „brat" Gustaw Morloz".

Większej przysługi nie mogli masoni wyświadczyć katolikom, jak jasno mówiąc o stosunkach łączących Ligę z wolnomularstwem.

Książka godna uwagi

Ostatnio ruchliwe wydawnictwo francuskie Charles Laveuzelles et Cie, wydało książkę z dziedziny lotnictwa i chemji, książka ta, opracowana przez ppłk. L. Izard, ppłk. lek. J. des Cilleuls i kpt. apt. R. Kermarrec, nosi tytuł „Wojna powietrzno-chemiczna a ludność cywilna" (La guerre aéro-chimique et les populations civiles). Jest to studjum historyczne, kliniczne, terapeutyczne i zapobiegawcze.

Przedmowę do książki tej napisał znany w Polsce b. szef franc. misji wojskowej gen. Niessel, obecnie członek najwyższej rady wojennej. W przedmowie gen. Niessel zwraca uwagę społczeństw cywilnych, że niestety niebezpieczeństwo ataków lotniczo-chemicznych na ludność cywilną w wojnie przyszłości jest aż nadto faktem realnym, wobec czego ludność krajów zagrożonych musi się w myśl choćby elementarnej zasady zachowania własnego życia, wziąć bardzo sumiennie i energicznie do skutecznego przygotowywania obrony. Społeczeństwo cywilnym przypada w udziale przeprowadzenie obrony biernej, która jest organicznie związana z czynną, wykonywaną przez armję.

W rozdziale pierwszym wymienionego dzieła autorzy opisują stan organizacyjny społeczeństw europejskich pod tym względem i tu należy zwrócić uwagę naszych czytelników, iż Polska w tym rozdziale figuruje na pierwszem miejscu. Opisaną jest nasza organizacja Ligi obrony powietrznej i przeciwgazowej, a w opisie tym nasza L. O. P. P. jest stawiana za wzór, przyczem autorzy podkreślają nietylko fachową i materjalną pracę L. O. P. P., ale zwracają szczególną uwagę na metodyczną pracę wychowawczą ligi.

Książka przynosi cały szereg dobrze ułożonych wiadomości, dzięki czemu w pracy fachowca, szczególniej lekarza, może oddać duże usługi. — Łatwość ujęcia i prostota przedstawionych zagadnień udostępnia to dzieło również dla najszerszych warstw inteligencji.

We własnej literaturze fachowej odczuwamy w dziedzinie lecznictwa przeciwgazowego jeszcze wielkie i palące braki, co niestety nie pozwala na właściwe, jak tego istota rzeczy wymaga, wywołanie większego zainteresowania wśród jak najszerszych mas społecznych. AKA.

„Sanacja" a Związek Kolejowców

Z Radomia donoszą do „Gaz. Warszawskiej":

Zwołany został do Radomia doroczny zjazd delegatów „Zjednoczenia Kolejowców Polskich" okręgu radomskiego — organizacji ściśle zawodowej i nie zaangażowanej politycznie w żadnym kierunku — dla wysłuchania sprawozdania i wyboru nowego zarządu okręgowego.

Aczkolwiek obrady zjazdu odbywały się we własnym lokalu związkowym, do którego wstęp mieli tylko delegaci oraz członkowie, to jednakże wbrew dotychczasowym zwyczajom oraz statutowi i obowiązującym przepisom, na salę obrad zjawiła się, po raz pierwszy, liczna reprezentacja starostwa, w osobach komisarza oraz kilku przodowników mundurowej i tajnej policji.

Miejscowa „sanacja", po utrąceniu najlepszych związkowców w osobach prezesa Książka, wiceprezesa inż. Szałowicza, sekretarza Ligowskiego i skarbnika Kubika, cieszących się wielkiem zaufaniem wśród ogółu członków Z. K. P., których zmuszono do rezygnacji z tych mandatów pod naciskiem służbowym, była tak pewną opanowania zarządu okręgowego i podporządkowania organizacji swym wpływom, że nie przypuszczała nawet, aby jej działacze „sanacyjni" na terenie Z. K. P. jak Dłużewski, Chojnowski, Osóbka i Leonowicz, znani z okresu sławetnych wyborów brzeskich 1930 r., mogli nie wejść do nowego zarządu okręgowego Z. K. P. w Radomiu. Kiedy jednakże przekonali się, że są znikomą mniejszością wśród delegatów i nie przeprowadzą swych planów opanowania Z. K. P., garstka warchołów „sanacyjnych" uniemożliwiała prowadzenie obrad przy pomocy krzyków i awantur oraz wygłaszania prowokacyjnych przemówień i obrzucania oszczerstwami najlepszych działaczy związkowych.

Wreszcie, po przyjęciu przez delegatów sprawozdania i udzieleniu ustępującemi zarządowi absolutorjum, kiedy zgłoszona została przez komisję wyborczą jednomyślnie uchwalona, lista kandydatów do nowego zarządu okręgowego, ze znanymi na terenie Radomia pracownikami społecznymi, sanatorzy, widząc swą przegraną, wszczęli tak karczemne awantury, że dalsze prowadzenie obrad stało się niemożliwe, z czego skorzystał przedstawiciel policji i obrady Zjazdu rozwiązał, uniemożliwiając w ten sposób przeprowadzenie wyborów nowego zarządu okręgowego.

Propaganda niemiecka i nasza „mocarstwowa"

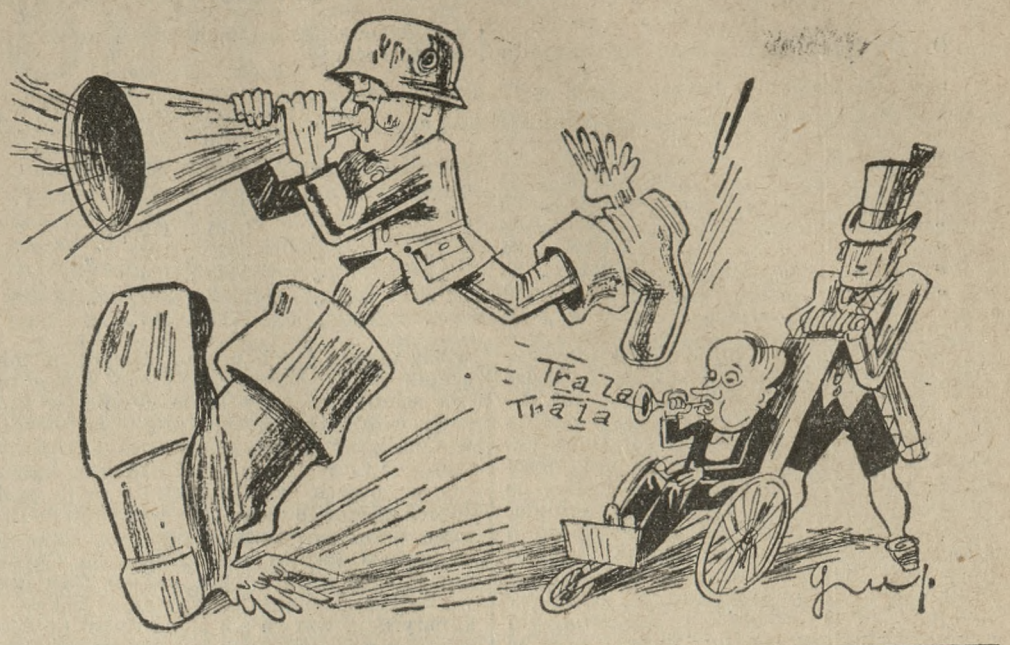

Taki wynik zjazdu był przewidywany zgóry, gdyż na kilka dni przedtem wiadomo było, że pewna klika zdecydowała, że albo wybory nowego zarządu przeprowadzone będą po myśli „sanacji", albo też do wyborów wogóle nie dojdzie.

Walka rozbijacka jak widzimy, toczy się na wszystkich frontach i odcinkach.

Trzy procesy o zniewagę

Na ławie oskarżonych w Starogardzie zasiadał ostatnio znany działacz narodowy i społeczny, prezes powiatowy Zw. Tow. Powstańców i Wojaków, p. Stefan Zbylicki ze Starogardu.

Na skutek doniesienia dwóch „strzelców", niejakich Gruszki i Truszczyńskiego, do por. Mieczkowskiego, oficera P. W. i W. F. a zarazem komendanta „Strzelca" — wytoczono p. Zbylickiemu aż trzy sprawy o zniewagę: 1) 1) rządu i min. Piłsudskiego, 2) por. Mieczkowskiego, 3) „Strzelca".

Zdziwienie ogarnęło zebraną publiczność na sali, gdy miejsce oskarżyciela, gdzie w sądzie grodzkim zwykle zasiada policjant, zajął prokurator sądu okręgowego. We wszystkich trzech sprawach przesłuchano 7 świadków: dwóch oskarżenia („strzelców"!) i pięciu obrony.

Ostatecznie sąd wydał wyrok uwalniający p. Zbylickiego od winy i kary co do pierwszej sprawy (prokurator domagał się 2 miesięcy więzienia). W drugiej — trybunał skazał oskarżonego za obrazę por. Mieczkowskiego na 50 zł grzywny (prokurator domagał się również 2 miesięcy więzienia). Od wyroku tego wniesiono odwołanie. Trzecią sprawę sąd umorzył, motywując tem, że skargę winien wnieść „Strzelec" lub poszczególni jego członkowie, a nie por. Mieczkowski. Oskarżonego bronił adw. Stankiewicz ze Starogardu. (as)

W obronie rodzimego przemysłu

Stagnacja, nędza, bezrobocie — oto objawy dziś ogólne w całym świecie, a w Polsce szczególnie wyraziste. W wszystkich państwach i narodach ujawnia się silna wola podniesienia własnego, krajowego przemysłu, stąd też na pierwszy plan wysuwa się wszędzie t. zw. protekcjonizm gospodarczy, społeczny, czy jak go kto chce nazwać.

Na temat ten mówił na wczorajszem (piątkowem) zebraniu Tow. Przemysłowego (Stary Przemysł) dyr. p. Fr. Maciejewski. Prelegent w godzinnym przeszło referacie zobrazował przed oczyma licznie zebranych członków i gości stan i walkę gospodarczą doby dzisiejszej, wykazując dobitnie, jak każdemu państwu, każdemu narodowi chodzi dziś o obronę własnych interesów gospodarczych. Za referat podziękowano prelegentowi rzęsistemi oklaskami.

Dowodem dużego zainteresowania tematem, była przeszło godzinna dyskusja, w której m. in. przemawiali pp. J. Zabłocki, Libera, Jankowski, dyr. Szczepanowski, dyr. St. Maciejewski, Ehrenberg, Chocieszyński, Malinowski i t. d.

Wynikiem dyskusji było stwierdzenie zgodne, że polskiemu przemysłowi, polskim wyrobom krajowym dopomóc może jedynie należyte zrozumienie narodowego ogółu. Gorące poparcie należy się „Związkowi obrony przemysłu polskiego", dalej stwierdzono, że ogół wciąż jeszcze błądzi, upatrując w towarach i wyrobach obcych, zagranicznych jakąś wyższość, czy taniość, stwierdzono bowiem niezbicie, że wyroby polskie nietylko w niczem nie ustępują obcym, a przeciwnie je najczęściej pod względem dobroci i taniości przewyższają.

Wykazało się dalej z dyskusji, że bezmyślne popieranie wyrobów obcych odbiera nietylko tak bardzo krajowi potrzebne kapitały, ale przedewszystkiem odbiera chleb tysiącom pracownikom tak fizycznym jak umysłowym. Organizacje ostatnich winny też szczególnie we własnym interesie mieć te sprawy na oku i szerzyć propagandę dla usunięcia błędnych uprzedzeń, szczególnie wśród polskich niewiast, zarówno w mieście jak na wsi.

Nie brakło również uwag, skierowanych pod adresem zarówno naszych przemysłowców jak kupców, aby należycie potrafili propagandę na korzyść naszą uprawiać, zachęcając dla wyrobów krajowych swoją klientelę.

Zebranie zakończył prezes p. Gadebusch po załatwieniu zwykłych spraw towarzyskich. (gr)

Obrady Zw. Nauczycielstwa Polskiego

W Warszawie, w sali Zw. Handlowców odbyły się obrady III zgromadzenia okręgu warszawskiego Zw. Naucz. Pol., na które przybyło ponad 300 delegatów. Przyjęto m. in. następujące rezolucje:

„Walne zgromadzenie powołuje się na wiekopomne tradycje pedagogiczne naszego narodu, tradycje, które nakreśliły organizacji szkolnictwa niezależny kierunek, jednomyślnie i gorąco protestuje przeciwko podporządkowaniu szkolnictwa władzom administracji ogólnej, a całe nauczycielstwo wzywy do energicznego zwalczania tego zgubnego dla życia Państwa i narodu projektu. Oddanie szkoły pod zwierzchni nadzór władzom administracji politycznej spowodowaćby mogło: a) zbiurokratyzowanie życia szkolnego, b) zahamowanie dotychczasowego stałego rozwoju szkolnictwa, c) obniżenie poziomu wychowawczego, d) zabicie twórczego entuzjazmu kadr nauczycielskich oraz e) załamanie się charakteru jednostek słabych".

„Zgromadzenie delegatów wzywa zarząd okręg., by wespół z zarządem głównym przedstawił rządowi niezwykle trudną tytuację materjalną nauczycielstwa, celem spowodowania cofnięcia postanowienia o 9% obniżce pensyj urzędniczych".

XIV. zjazd lekarzy i przyrodników polskich

odbędzie się w Poznaniu w r. 1933

W przyszłym roku w połowie września odbędzie się w Poznaniu XIV. Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich a równocześnie obradować będzie również w naszem mieście Wszechsłowiański Zjazd Lekarzy. Ażeby wydarzenie to tak ważne dla nauki i państwa naszego wypadło jak najświetniej, delegacja komitetu wykonawczego zwróciła się do Prezydenta Rzeczypospolitej z prośbą o przyjęcie protektoratu nad Zjazdem i uzyskała zgodę głowy Państwa.

Prezesem Zjazdu jest profesor dr. Adam Karwowski, zastępca profesor dr. Jan Grochmalicki, sekretarzem generalnym prof. Skubiszewski. Warto przypomnieć, że IX. Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich miał się odbyć w r. 1898 w Poznaniu, lecz gdy już wszystko było przygotowane, rząd pruski odmówił pozwolenia.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Z historji rozwoju Harcerstwa Wielkopolskiego

III.

O rozwoju harcerstwa tutejszego w ostatniem dziesięcioleciu niech mówią poniższe cyfry:

rok 1921	wykazuje	harcerek	1068	w 39	drużynach,	harcerzy	1198	w 68	drużynach
„ 1922	„	„	1198	„ 43	„	„	2555	„ 75	„
„ 1923	„	„	1193	„ 43	„	„	2979	„ 98	„
„ 1924	„	„	1032	„ 46	„	„	3040	„ 96	„
„ 1925	„	„	970	„ 34	„	„	4313	„ 151	„
„ 1926	„	„	1611	„ 60	„	„	4525	„ 162	„
„ 1927	„	„	1828	„ 69	„	„	5164	„ 179	„
„ 1928	„	„	1998	„ 84	„	„	3321	„ 102	„
„ 1929	„	„	2177	„ 83	„	„	5145	„ 154	„
„ 1930	„	„	2094	„ 80	„	„	7448	„ 210	„
„ 1931	„	„	1343	„ 80	„	„	7714	„ 266	„

Powyższe cyfry zestawiono na podstawie nadesłanych raportów drużyn, które nadesłały przeciętnie 75% istniejących drużyn. Można więc przypuszczać, że ogólna liczba harcerek i harcerzy była w poszczególnych latach większa od przytoczonych cyfr. Ilościowo urosło Harcerstwo do rozmiarów poważnej organizacji. Oddział Wielkopolski Z. H. P. jest najliczniejszym z istniejących na obszarze Rzplitej Polskiej oddziałów. Zorganizowanych w nim jest prawie 25% liczby wszystkich członków Związku. Pod względem jakościowym stwierdzić należy również duży postęp w kierunku pogłębienia i rozszerzenia w masach zasad ideologji harcerskiej i dużego zwiększenia się sprawności technicznej drużyn. Ruch harcerski znalazł duże oparcie w społeczeństwie w postaci zorganizowania licznych Kół Przyjaciół Harcerstwa. Kół takich istnieje na terenie Oddziału Wlkpl. przeszło 50. Dają one drużynom harcerskim dużą pomoc materjalną i opiekę. Są łącznikiem ze starszem społeczeństwem.

Ruch harcerski czeka niewątpliwie dalszy rozwój, pod tym jednakże tylko warunkiem, że zachowa on swój charakter społeczny, narodowy i apolityczny oraz niezmienność dotychczasowych zasad harcerskich. Charakter społeczny zapewniają Harcerstwu liczne istniejące Koła Przyjaciół Harcerstwa, w których znajdują się rodzice harcerzy i prawdziwi ich przyjaciele. Nie może się jednak dziać tak, by do Kół Przyjaciół Harcerzy wstępowały jednostki z polecenia, a nawet z zakazu pewnych czynników, którym idzie o pozyskanie wpływów w harcerstwie. A tak się dziać zaczęło od niedawna. Szczególnie przed ostatnim walnym zjazdem Oddziału Wielkopolskiego napływać zaczęły gromadnie do Kół Przyjac. Harc. osoby, nic lub mało mające z harcerstwem wspólnego. Celem tej akcji było uzyskanie prawa udziału w ostatnim walnym zjeździe. Dlatego społeczeństwo tutejsze i szczególnie ta jego część, która dzieci swe ma w drużynach harcerskich, nie może stać zdala od ruchu harcerskiego, lecz łączyć się powinna w Kołach Przyj. Harc., i czuwać nad kierunkiem pracy w drużynach harc. Tylko wówczas, przy jak najszerszej współpracy obywatelstwa, zachowa się organizacji harcerskiej jej zagrożony w ostatnim zwłaszcza czasie, charakter społeczny.

Harcerstwo musi być apolityczne. Łączy ono bowiem młodzież, której rodzice różne mają przekonania polityczne. Wprzągnięcie harcerstwa w rydwan choćby jednej partji politycznej zabójcze dla Harcerstwa miałoby skutki. Dlatego dążyć należy do zachowania mu charakteru organizacji apolitycznej, organizacji ściśle wychowawczej. To ostatnie nakłada przecież na władze harcerskie obowiązek wypowiedzenia się i powzięcia wspólnej linji w sprawach zasadniczych posiadające duże znaczenie w dziedzinie należytego wychowania młodzieży. Były takie chwile, w których władze harcerskie publicznie wypowiedzieć musiały swe stanowisko. Przypomnieć tutaj należy choćby apel do harcerzy w owych tragicznych i smutnych dniach zamachu majowego w r. 1926, podpisany przez ówczesnego przewodniczącego Zarządu Oddziału mec. Bernarda Chrzanowskiego, że aprobata całego Zarządu, w którym, potępiając łamanie prawa i konstytucji, wzywa się Harcerstwo do niemieszania się do walk bratobójczych, lecz do pełnienia służby samarytańskiej i ewtl. osłony pogranicza. Tego kroku nie można uważać za polityczny, był on nakazem ówczesnej chwili, chwili tego moralnego wstrząsu, jaki wówczas naród polski przeszedł.

Harcerstwo musi zachować charakter organizacji czysto narodowej. Jemu tylko zawdzięcza swój piękny rozwój i popularność w czasach niewoli i obecnie tylko zachowanie charakteru organizacji czysto narodowej zapewni Harcerstwu nietylko dalszy rozwój, lecz nawet dalsze istnienie. Poczynione na ostatnim walnym zjeździe Związku Harcerstwa Polskiego próby wprowadzenia do dotychczas czysto narodowego Harcerstwa wszelkich mniejszości narodowych, a więc Rusinów, Żydów, a nawet i Niemców, jest tragiczną pomyłką dzisiejszych władz naczelnych harcerskich i czynników, które na władze te oddziałują. Powzięta w tym względzie niestety już uchwała może się okazać zgubną dla Harcerstwa. Naiwnie jest mniemać, że Rusini i Niemcy ustosunkują się do Związku lojalnie. Żydzi wniosą do organizacji tylko pierwiastki rozkładu moralnego, który przy ich zdolności sugerowania i usypiania czujności nie tak łatwo będzie zwalczać, jak to się inicjatorom tej nieszczęsnej uchwały zdaje.

Harcerstwo musi zachować niewzruszoność dotychczasowych zasad ideologji harcerskiej i wcielać je w życiu codziennem w czyn. Wszelkie wyłomy w prawie i przyrzeczeniu harcerskiem, wszelkie nowinkarstwo będzie początkiem końca tego szlachetnego ruchu wychowawczego.

Czujność kierowniczych jednostek harcerskich, niezasugerowanych, niezależnych, którym prawdziwie dobro dalszego rozwoju Harcerstwa leży szczerze na sercu, oraz tej części społeczeństwa, która nie stoi biernie wobec tak doniosłych zadań, jak narodowe wychowanie młodzieży, jest wielkim nakazem chwili.

Od ustosunkowania się działaczy harcerskich i społeczeństwa do Harcerstwa, od wielkości ich wysiłku i bezpośredniego współdziałania uświadomionego społeczeństwa z ruchem harcerskim, zależną jest dalsza jego przyszłość.

Ski.

„Wesoły wspólnik" — ostatnia nowość polska, znakomita krotochwila W. Rapackiego (syna), grana obecnie w Teatrze Nowym odznacza się niepospolitym humorem i barwną treścią, zaczerpniętą z życia artystycznego. Piątkowa premjera tej arcyzabawnej sztuki stała się największym sukcesem tegorocznego sezonu, a publiczność przyjmowała każdą scenę burzliwemi oklaskami. Główną rolę w tej przemiłej krotochwili kreuje: mistrz humoru Antoni Fertner, jako przepyszny w swym komiźmie spryciarz i kombinator Genio Moliński, oraz ulubienica publiczności poznańskiej p. Halina Cieszkowska. Zdjęcie nasze przedstawia oboje bohaterów „Wesołego wspólnika" w jednej z kapitalnych scen II aktu.

Z Tow. Ziemianek

W uroczystej oktawie Bożego Ciała, kiedy jak pieśń głosi:

„Pan idzie z nieba
Pod przymiotami ukryty chleba
Zagrody nasze widzieć przychodzi
I jak się Jego dzieciom powodzi.
Otocz Go wokoło, rzeszo wybrana,
On Twoim Ojcem, On przyjacielem,
W domu i w polu daje nam dary —
Serc tylko naszych żąda ofiary".

złóżmy Jezusowi w Najświętszym utajonym Sakramencie nasze serca, wszelkie prośby i pragnienia, jak i krzyże, doświadczenia i uciski nasze — a w Jego mocy leży wysłuchać je i zamienić na dobro dusz naszych.

Przypominamy o zebraniach, które odbędą się w najbliższym czasie w Poznaniu, a mianowicie:

W poniedziałek, dnia 30 b. m. o godzinie 15 odbędzie się walne zebranie Tow. Pomocy Naukowej dla Dziewcząt w lokalu Biura przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26/27.

Tego samego dnia o godz. 15,30 odbędzie się zebranie Ziemianek Koła międzychodzko-szamotulskiego.

We wtorek, dnia 31 b. m. o godzinie 15,30 odbędzie się na małej sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1 zebranie Sekcji Pedagogicznej Tow. Ziemianek Wlkp. z udziałem delegatek Kół powiatowych z następującym programem: 1) zagajenie, 2) stwierdzenie obecnych, 3) wykład ks. prof. Skazińskiego, 4) dyskusja, 5) zjazd katolicki w Kępnie w dniach 2 i 3 lipca b. r., 6) ochronki dominjalne, 7) wolne głosy, 8) zakończenie. Staramy się o zniżki kolejowe w drodze powrotnej dla uczestniczek powyższego zebrania.

W niedzielę, dnia 5 czerwca b. r. odbędzie się XXVI zjazd delegowanych Katolickich Stowarzyszeń Kobiet Pracujących w sali Domu Związku przy Al. Marcinkowskiego 1. Początek obrad o godz. 11,15.

We wtorek, dnia 7 czerwca b. r. odbędzie się doroczny zjazd prezesek i delegatek Kół Włościanek. Program obrad podamy w następną sobotę.

Z końcem kwietnia odbyło się zebranie Ziemianek Koła kościańskiego, na którem omawiano poszczególne kursa w powiecie, różne sprawy ekonomiczne, oraz ustalono utrzymać i w tym roku kolonję dla 20 dzieci.

Zebranie Ziemianek Koła szubińskiego odbyło się ze sprawozdaniami z walnego zjazdu w Poznaniu i z omówieniem spraw powiatowego T. C. L. Uchwalono również przyjąć dzieci na kolonję wakacyjną. Następnie odbyło się zebranie Kółek Włościanek, które nader korzystnie rozwijają się w powiecie szubińskim.

W ubiegłych miesiacach odbyły się także walne zjazdy Kółek Włościanek i to w powiatach: bydgoskim, strzelińskim, szamotulskim i wyrzyskim. Niestrudzona patronka p. Wanda Niegolewska dotarła wszędzie, a liczny udział członkiń musiał napawać jej serce dobrze zrozumianą radością i budzić wdzięczność dla poszczególnych wicepatronek jak i prezesek, które z takiem poświęceniem pracą tą kierują.

W zjeździe rady naczelnej Zjednoczenia Katolickich Związków Polek, który odbył się w Krakowie w dniu 24 b. m. wzięła udział p. Wanda Chłapowska — przewodnicząca sekcji organizacyjnej Tow. Ziemianek Wlkp., która o przebiegu zjazdu mówić będzie podczas pogadanki radjowej p. t. „Pokłosie sekcji organizacyjnej" w środę, dnia 1 czerwca b. r.

Ze Związku Ziemianek z Krakowa otrzymujemy wiadomość, że otworzono na cele Związku pensjonat „Willa Bagatela" w Rabce na Słonem. Willa nowa z komfortem, telefonem, oddalona od Łazienek 10 minut drogi pieszej. Przyjmuje się dorosłych i dzieci same pod kwalifikowaną opieką. Cena za czerwiec od 7 do 9 złotych.

Donosimy również, że Śmiełów, poczta Żerków, pow. Jarocin przyjmuje gości na lato. Mieszkanie wygodne, rozległy park-tennis, kąpiele rzeczne, lasy, położenie malownicze. Kuchnia dietetyczna na żądanie. Ceny przystępne. Sezon od maja do końca września. Szosa w miejscu, przyjazd autobusem.

Nie wątpimy, że poszczególne Koła myślą o kolonjach wakacyjnych — Koła gnieźnieńskie, kościańskie i szubińskie już się zgłosiły. Nie dajmy się zniechęcić obecnemi trudnościami. Bóg odda nam na własnych dzieciach, to wszystko, co dla tych „maluczkich" zrobimy. Nie zapominajmy i o Młodych Polkach, o niewidomych z Internatu w Bydgoszczy i o tylu innych mieszkańcach miast. Gromada to wielki człowiek — więc idźmy „gromadą" do tej zbożnej pracy, jaką jest ułatwienie innym użycia wiejskiego powietrza, wiejskiej ciszy, dobroczynnych promieni słońca, jasnego stropu niebios!

W środę, dnia 1 czerwca wygłosi w Radjo o godz. 14,30 p. Wanda Chłapowska „Pokłosie Sekcji Organizacyjnej".

Z Bractwa Strzeleckiego na Głównej

Uroczystość zielonoświąteczna Bractwa Strzeleckiego w Głównej rozpoczęła się mszą św., którą odprawił ks. prob. Chilomer honorowy członek Bractwa, w kościele parafjalnym Po nabożeństwie nastąpił wymarsz na strzelnicę, gdzie dotychczasowy król kurkowy i jednocześnie prezes Bractwa p. Fr. Duszczak rozpoczął strzelanie.

Zakończono strzelanie w ubiegłą niedzielę. Przy wzmożonem współzawodnictwie godność króla kurkowego uzyskał najmłodszy wiekiem członek Bractwa p. Antoni Dura. Pierwszym rycerzem został wiceprezes Bractwa p. Michał Gajewski, drugim natomiast, dotychczasowy król kurkowy i jednocześnie prezes Bractwa p. Fr. Duszczak.

Największą ilość pierścieni w tarczy królewskiej uzyskał p. Ignacy Kałużny, zyskując tem samem puhar wędrowny. W tarczy premjowej nagrody otrzymali pp.: Józefat Dembiński, Marcin Fliciński Ignacy Kałużny, Antoni Małecki Józef Stankowski, Stanisław Błoch, Juljan Brzeziński, Józef Kleist i Michał Degórski.

Uroczysta proklamacja króla i rycerzy odbyła się w kasynie firmy H. Cegielski. W gustownie — staraniem pp. dyr. Górnickiego i St. Pietruszyńskiego — udekorowanej sali, zagaił uroczystość prezes Bractwa p. Duszczak, wyrażając zadowolenie z wzmożonego współzawodnictwa w strzelaniu, w którem udział wzięli również i nowi członkowie Bractwa. Przemówienie zakończył p. prezes okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej.

Zkolei p. prezes zwrócił się do nowego króla kurkowego, dekorując go łańcuchem królewskim. Szablę wręczył nowemu królowi komendant Bractwa p. komisarz Błoch

Następnie współzałożyciel Bractwa p. Michał Degórski, podkreślając wielkie zasługi około rozwoju Bractwa, cenionego w Głównej obywatela p. Michała Gajewskiego, udekorował go oznaką pierwszego rycerza. Nie mniejsze zasługi około rozwoju Bractwa prezesa p. Duszczaka podkreślił p. Pietruszyński, proklamując go drugim rycerzem.

W miłem gronie członków spędzono wieczór, wznosząc toasty tak na pomyślność Bractwa, przyjętego ostatnio w poczet Zjednoczonych Bractw Kurkowych, jak i na pomyślność poszczególnych członków. (jar)

Koncert kompozytorski prof. Jana Skrzydlewskiego

W środę, 1 czerwca o godz. 20 odbędzie się w Auli Uniwersytetu koncert kompozytorski prof. Jana Skrzydlewskiego, znanego kompozytora i znakomitego pedagoga. W koncercie wezmą łaskawie udział najwybitniejsze siły artystyczne Poznania: p. prof. Nadzieja Padlewska, ceniona pianistka, p. Stefanja Marynowicz-Madejowa, artystka opery, p. Stanisław Roy, artysta opery poznańskiej i prof. Stanisław Pawlak, artysta-skrzypek. Akompanjament objął p. Henryk Anders.

Ze względu na to, że koncert zaszczyci łaskawie swą obecnością J. E. ks. Prymas dr. Hlond, prosimy szanowną publiczność o punktualne przybycie.

Cały dochód przeznacza kompozytor na cele Stow. Pań św. Wincentego a Paulo na św. Łazarzu. Bilety w cenie 4, 3, 2 i 1 zł do nabycia w firmie p. Szrejbrowskiego, a w dzień koncertu przy kasie od 18—20.

Kupuicie telegramy T. C. L.

Zwracamy się z apelem do wszystkich kupujących telegramy ślubne, żałobne, jubileuszowe i t. p., by w składach papieru, księgarniach i innych sklepach nabywali telegramy Tow. Czyt. Ludowych (T. C. L.). Nabywcy bowiem tych telegramów przyczyniają się tem samem do wydatnego poparcia tak szczytnej akcji, jaką jest szerzenie przez Towarzystwo Czytelni Ludowych zdrowej oświaty wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

Telegramy T. C. L. artystycznie wykonane na dobrym papierze, przedstawiają pierwszorzędną wartość. Wiele z nich jest symbolicznym wyrazem pięknych pamiątek naszej przeszłości.

Kupujcie więc telegramy T. C. L.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Dzieło miłosierdzia w obliczu ćwierćwiecza

Res sacra est miser!

Jedną z cech charakterystycznych kultury chrześcijańskiej jest miłosierdzie, jest zwrócenie się czujne, serdeczne i ostrożne w stronę wszelkiej nędzy ludzkiej, wszelkiej biedy i nieszczęścia, by mu dopomóc, ukoić je, ulżyć i podnieść z upadku. Nie wzgarda i niechęć, ale dobroć, która widzi zadanie swoje w czynieniu miłosierdzia wszystkim, nie odgrodzenie się obręczą kastową od wszystkiego co niższe i upośledzone, ale zstępowanie ku ludzkości dotkniętej krzywdą i podnoszenie jej na wyższe szczeble dobrobytu materjalnego i kultury duchowej. Akcja charytatywna jest jedną z najstarszych i najpiękniejszych tradycyj chrześcijańskich, tradycyj katakombowych, jest zarazem tym kamieniem granicznym oddzielającym wieki brutalnej przemocy od czasów, w których ludzkość wzniosła się na szczebel wyższej kultury.

Czasy obecne, czasy powojenne obfitujące w kryzysy wszelkiego rodzaju wymagają nowego renesansu miłosierdzia, nowego odrodzenia tej dziedziny ideologji chrześcijańskiej tak dziś ważnej i tak bardzo istotnej, stąd też zorjentowane katolicko społeczeństwo, rozumiejące groźne z powodu przesileń gospodarczych położenie narodu musi pójść ochotnie i gorliwie za apelem Akcji Katolickiej i współdziałać we wszelkich poczynaniach charytatywnych z większym niż kiedykolwiek nakładem sił, dobrej woli i czystej intencji.

W zrozumieniu takiej sytuacji z radością należy powitać mocną i wszechstronną działalność Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia, które na terenie Poznania obchodziły w dniu 24 b. m. swoje 25-ciolecie.

W czasie odbywających się obrad w obecności J. E. ks. Kardynała Hlonda można było przekonać się, że działalność zarówno Rady Wyższej, jak i poszczególnych stowarzyszeń rozwija się coraz pomyślniej i ogarnia zasięgiem swoim nieledwie wszystkie dziedziny biedy i krzywdy ludzkiej.

Przemówienie Jego Eminencji

Przybyły na salę podczas przemówienia wiceprzewodniczącej p. Lossowowej J. E. ks. Kardynał po złożeniu gratulacji szczęśliwie rozwijającej się organizacji, odezwał się w kilku serdecznych słowach do zgromadzonych. Nawiązując do encykliki ostatniej Ojca św. zwrócił uwagę na dwa jej najważniejsze punkty: na bliskość wielkich katastrof światowych, których groza już dzisiaj wyczuwać się daje i na jedyny sposób uratowania ludzkości od ostatecznej zagłady, mianowicie na miłosierdzie chrześcijańskie, mogące jedynie stać się ostatnią ostoją ginącego świata. Ks. Prymas zaznaczył, że apel Ojca św. odnosi się m. in. także do stowarzyszeń miłosierdzia, jakie w pierwszym rzędzie predysponowane są do tej szczytnej misji. Z ust Eminencji spływa pociecha, gdyż zapewnia ks. Prymas, że Kościół jest wieczny, że niema potęgi, któraby go obalić mogła, i że związane z nim organicznie stowarzyszenia charytatywne przetrwają również kataklizmy dziejowe, tak, jak przetrwały wielką rewolucję francuską oraz inne przewroty polityczne i socjalne w. XIX. Przemówienie ks. Prymasa zakończyło Jego błogosławieństwo.

Z działalności Rady Wyższej oraz stowarzyszeń

Toczące się z wielkiem ożywieniem i współudziałem licznie obesłanych z miasta i z prowincji delegacyj obrady centralizowały się dokoła kilku obszerniejszych przemówień: pani Lossowowej, pani Milewskiej, pani profesorowej Niklewskiej, pani Beckerowej, pani redaktorowej Kędzierskiej, pani Hintzowej, pani prezydentowej Boltowej z Torunia i innych.

W przemówieniach poszczególnych pań, przedewszystkiem prowadzącej zebranie pani Lossowowej, oraz wygłaszającej sprawozdanie z działalności oragnizacji pani Hintzowej brzmiała wspólna nuta podstawowa, nadająca ton podniosły całym obradom. Wynikało więc z przemów i dyskusyj, że Panie Miłosierdzia pojmują zadanie swoje w sposób jaknajbardziej podniosły. Pani Lossowowa zaznaczyła więc, że należy stworzyć silnie scementowaną armję miłosierdzia, skutą razem, miłością bliźniego, pogłębianą przez w właściwy sposób pojęte motywy religijne.

Pani Hintzowa zaznaczyła, że nie wystarcza nieść ubogim żywność i pomoc pieniężną, lecz trzeba im udzielać również i pomocy moralnej, nie wybierając specjalnie sympatycznych sobie ubogich, ale wspomagając każdego komu pomoc jest koniecznie potrzebna.

Wszystkie przemawiające panie podkreślały jednomyślnie konieczność przeprowadzenia t. zw. świeckiego duszpasterstwa przez krzepienie wątpiących, prostowanie błędnych poglądów, pocieszanie smutnych i podnoszenie upadłych na duchu.

Ze sprawozdań ogólnych i z dyskusji można było przekonać się, że w roku sprawozdawczym akcja Pań Miłosierdzia znacznie wzrosła, że w stosunku do całego 25-ciolecia rok ostatni bynajmniej nie jest cofnięciem, a raczej szczęśliwym rozwojem organizacji. Na czoło wielu poczynań wysunęła się w ostatnich miesiącach akcja popierania pomocy dla bezrobotnych i dla rodzin pozbawionych mieszkań. Poza tem poszczególne stowarzyszenia, których łączna ilość członków wynosi około 15 000, rozwijały inicjatywę indywidualną, stosownie do potrzeb lokalnych, jak np. opieka nad chorymi, nad więźniami, nad opuszczonymi dziećmi, nad zubożałą inteligencją, zajmowały się walką z sekciarstwem, zwalczaniem sensacyjnej prasy, urządzaniem kursów oświatowych i praktycznych, wspólnych nabożeństw, rekolekcyj i t. p.

Utworzenie Rady Wyższej dla Pomorza

Na porządku obrad walnego zebrania postawiono między innemi kwestję utworzenia osobnej władzy centralnej dla Pań Miłosierdzia, pracujących na Pomorzu. Pani Lossowowa w serdecznem przemówieniu pożegnała opuszczające wspólną organizację współpracowniczki pomorskie i złożyła im życzenia pomyślnej pracy w przyszłości, zarazem powiadomiła zebrane panie, że na czele nowej Rady Wyższej Pomorskiej stanęła zasłużona już na polu czynienia miłosierdzia prezydentowa miasta Torunia, pani Halina z Czarlińskich Boltowa.

Zkolei przemówiła p. Boltowa, dziękując Poznaniowi za dotychczasową życzliwą pomoc i zapewniając, że więzy serdeczne, jakie łączą panie pomorskie z paniami poznańskiemi, bynajmniej nie zostaną rozluźnione, gdyż rozłączenie jest tylko natury formalnej.

Po dokonaniu wyborów do Rady Wyższej, w której pozostały dotychczasowe przedstawicielki, a jako nowy członek wstąpiła p. Thokarska z Inowrocławia, zakończono obrady wspólną modlitwą.

Urszulanki u siebie

Istniejący od r. 1925 Związek b. wychowanek SS. Urszulanek, powstały wówczas w maju na zjeździe b. wychowanek w Krakowie rozrasta się z dnia na dzień coraz bardziej i pragniemy aby wkrótce objął całą Rzeczpospolitą Polską, docierając do najodleglejszych jej zakątków — przez Koła, na które się Związek dzieli.

Chciałyśmy zainteresować wszystkie nasze koleżanki byłe i przyszłe rozwojem Koła Poznańskiego, które to Koło oprócz wykonywania zadań koleżeńsko-towarzyskich jak: samopomocy moralnej i wzajemnego zachęcania się i pomocy w kierunku pracy społecznej i narodowej, zachowywania, utrzymywania, i nawiązywania stosunków koleżeńskich, roztacza nadto jeszcze pożyteczną działalność społeczną, współpracując z innemi organizacjami społecznemi w Z K. P. w Pozn. Okr. Caritas, w Pomocy dla inteligencji na Łazarzu i t. d.

Istniejąca przy Kole Sekcja Młodych tzw. „Klub" opiekuje się z ramienia Pozn. Okręgu Caritas z zapałem opuszczonemi dziećmi, przygotowując niezależnie od tego rok rocznie gwiazdkę dla szeregu biednych dzieci i roztaczając stale swą pieczę nad kilku rodzinami.

Przez delegacje brałyśmy udział w licznych zebraniach m. in. w zjeździe Międzynarodowej Unji, Katol. Org. Kobiet, w zjeździe deleg. Katol. Związku Polek i w Zjeździe Związku b. Wych. S.S. Urszulanek w Krakowie.

Oprócz wymienionej „Sekcji Młodych" istnieją jeszcze przy Kole dwie dalsze sekcje, nawiązujące i utrzymujące kontakt z innemi Kołami, sekcja towarzyska, która z sekcją młodych urządza w lokalu klubu bardzo udane wycieczki z tańcami i sekcja łączności z innemi kołami. I Koło i sekcje zajmują się pracą misyjną. — W tym kierunku obrałyśmy sobie za cel placówkę Urszulańską w Charbinie, którą staramy się wspierać w miarę możności. — Wieści docierające do nas z Charbina są niestety z dnia na dzień bardziej niepokojące. — Jesteśmy w ciągłej trwodze o los naszych Sióstr Urszulanek, których działalność obejmuje coraz szersze kręgi.

Zapalmy się tą pożogą poświęcenia promieniującą ku nam z bohaterskich wysiłków Wielebnych Sióstr Urszulanek, bojujących w kotle Charbińskim, rozdmuchujmy (niewątpliwie w głębi serc każdej z nas tlejące) zarzewie poświęcenia się i pragnienie zdziałania czegoś doniosłego w pożyteczny płomień ofiarny. — Niechaj ogarnia swym żarem wszystkie nasze koleżanki znane i przyszłe i niech wytryśnie snopem iskier Bożych w Związku b. Wychow. S.S. Urszulanek dla wspólnych szlachetnych czynów, dla siebie i drugich.

Dla koleżeńskiego zbliżenia się uczestniczymy w zebraniach na salce klubowej przy ul. Seweryna Mielżyńskiego 26-27, gdzie Zarząd zazwyczaj informuje plenum o swej działalności, a gdzie poza tem w serdecznym nastroju zamienić nam będzie wolno ze sobą słów kilka ciepłych, serdecznych, o planach, nadziejach i czynach naszych — Również rzućmy się jak dziatki do stóp ołtarza kapliczki klasztornej, Sporna 6, każdej trzeciej niedzieli miesiąca, by zaczerpnąć stamtąd oświecenie, siłę i roztropność do dalszej pracy na raz obranym terenie.

Prosimy wszystkie koleżanki, młodziutkie i przyprószone siwizną do szeregów Związku byłych Wychowanek Sióstr Urszulanek w Poznaniu.

Tylko w organizacji siła!

Zgłoszenia na członków przyjmuje sekretarka Koła p. Marja Suwalska, Pocztowa 28, m. 5, tel. 3511.

W niedzielę, 29 b. m. o godz. 9½ wyrusza z przed gmachu Urszulanek autobus do Pokrzywna, gdzie się odbędzie msza św. Zapraszamy wszystkie koleżanki do uczestnictwa w tej wycieczce.

Przesunięcie daty Misyjnego Zjazdu Krajowego

(KAP). Z przyczyn niezależnych od Komitetu Wykonawczego Pierwszego Zjazdu Krajowego Związku Misyjnego Duchowieństwa w Polsce, mającego się odbyć w Warszawie, zapowiedziany już w odezwach termin Zjazdu z dni 21 i 22 września r. b. przesuniętym zostaje o tydzień później czyli na 27 i 28 września r. b.

Wszystkie redakcje pism są proszone o łaskawe obwieszczenie niniejszego komunikatu.

(—) Ks. Dr. A. Fajęcki
Przewodniczący Kom. Wykonawczego.

U pani Szalay-Groele,

jubilatki literackiej

W słoneczne popołudnie świąteczne wybieramy się na Sołacz.

Piękna nowa willa przy ul. Mazowieckiej i najpiękniejsza jej ozdoba o tej porze roku: bzy, bzy, bzy różnych barw i odcieni starannie pielęgnowane na czystych świeżem puchem zieleniejących skwerach.

Już przy furtce wita nas gościnna właścicielka tego cichego zakątka pokazuje z dumą cały swój zieleniejący światek, a widać, że z umiłowaniem zajmuje się każdą rośliną.

— Idealny stafaż do pracy pisarskiej — zauważamy.

Jedno z pierwszych pytań, jakie stawiamy jubilatce brzmi mniejwięcej tak: — Czy pani jest autorką wielkopolską, czy małopolską? i równocześnie rozglądamy się po miłem wnętrzu mieszkania, zastawionego stylowemi meblami i obwieszonego rzędem przeróżnych fotografij i pejzaży.

Pani Szalay-Groele jest w kłopocie z daniem właściwej odpowiedzi.

Bo sprawa przedstawia się w ten sposób: Urodzona w Małopolsce Wschodniej debiut swój literacki rozpoczęła we Lwowie, a najwcześniejsze i najserdeczniejsze lata życia spędziła w okolicach Krakowa, które też uważa właściwie za swoją bliższą Ojczyznę. Mimo to cała jej twórczość pisarska przedstawia orjentację wielkopolską. Żeby to dobrze zrozumieć trzeba uprzytomnić sobie nastroje, jakie panowały we Lwowie i Krakowie w początkach obecnego stulecia. Otóż patrjotyczny dom rodziny pp. Szalay'ów nastawiony był na skuteczną walkę z niemczyzną, a dzieci profesora rolnictwa z Dublan nawet w igraszkach swych dziecięcych zajmowały się walką z Bismarkiem. Matka pani Szalay-Groele należała do owych słynnych „piątek" pań, które zbierały w całej Polsce, a szczególniej we Lwowie pieniądze na wykup ziemi wielkopolskiej z rąk Prusaków. I w tym nastroju należy właśnie szukać impulsu twórczego dla całej, późniejszej działalności pisarskiej dzisiejszej jubilatki.

— Czy pani znajduje właściwą satysfakcję twórczą w pisaniu książek dla młodzieży?

Pani Szalay-Groele rozjaśnia się cała i tłumaczy, że właśnie owa, przedta z nastrojonego narodowo środowiska domowego ideologja, wskazująca na Niemców, jako na największych i najgroźniejszych nieprzyjaciół Polski stała się dla niej pobudką do pisania książek dla młodzieży, żeby młodzież tę uzbroić duchowo przeciw napływającej fali germanizacyjnej.

Zkolei rozmowa przechodzi na tematy źródeł historycznych.

Pani Szalay-Groele stwierdza, że najlepszym źródłem dla wynalezienia faktów wskazujących na okrucieństwa i intrygi historyczne Niemców są właśnie źródła historyczne, niemieckie. Między innemi z nich to właśnie zaczerpnęła autorka wiadomość o owem strasznem wymordowaniu rodziny Chełmickich, które opisuje w powieści „Straszne dziedzictwo" dotyczące historji ziemi Dobrzyńskiej.

Kilkanaście powieści autorki dotyczy walk Polaków z Niemcami. Należy tu m. in. trylogja: „Królewskie pachole" — „W orlem gnieździe" i „Sokół królewski". W tej ostatniej powieści autorki znajduje się historja opactwa mogileńskiego i dziejami kościoła w Mogilnie, powstałego w roku 1065, jako pierwsze opactwo Benedyktynów w Polsce i pierwszy polski nowicjat. Wspaniale ufundowane opactwo, jak rzadko gdzie w Europie miało się stać ostoją kultury łacińskiej i centrem religijnem, promieniującem na całe państwo piastowskie. Z okolic samego Poznania pochodzi powieść p. n. „W krzyżackich szponach".

Prócz tych powieści posiada w swym dorobku literackim p. Szalay-Groele także kilka książek, dotyczących epoki napoleońskiej jak „Błędny ognik", „Za gwiazdą zwodniczą" i kilka książek powstańczych „Spłacony dług" z r. 1831 „Mali bohaterowie" z r. 1863.

W skromności swojej p. Szalay-Groele dotąd opowiadała wyłącznie o książkach swoich dla młodzieży, wydobywamy z niej jednak wiadomość i o tem także, że brała swego czasu nagrody na różnych konkursach, jak np. Słowa Polskiego we Lwowie, jak ostatnio Przewodnika Katolickiego w Poznaniu za powieść ludową „Szatańskie złoto" — legenda z czasów Jagiełły, rozgrywająca się w okolicach Krosna, że wreszcie poszczycić się może tak wielkim sukcesem, jak konkurs Sfinksa w Warszawie, gdzie za swój rapsod poetycki p. n. „Kwiat paproci" — legenda historyczna z w. XI wzięła drugą z rzędu nagrodę, zaraz po Żeromskim!

Ale jubilatka prędko przechodzi na inny temat i dodaje, że z dużą chęcią i satysfakcją pisze także książeczki dla małych dzieci, książeczki wielkie, kolorowe, obrazkowe, jak np. „Grunwald" i wiele, wiele innych.

— Co pani pisze obecnie? — pada klasyczne dla wszystkich wywiadów literackich pytanie końcowe.

Znów powieści historyczne dla młodzieży, w rodzaju ulubionych przez chłopców książek, jak „Zemsta Jaśka", jak „Za kraj i braci", jak „Bohaterski Staszek", którego tytuł właściwy przez wydawcę brzmi „Bezimienny". Prócz tego jednakże, gdzieś tam na biurku, wśród stosu papierów leży rozpoczęty manuskrypt nowego, fantastycznego dramatu. Epoka historyczna naturalnie wiek XI. Tło: ukochany Kraków. Temat: walka z Niemcami opleciona baśnią i legendą.

Opuszczając gościnną willę przy ul. Mazowieckiej i wracając przez rozśpiewany ptakami i pachnący wiosną park sołacki zdaje się nam, że otaczają nas dokoła rycerskie pacholęta, rusałki i smoki...

C. S. W.

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

Dziesięć nowych placówek O. W. P.

Liczba placówek Obozu Wielkiej Polski w Dzielnicy Zach. dochodzi do 700

— **Pięć nowych placówek O. W. P. powstało w maju w pow. gostyńskim.** Obóz Wielkiej Polski rozwija się w gostyńskim powiecie coraz to pomyślniej. Staraniem powiatowego wydziału O. W. P. zwołano zebrania w kilku niezorganizowanych wioskach. Owocem tego jest założenie nowych placówek. W miesiącu maju powstało znowu dalszych 5 placówek wiejskich i to: w Domachowie, Żychlewie, Kosowie, Siedlcach i Chwałkowie. Na wszystkich zebraniach zauważyć było można olbrzymią ochotę młodzieży wiejskiej do pracy w szeregach Obozu. Coraz częściej zdarzają się wypadki, że młodzież wiejska samorzutnie zgłasza się do pow. wydziału O. W. P. z żądaniem założenia także w ich wioskach placówek Obozu. Świadczy to dobitnie o tem, że młodzież wiejska trafnie ocenia wartość ideową Obozu i chce w szeregach O. W. P. wychować się na dobrych synów i obywateli Ojczyzny.

— **W Bolewicach (pow. Nowy Tomyśl) powstała placówka Obozu Wielkiej Polski.** W niedzielę, dnia 8. b. m., została utworzona nowa placówka O. W. P. na obszarze powiatu nowotomyskiego, w Bolewicach. Zebranie organizacyjne odbyło się w sali p. Kaczmarka. Nowa placówka powstała z inicjatywy i na skutek zabiegów kol. Antoniego Musiała z Bolewic. Na zebraniu organizacyjnem zgłosiło swoje przystąpienie do nowej placówki 20 obywateli. Wielka liczba starszych i młodszych mieszkańców Bolewic i bliższej okolicy zamierza zgłosić swoje kandydatury na członków O. W. P. na następnem zebraniu placówki.

— **Nowa placówka O. W. P. w pow. koźmińskim: w Wziąchowie.** Dnia 16 bm. odbyło się w Wziąchowie przy udziale 21 osób zebranie organizacyjne O. W. P. Zagaił je kierownik pow. wydziału, kol. Sylwester Ambroszkiewicz. Na zebranie organizacyjne przybyło sporo młodzieży miejscowej i z pobliskiego Małgowa. Członkowie wydziału pow. wygłosili referaty.: ks. wik. Stanisław Płaczek „Cel i zadanie O. W. P.", zaś sprawy organizacyjne referował kol. Sylwester Ambroszkiewicz. Po referatach wyłoniła się ożywiona dyskusja, przyczem wszyscy postanowili założyć placówki O. W. P., wstępując do szeregów O. W. P. Kierownikiem nowej placówki mianowano kol. Ignacego Andrzejaka, zastępcą kol. Jana Staniewskiego, sekr. kol. Władysława Matylę, skarbnikiem kol. Franciszka Balcera. Do placówki przyłączono Małgów. Zebranie zakończono hymnem Młodych.

— **Nowa placówka O. W. P. w pow. koźmińskim.** W dniu 24 kwietnia odbyło się zebranie organizacyjne placówki O. W. P. w Skałowie. Obszerny referat o całokształcie życia politycznego i iedologji O. W. P. wygłosił kierownik pow. wydziału kol. Sylw. Ambroszkiewicz. Zgromadzeni jednomyślnie postanowili założyć placówkę Obozu Wielkiej Polski, zgłaszając odrazu swoje przystąpienie w charakterze kandydatów. Kierownictwo powiatowe mianowało kierownikiem nowej placówki kol. Jana Misiaka, zastępcą kierownika kol. Stan. Murawskiego, sekretarzem kol. Stan. Kostkę, skarbnikiem kol. Jana Krysia. Do nowej placówki w Skałowie postanowiono przyłączyć sąsiednią wioskę Suśnie. Nowa placówka liczy 12 kandydatów. Rozwój jej jest zapewniony, gdyż od dawna wyrażano życzenie założenia tej placówki.

— **Zebranie organizacyjne O. W. P. w Woli Wapowskiej (pow. Strzelno).** W dniu 8 bm. popołudniu odbyło się zebranie organizacyjne Obozu Wielkiej Polski w Woli Wapowskiej. Zgromadzona licznie młodzież wysłuchała z wielkiem zainteresowaniem gorącego przemówienia referenta organizacyjnego okręgu, kol. Czarneckiego z Bydgoszczy; kierownik wydziału powiatowego, kol. Radomski ze Strzelna przedstawił uczestnikom zasady ideowe Obozu, kończąc swoje wywody okrzykami na cześć Wielkiej Polski i Romana Dmowskiego, które Młodzi powtórzyli z entuzjazmem. Wszyscy (bez wyjątku) Młodzi, obecni na zebraniu, w liczbie kilkudziesięciu, zgłosili przystąpienie do O. W. P. Na szczególną uwagę zasługuje ruchliwość kol. Telesfora Maciejewskiego z Kruszwicy, który sprężyście i starannie organizuje poszczególne placówki w obwodzie Kruszwica.

— **Uroczyste zebranie organizacyjne O. W. P. w Bachorcach (pow. Strzelno).** Przepiękne idee Obozu Wielkiej Polski znajdują coraz liczniejsze zastępy gorących zwolenników. I Bachorce nie pozostały w tyle za innemi miejscowościami. W niedzielę, dnia 8 bm. odbyło się w Bachorcach wielkie zebranie organizacyjne placówki O. W. P. Przewodniczył kol. Telesfor Maciejewski z Kruszwicy, witając referenta oragnizacyjnego okręgu, kol. Czarneckiego z Bydgoszczy i kierownika wydziału powiatowego z Strzelna, kol. Heljodora Radomskiego. Referaty wygłosili kol. Radomski i Czarnecki. Następnie przemówił do zebranych kol. Telesfor Maciejewski z Kruszwicy, uzasadniał konieczność organizowania się pod sztandarem narodowym. Wszyscy obecni na zebraniu zgłosili przystąpienie do O. W. P. Zebranie zostało zamknięte hasłem „Młodzi czuwajcie". Rozwój placówki zapowiada się dobrze.

Pierwszy maja w Konarzewie

Dnia 1 maja r. b. placówka Obozu Wielkiej Polski w Konarzewie urządziła uroczyste zebranie w związku z drugą dekoracją kandydatów „szczerbcami" Chrobrego. Na uroczystość przybyła również sąsiednia placówka z Dopiewa.

Na dziedzińcu probostwa zarządzono zbiórkę, poczem wyruszono na nabożeństwo do kościoła. Po mszy św. odbył się raport: stan liczebny wykazał obecność 120 członków. Po raporcie, który zdawał kierownik placówki Dopiewo, kol. Konwiński, Młodzi udali się na salę zebrań, na której zgromadziła się już większa część obywatelstwa. Kierownik placówki Konarzewo, kol. Zuberek, zagaił zebranie, oddając głos kol Henrykowi Szeibowi. W referacie kol. Szeib scharakteryzował stan gospodarczy w Polsce. W międzyczasie przybył na salę wielebny ksiądz proboszcz, który zkolei w gorących słowach przemówił do licznie zebranych gości i członków, za co zgotowano mówcy gorącą owację. Delegat Grodzkiego i Pow. Wydziału kol. F. Holasz odczytał rotę przyrzeczenia, powtórzoną przez wszystkich kandydatów, poczem nastąpił uroczysty akt dekorowania nowych członków „szczerbcami" Chrobrego. Kol. Holasz podkreślił w przemówieniu, jak ważną jest praca każdego członka O. W. P. Kierownik placówki, kol. Zuberek, w krótkich słowach wypowiedział się o konieczności karnej hierarchji w Obozie Wielkiej Polski, który jest podstawą do lepszej przyszłości Rzeczypospolitej Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych.

Nadmienić wypada, że placówka Żabikowo wydelegowała 7 kolegów, którzy również brali udział w uroczystości. Przewodził nimi sekretarz kol. Bernard Pucek.

Uroczystość 1-majowa placówki Konarzewo jest chlubnym dowodem jej ruchliwości, a zarazem najlepszą odpowiedzią na nieuzasadnione ataki, posunięte aż do aresztowań członków O. W. P.

W starej Środzie Młodzi górą

W niedzielę, 8 maja odbyło się w Środzie uroczyste zebranie miejscowej placówki O. W. P., połączone z przyjęciem nowych członków - kandydatów, którzy dnia 27 kwietnia r. b. ukończyli kurs. Wielka liczba gości z różnych sfer obywatelstwa, przybyłych na zebranie O. W. P., świadczy, jaką sympatją cieszy się O. W. P na tutejszym terenie.

Z chwilą wejścia na salę kol. kier. pow. wydziału O. W. P. St. Urbanowicza, kier. placówki kol. Z. Rynarzewski raportował stan liczebny placówki i zagaił zebranie. Po odśpiewaniu hymnu narodowego i deklamacja kol. Scholza oddał kier. placówki przewodnictwo w ręce kierownika powiatowego. Kol. dyr. Peterman wygłosił wszechstronny referat o celach i zadaniach ideowych O. W. P., dodając jeszcze kilka gorących słów do mających być za chwilę dekorowanymi „szczerbcami" Chrobrego kandydatów. Następnie kier. pow. wydziału St. Urbanowicz, po płomiennej przemowie do kandydatów w imieniu władz O W. P. i po przyjęciu od kol. kier. kursu W. Jadomskiego raportu o stanie liczebnym kandydatów, odebrał przyrzeczenie i przystąpił do dekorowania kandydatów w liczbie 50.

Wypada zaznaczyć, że z pośród przybyłych na zebranie członków, wyróżniła się grupa cyklistów, która stanęła do raportu w przepisowem umundurowaniu.

Następnie przemawiali kol. kol. A. Królak i M. Ryll, pierwszy imieniem udekorowanych kandydatów, drugi imieniem starszego obywatelstwa, które szczerze popiera wszelkie zamierzania O. W. P. Piękną uroczystość zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Bijemy słupy pod fundamenty Wielkiej Polski

Z uroczystości przyjęcia 41 Młodych do O. W. P.

W święto Wniebowstąpienia Pańskiego odbyło się w Buku wielkie zebranie Obozu Wielkiej Polski, połączone z dekoracją i przyjęciem 41 nowych członków do szeregów Obozu. Rano odbyła się zbiórka członków placówki oraz delegacyj z okolicznych placówek O W. P. Do raportu stanęło 126 członków oraz 41 kandydatów. Delegacje przysłały placówki: Opalenica, Ceradz-Kościelny, Szewce, Dobieżyn-Stary, Wierzeja, Wilkowo i Wojnowice.

Młodzi udali się w karnych szeregach do kościoła na mszę św.

W południe w wypełnionej po brzegi sali „Domu Katolickiego" odbyło się uroczyste zebranie, które zagaił kierownik placówki kol. Tad. Kreuger, witając księży Pawlaka i Jędrzeja, bardzo licznie zebranych gości i członków. Orkiestra Koła Muzycznego odegrała hymn narodowy. Przewodnictwo zebrania objął referent organizacyjny Grodzkiego i Pow. Wydziału O W. P., kol. Kalczyński, który po krótkiem przemówieniu oddał głos kol. Henrykowi Szeibowi z Poznania. Mówca w obszernym i treściwym przemówieniu zcharakteryzował obecne stosunki w Polsce i wskazał drogi, jakiemi polityka polska kroczyć powinna, aby Polska stała się wielką i potężną. Wśród podniosłego nastroju kol. Kalczyński odebrał od kandydatów przyrzeczenie, poczem przy dźwiękach hymnu Młodych odbyło się doręczenie szczerbców Chrobrego. Po dekoracji zwrócił się kol. referent organizacyjny do nowoprzyjętych członków, przypominając obowiązki jakie na nich nakłada należenie do O. W. P.

Następnie mówił p. poseł Górczak, obrazując ogólne polityczne i gospodarcze położenie Polski. Przyszłość Polski stoi pod lepszym znakiem. Zapowiedzią tego jest rozrost szeregów O. W. P., zdobywającego sobie pełne zaufanie wśród społeczeństwa. Wszystkie przemówienia zgromadzeni nagrodzili żywiołowymi oklaskami. Następnie składali życzenia dalszej owocnej pracy placówce Buk, delegaci placówek O. W. P. kol. K. Primke z Opalenicy, kol. Jankowski z Wierzeji i kol. Skorupski z Ceradza Kościelnego.

Na zebraniu obecnych było przeszło 500 osób. Przy wejściu na salę 2 posterunkowych P. P. kontrolowało zaproszenia wszystkich obecnych.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Z Dzielnicy Zachodniej

— **Zjazd obwodowy w Kosowie pod Czerniejewem.** Pierwszego dnia „Zielonych Świąt" odbyła się w Kosowie uroczystość przyjęcia 12 nowych członków w szeregi Obozu Wielkiej Polski oraz skromną zabawa latowa, urządzona przez placówki: żeńskie z Gniezna i Kosowa, oraz męskie z Kosowa, Czerniejewa, Gniezna i Powidza w ogrodzie prywatnym.

Uroczyste zebranie zjazdowe zagaił kierownik gnieźnieńskiego wydziału pow.., poczem udzielił głosu referentowi, który przedstawił zebranym prawną i moralną stronę procesu brzeskiego, wskazał sprawców i następstwa rozruchów majowych 1926 r. i omówił dzieje i zadania O. W. P., poświęcając kilka uwag specjalnych Dzielnicy Zachodniej, która musi promieniować na całą Polskę. Następnie przemawiała delegatka pow. wydziału, zwracając się specjalnie do kandydatek, przypominając im obowiązki kobiety Polki wobec Ojczyzny i ważność chwili, w której udekorowane „szczerbcami" zobowiążą się stać twardo przy sztandarze Obozu. Obu przemówień wysłuchano w skupieniu i podziękowano za nie niemilknącemi oklaskami. Nastąpiła dekoracja 9 koleżanek z Kosowa i 3 kolegów z Kosowa i Czerniejewa. — Ogólne oburzenie wywołała złośliwość jakiegoś opryszka, który, podczas zebrania uroczystego podkradł się do rowerów, pozostawionych w zagrodzie jednego z gospodarzy przez kolegów z Gniezna i poprzebijał opony, a także węże rowerowe.

— **Uroczystość przyjęcia 20 Młodych do Obozu Wielkiej Polski w Mogilnie.** Uroczyste zebranie Obozu Wielkiej Polski odbyło się w dniu Wniebowstąpienia Pańsk. w pięknie udekorowanej sali Domu Katolickiego. Zebranie zapoczątkował raport, zdany przez kierownika O. W. P. w Gębicach, kol. Malendę, poczem zagaił zebranie kierownik pow. wydziału O. W. P. w Mogilnie kol. Bartecki, witając duchowieństwo, posła Przanowskiego, i delegacje placówek O. W. P. z Gniezna, (męskiej i żeńskiej), Trzemeszna, Gębic i Wylatowa. Treściwe przemówienie o Obozie Wielkiej Polski wygłosił poseł Przanowski. Deklamację pt. „Młodzi" wygłosił udatnie kol. Jędrzejewski z Mogilna. Uroczystej dekoracji „szczerbcem" 20 Młodych dokonał kier. powiatowy kol. Bartecki przy asyście kol. Kruszczanki z Gniezna i kierownika placówki gębickiej kol .Malendy. Po dokonanej dekoracji przemówił do nowo udekorowanych kierownik pow., podkreślając ideę której służyć mają Młodzi O. W. P. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych, oraz wzniesiono trzykrotny okrzyk na cześć Romana Dmowskiego i O. W. P. — Należy podnieść z uznaniem, że miejscowe obywatelstwo coraz życzliwiej ustosunkowuje się do Obozu Wielkiej Polski. Wyrazem tych sympatyj jest utworzenie koła członków wspierających O. W. P., do którego wstąpiło wielu narodowców z ks. prob. Brodowskim i ks. Kubickim na czele. Do założenia tego koła walnie przyczynił się p. Roziński. — Pow. Wydział O. W. P. w Mogilnie podejmuje również żywą działalność organizacyjną w kierunku zakładania placówek wiejskich.

— **24 nowych członków O. W. P. na placówce w Sławsku Wielkim (pow. Strzelno).** Wniedzielę, dnia 8 bm. odbyło się uroczyste zebranie O. W. P. w sali p. Pawłowskiego, wypełnionej po brzegi członkami i gośćmi-sympatykami. Zebranie zagaił kol. kierownik hasłem „Młodzi czuwajcie", na co rozbrzmiał jakby jeden głos: „Czuwamy". Potem referent organizacyjny okręgu kol. Czarnecki z Bydgoszczy omówił położenie gospodarcze Polski. Drugi referat wygłosił kierownik powiatowy kol. Radomski ze Strzelna, omawiając życie polityczne w Polsce oraz rolę i obowiązki O. W. P. Po referatach nastąpiła uroczysta dekoracja mieczykami Chrobrego 24 członków. Placówkę Kruszwica reprezentował kol. Telesfor Maciejewski. Po załatwieniu spraw organizacyjnych odśpiewano hymn Młodych, poczem zebranie zostało zamknięte hasłem „Młodzi czuwajcie". Dalszy rozwój placówki O. W. P. w Sławsku Wielkim zapowiada się bardzo dobrze.

— **Z życia placówki O. W. P. w Wągrówcu.** Zebranie ogólne placówki O. W. P. w Wągrówcu, która obecnie liczy 160 członków, odbyło się w sali p. Wierzejewskiej i rozpoczęło się raportem. Po odśpiewaniu hymnu Młodych i wysłuchaniu deklamacji utworu Tetmajera przeprowadzono obszerną gawędę o aktualnych wydarzeniach politycznych w świecie, ze szczególnem uwzględnieniem ostatnich wyborów parlamentarnych we Francji. Żywe echo wywołał również fakt morderstwa ś p. prezydenta Doumera, którego pamięć placówka uczciła. Wdalszym ciągu zebrania zajmowano się przygotowaniami do tegorocznego zjazdu powiatowego O. W P. w Wągrówcu oraz odprawą kierowników.

— **Z O. W. P. w Strzałkowie.** W święto Wniebowstąpienia Pańsk. odbyło się zebranie Obozu Wielkiej Polski. Zagaił je kierownik kol. Borowski Zb., poczem poseł Lewandowski w 1½godz. przemówieniu dał zarys obecnej polityki gospodarczej, wewnętrznej i zagranicznej oraz wskazał na znaczenie i zadania Obozu Wielkiej Polski. Następnie zabrał głos kierownik powiatowy, kol. Sierszulski z Wrześni, i w gorących słowach apelował do owocnej pracy w szeregach O. W. P. Obu mówców wysłuchano spokojnie i oklaskiwano rzęsiście. Po odśpiewaniu hymnu Młodych solwował kol. Borowski zebranie w obecności około 400 osób. Zaznaczyć należy że tutejsze obywatelstwo odnosi się bardzo przychylnie do O. W. P. i bardzo interesuje się zebraniami. Również wielkie zainteresowanie jest wśród tut. robotników, z których kilku już zgłosiło się na kandydatów. Po zebraniu zgłosiło się przeszło 30 kandydatów.

— **Młodzi w pow. międzychodzkim.** W dniu 1 maja odbyło się w Sierakowie uroczyste zebranie O. W. P. ku uczczeniu rocznicy założenia pierwszej placówki O. W. P. w tutejszym powiecie. W zebraniu wzięło udział 125 Młodych; przybyli na nie również delegaci z innych placówek. Okolicznościowo przemawiał kierownik powiatowego wydziału, kol. A. Serafinowski, poczem wygłosił referat n. t.: „Masonerja a kościół katolicki" kol. Ł. Bendzioch. — Tego samego dnia po południu odbyło się zebranie placówki O. W. P. w Kwilczu przy udziale 85 Młodych. Referat o ruchu narodowym w Polsce wygłosił kierownik powiatowy, kol. Serafinowski z Sierakowa. — W dniu 3 maja odbyła się w Sierakowie odprawa kierowników z placówek obwodu sierakowskiego. Omawiano szeroko sprawy organizacyjne, ustalając linję dalszych działań. — W dniu 5 maja odbyła się druga odprawa dla kierowników placówek z obwodu międzychodzkiego. — Odprawy kierowników w dwóch punktach powiatu odpowiadają podziałowi tego obszaru na dwa obwody w ramach organizacji pow. wydziału O. W. P. Podział ten przyczyni się niezawodnie do dalszego podniesienia sprężystości Obozu Wielkiej Polski w pogranicznym powiecie.

— **Obóz Wielkiej Polski w Pleszewie musi zgnębić gnuśność lękliwych.** Dnia 2 maja odbyła się uroczystość 5 lecia powstania placówki O. W. P. w Pleszewie. Na sali p. Szmitera odebrał kierownik powiatowy kol. Białasik od kierownika miejscowego kol. Szymczaka raport. Stawiło się 140 Młodych z Pleszewa i około 40 jako gości z placówek wiejskich. Odśpiewano hymn Młodych. Krótki rzut oka na działalność 5 letnią Obozu dał kol. dr. Białasik, poczem wygłosił płomienny referat red. Herniczek z Poznania, mówiąc o zadaniach młodego pokolenia w dobie obecnej. Odśpiewaniem Boże coś Polskę i okrzykiem „Niech żyje Wielka Polska" zakończono podniosłą uroczystość. Obywatelstwa starszego zebrało się niestety niezbyt dużo; nie mogą się biedni pleszewianie jeszcze jakoś otrząsnąć ze strachu przed terorem możnych z „sanacji", którzy Pleszew opuścili skutkiem likwidacji powiatu. W górę serca. Obywatele pleszewscy, patrzcie, Młodzi nie boją się niczego, natomiast pracują, bo chcą Wielkiej Polski, Obóz czuwa!

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Praca dla Polski

(W dniu dziesięciolecia istnienia Młodzieży Wszechpolskiej)

Po traigcznym akcie trzech rozbiorów obudziło się drzemiące sumienie narodu i zmusiło go do walki, teraz już rozpaczliwej i prawie beznadziejnej o wolność swoją, o przyszłość, o życie i rozwój. Na długo naród nasz został wprowadzony w okres szarpaniny nerwowej, często pozbawionej zupełnie zdrowego sensu, a nieraz stawał się narzędziem obcych i wrogich mu sił, które pozorami potrafiły go oszukać i rzucić na drogi, prowadzące do zagłady i zupełnego pogrzebania jego przyszłości. Siły żywotne narodu, rosnące do wielkiej potęgi, wyładowały się w bohaterskich powstaniach, które jednak celu właściwego niestety nie osiągnęły, bo go osiągnąć nie mogły z przyczyn, znajdujących się poza Polakami-żołnierzami, patrjotami do szału i fanatyzmu, idealistami do granic najwyższych; przyczyny te tkwiły we wrogich machinacjach sfer międzynarodowych, a były tem realniejsze w sprowadzaniu ujemnych skutków, że nie znali ich ci, którzy pragnęli Polski wolnej i niepodległej, a tylko owi „zawodowi" politycy, skrępowani więzami organizacji, do której należeli i rzeczami może jeszcze bardziej pociągającemi. Szczytowym momentem w rozwoju tych niepomyślnych dla Polski wypadków było powstanie w 1863 r., po którem naród na długie lata przestał myśleć o zbrojnem dźwignięciu się do niepodległości. I chociaż z punktu widzenia czysto uczuciowego okres ten po r. 1863 zaliczamy do najsmutniejszych w naszych dziejach, przyznać jednak trzeba, że w czasie tym naród nasz wiele nauczył się tego, czego mu brakowało przedtem, że z pracy t. zw. organicznej wyniósł cały zasób wartości, potrzebnych w rządzeniu i budowaniu państwa. Na dłuższą jednak metę to ograniczenie się tylko do pracy nad podniesieniem dobrobytu społeczeństwa i jeog zdolności twórczych byłoby szkodliwe, mogłoby naród wykoleić i może wbrew intencjom zepchnąć na zawsze do roli parjasa w rodzinie ludów. Powstała reakcja. Zrodził się nowy prąd w umysłach i sercach grupy ludzi młodych — byli to rpzedewszystkiem Jan Ludwik Popławski, Zygmunt Balicki i Roman Dmowski oraz ich najbliżsi towarzysze. Zaczęła się walka z niewolą innemi metodami — postawiono sobie za cel pracę nad uświadomieniem narodowem szerokich warstw ludowych i przy ich przedewszystkiem pomocy zorganizowanie całego narodu dla osiągnięcia rzeczy najistotniejszej: własnego państwa; postawiono zasadę wszechpolskości, zjednoczenia całego narodu do wspólnej walki i odcięcia się od wrogich wpływów międzynarodowych, od psychiki niewolniczej i zaczęcia myślenia o losach swoich w oparciu o tysiącletnią historję, o poczucie wielikch i niespożytych wartości, tkwiących w Polakach, jako członkach wielkiego narodu. I w myśl tych założeń zaczęła się ofiarna i mozolna praca we wszystkich trzech dzielnicach, krok za krokiem postępowano naprzód w zbliżaniu chwili odzyskania niepodległości. Praca ta została uwieńczona wielkiem zwycięstwem — wolnością! Podpis Romana Dmowskiego na traktacie wersalskim świadczyć zawsze będzie, że obóz jego szedł właściwemi drogami, że nie zmarnował doświadczeń przeszłości i nie pozwolił, żeby znowu naród polski stał się narzędziem jego wrogów.

I młode pokolenie polskie w wolnych już uniwersytetach zrozumiało tę prawdę naszą i schyliło głowę przed twórcami polskiej polityki narodowej, a przedewszystkiem przed tym, który rozpoczęte dzieło doprowadził do końca: przed Romanem Dmowskim!

Młode pokolenie polskie nawiązało do wspaniałych tradycyj wszechpolskich i we własnem już państwie zaczęło pracować nad ostateczną i kompletną realizacją założeń polityki narodowej. Ci pierwsi wszechpolacy, którzy potrafili zerwać więzy niewoli, wydobyć się z przygniatających ram obcych państwowości, poprowadzą samodzielną politykę polską pomimo ucisku i najniepomyślniejszych warunków, są wzorem, a ich idee punktem wyjścia w pracy młodego pokolenia polskiego. Posiadając własne państwo, polska młodzież akademicka zakreśliła sobie ważne zadanie, jakie ma spełnić: przyczynienie się do zbudowania Wielkiej Polski!

Stawiając przed sobą wspaniały i tak trudny w realizacji, tak bardzo potrzebujący wielkich ofiar i wytrwałości ideał Wilekiej Polski, młodzież akademicka rozumiała dobrze, że do tego potrzebna jest organizacja; dlatego założono w r. 1920 związek: Zjednoczenie Młodzieży Narodowej, przekształcony w 1922 roku na Młodzież Wszechpolską. Ale nie dosyć było powołać do życia organizację, trzeba ją było specjalnie skonstruować, żeby realizowała cele, dla których miała istnieć — przyjęto zatem zasadę hierarchji, dyscypilny i odpowiedzialności osobistej i cała praca potoczyła się temi torami. Setki jednostek przeszły przez szkołę obywatelską Młodzieży Wszechpolskiej, ucząc się w niej tak bardzo potrzebnych Polakowi cnót: poczucia hierarchji społecznej, potrzeby dyscypliny, karności, i zasady odpowiedzialności za własne czyny. Na tych podstawach można tylko pracować z pożytkiem dla wielkości Ojczyzny i to jest zasługą naczelną Młodzieży Wszechpolskiej w jej pracy dla Polski. Ale Młodzież Wszechpolska nie zatrzymała się na tem tylko, pracą organizacyjną objęła dziedzinę wykształcenia członków swoich w znajomości Polski, jej dorobku duchowego i materjalnego, jej położenia w chwili obecnej i widoków na przyszłość, dalej starano się poznawać świat cały i wszystko, co jest wrogie względem Ojczyzny, żeby skuteczniej uderzać na przeciwnika. I tutaj jest ten moment najważniejszej pracy Młodzieży Wszechpolskiej dla Polski: walka z tem wszystkiem, co osłabia i dezorganizuje naród polski, walka z prądami, działającemi na szkodę Ojczyzny, a rozwijanie wszystkiego, co wzmacnia i utrwala jej potęgę, co podnosi jej świetność i blask.

Na terenie akademickim praca Młodzieży Wszechpolskiej szła w kierunku tworzenia organizacyj, pracujących nad wzmożeniem parcy naukowej młodzieży akademickiej (koła naukowe), polepszenia warunków materjalnych (Bratnie Pomoce) pracy oświatowej poza terenem akademickim (koła regjonalne), i wielu innych, a przedewszysktiem Związku Narodowego Polskiej Młodzieży Akademickiej, któryby jako reprezentacja ogółu studentów zjednoczył wszystkie wysiłki. Wspaniałe wyniki na wszystkich terenach są chlubą młodzieży narodowej, a przedewszystkiem jej oficjalnej reprezentantki: Młodzieży Wszechpolskiej, tego mózgu i serca wielkiego ciała akademickiego.

Nie zasklepiła się jednak Młodzież Wszechpolska w sobie, ale wyszła poza ramy uniwersytetów, poszła do najszerszych warstw narodu, szerząc wszędzie ideę narodową. Także Wszechpolacy stali się pierwszymi oragnizatorami Obozu Wielkiej Polski, gdy ten został powołany do życia przez Romana Dmowskiego. I dzisiaj wraz z całym Obozem Wielkiej Polski maszerują wszechpolacy naprzód i wierni swoim wspaniałym tradycjom przedwojennym i tych lat dziesięciu (oficjalne istnienie M. W.) w Polsce niepodległej ofiarnie, a rozumnie wykuwają podstawy niewzruszone pod gmach silnego państwa. Wśród tych niepowodzeń Polski zagranicą, a trudności wewnątrz państwa, budzi się nadzieja rychłych zmian, wyjaśnienia się styuacji i zdobycia straconych pozycyj. Oczy całego społeczeństwa zwracają się właśnie w stronę młodzieży akademickiej, od nie oczekują czegoś, co wprowadzi te pożądane zmiany. I nie zawiadą się! Karne szeregi młodej inteligencji wchodzą w życie polskie i powoli je przekształcają, idą do wszystkich warstw i podają ręce do walki o jaśniejszą przyszłość.

A w walce tej Młodzież Wszechpolska zawsze chce być na czele, zawsze stara się o włożenie ze swej strony jak najwięcej wysiłków. Uchwały ostatniego zjazdu Rady Naczelnej Mł. Wszechp. określają szczegółowy program prac organizacji na najbliższą i dalszą przyszłość (patrz Kurjer Pozn. z dn. 22 b. m.); w myśl tych wskazań programowych dalej będą podejmowane wysiłki w następnem dziesięcioleciu, które niechaj będzie okresem pełnej realizacji polskiej myśli narodowej w całem państwie, tak jak w Rzeczypospolitej Akademickiej jest już dzisiaj, kiedy Młodzież Wszechpolska obchodzi swój jubileusz 10-ciu lat pracy w tym kierunku. O Polskę narodową dalej walczyć będzie Młodzież Wszechpolska wraz z całem społeczeństwem — zwycięstwo będzie udziałem Młodych!

M. P.

Czeladnicy demokracji

Popularnie ma się za demokratę tego, który nie wynosi się ponad innych z tego, czy innego tytułu. W tym sensie „demokratów" mamy we wszystkich współczesnych kierunkach politycznych i tylko wśród jakichś zwietrzałych salonowych hrabin znalazłbyś dziś coś innego. Jasne, że nie o tem chcę dziś pomówić.

Chcę pomówić o tem istotnem znaczeniu demokratyzmu jako pewnego poglądu na świat, jako o określonym kierunku politycznym. Wzięty w tem znaczeniu — demokratyzm przestał być dziś właściwie kierunkiem politycznym, a stał się sektą. Możnaby powiedzieć, że wraca tam, skąd wyszedł: przypomnijmy sobie tę jego fazę za t. zw. wielkiej rewolucji francuskiej, gdy niebrzydkiej zapewne, źle ubranej i dobrze się tem bawiącej aktoreczce paryskiej oddawał hołdy w kościele, jako „bogini" .. rozumu (w dzisiejszym Poznaniu oddawaćby winien hołdy nie „rozumowi", a ... „namysłowi").

Wypowiedzmy odrazu drugą naszą tezę: dlatego właśnie że kierunek demokratyczny przeistoczył się właściwie w sektę. dzisiejsi jej wykonawcy myślą w sposób n i e t w ó r c z y, stali się komentatorami, nie twórcami, stali się — jakeśmy to nazwali — czeladnikami demokratycznego „rzemiosła", w którem „mistrz" powiedział wszystko, a czeladnikowi pozostaje tylko wiernie się do tych wskazówek zastosować; sam nie ma nic do gadania, gdy spróbuje — straci „miejsce", przestanie być demokratą

Dlaczego demokratyzm stał się sektą i dlaczego demokraci są tylko komentatorami, wykonawcami cudzych myśli? Nie mamy obowiązku — na tych łamach — szukać zbyt wszechstronnej odpowiedzi na te pytania. ograniczamy się do terenu nam właściwego — młodzieży akademickiej, a wśród niej — do Młodzieży Demokratycznej.

Nie chodzi nam — w odpowiedzi — o ustalenie jakichś przyczyn, predystynujących demokratyzm do roli sekty; można jednak wskazać na duch d o k t r y n e r y z m u i n i e t o l e r a n c j i demokratyzmu, dwóch pierwiastków, których rozrost doprowadził wprost do nastroju sekciarskiego. Te objawy, które są widoczne demokratyzmu akademickiego skłaniają do zaliczenia go do rzędu sekt. Kierunek ten tak, jakby nie widział i nie słyszał, co się wokół niego dzieje, jakby nie wiedział że jest w Polsce i jakby wcale tej Polski nie znał. Nie widać w nim pragnienia dostosowania swej działalności do wymagań dobra narodu naszego, dobra naszego państwa, a tylko nieustępliwą chęć wtłoczenia Polski w ramy wyimaginowanej doktryny, jej postulatów, nakazów i zakazów. Hipotezy, jakie stawia demokratyzm co do np. przyszłego ustroju społecznego — nie są dla nich konstrukcjami prowizorycznemi, do sprawdzenia. Oni ten „sprawdzian" noszą w sobie — jakby można powiedzieć nie chcą znać przedmiotu, wystarcza im sąd podmiotowy. To jest pierwiastek w i a r y, religijny, zupełnie nie na miejscu w prądzie politycznym. Jedynem właściwie zajęciem umysłowem młodych demokratów jest dociąganie, dopasowywanie rzeczywistości do ich doktryny. Wszystko musi się w jej ramach pomieścić; a jeśli coś się nie mieści, to jest złe, powinno być skazane na zagładę Zupełnie, jak Turek z Koranem: wszystko, co dobre zawiera Koran — innych ksiąg nie potrzeba, bo jeżeli zawierają coś dobrego, to jest już w Koranie, jeśli mają coś innego, niż Koran — to jest złe. Jasne jest, że tego rodzaju gimnastyka umysłowa jest w najwyższym stopniu jałowa, jest deptaniem w miejscu. Inna rzecz, że może doprowadzić — i często prowadzi — wprost do ekwilibrystyki w tej dziedzinie, ale stopień zręczności w operowaniu formułkami nie jest różnicą jakościową, a tylko ilościową. Jakość jest zawsze ta sama. I to od dwustu lat. Przypomnijmy sobie bowiem hasła, metody, pomysły francuskiego ruchu umysłowego z przed rewolucji, a później — mowy i czyny mężów stanu i agitatorów tejże rewolucji — to przecież wszystko to samo, co nam podają do wierzenia nasi koledzy-demokraci na zebraniach akademickich. To nie podobieństwo, to nie dalszy etap rozwoju, po wyjściu z pewnych założeń; to jest t o ż s a m o ś ć, nieraz śmieszna wprost: te same frazesy, te same słowa, te same zagadnienia. U tych „postępowców" niema żadnego postępu — umysłowego. Oni wciąż walczą z Ludwikiem szesnastym i z Marją Antoniną, nie bacząc na to, że dwieście bez mała lat nas dzieli od tych czasów. Kierunek polityczny pełen wówczas sił żywotnych, skostniał dziś, stanął poza życiem.

Ale ten upór, z jakim trzymają się jego wyznawcy drobiazgowych recept doktryny ma w sobie właśnie coś z sekciarstwa. Sekciarskie zacięcie ma też ta ich nietolerancja i — możnaby rzec — wyłączność. Nietolerancja, t. j. ta jakaś dziwna pogarda, to nieuzasadnione poczucie wyższości, które żywią w stosunku do wszystkiego, co jest innego niż oni zdania. Tylko oni są logiczni, mądrzy, życiowi, „postępowi", „naukowi" — przedewszystkiem naukowi; wszystko inne, to szmelc, jakieś „żytki", księże służki i t. p. Tylko oni mają monopol na objektywne ujmowanie zagadnień, tylko oni są „społeczni" — wszyscy inni gonią za swoim i swojej „klasy" interesem, wysługując się „kapitałowi..."

Zdaje się, że prąd demokratyczny staje się w szybkiem tempie prądem zupełnie oderwanym od życia, szczupłą koterją intelektualistów, pogrążonych w samouwielbieniu, uprawiającą, jak się rzekło, ekwilibrystykę umysłową. Staje się — jednem słowem — sektą.

Nazwaliśmy demokratów czeladnikami demokracji. Nie chcemy im przez to ubliżać: czeladnik — to nic złego, zwłaszcza nic złego w oczach „demokraty". Czeladnik jednak, to ten, co wykonywa c u d z e pomysły, pracuje w cudzym warsztacie i cudzym materjałem. Nie ma nic swojego prócz elementarnej siły. Sam nią nie kieruje. To jest najwierniejszy obraz naszego demokraty: doktryna jest mu mistrzem na życie nie patrzy wprost, a przez okulary doktryny, co ona potępiła dwieście lat temu — on to dziś potępia, co pochwaliła — chwali. Jej wskazania wciela gwałtem w życie i nie pyta, czy życie to zniesie, bo zapytać mu nie wolno: jest wyrok doktryny. Myśleć nie potrzebuje, bo już dawno wszystko w doktrynie przewidziane. Gdyby zechciał pomyśleć — zostanie wyklęty ze swej sekty, bo i n a c z e j mu myśleć nie wolno. Ta kielnia masońska, którą pieczętuje się demokracja już całą swoją służbę spełniła: dom doktryny demokratycznej jest wybudowany i zaopatrzony we wszelkie wygody. Teraz można już tylko w nim mieszkać. Nie wolno nic nowego budować. Wygodnie, ale zbyt „burżuazyjnie".

Narody jednak tego nie lubią; one lubią wciąż budować — wtedy tylko żyją. Czeladnicy nic nigdy sami nie zbudowali — trzeba im zawsze mistrzów. Czeladnicy demokracji mają swego mistrza — to t y l k o doktryna. Stara, zużyta doktryna. Młode pokolenie Polski zapewniło jej już poczesne miejsce — w panopticum.

Beta.

Z Młodzieży Wszechpolskiej

Obchód dziesięciolecia Mł. Wszechp. w Poznaniu.

Jutro, t. j. w niedzielę, Koło Poznańskie Młodzieży Wszechpolskiej urządza obchód dziesięciolecia swego istnienia.

Program uroczystości: godz. 8: msza św. w N. Domu Akademickim, Wały Leszczyńskiego 6, odprawiona na intencję Wielkiej Polski przez ks. prałata J. Prądzyńskiego.

Godz. 12: Akademja w kinoteatrze „Słońce" (szczegółowy program w zaproszeniach).

Godz. 21: Wieczór towarzyski w Bazarze.

Z organizacyj akademickich

V Zjazd Kół Polonistycznych we Wilnie.

Dnia 16 i 17 maja b. r. odbywał się w Wilnie V Zjazd Centralnego Związku Kół Polonistycznych. Na zjazd wysłały swych reprezentantów wszystkie środowiska z wyjątkiem Lublina. Przedmiotem obrad Zjazdu były sprawy naukowe i organizacyjne. Z tych najważniejszą była sprawa likwidacji związku i przeobrażenia go w wydział przy Ogólnopolskiem Związku Akademickich Kół Naukowych; referentem tej sprawy był kol. Witold Kochański, prezes koła polonistów w Poznaniu. Za likwidacją opowiedziały się stanowczo środowiska: krakowskie, lwowskie i poznańskie, przeciw — warszawskie i wileńskie, prawdopodobnie ze względów politycznych. Obrady toczyły się w atmosferze silnego napięcia, którą wzmagała stronniczość przewodniczącego (delegat wileński). Wniosek kol. Kochańskiego o likwidację C. Z. K. P. nie uzyskał kwalifikowanej większości, wobec czego delegaci krak. i pozn., widząc bezcelowość dalszych obrad zjazdu, opuścili salę posiedzeń. Przed opuszczeniem sali kol. Kochański złożył imieniem trzech środowisk oświadczenie, że wszelkie uchwały, powzięte w dalszym przebiegu obrad zjazdu są nielegalne z powodu braku quorum, jakiego wymaga regulamin obrad.

Tego samego dnia odbyła się konferencja międzyśrodowiskowa delegacyj: krakowskiej, lwowskiej i poznańskiej. Konferencja ta uchwaliła: a) wystąpienie koła krakowskiego, lwowskiego i poznańskiego z C. Z. K. P., b) stworzenie wydziału kół polonistycznych przy O. Z. A. K. N. Siedzibą wydziału został Poznań, lokal mieści się w Zamku, pokój 15. Przewodniczącym wydziału obrano przez aklamację kol. W. Kochańskiego. Po uchwaleniu regulaminu ramowego wydziału, oraz programu działalności, konferencja zakończyła obrady.

(wk)

Z ŻYCIA HARCERZY

Sprawozdanie ze zlotu 20-lecia odbytego w Zielone Świątki w Dębinie, z którego szereg zdjęć daliśmy w „Ilustracji Poznańskiej", pragniemy uzupełnić. Celem należytego przygotowania zlotu odbyło się szereg odpraw i to dla części północnej chorągwi w Bydgoszczy, dla południowej w Krotoszynie, i trzecia dla drużyn miasta Poznania i okolicy w Poznaniu. — Śmiało też rzec można, że dzięki tym przygotowaniom zlot udał się w całej pełni. Mimo dość trudnych wymagań, stawianych jako warunek uczestnictwa w zlocie, udział w zlocie wzięło 88 drużyn z 2.250 harcerzami, nie licząc tych, którzy w charakterze gości czasowo byli w obozie zlotowym. Obóz zlotowy, podzielono na trzy podobozy a mianowicie: drużyn pozaszkolnych, gimnazjalnych i drużyn pracujących na terenie szkół powszechnych.

Już w sobotę, rozpoczęła się gorączkowa praca nad urządzeniem i upiększeniem poszczególnych obozów, przyczem szczególnie dużo wysiłku i pracy w urządzeniu włożyły drużyny z Swarzędza, Czempinia, Gniezna i Bydgoszczy, reprezentując się tem samem najokazalej na zlocie. Z drużyn poznańskich na szczególniejszą uwagę zasługiwał obóz 1-szej drużyny obchodzącej jak wiadomo w roku bieżącym 20-lecie.

W pierwszym dniu zlotu po mszy św. — którą przy ołtarzu polowym odprawił naczelny kapelan harcerstwa wielkp. ks. harcmistrz dr. Paulus, i po przemówieniu przewodniczącego komitetu zlotowego wiceprezydenta dr. Kiedacza, wręczył komendant chorągwi poznańskiej, harcmistrz prof. Czarniecki czterem obecnym na zlocie założycielom harcerstwa dyplomy pamiątkowe za 20-letnią pracę harcerską. Dyplomy przyznano harcmistrzom: kapitanowi Wincentemu Wierzejewskiemu, Henrykowi Śniegockiemu, kapitanowi Józefowi Ratajczakowi, Janowi Poplewskiemu z Poznania i Józefowi Krysińskiemu z Gniezna, oraz działaczom harcerskim: Bernardowi Chrzanowskiemu, Edw. Węcławskiemu, St. Jańczakowi, Janowi Wierzejewskiemu, Skowrońskiemu i Saroszewskiemu — z Bydgoszczy. Odznaczenia za uratowanie życia, przyznane przez naczelnictwo Z. H. P. wręczył komendant chorągwi 12-letniemu Zygm. Malinowskiemu z 3 kościańskiej i 19-letniemu Henrykowi Idzikowskiemu z 3 szamotulskiej drużyny harcerzy. Następnie odbył się przegląd obozów przez przedstawicieli władz i władze harcerskie.

Największą atrakcją w pierwszym dniu zlotu były pokazy i popisy na stadjonie miejskim. Na boisku stadjonu ustawiono 60 namiotów, kapliczkę i wszystkie urządzenia obozowe. Wybudowano mosty i wieże sygnalizacyjne, a harcerska straż pożarna wzięła się energicznie do gaszenia pożaru, powstałego na stadjonie. Pod koniec pokazów „wojna gazowa" nawiedziła „obóz" dając możność do popisu „specjalistom" w tej dziedzinie, oraz kolarzom sanitarjuszom. Na zakończenie „wielkie wycie" harcerskie i wszyscy zebrali się przy ognisku. Pokazy skończone! — Wieczorem w obozie zlotowym w Dębinie zapłonęło wielkie ognisko i po modlitwie skończono pierwszy dzień zlotu.

W drugi dzień zlotu przybył do obozu naczelnik harcmistrz Olbromski z pozdrowieniem od harcerstwa polskiego w Gdańsku. Po mszy św. i przyrzeczeniu harcerskiem odebranem przez naczelnika od nowych harcerzy, nastąpiła ocena obozów przez grono instruktorów. W ciągu dnia natomiast zespoły poszczególnych drużyn wzięły udział w marszu harcerskim, w czasie którego mieli sposobność wykazać swoją zręczność, szybką orjentację, i technikę harcerską. Interesujący ten marsz przeprowadzono już w ubiegłym roku na zlocie drużynowych w Sierakowie. Dodać należy, że obóz zlotowy zwiedziło dużo publiczności, a ci wszyscy którzy obozu z różnych powodów zwiedzić nie mogli, będą mieli możność oglądać go na filmie.

Doroczny zlot Harcerstwa Polskiego we Francji odbył się w tym roku w Ostricourt przy udziale 6-ciu drużyn męskich i 2 żeńskich oraz 8 towarzystw polskich ze sztandarami. Raport i defiladę harcerską przyjmował osobiście konsul generalny Mazurkiewicz z Lille, który przybył na tę uroczystość wraz z małżonką. Nad przebiegiem uroczystości czuwali pp.: Drągowski — szef Harcerstwa Polskiego we Francji oraz Miłobędzki — harcmistrz Drużyn Polskich w północnej Francji. Gry, ćwiczenia na wolnem powietrzu, zakładanie obozowisk i popisy chóralne wypełniły program Zlotu, na który przybyło wielu przedstawicieli Polonji.

Wolny wyjazd do Argentyny

Syndykat Emigracyjny podaje do wiadomości, że do Argentyny wyjeżdżać mogą poza posiadaczami kart wezwań od krewnych i znajomych, rolnicy samotni, rodziny rolnicze bezdzietne i z dziećmi oraz żydowscy robotnicy. Wyjeżdżający muszą posiadać pieniądze na opłacenie kosztów podróży oraz na opłacenie wiz argentyńskich.

Do Argentyny wyjeżdżać mogą również rodziny osadnicze, składające się conajmniej z 3 osób zdolnych do pracy i posiadające, po opłaceniu kosztów przyjazdu i wiz argentyńskich dol. am. 150 na zakup ziemi na terenach kolonji w Missiones. Osadnicy otrzymują ziemię na długoterminowe spłaty po niskiej cenie. Ziemia w Missiones naogół jest urodzajna, klimat zdrowy i odpowiedni dla Polaków. Przybyłym osadnikom udziela wszelkich informacyj Patronat Polski w Posadas.

Na okres letni
ważny od 22 maja 1932 r.
do nabycia w księgarniach i składach papieru — — —
Cena zł 1,—
Wyd.: Drukarnia Toruńska S. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

zw 14 696/8

Karta okrętowa III klasy do Argentyny kosztuje zł. 950 od osoby dorosłej, licząc od lat 10, zaś wiza argentyńska — zł. 305 60.

Osoby, zamierzające wyjechać do Argentyny, winne we własnym interesie zwrócić się do Centrali Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie (Marszałkowska 124) lub oddziałów i agentur na prowincji, gdzie otrzymają zupełnie bezpłatnie wyczerpujące wskazówki, dotyczące formalności wyjazdowych, uzyskania emigracyjnych paszportów itp. Przygotowanych emigrantów do wyjazdu placówki Syndykatu kierują do Warszawy pod opiekę konwojentów, ochraniając wyjeżdżających przed okradzeniem w podróży.

Autobus na szynach pędzi z szybkością ekspresu

Na linji kolejowej w Czechosłowacji, Praga — Beneszów, poczyniono próby z wagonem autobusowym na pneumatykach. Autobus poruszany jest motorem o sile 95 HP, mieści 24 osoby, zawiera przedział bagażowy, i rozwija szybkość maksymalną 100 km. na godzinę. Próby powiodły się doskonale, wobec czego rząd zamówił w zakładach francuskich Michelin kilka takich autobusów, które zostaną uruchomione na linjach lokalnych.

SPORT

Lekka atletyka

W ostatniej chwili przypominamy jeszcze raz o odbywających się dziś i jutro mistrzostwach okręgowych głównych Pozn. OZLA które zgromadzą na starcie elitę zawodniczek i zawodników. Zgłoszonych zostało około 100 osób, co daje zapewnienie, że publiczność nie będzie się nudziła. Na powyższe zawody obniżono znacznie bilety wstępu, by dać wszystkim możność zobaczenia bardzo interesujących walk. Mistrzostwa rozpoczynają się punktualnie o godz. 18.15, a w niedzielę o godz. 16.30 i odbywają się na stadjonie miejskim.

Mecz Poznań i Wiedeń odbędzie się nieodwołalnie w Poznaniu na stadjonie miejskim w dniu 29 czerwca. Program obejmuje następujące konkurencje: biegi: 100, 400, 1500, 5000 i 110 m. przez pł.; sztafeta 800 + 200 + 400 m.; skoki: w dal, w wyż i o tyczce; rzuty: dyskiem i oszczepem; pchnięcie kulą. Każda strona wystawia do poszczególnych konkurencyj po dwóch zawodników. Punktacja liczy się 4, 3, 2, 1, dla sztafety — podwójnie. Mecz zapowiada się jako pierwszorzędna atrakcja nadchodzącego sezonu i świadczy dodatnio o rzutkości obecnego zarządu POZLA.

O puhar Davisa

Stany Zjednoczone i Australja. W pierwszym dniu Shields pokonał Hopmanna 6:1, 6:3, 6:2, a mecz Vines i Crawford przerwano przy stanie 6:2, 6:4, 2:6, 3:3.
(tel. wł.)

Piłka nożna

Północ i Południe. W niedzielę, 5 czerwca odbędą się w całej Polsce spotkania na rzecz PZPN, a najciekawszym będzie mecz w Warszawie pomiędzy reprezentacjami Polski, rozgrywany pod firmą Północ i Południe. Zespół Północy ustawi mjr. Loth, a wchodzą w rachubę następujący gracze: bramka: Koszowski (Siedlce) lub Jachimek (Warszawianka); obrona Bułanow i Martyna; pomoc: Szaller, Cebulak, Nowakowski lub Fert; napad Wypijewski, Latusiński, Nawrot, Kniola, Szczepaniak, Kryszkiewicz, Nowacki i Herbstreich. Kałuża ustawi reprezentację Południa definitywnie po powrocie z Jugosławji; dziś mogą być brani pod uwagę: bramka: Otfinowski lub Albański; obrona: Pająk, Lasota lub Konkiewicz; pomoc: Kotlarczyk II i I, Mysiak lub Wilczkiewicz; napad: Kubiński, Malczyk, Żurkowski, Pazurek, Bator, Zieliński i Sperling. Zawody zapowiadają się bardzo ciekawie, a trofeą, jest puhar ofiarowany przez L. Z. O. P. N. im. dr. Cetnarowskiego. W razie wyjazdu „Garbarni" do Niemiec odpadną siłą rzeczy gracze tego klubu z reprezentacji Południa.

W związku z czynnem znieważeniem Zimmera (Pogoń) przez Pazurka (Polonia) na zawodach ligowych we Lwowie powstało skomplikowane zagadnienie, ponieważ p. Zimmer jest podchorążym rez. i w myśl obowiązujących przepisów wojskowych winien otrzymać satysfakcję honorową względnie sądową. Tymczasem ustawy P. Z. P. N. zabraniają udania się na drogę sądową, grożąc nieposłusznym skreśleniem z listy. Niewiadomo więc, w jaki sposób ten dylemat rozwiązać. Naszem zdaniem ponoszą władze ligowe część odpowiedzialności za taki stan rzeczy, gdyż w razie stosowania dożywotnej dyskwalifikacji za czynne znieważenie gracza lub widza wypadki takie, które piłkarstwu przynoszą jedynie wstyd, wkrótce by ustały.

„Olimpja" i „Sparta". Ciekawe spotkanie tych drużyn odbędzie się dziś o godz. 18.30 na boisku „Sparty".

Pięściarstwo

„Goplanja" organizuje dziś ostatnie zawody w sezonie, zapraszając na nie pięciu mistrzów Polski: Rogalskiego, Polusa, Rudzkiego, Sipińskiego i Wystracha oraz Arskiego i Weznera z Grudziądza. Tej elicie pięściarzy przeciwstawia „Goplanja" swą doborową drużynę, osłabioną jedynie w wadze średniej brakiem Zielińskiego I, który po złamaniu kciuka u prawej ręki nie może jeszcze startować. Skład „Goplanji jest następujący: Rogowski, Walkowski, Lelewski, Radomski, Lewandowski, Józkowiak i Zieliński II. Mecz prowadzić będzie p. Iwański z Poznania, mając do pomocy sędziów punktowych w osobach pp.: Suszczyńskiego i Kubika.

Tennis

W mistrzostwach Francji w podwójnych panów doszła do półfinału obok Cochet i Brugnon, druga francuska para Borotra i Gentien, bijąc Anglików Hughes i Collins 7:5, 5:7, 0:6, 6:0, 7:5. W mieszanych w ćwierćfinale p. in. Cochet i Wittingstall pokonali Cramm i Krahwinkel 3:6, 6:2, 6:3.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Poniedziałek, dnia 30 maja 1932 r.

Poznań (335 m) godz **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy; godz. **17.10** (W); godzina **17.35** (W); godz. **19.15** lekcja języka angielskiego (lingwafon.); godz. **19.30** „Silva rerum"; godz. **19.45** (W); godz. **20.00** (W), godz. **20.15** (W); godz. **20.25** „Lunatyczka" — opera Bellini'ego z Warszawy; godz. **22.40** komunikaty sport. i polic.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** płyty gramofonowe; godz **13.35** płyty gram.; godzina **14.45** muzyka lekka (płyty); godzina **15.05** kom. gospodarczy, oraz giełda pieniężna; godz. **15.25** „O Olimpjadzie", wygł. red. J. Szyszko - Bohusz; godz **15.45** kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **15.50** E. Grieg: Sonata na wiolonc. i fortep. w wyk. Salmonda i Rymszyckiego (płyty); godz. **16.20** francuski (kurs elementarny); godz. **16.40** muzyka salonowa w wyk.: Dajos Bela (płyty); godz. **17.10** „Pierwszy Polak w północnej Arabji", wygłsi prof. B. Richter; godz. **17.35** muzyka lekka z kaw. „Gastronomja", ork pod kier. J. Zuck'a i H. Pewznera; godz. **19.15** skrzynka pocztowa rolnicza; godz **19.30** wiadomości sportowe; godz. **19.35** piosenki w wyk. St. Gruszczyńskiego (płyty); godzina **20.00** feljeton muzyczny z Krakowa; godz. **20.15** o operze Bellini'ego „Lunatyczka", opowie p. K. Stromenger; godz. **20.25** opera „Lunatyczka" W. Belliniego (ze studja P. R.); godz. **22.20** feljeton pt. „Na kresowych drogach", wygł. p. St. Knauff; godz. **22.45** muzyka taneczna z dancingu „Adria".

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 tr. z Berlina, 21.10 z Lipska; **Kalundborg** (1154 m) 20.30 wyjątki z op. „Faust" Gounoda; **Oslo** (1083 m) 20.00 muzyka organowa, 22.15 utwory Chopina i Mendelssona oraz in.; **Budapeszt** (550 m) 20.00 koncert chóru i ork.; **Wiedeń** (516 m) „Wolny strzelec" op Webera; **Praga** (488 m) 21.00 koncert kameralny; **Beromuenster** (459 m) 21.45 walce i marsze w wyk. ork.; **Rzym** (441 m) 21.00 koncert symfoniczny; **Sztokholm** (435 m) 20.50 muzyka na skrzypce i fort. w wyk. K Garaguły i K. Witkowskiego. 22.00 koncert z katedry w Goeteborgu; **Bukareszt** (394 m) 20.00 kwartet fort., 20.45 śpiew, 21.05 kwartet smyczkowy; **Brno** (341 m) śpiew w wyk R. Taubera; **Królewiec** (217 m) i **Heilsberg** (276 m) 20.20 muzyka starowłoska.

Winiarz - Piwniczy

Wein-Küfer dokładnie obeznany w opracowaniu win zagranicznych **poszukuje** posady. Referencje pierwszorzędne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański pod **zw 14 803**

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Sekcja szklarska przy Zjednoczeniu Pracowników Rzemieślniczych.** Zebranie odbędzie się w sobotę 28 bm. o godzinie 19 na sali 20 w Domu Rzemieślniczym, wejście z ul. Wały Zygmunta Starego 9.

— **Związek Werkmistrzów Polskich w Poznaniu** bierze udział w procesji farnej Bożego Ciała z kościoła od Fary. Zbiórka o godz. 8 w lokalu zebrań przy ul. Wronieckiej 13

— **Baczność Uczestnicy Powstania Wielkopolskiego 1918-19 im. Ign. Paderewskiego dzieln. III, Zamek.** Celem wzięcia udziału w procesjach farnej i świętomarcińskiej zbiórka w niedzielę, 29 bm. o godz 8 przy Zamku oraz w poniedziałek o godz. 17 przed domem prezesa, ul. Pocztowa 20. Wszyscy członkowie winni przybyć w przepisowem umundurowaniu.

— **Baczność Powstańcy i Wojacy Śródmiasta!** Gremjalna zbiórka wszystkich druhów celem wzięcia udziału w tegorocznej procesji Bożego Ciała przy kościele Franciszkańskim, naznaczona jest na niedzielę godz. 17 przed Ratuszem

— **Stow. Poznańskiego Okręgu S. M. P.** Zbiórka w niedzielę 29 bm. o godz. 8 na dziedzińcu Związku, celem wzięcia udziału w wielkiej procesji farnej. Do zbiórki stają tylko umundurowani.

— **Koło Senjorów S. M. P. św. Wojciech.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 30 bm. o godz. 8,15 wiecz w Ognisku S. M. P.

— **Ogólne zebranie członków Zw. Zaw. Prac. Przem. Odzieżowego** w poniedziałek 30 bm o godz. 19,30 przy ul. Wronieckiej nr. 13.

— **Koło Przyjaciół Harcerstwa przy 20 Pozn. Druż. Harc.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 30 bm. o godz. 19,30 w I szkole wydz. przy ul. Działyńskich 4 (parter)

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej, Poznań - Śródmieście.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 30 bm o godz. 20 w salce posiedzeń przy Al. Marcinkowskiego 26.

— **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich w Poznaniu.** Zwyczajne zebranie odbędzie się w poniedziałek 30 bm. o godz 20 na sali Domu Król. Jadwigi.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **X. X. 205.** Jeżeli ma Pan notarjalny kontrakt darowizny, to nie potrzeba żadnej cesji. Może Pan skarżyć sam. — Szkoda, że nie nadesłał nam Pan odpisu owego kontraktu. Do księgi wieczystej wpis ten się nie nadawał, gdyż, o ile można wnosić z informacji, przedmiotem darowizny była nie nieruchomość, lecz pewna kwota, a mianowicie jedna piąta wartości sprzedażnej. A więc bez żadnych cesyj. Listu hipotecznego nie potrzebuje Pan zajmować, należy zająć samą hipotekę w drodze ostrzeżenia, wpisanego do księgi wieczystej. Również i to może Pan zrobić sam. Koszta sądowe aresztu wyniosą trzydzieściparę złotych. (aK)

— **Poznań, Wroc.** Nie odpowiada. Poświadczenie nic nie znaczy. W razie egzekucji musi żona wezwać wierzyciela, wykonującego egzekucję, o zwolnienie, a potem wytoczyć skargę interwencyjną, w toku której udowodni własność. (aK)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu.

Na pomnik Serca Jezusowego: W. P. w rocznicę ślubu z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze błogosławieństwo 10 zł; — Zarząd oddziału Zjednoczenia Kolejowców Polskich w Trzemesznie 10 zł; — Edward Suszczyński 4 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 844,30 zł.

Na wojewódzki komitet dla spraw bezrobocia: N. N. 0,20. Razem z poprzednio pokwitowanemi 50,20 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Wszyscy się już przekonali że obcasy gumowe marki

„WESTA"

są najtrwalsze i nadają się do wszystkich modeli obuwia zagranicznego i krajowego, a przytem **SĄ TANIE.**

Przy zakupnie obcasów gumowych „Westa" otrzymuje kupujący na miejscu od każdej zakupionej pary, kupon premjowy. Właściciel 6 kuponów otrzymuje bezpłatnie, tytułem premji, 1 parę obcasów „Westa". Pw 18 489-22.121

„WOLBROM" Fabryka Wyrobów Gumowych w Wolbromiu.

Dnia 26 b. m. zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., przeżywszy lat 76, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka i babcia, ś. p.

Juljanna z Chudzińskich Mielcarska

Złożenie zwłok do grobowca rodzinnego odbędzie się w niedzielę, dnia 29 b. m., o godz. 5 po południu.

nw 10754 W głębokim smutku pogrążeni

Borek, Poznań, Trzemeszno. **mąż, dzieci i wnuki.**

Wielebnemu Duchowieństwu, wszystkim Kolegom, Współpracownikom, Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym, składam serdeczne

Bóg zapłać!

za oddanie ostatniej przysługi ś. p. żonie mej oraz za przesłane mi wyrazy współczucia.

Teofil Lorkiewicz
Dyrektor Lasów Państwowych.

Toruń, dnia 25 maja 1932. zw 14813

---

†

W piątek, dnia 27 maja 1932 r., o godz. 4 rano, rozstał się z tym światem, po krótkich cierpieniach, nasz najukochańszy ojciec, brat, szwagier, teść i dziadek, w 80 roku życia, ś. p.

Rudolf Gratzki

emeryt. kom. sądowy.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 31 maja, o godz. 4-tej, z domu żałoby w Bydgoszczy, ul. Toruńska 1, na nowy cmentarz kościoła Farnego, o czem zawiadamia

w głębokim smutku pogrążona

dw 3748 **rodzina.**

Bydgoszcz, Olsztyn, Poznań, Hanover, Berlin, Gdańsk.

ś. † p.

Wincenty Stronczyński

długoletni pracownik F-my M. Putiatycki

po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dnia 25 maja 1932 r.

W Zmarłym utraciliśmy szczerego przyjaciela, kolegę i współpracownika. Cześć Jego pamięci!

zw 14802 **Personel techniczny**
Mech. Fabr. Wyr. Pap. M. Putiatycki.

PRAWDA ŻYCIA

TYLKO elegancko ubrana PANI stwarza atmosferę, w której zmęczony pracą mężczyzna może naprawdę odpocząć!

Elegancja, — a więc: **piękna bielizna „Femina", przepiękne pijamy, trwałe pończoszki.**

Największy wybór.

Bolesław Górski

plac Wolności 3.

dw 3728

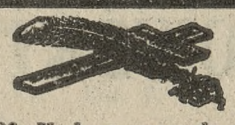

W czwartek, dnia 26. V. b. r., o godz. 14.15, zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, opatrzona Sakramentami św., najukochańsza i najdroższa żona, córka, siostra, synowa, szwagierka i ciotuchna, ś. p.

z Wojasiaków

Marja Woźniakowa

przeżywszy lat 32. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 29 maja b. r., o godz. 16-tej, z kostnicy szpitala wojskowego przy Wałach Jana III-go na cmentarz garnizonowy. Msza św. za duszę Zmarłej nazajutrz w kościele garnizonowym o godz. 9.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 14796/7 **mąż z rodziną.**

---

†

Dnia 25 b. m. zmarła długoletni członek i współzałożycielka Towarzystwa naszego, ś. p.

Marta Wujewska

W Zmarłej straciło Towarzystwo gorliwego i sumiennego członka. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę o godz. 2.30 z zakładu św. Józefa.

Chór Kościelny pod wezw. św. Cecylji

zw 14804 **par. św. Marcina.**

Deski i blochy stolarskie

tarte z najlepszego drzewa pomorskiego, suche i czyste zeszłoroczne 80, 55, 52, 42, 35 i 26 mm grube, **ma na sprzedaż**

Franciszek Polaszek
Gostyń - Wlkp.

nw 10 579

Przewielebnemu Duchowieństwu, Wielkopolskiemu Związkowi Cechów Piekarskich, Cechowi Piekarzy Miasta Poznania, Radzie Rzemiosła i Centralnemu Związkowi Cechów Piekarskich w Warszawie, Cechowi Piekarzy Miasta Stołecznego Warszawy, JWPanu Senatorowi Wiechowiczowi z Warszawy, Bractwu Kurkowemu, Gronu Obywateli przy kościele Pana Jezusa, Tow. Wioślarzy Polonja i wszelkim bratnim Cechom Piekarzy, Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym, Obywatelstwu Miasta Poznania i prowincji składamy za wszelkie dowody współczucia i oddanie ostatniej przysługi najdroższemu memu mężowi i najlepszemu naszemu ojcu, ś. p.

Kazimierzowi Sporakowskiemu

serdeczne

Bóg zapłać!

zw 14812 **Żona i dzieci.**

OKRĘTKĘ

mereżkę, dziurki, plisowanie, dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS".

St. Rynek 10 wejście Kurzanoga (obok F-y Czepczyński i Kruk).

Pw 15 091-17.45

Dnia 25 maja 1932 r. rozstał się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Wincenty Stronczyński

W Zmarłym straciłem najstarszego i najwierniejszego współpracownika, który bez przerwy pracował w moich zakładach przez lat 25, jako werkmistrz, i był wzorowym przykładem dla drugich.

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 29 b. m., o godzinie 18-tej z kostnicy w Dębcu. zw 14808

M. Putiatycki

Mech. fabr. wyrob. papierow. i Zakłady Graficzne w Poznaniu.

LETNISKO w OTOROWIE

(pow. Szamotulski)

dla dzieci i młodzieży żeńskiej w **Zakładzie SS. Urszulanek S. J. K.** zapewnia za umiarkowaną opłatę troskliwą opiekę, hygjeniczne warunki oraz wszelkie udogodnienia i przyjemności odpowiednie dla dzieci i młodzieży.

Zgłaszać się po informacje:

Poznań, Skarbowa 7. Zakład św. Jadwigi
od 10 — 11 i 15 — 19. zw 14 785

Wszyscy wiedzą, że

Kapelusze Krawaty Koszule

sprzedaje najtaniej

CEGŁOWSKI

Pocztowa 5

(dawniej **Marjan Dobrowolski i Sp.**)

nw 10 183

---

†

Dnia 25 maja 1932 roku zmarła nagle, namaszczona Olejami św., nasza kochana siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Marta Wujewska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 29 b. m., o godz. 2.30 po poł., z Zakładu św. Józefa. Msza św. żałobna w poniedziałek o godz. 7 rano.

W smutku pogrążeni

siostry, brat i szwagrowie

Poznań, Fr. Ratajczaka 15. zw 14805/6

Dostarczamy niezależnie od syndykatu

PAPĘ DACHOWĄ, SMOŁĘ i t. d.

BRACIA SCHLIEPER

Fabryka Papy Dachowej i Destylacja Smoły
Hurtownia materjałów budowlanych

Tel. 306 **BYDGOSZCZ** **Tel. 361**

Pw 18 262-63.134

Mieszkanie

2 pokoje centrum oraz osobno handlowe wprost od gospodarza **do wynajęcia.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 14752**

OGNIE

sztuczne i bengalskie, pochodnie, lampiony, girlandy pap. i t. d. do uświetniania obchodów weselnych, imienin., jubileusz., zabaw i t. p. dostarcza specjalista od 40 lat.

B. A. ŚNIEGOCKI-POZNAŃ

Ratajczaka 2 — P. K. O. nr. 213 134. Cennik bogato ilustrowany 0,30 zł, które zwracam przy pierwszym zamówieniu.

Pw 18 278-20.30

Nauczyciel matematyk

studja uniw., pełne kwalifikacje, **przyjmie posadę** w gimnazjum. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 14 790**

Towarzystwo Ubezpieczeń

„PRZEZORNOŚĆ"

Spółka Akcyjna, założona w 1891 roku

w Warszawie, Plac Małachowskiego 4

należy do koncernu

„The Prudential Assurance Company Ltd."

z 1848 roku w Londynie z 1848 roku

która jest głównym akcjonarjuszem i reasekuratorem „PRZEZORNOŚCI"

„THE PRUDENTIAL" należy do największych Towarzystw Ubezpieczeń na świecie, a jej majątek wynosi przy obecnym kursie funta angielskiego przeszło zł 7.500.000.000,—

„PRZEZORNOŚĆ"

zawiera ubezpieczenia:

na życie, od nieszczęśliwych wypadków, od odpowiedzialności cywilno-prawnej, od ognia, kradzieży z włamaniem i rabunku, od szkód transportowych na ziemi, na wodzie i w powietrzu.

ODDZIAŁY TOWARZYSTWA:

1) w Poznaniu, Pl. Wolności 14 (domy własne). Telefon 1766

2) w Warszawie, Pl. Małachowskiego 4
3) w Katowicach, Piłsudskiego 25/27
4) w Krakowie, ul. Wolska 6
5) w Łodzi, ul. Piotrkowska 102
6) we Lwowie, ul. Akademicka 7
7) w Wilnie, ul. Mickiewicza 24

Reprezentacje i Ajentury we wszystkich miastach Rzeczypospolitej.

Pw 16 001-10.110

„PRZEZORNOŚĆ" dzięki swym znacznym rezerwom, lokowanym w papierach procentowych i nieruchomościach w Warszawie, Katowicach i Poznaniu oraz pierwszorzędnym stosunkom reasekuracyjnym z Towarzystwem „THE PRUDENTIAL" na czele, daje całkowitą gwarancję przyjętych zobowiązań.

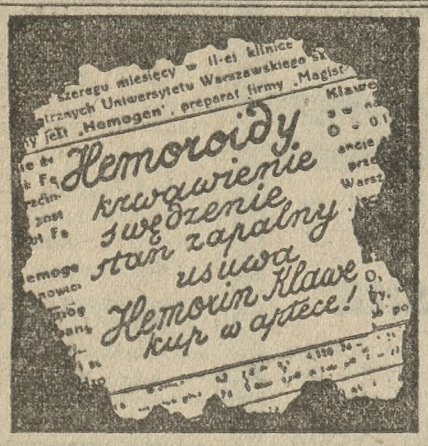

Tw 1004

KRYNICA

KRÓLOWA ZDROJÓW POLSKICH

560 m. n. p. m. — Frekwencja 35000 rocznie.

Sezon letni od 1 maja. Ceny znacznie zniżone

3-tyg. pobyt wraz z leczeniem 1 osoby od 250 zł. Słynne szczawy żelazisto ziemne do picia i kąpieli. Najsilniejsza szczawa alkaliczna Europy „ZUBER". Kąpielę Borowinowe. Zakład przyrodo-leczniczy. Ordynuje 60-ciu lekarzy Po 10 dniach pobytu 50% zniżka w przejeździe kolejami. Wspaniały park. Stałe koncerty. Teat. Kino dźwiękowe. Dancingi. — Wycieczki w przepiękne górskie okolice. Urzędnicy państw. i samorządowi korzystają ze znacznych ulg. Informacji udziela odwrotnie Komisja zdrojowa.

dw 3 544

Chorym! pismo „Droga do Zdrowia" wysyła bezpłatnie J. Ciślak, Katowice, ul. Młyńska 15. T 933

JAPOŃSKI PROSZEK KATOL ZABIJA OWADY i ROBACTWO

AZUMI & CO OSAKA (JAPONJA)

PRZEDST. „KATOL" WARSZAWA, WILCZA 58

nw 10 483

Losy II klasy nadeszły

zamiana Plac Wolności 3

Kolektura Loterji Państwowej

STEFAN CENTOWSKI

Poznań, Plac Wolności 3

dw 3 743/4

Budynek fabryczny

w Poznaniu z kotłem parowym

nadający się na zakład chemicznego czyszczenia, farbiarnię, pralnię parową, fabrykę obuwia, maszyn itp. na sprzedaż. Poważni reflektanci z odpowiednią gotówką zechcą się zgłosić do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 21,46.

Pw 18509-21,46

Działki budowlane

w Junikowie

sprzeda się na dogodnych warunkach. Termin informacyjny odbędzie się w Junikowie u p. Dr. Krzyżankiewicza w poniedziałek, dnia 30 maja b. r., o godzinie 4 po poł.

zw 14810

SZKODY GRADOWE

WYRÓWNA

ZASIEW MIĘDZYPLONÓW

jak

GORCZYCA
TATARKA
BRUKIEW
RZEPA ŚCIERNISKOWA
i t. p.

NAJKORZYSTNIEJSZEMI OFERTAMI SŁUŻY:

SPECJALNY SKŁAD NASION

TELESFOR OTMIANOWSKI

dpw 3713 POZNAN — SZKOLNA 9.

KRYNICA SOPLICOWO

Pensjonat i zakład dietetyczny

DR. E. ZARZYCKIEGO

Ceny na maj, czerwiec znacznie zniżone.

dw 3 545

BACZNOŚĆ OGRODNICY!

Suchy nawóz koński (pieczarnica) odda korzystnie zaraz zw 14 778

Hodowla pieczarek

św. Wojciech 28, telef. 30-00

Powózkę (połowczyk) półszorki robocze i wyjazdowe sprzedam. Kupię dobrą krowę. Pniewy, Cegielnia.

zd 62 821

OSTRZEŻENIE!!!

TYLKO

CZEKOLADA PRZECZYSZCZAJĄCA

DRASTIN LUBELSKI

DZIAŁA SKUTECZNIE

nw 10/34

Każda czekoladka w estetycznej torebce. 1 sztuka 15 groszy. Jedyny preparat polski! Wystrzegać się bezwartościowych naśladown ctw.

Do sprzedania

willa w Grodzisku (Wielkopolska)

o 12 pokojach z centralnem ogrzewaniem i ogrodem. Bardzo korzystna lokata kapitału. Oferty do Biura Ogłoszeń „Par", Poznań Al. Marcinkowskiego 11, pod 55,194

Pw 18 504-55.194

Gdańskie uzdrowiska i kąpiele nadmorskie

Oliva — Glettkau
Brösen
Weichselmünde
Heubude i Krakau
West. Neufähr

nie pobierają taksy kuracyjnej!

Prospekty przez Kur- und Seebäderverwaltung

Danzig, Jopengasse 38

i Danziger Verkehrszentrale

Stadtgraben 5.

Tw 1 063

Piekarnię

przepisową, dobrze zaprowadzoną, ze składem i mieszkaniem, poszukuję za gotówkę. Zgłoszenia: M. Szelakowska, Różana 22, m. 9.

zw 14809

Okazja w Łodzi

Właściciel dużego sklepu i olbrzymiej przylegającej sali składowej wraz z trzema pokojami, centralnem ogrzewaniem i niektóremi nowemi meblami pokojowemi, przy głównej poczcie, w najlepszym punkcie Łodzi, z powodu wyjazdu zagranicę odstąpi poważnej firmie po cenie kosztu za 8 tys. zł., wliczając włącznie zapłacone komorne do września b. r. Lokal nadaje się na wszelkiego rodzaju biuro lub przedsiębiorstwo. Będąc chwilowo w Poznaniu dla osobistych pertraktacyj uprasza się o łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 14794

DOMEK

wraz z dużym ładnym ogrodem owocowym w Puszczykówku korzystnie na sprzedaż. Położenie letniskowe, blisko stacji kolej. Oferty do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 14 801

Parcele

40 gr mtr między Bukowską, Dąbrowskiego przy wpłacie 100 zł, Antoninku, Starołęce i wszystkich dzielnicach Poznania, kredyt budowlany.

„Wzajemność"

De-Ka-Ha

Al. Marcinkowskiego 13, pokój 13, telefon 29-58

zw 14 815

Lodownie

Maszynki do lodów
Meble ogrodowe
Maszynki do trawy
Węże ogrodowe
Kotły do prania
Wyżymaczki do bielizny
Magle domowe
Kuchnie westfalskie

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 18 512-21.74

Poszukuję zastępcy

możliwie od zaraz na 4—6 tygodni.

K. Ofierzyński, adwokat i notarjusz

Świecie n/W. — Pomorze.

zw 14775

Okazja za 3 tysiące zł

Sprzedam na całe Poznańskie licencję patentu bardzo eleganckiego i praktycznego artykułu, odpowiedniego dla sklepów artykułów piśmiennych lub osoby prywatnej, nieoceniona i bezkonkurencyjna nowość, gwarantująca dobry zbyt, wysoki zysk i pewną dowiedzioną egzystencję. Wytwórnia i sprzedaż nie wymaga wielkiego kapitału i fachowości. Przy objęciu licencji sprzedawca w razie potrzeby pomoże nabywcy w parodniowej organizacji. Łaskawe ofery mogą być tylko do środy wieczór przyjęte do Kurjera Poznańskiego pod zw 14793

Kupię za gotówkę

majątek ziemski

obszaru około 1500 mórg, tylko dobrej drenowanej ziemi, z dobremi budynkami i kompletnym inwentarzem, wprost od właściciela. Agenci wykluczeni. Reflektuję tylko na pierwszorzędny objekt w Poznańskiem. Zgłoszenia z podaniem bliższych szczegółów kierować do eksp. Kurjera Poznańskiego zw 14800

Gniezno, ul. Chrobrego 35

Dr. med. R. Schier

specjalista chorób skórnych i wenerycznych

były I. asystent klin. uniw. w Poznaniu. dw 3 747

Poszukuję

kupna majątku

w Poznańskiem

800—1000 mórg z wpłatą 80—100 000 zł, — z dobrą ziemią i komunikacją. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego dw 3735

Pewna lokata kapitału

Poszukuję pożyczki 80 000 – 120 000 zł

dla przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego na spłacenie poprzednich hipotek i do obciążenia na nowo pobudowanych w ostatnich latach domach mieszkalnych i przemysłowych w jednem kompleksie. Odsetki wedle umowy zapewnione, ponieważ jest rentujące się przedsiębiorstwo w pełnym ruchu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zw 14791

1. N. 2/31. **POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE.** Co do majątku **Bolesława Wojtowskiego, dzierżawcy majątku w Ratajach,** wdraża się z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 25 maja 1932 r., o godz. 12 przed południem, postępowanie upadłościowe, ponieważ pasywa przewyższają aktywa, dłużnik zastanowił wypłaty oraz popadł w stały stan niewypłacalności. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się p. Leona Pawińskiego, dyrektora Szkoły Rolniczej w Chodzieży. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 30 czerwca 1932 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 132 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 4 lipca 1932 r., o godz. 10 przed poł., — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 4-go lipca 1932 r., o godz. 10 przed poł. Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nawet poleca się im, aby najpóźniej do dnia 30 czerwca 1932 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. **Sąd Grodzki.**
nw 10625

Zarząd Spółki Akcyjnej BRZESKIAUTO w POZNANIU
zaprasza pp. Akcjonarjuszów na
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w Poznaniu dnia 21 czerwca 1932 roku o godz. 17-tej na sali posiedzeń Drukarni i Księgarni Św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22, — z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu za rok 1931 oraz przedstawienie bilansu i rachunku strat i zysków.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
3. Odczytanie sprawozdania zaprzysiężonego rewizora Tow. Rew. „Powiernik" z odbytej rewizji.
4. Przyjęcie bilansu oraz rachunku strat i zysków i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
5. Uchwała dotycząca przelania kapitału zapasowego specjalnego, kapitału zapasowego na podatek dochodowy oraz t. zw. „funduszu emerytalnego" do kapitału zapasowego.
6. Uchwała co do odpisania strat od kapitału zapasowego.
7. Wybory do Rady Nadzorczej, a to dwóch członków statutowo ustępujących.
8. Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej — w myśl § 6 statutu.
9. Wolne wnioski pp. Akcjonarjuszów, o ile będą zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki nie później niż na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych.
10. Wniosek grupy akcjonarjuszów co do następujących punktów: „1. Wybór Rady Nadzorczej oddzielnemi grupami. 2. Wybór Komisji Rewizyjnej oddzielnemi grupami, przyczem po przeprowadzeniu uchwały ma nastąpić odpowiednia zmiana statutów.

Do udziału w Walnem Zgromadzeniu uprawnieni są: a) właściciele akcyj imiennych, zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia; b) właściciele akcyj na okaziciela, którzy w tym terminie złożą je w Spółce lub przedstawią jej dowód złożenia ich u notarjusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W dowodzie ma być podany spis numerów akcyj i stwierdzenie, że akcje nie zostaną wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dnia 25. V. 1932. nw 10627

Zarząd:
(—) Stanisław Brzeski. (—) Dr. Tadeusz Smoluchowski.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się 5 czerwca b. r. o godz. 11-tej w lokalu zebrań przy Placu Wolności 14a w Poznaniu z porządkiem obrad: 1) Zagajenie. 2) Wybór Przewodniczącego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. 3) Unieważnienie uchwał i zobowiązań powziętych na Walnem Zebraniu w dniu 30 marca b. r., 4) Unieważnienie bilansu za rok administracyjny 1931. 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok administracyjny 1931. 6) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysku i strat za rok administracyjny 1931 i odnośne wnioski. 7) Sprawozdanie Zarządu za okres od 1. I. do 1. VI. 1932. 8) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za okres od 1. I. do 1. VI. 1932 r.. 9) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za okres od 1. I. do 1. VI. 1932 r.. 10) Rezygnacja Rady Nadzorczej i Zarządu. 11) Zmiana Statutu. 12) Uchwalenie budżetu na rok 1932. 13) Wybór Zarządu. 14) Wybór Rady Nadzorczej. 15) Uchwalenie najwyższej sumy zobowiązań jakie Spółdzielnia zaciągnąć może. 16) Uchwalenie najwyższej sumy zobowiązań dla poszczególnych Członków. 17) Wnioski Członków. 18) Wnioski bez uchwał i wolne głosy. 19) Zamknięcie. Pw 18497/2154

„Spółdzielnia Hipoteczno-Kredytowa" z ogr. odp. — Poznań.
Zarząd.

Roczne zebranie akcjonarjuszów Georges Geiling & Cie. S. A. w Poznaniu, odbędzie się 22 czerwca r. b., o 11 w lokalu Spółki, ul. Grunwaldzka 18. Porządek obrad: 1. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadz. 2. Zatwierdzenie bilansu rachunku zysków i strat za 1931 i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadz. 3. Zmiana a § 3 przez skreślenie obowiązku: „ogłoszenia w piśmie lokalnem". b § 4 statutu (kap. akc. wynosi 262 500 zł) przez obniżenie kap. akc. o zł 131 250 celem pokrycia strat bilansowych. 4. Uzupełniający wybór członków Rady. 5. Wolne wnioski.
Zarząd (—) St. Maciejewski (—) Fr. Grzybkowski.
Pw 18 484-21.30

3 Nn 2/32. **UCHWAŁA. Firmie „Rolnik", Spółdzielni Rolniczo-Handlowej z ogran. odpowiedzialnością w Śremie** przedłuża się termin odroczenia wypłat aż do dnia 11-go sierpnia 1932 r. Śrem, dnia 10 maja 1932 r. **Sąd Grodzki.**
nw 10626

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 30 maja 1932 r., o godz. 12 w południe, w Poznaniu — Sołacz, ul. Małopolska 12, sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę:

KAMIENICĘ (WILLĘ)

jako rzecz ruchomą, składającą się:

Piwnica: 1 mieszkanie 2 pokoje z kuchnią oraz kuchnią restauracyjną, 2 ubikacje przeznaczone dla ogrzewania centralnego oraz 3 ubikacje dla zapasów gospodarczych.

W przyziemiu: obszerny taras, 3 ubikacje restauracyjne oraz pokój bufetowy.

I. piętro: 1 mieszkanie 4 pokoje z kuchnią, łazienka, pokój dla dziewczyny oraz korytarz i t. d. nw 10646

Poddasze: 1 mieszkanie 3 pokojowe z kuchnią, łazienka z komórkami, strych do wieszania bielizny i t. d

Willa jest nowo budowana. Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. Obejrzeć można 1 godzinę przed przetargiem.

Gałdyński, kom. sąd. z pol Poznań, Szamarzewskiego 14.

58 licytacja bydła rozpłodowego

zapisanego w księgach rodowodowych Wielkopolskiego Towarzystwa Hodowców Bydła nizinnego czarno-białego odbędzie się nw 10666

w środę, dnia 1 czerwca 1932 r. w Poznaniu

na terenach Targów Poznańsk., w hali ciężkiego przemysłu.

Otwarcie wystawy o godz. 8-mej, początek licytacji o godz. 11-téj. Drogą licytacji zostanie sprzedanych około 50 buhajów z pierwszorzędnych obór zarodowych. Wystawione stadniki zostaną przed aukcją zbadane na gruźlicę. Katalog otrzymać można w Sekretarjacie Towarzystwa lub w dniu licytacji na miejscu.

Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców Bydła nizinnego czarno-białego
Poznań, ul. Mickiewicza 33.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 30 maja 1932 r., o godz. 9.30 rano, przy ul. Wrocławskiej 15, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

kilkanaście bufetów, kredensów i witryn, łóżka, szafy do rzeczy, gotowalnie, fotele, krzesła, większą ilość stołów kuchennych, ławek i ram, 2 ławki stolarskie, lampy elektryczne, garderobianki i wiele innych rzeczy. nw 10645

Przetarg odbędzie się nieodwołalnie.

J. Bartkowiak
komornik sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Tel. 75-24.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Skład
rzeźnicki z elektrycznem urządzeniem warsztatowem i mieszkaniem zaraz na sprzedaż. — Kaźmierowski Dąbrowskiego 64. zdw 62 733

Antyki,
meble, zwykłe wielki wybór, ceny zniżone. Pocztowa 22. zdw 61 442

Najszczęśliwsze
losy poleca Kędziora kolektura. Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

Posiadłość fabryczna
miedzi i reparacje maszyn dobrze zaprowadzona od roku 1907 z domem mieszkalnem i ogrodem owocowem, z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania lub wydzierżawienia. M. Gorzaniak Nakło n/Notecią ulica Bol. Krzywoustego 13. zdpw 62 510

Sypialnie
dębowe kompletne materacami 330.—, jadalnie dębowe 390.—, kuchnie 100.— Fabryka Mebli, Rynek Śródecki telef. 19-59. zdw 62 576

Parcele
od 20 sr metr przy szosie Obornickiej „Suchylas" sprzedaje — Gniewosz Wierzbięcice 5, telefon 72-55. zdw 62 483

Remington
najnowszy model zupełnie mało używana za pół ceny sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 62 676

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje Cegłowski. Pocztowa 5. nw 10 182

Piękne antyczne meble
bronzy, delfty, sztychy, obrazy olejne etc. na sprzedaż. Prosimy zwiedzić wystawę. Antykwarjat Woźna narożnik Mostowej. zdw 62 190

Rzeźnictwo
dobrze zaprowadzone, większe miasto powiatowe, zapedem elektrycznym sprzedam z powodu stosunków rodzinnych. obrót miesięczny 5 000 zł do objęcia 4 000 zł. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn., Grodzisk. nw 10 738

Rowery
„Łucznik" i innych marek od zł 200 gotówka ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9 dw 3 383

Parcela
przeszło trzy morgi przy ulicy Grunwaldzkiej za Diakoniskami na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. Kinzel, ul. Pocztowa 22, I., m. 6. zdw 61 422

Rzadka okazja
Parcela Sołacz 4,00 zł mtr kw. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 934

Limuzynę
Citroen jak nową tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 976

Skład
kolonjalny dwa pokoje kuchnia dzielnica Jeżyce sprzedam. — Adres Kurjer Pozn. zdw 62 134

Koszule
na miarę wykonuje, materjały własne. Ceglowski, Pocztowa 5. nw 10 181

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej Łąkowa 4 a. Stolarnia zdw 62 241

9.— zł
metr przestrzenny, dębowe drzewo opałowe, zrzynki, duży kosz 1.— złoty sprzedaje Nowacki, Spichrzowa 23 tel. 7195 dw 3560

Siwym włosom

przywraca pierwotny kolor Juwentyna, but. 3,50 zł jedynie firmie St Wenzlik Poznań, Al. Marcinkowsk. 19 dw 2 932

Fotografje
Bracia Pecherscy Aleje Marcinkowskiego 8, ceny na portrety zniżone 50%. dw 2930

Meble
sypialki, jadalki sprzedaje tanio Stolarnia Grobla 6. zdw 62 243

Samochód
Protos, 6 osobowy, otwarty, nadający się także na półciężarówkę korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. dw 3 709

Meble kuchenne
najtaniej sprzedaje Koniecki, Piaskowa 3, kuchnie od 110 zł. zdw 59 744

Młyn motorowy
w pełnym biegu bez konkurencji w mieście Poznańskie, 4 pary walcy para kamieni mieszkanie pięciopokojowe i ogród, z powodu podeszłego wieku sprzedam lub zamienię na kamienicę. Cena 10 tys. dolarów, wpłaty 60 tys. zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 61 099

„Ford"
okazyjnie do sprzedania kilka mało używanych czterodrzwiowych karetek typ A. 1929 r. Ceny bardzo korzystne „Autoruch" Poznań ul. Zwierzyniecka 27, telefon 68-02 Pw 15 096.18,12

Tapety
wybór wielki, niskie ceny. I. Szymański Kcynia. nw 9866

Obrazy
stare — współczesne okazyjnie bardzo tanio Antykwarnia. Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 16 027-18.78

Biżuterja
okazyjnie bardzo tanio. Antykwarnia. Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 16 025-18.83

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane garderobę różne inne przedmioty. Pw 16 033-55.16

Motocykle
Motosacoche, modele 1932 sprzedaje. Ceny zniżone. Koszczyński, Ogrodowa 15/16. Pw 16 045-16.42

Konwie
do mleka, nowe, „Marko" od 10 do 40 ltr., tanio. — Markowski, Mielżyńskiego 23 II. tel. 52-43. Pw 18 264-16.144

Restauracja
na sprzedaż. Adres Krujer Pozn. zdw 62 951

Majątek
335 mórg blisko miasta, kolei, ziemia pszenno-buraczana drenowana. Majątek uprzemysłowiony kolejka konna, gorzelnia, cukrownia mleczarnia na sprzedaż. — Oferty Kurjer Poznański zdw 62 057

Gorsety, pasy, biustonosze
wypróbowane doskonałe fasony. Wybór materjałów, dodatków. — Wykonanie tylko na miarę we własnym zakładzie „Omega". Poznań, Matejki 6, telefon 72-78 Pw 18 485-20.80

Puszczykówko
parcelę, ogród sprzedam tanio. — Oferty Kurjer Poznański zdw 62 632

Majętność
200 hektarów 4 km od miasta gimnazjalnego pięknie położone nad jeziorem na korzystnych warunkach sprzedam lub zamienię na kamienicę. Łask, zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 62 751

„Tatra"
2 cylindrowa nasadzka na biegach sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 736

Pewna egzystencja
dobrze prosperujący skład artykułów męskich z nowoczesnem urządzeniem i towarem w mieście powiatowem od zaraz korzystnie do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 091

Rzeźnictwo
w pełnym biegu przy Głównej ulicy Poznania oraz kilka składów kolonjalnych korzystnie na sprzedaż. Zielke, Gen. Umińskiego 7 a, (Wilda). zdw 62 972

Karakułowe
futro. Przecznica 3, parter, prawo. zdw 62 917

Samochód
ciężarowy Chevrolet, 4 cylindrowy, mało używany, tanio na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 62 914

2,25 Bemberga pończochy
z pradziwym szewkiem strzałka 2.75, złoty Bemberg 3.45, rękawiczki skórkowe 2.75, nowość kozłowe 5.25, męskie rękawiczki kremowe 1.45, Nappa 4.75, pasek sport. od 0.60, koszule sport. 3.25, skarpety 0.35, jedwabne 0.75, eleganckie jedw. 0.95, szelki, krawaty, bielizna luksusowa robocza, największy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej zdw 63 305

Pawilon
mieszkalny jako kiosk, altanę sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 603

Tanio bo wprost z fabryki
kupuje się materjały męskie na ubrania letnie, materjały na damskie komplety i kostjumy. Specjalność: Fresko na lekkie ubrania męskie oraz na kostjumy damskie. Fabryka Sukna Karol Jankowski i Syn Bielsko, oddział w Poznaniu Plac Wolności 2 I. piętro. zdw 62 837

Rzeczy
marynarkowe, płaszcz jesienny czarny w dobrym stanie tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 62 789

Przyjmuję
samochody do sprzedaży. Wskaże Kurjer Poznański zdw 62 834

Gramofon
szafkowy z płytami okazyjnie na sprzedaż. Dąbrowskiego 88, m. 32 zdw 62 818

Goplany
T. A. akcji pakiet sprzedam. — Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 62 813

Parcele
budowlane przy Jarochowskiego blisko tramwaju sprzeda tanio właściciel. Górczyńska 30. zdw 62 801

Wilczycę
tresowana ostra sprzedam. Górczyńska 31 b mieszkanie 13. zdw 62 798

1 200
płyt cementowych 30×30 mało używanych lecz bardzo dobrych sprzedam okazyjnie. Zgłoszenia: Kiosk przy Wieży Górnośląskiej. zdw 62 836

A jednak jest kawa lepsza w filiżankach
Cienkie białe — dekorowane — Serwisowe najtaniej tylko wprost Wroniecka 24 Hurtownia Porcelany. — Prezenty — Alpaka — Szkło zupełnie tanio. zdw 62 790

Zamienię
lub sprzedam parcelę 5.000 m² pod Gnieznem, letnisko Jelonek, na ogród z domem, dopłacę w miasteczku blisko Poznania. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 892

Skład
kolonjalny, 2 pokoje, kuchnia — sprzedam. Madalińskiego 2. zdw 62 882

Skład
kolonjalny i warzywa, centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 876

Piekarnię
sprzedam w miasteczku w powiecie poznańskim. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 62 875

Auto
dorożkę z koncesją tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 62 873

Dom
z kuźnią, 3 morgami w Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 871

Majątek
500 mórg przy kolei, letnisku, bardzo dobrym stanie, z powodu stosunków familijnych natychmiast sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdw 62 793

Limuzyna
Ford w bardzo dobrym stanie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 924

Namiot płócienny
ca 2×2 mtr. stosowny do namiotu kąpielowego tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 898

Parcele
przy ul. Krauthofera blisko tramwaju korzystnie na sprzedaż Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 936

Sprzedam lub zamienię
dobrze utrzymany motor benzynowy także na gaz, 12 K. M. Jaehne & Sohn na mały, dobrze utrzymane auto lub motocykl. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 030

Sprzedam
korzystnie małą limuzynę „Renault" lub zamienię na „Torpedo". Oferty Kurjer Poznański zdw 62 999

Centrala Butelek
Sp. z o odp. Poznań Asnyka 5, poleca używane butelki do piwa, wody sodowej, limoniady i konserw. Dostawa w dom. zdw 62 995

Płaszcze damskie Kostjumy
poleca gotowe, wykonuje miarowe, najnowsze fasony, wykwintny krój, solidne wykonanie, najniższe ceny. Przyjmuje asygnaty „Kredytu" Józef Szuster, Stary Rynek 76, I. piętro, naprzeciw odwachu zdw 63 360

41-osobowy autobus
„Büssing" na bardzo dogodnych warunkach do sprzedania. Kasa Pożyczkowa, Ostrów, Wlkp. dw 3731

Skład
z urządzeniem tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 63 105

Skład tytoniowy
wraz koncesją artykuły szkolne, mieście powiatowem, cena 1.600. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 027

Ogród pod budowę willi
przy tramwaju sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 62 838

Motory elektryczne
prądu zmiennego 220/380 8,5 km, 6 km, 4,5 km, 1 km, „Bergmana" 1430 obrot. pr. st. 220, 6 km, 3 km, 2 km, 1 km; „Siemiesna" 1420 obrotów są dobrym stanie, mało używane korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 087

Domek
wraz z dużym, ładnym ogrodem owocowym w Puszczykówku korzystnie na sprzedaż. Położenie letniskowe, blisko stacji kolej. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 63 146

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronę Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny", „Praca", wodociągi, kanalizacja, dogodna komunikacja sprzedaje właściciel Małecki, Droga Dembińska, telefon 11-90. Pw 18 563-21.60

Skład
kolonjalny w nowej najładniejszej części miasta z mieszkaniem zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 63 013

Magle
na zapęd elektryczny i ręczny dostarcza M. Jankowiak, Fabryka magli, Poznań - Starołęka. zdw 63 066

Lekarskie
szafy sprzedam. Stolarnia, plac Bernardyński 2. zdw 63 143

Parcele
przy Łukaszewicza i Kolejowej za 4,50 mtr sprzedam. Zgłoszenia 4—6 godz. Restauracja Matejki 56 zdw 63 132

Fortepian
skrzydło małe 275.— Oferty Kurjer Poznański zdw 63 191

Wóz
reklamowy w dobrym stanie, nadający się dla piekarza na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 325 lub telef. 50-05.

Parcele
wszystkich dzielnicach Poznania sprzedaje „Biuro Agrarne", Plac Wolności 9. zdw 63 322

Zamienię
parcelę ogrodem, opłotowaniem Puszczykowo na parcelę w Poznaniu, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 331

Willa
8-pokojowa ogrodem Puszczykowie, cena 24 tys. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 330

Parcele
pod budowę sprzedam korzystnie Puszczykowie. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 329

Motocykl
A. J. S. Tania sprzedaż. Ul. Dolina 16. zdw 63 354

Dom
3 pokoje, kuchnia, 2 morgi ogrodu. Żabikowo Poznań, Długa 62, Stachowiak. zdw 63 359

Ślubne
obrączki złote, gwarantowane, para od 16 zł, zegarki szwajcarskie od 8 zł. Własna pracownia. Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 63 362

Złote
monety sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 372

Tania

sprzedaż pończoch Bemberga 2.75, 3.—, 3.75, 4.50 zł. Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański, Poznań, św. Marcin 1 przy placu św. Krzyskim. Pw 18 270/1-19.60

Wolant
i reklamówkę bardzo dobrym stanie. Stawna 6. zdw 63 339

Rzeźnictwo
kompletne sprzedam tanio czynsz miesięczny 60.— Żabikowo, Długa 84. zdw 63 343

Szpic
biały, czujny. Wały Zygmunta Augusta 4 m. 3. zdw 63 346

Skład
towarów krótkich sprzedam. — Wskaże Kurjer Pozn. zdw 63 128

Koń
młody do sprzedania. Naramowicka 24. zdw 63 238

Powózkę
półkrytą sprzedam tanio. Gen. Umińskiego 4 plac. zdw 63 235

Budynek
w dobrym stanie piekarnia składem, większem mieście dobre położenie zaraz tanio sprzedam. — Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno nw 10 588

Skład
z pokojem częściowo urządzony tanio. Św. Wojciech 27, m. 3 — Szczepaniec zdw 63 010

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, najtańsze wprost w pracowni Wielkie Garbary 9 od placu Bernardyńskiego. zdw 63 110/11

Aparat
fotograficzny Voigtländera, 9 × 12 do sprzedania. Kraszewskiego 4, restauracja. jw 3 253

Lokomobila
stojąca 7 H. P. tanio na sprzedaż. Zgłoszenia spedytor Walter, Leszno, telefon 153. nw 10 386

Kamienica
w Lesznie przy rynku, 3 piętra, 2 składy, przy wpłacie 30 000 sprzedam. Informacyj: Kempa, Leszno, Dworcowa 43. nw 10 388

410
mórg, budynki dobre, inwentarzem 82.000, wpłaty 40.000, przy mieście powiatowem. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 384

Stare
dobrze utrzymane meble: szafy, nocne stoliki, komody i t. d. — sprzedaje tanio Jentsch, Ratajczaka 20. zdw 63 212

Listę
lombardową na futro męskie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. rw 5 970

Ogródek
działkowy przy Jasnej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 63 243

Kuchnię
tanio sprzedam. Stolarnia. Garncarska 2. zdw 63 274

Motocykl
Motosacoche model jubileuszowy turówka 500 cm, jak nowy sprzedam specjalnie korzystnie. Obejrzeć można od 12—2 i od 6—7. Dąbrowskiego 32, Rogowski. zdw 63 261

Baczność!!!
Okazyjna sprzedaż dodatków krawieckich do ubrań oraz resztek bielskich po cenach fabrycznych. Wielka 4/5, I. p. zdw 63 278

Stylowe
lustro złotą ramą sprzedam. Św. Marcin 3, m. 7. zdw 63 288

Tartak
z kompletnem urządzeniem na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański pod dw 3741

Kryształowe
wszelkie naczynia domowe talerze, wazy, karafki itd. bardzo tanio sprzeda Mickiewicza 9, m. 6. zdw 63 414

Willa
5-pokojowa i piętrowy warsztat sprzedam Prałat, Swarzędz, ul. Kórnicka. rw 5933

Motocykl
sportowy 6½ konny sprzedam. — M. Poppe, Swarzędz. zdw 63 253

Restauracja
z mieszkaniem w dobrym punkcie w Poznaniu tanio do sprzedania. Wskaże Kurjer Poznański zdw 63 309

Okucia
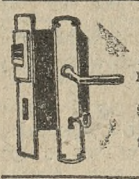
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań św. Marcin 34 Specjalny skład okuć, telefon 34-31 dw 2 936/7

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8857/8

Dom
parterowy 5 ubikacyj z placem budowlanym tanio sprzedam. Poznań-Dębiec, ul. Brzozowa 3 Nowak. zdw 62 830/31

Sprzedam
tanio łóżko, szafę kuchenną, stojak do garderoby, płyte, krawieckie żelazo. Ratajczaka 12, m. 2 zdw 63 056

Z rozbiórki
szalówkę calówkę, belki, słupy, drągi okazyjnie sprzedam. Górna Wilda 92. zdw 63 147/8

Jadalka
dębowa oraz szafy i łóżka bardzo korzystnie na sprzedaż. Stolarnia, Mostowa 17. zdw 63 135/6

Rowery
nowe męskie, damskie sprzedam. A. Degler, Słowackiego 4/6. zdw 63 282

Skład rzeźnicki
centrum miasta, nowocześnie urządzony z warsztatami sprzedam. Michalska, Wroniecka 3. zdw 63 289

Radjo
5 lamp. 150, rower męski (Brennabor) 90, skrzypce dobre 75 10 kanarków (hodowla z klatkami) 80. Staszica 22, mieszk. 16. zdw 63 301

Meble
maszynę do szycia, 3 stoły krawieckie sprzedam. Ul. Wrocławska 26/7, m. 4. zdw 63 313

Rower
prawie nowy na sprzedaż. Tama Berdychowska 6, m. 4. zdw 63 222

Powózka
mała nadająca się dla dzieci do sprzedania, cena 160 zł. Górna Wilda 106. zdw 63 350

Piekarnia
25 worków mąki tygodniowo wypieku natychmiast do wydzierżawienia lub sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 63 200/201

Piekarnię
dobrze prosperującą w Poznaniu sprzedam z całem urządzeniem. Gospodarz i właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 422

Motocykl
za bezcen sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 63 387

Dla stolarzy!
Ławki stolarskie, wszelkie narzędzia, kozły do forniery, heble do żłobkowania, wiertarnia ręczna, okucia okien, drzwi sprzedam tanio, również pojedyńczo. — Mickiewicza 9, m. 6. zdw 63 415

Rzeźnickie
urządzenia z maszynami tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 192

13 tragarzy
budowlanych N. P. 19 a 13 mtr. sprzeda po niskiej cenie. Hurt Polski, Wrocławska 9, tel. 15-81. rw 5956

Szafę żelazną
mniejszą okazyjnie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3 Pw 18 499-21.69

Kluby
w skórze, dobrze utrzymane okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 18 500-21.68

Jadalnie sypialnię białą, gabinet męski
czarny, bufet, kredens, oraz dużo innych przedmiotów odda tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 18 503-21.72

Pianino
czarne, zagraniczne, płyta metalowa, krzyżowe korzystnie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 18 502-21.71

Elektroluxy
odkurzacze tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 18 501-21.70

Puszczykówko
parcele każdej wielkości. Kempa, telefon 51-16 lub Puszczykówko, willa 59. rw 5974

Puszczykówko
1.500 mtr. kw. sprzedam przy dworcu strona Warty. Zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 5965

Kuchnie
przenośne kaflowe sprzedam. — Wojciechowski, Woźna 16. rw 5964

Konie
robocze, wóz powodu śmierci sprzedam. Starołęcka 9. rw 5961

Rower
gramofon tubowy sprzedam. Banaszyński Kraszewskiego 1. jw 3262

Parcele
w najzdrowszej okolicy miasta do sprzedania plany parcelacyjne i zezwolenie przez władze zatwierdzone. Zgłoszenia Bittner, Dąbrowskiego 79. rw 5960

Kolonjalka
towar, dobrze zaprowadzona, magiel z powodu choroby za bezcen 2 000. Blicharski, Półwiejska 26, m. 48. zdw 63 131

Parcele
Antoninek, Naramowice od 0,50, Ławica 1.50, Bukowska 4.00. — „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 63 125

Gospodarstwo
72 morgi, budynki nowe, ziemia buraczana, żywy i martwy inwentarz nadkompletny, od Niemca, cena 22 000, 2 klm. miasto, zaraz do sprzedania. Strauss, Trzemeszno. nw 10 748

Kawiarnia
na przedmieściu Gdyni z wyszynkiem wina i piwa zaraz do sprzedania. Oferty pod „Kawiarnia" Ekspozytura Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 10 751

Parasole ogrodowe
balkonowe, deszczowe i słoneczne poleca Wytwornia parasoli Kokot, Poznań, Wielka 27, telefon 35-45. zdw 63 466

Powóz
w dobrym stanie i platforma tanio na sprzedaż. Nowa Drogerja, ul. Wrocławska 38, tel. 51-91. Pw 18 506-21.64

5 KUPNA

Piłę
tarczową kompl. urządzoną do krajania desek kupi Buszewo p. Lubosina, pow. Szamotuły. zdw 62 103

Parcelę
kupię, podać cenę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 815

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 983

Kupię
lub wydzierżawię skład mieszkaniem Poznań lub większe powiatowe miasto. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 487

Domek
z ogrodem Poznaniu lub okolicy, blisko stacji kolejowej, najchętniej Puszczykowo, Puszczykówko kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 665

Willę
lub dom kupię, wpłacę 15 000.— Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdw 62 189

Dywan
ca. 2×3 m, lampy elektr. kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 540

Domek
mniejszy z ogrodem lub parcele kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 734

Bufet
kredens dębowy nowoczesny tanio kupię, cena. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 856

Przyczepkę
motocyklową sportową prawą kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 850

Kupię
willę (kamienicę) czynszową Poznaniu wpłacę 15 000. Oferty z opisem upraszam Kurjer Pozn. zdw 62 794

Kupię
limuzynę Tatra, 4 cylindrową. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 925

Fotograficzny aparat
format turystyczny kupię. Cena? Ofetry do Kurjera Poznańskiego zdw 62 897

Lokal
restauracyjny dobrem położeniu Poznaniu lub prowincji wydzierżawię lub kupię. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera Poznańskiego zdw 62 944

Kupię
rower damski, biurko damskie. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 005

Kupuję
używane ubrania, trzewiki, płace najwyższe ceny. Radjo 5 lampkowe tanio sprzedam. Leopolis ul. Ślusarska 3, skład komisowy. zdw 63 004

Piec
węglowy do łazienki w dobrym stanie kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 62 977

Kupię
linoleum nowe lub używane w dobrym stanie. Zgłoszenia ulica Szamarzewskiego 28 piekarnia. zdw 62 969

Kupię dom
w mieście powiatowem. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 63024

Dom
w Poznaniu z wolnem mieszkaniem, ogródkiem, kupię wprost od gospodarza. Wpłaty 15 tysięcy zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 033

Kupię motor
12—15 km 220/380, zmienny, oraz kupię motory używane lub spalone prądu zmiennego lub stałego. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 088

Parcelę
kupię gotówką, podać cenę Kurjer Pozn. zdw 63 163

Rower męski
w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 157

Kupię majątek
350—500 morgowy, prywatny, dobrej kulturze, zabudowania i inwentarze kompletne, pośrednicy wykluczeni. Oferty z podaniem ceny i wpłaty do Kurjera Pozn. zdw 63 155

Parcelę
blisko tramwaju kupię. Zgłoszenia z podaniem wielkości i ceny do Kurjera Pozn. zdw 63 072

Dom
(osadę) kupię, gdzie ciąży dług Urzędu Ziemskiego. Wedzikowski, Piekary 11. zdw 63 167

Kupię
willę Puszczykowie, płacę gotówką. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 328

Skład
mieszkaniem na filję rzeźnicką, dobrej lub głównej ulicy poszukuję. Adres Kurjer filja Jeżyce jw 3263

Pinczerka
rasowego kupię. Chełmońskiego 1 mieszkanie 5. zdw 62 840/41

Kupię
damską maszynę „Singera" do szycia. Oferty cenami Kurjer Poznański zdw 62 930

Tokarnię
1—2 mtr. kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 168/9

Kupię
rower w dobrym stanie. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 63 086

Parcela — samochód
Fiat otw. gotowy do jazdy zamienię na parcelę. Oferty do Kurjera Pozn zdw 63 411

Parcel
wszelkich do kupna poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 404/05

Maszyny
damskie używane kupię, rzetelnie zapłacę. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 373

Chevrolet
dwutonnowy kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 63 377

Wózek
dwukołowy kupię Oferty Kurjer Poznański rw 5957

„Antyki"
meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 565-55.195

Kupię
domek, ogrodem do 7 tys. Oferty Kurjer Pozn. jw 3 257

Lodownię
pokojową małą dobrym stanie kupię. Oferty, cena Kurjer Pozn. zdw 63 394

Dywan
używany kupię zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 408

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 279

Mundur
oficerski dobrze utrzymany na szczupłą figurę 1.72 m, buty długie czarne kupię za gotówkę. — Oferty cena Kurjer Pozn. rw 5953

Elektrolux
komplet garnków aluminjowych sztuciec, serwis na 12 osób lampy i żelazko elektryczne i story szklane kupię tylko w dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 291

6 KAMIENICE

Kamienicę
w śródmieściu sprzedam, dochód roczny 22.000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 724

Fabryczny budynek
z kotłem parowym, sprzeda właściciel. „Renoma", Poznań, Wielkie Grabary 1. Pw 16 028-18.84

Dom — willę
nową dużą dochodową sprzedam, wezmę ewentl. jednomieszkaniową w Sołaczu jako wpłatę. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 723

Dom
nowy, dochód 3 000 zł. sprzedam 25 000, wpłaty 12 000, reszta 5 lat. Kossmann, Fredry 6. zdw 63 011

Willę
6 pokojową słoneczną ogród, lasek Aleja Szelągowska sprzedam. Wpłaty 12 000 reszta hipoteka amortyzacyjna, 3 pokoje kuchnia wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 500

Kupię
dom w Poznaniu przy wpłacie 20 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 853

Kamienicę
kupię w Poznaniu lub większem mieście na prowincji, możność wpłaty do 40 tys. Spieszne oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 809

Kamienicę
dochodową Poznaniu sprzedam lub zamienię na gospodarstwo. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 883

Baczność
Zamiana. Kamienica Poznań na folwark lub większą kamienicę dopłatą, oraz sprzedam centrum kamienicę cena 65 000, dochód 7 500. Kamienica cena 175 000 dochód 26 000. Kamienica cena 38 tys. ogrodem dochód 48 000. — Zielke, Gen. Umińskiego 7 a — (Wilda). zdw 62 971

Dom
w Poznaniu dochód mies. 430 zł cena 40 000 wpłaty 27 000 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 958

Kamienica
czynszowa na Łazarzu, objekt około 110 tysięcy przy połowie wpłaty zaraz sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański rw 5916

Dom - willa
wzorowo utrzymany, bez lokatorów, 8 pok. i kuchnia (elektryczność) wjazd, stajnia, obszerne chlewy i piwnice, w mieście zach. Wielkp., pełne gimnazjum, z powodu podziału spadków sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 173

Kamienica
obok ul. Wierzbięcice, czynsz 15 tysięcy, cena 104, wpłaty 50 tys. Skotnicki, Wierzbięcice 26. zdw 63 389

Kamienica
dwufrontowa w centrum miasta, dochód ca. 45 tysięcy, za 350 tysięcy sprzedam. Wpłata ca. 200 tysięcy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 63 379

Willę
Poznaniu sprzeda właściciel. — Adres Kurjer Pozn. zdw 63 226

Kamienica w Gnieźnie
narożnikowa składami, dochód 8 100 rocznie, pięciopokojowe mieszkanie wolne ogrodem cena 63 000.— wpłaty 20.000, resztę pięcioletnia sprzedam Nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdw 61 847

7 PIENIĄDZ

Pożyczki
zł 10 000, na I. hipotekę w Poznaniu poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 973

Złote
monety sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdp 62 457

Akcyj
Lubońskiej Fabryki Drożdży Sinner sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 905

6 000 zł
w złocie, pewny list hipoteczny sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 872

Kierownictwo
hurtowni tytoniowej odstąpię osobie, posiadającej 12—15.000. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 863

Poszukuję
kierownictwa do hurtowni tytoniowej z kapitałem 16—18.000. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 864

25 000
I. miejsce kamienicy Poznaniu poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 913

Pierwszą hipotekę
25 000 sprzedam za 10 000 byle naraz gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 158

16 000
kto ulokuje na willi jako współwłaściciel, mieszkanie 2—4 pokoi wolne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 63 068

30 000—40 000
poszukuję na pierwszą hipotekę domu czynszowego w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 134

Czytaj!
Bank Spółdzielczy Właścicieli Nieruchomości Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu Piekary 1 telefon 50-56 rok założenia 1922 przyjmuje wkłady oszczędnościowe dyskontuje weksle — załatwia wszelkie czynności bankowe. Pozatem załatwia wszelkie transakcje związane z nieruchomościami, a więc: reguluje hipoteki, pośredniczy przy sprzedaży i kupnie nieruchomości, administruje nieruchomościami. — Przyjmuje zlecenia tyczące wolnych mieszkań Przyjmuje kapitały do ulokowania na zupełnie pewnych hipotekach po dozwolonych prywatnych procentach nie licząc kosztów kapitalistom. nw 10 612/3

Pożyczki
10 000 zł poszukujemy na I hipotekę kamienicy. Adres wskaże Kurjer Pozn zdw 63 310/11

Wspólnika
z 4 000 przyjmie, gwarancja, zyski bardzo dobre. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 180/1

Poszukuje
wspólniczki lub wspólnika do sprzedaży obuwia domowego na targach. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 122

8 DO WYNAJĘCIA

Dwupokojowe
komfort od zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 62 111

Odstąpię
czteropokojowe, komfort, całkowicie umeblowane pobliżu rzeźni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 702

Dwupokojowe
nowe (Wilda) dzierżawa miesięczna, kaucja. Rausch administrator, Grobla 27, mieszkanie 22 zdw 62 698

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka balkon czynsz 52 złote, korzystnie odstąpię, trzypokojowe komfortowe, czynsz miesięczny wynajmie „Pawilon", Marszałka Focha 15 zdw 62 716

2 pokoje
kuchnia pokój dla służącej, łazienka Marszałka Focha 121, gospodarz. zdw 62 611

Dwupokojowe
i trzypokojowe wskaże Kurjer Pozn. zdw 62 647

Dwupokojowe
kuchnią, meblami. Focha 111, mieszkanie 17. zdw 62 625

Ośmiopokojowe
komfortowe mieszkanie III. piętro, przy ul. Słowackiego (strona słoneczna) wprost od gospodarza od 1/5 32. do wynajęcia. Zgłoszenia: K. Loga, Słowackiego 18. Telefon 66-89. Pw 16 043-16.17

Ubikacje
na warsztat od zaraz do wydzierżawienia. Informacje — Lutnia, ul. Gwarna 16. zdw 60 960

Siedmiopokojowe
I., śliczne — park Wilsona oddam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 139

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia, łazienka od 1 czerwca do objęcia 500 zł. Zgłoszenia: Chociszewskiego 45. zdw 62 452

Trzypokojowe
słoneczne balkonem front II. pokoik dla służby, łazienka, gaz, światło elektryczne. Poznańska 28/30, mieszkanie 7. zdw 62 642

Mieszkanie
słoneczne, frontowe, 2—3 pokojowe eleg. umeblowane z używaniem kuchni z powodu wyjazdu wydzierżawię. Zgłoszenia: Niegolewskich 10 a m. 26, godz. 10—16 zdw 62 675

Pięciopokojowe
mieszkanie II. piętro 1 lipca. — Kanałowa 16 gospodarz. zdw 62 719

Mieszkanie
trzypokojowe czynsz miesięczny zaraz. Żądana gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska, Palacza 70. zdw 62 796

Dwu
i trzypokojowe mieszkania, skład komfortowy mieszkaniem zaraz wynajmę. Marszałka Focha 190. zdw 62 927

Dwa
umeblowane pokoje z kuchnią, łazienka, elektryczność, front, przy Ogrodowej, także na biuro. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 002

Dwa
pokoje frontowe niekrępujące — możność gotowania. Wierzbięcice 31, I. lewo. zdw 62 953

2 większe
i 2 mniejsze pokoje, łazienka, kuchnia I. piętro zaraz w nowym domu, miesięczny czynsz do wynajęcia. Marszałka Focha 149. zdw 62 952

Mieszkanie
5-pokojowe słoneczne, komfortowe Jeżyce z parcelą budowlaną 1.100 mtr. kw., cena 6 600 zł. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 63 108

Próżny
pokój wygodami, zgodą gospodarz odstąpię. Czynsz miesięczny. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 63 090

Mieszkanie
3 pokojowe, komfort 150 zł mies. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 082

Mieszkanie
4 pokojowe, willa, komfort 180 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 63081

Skład
próżny mieszkaniem natychmiast wynajmę. Wedzikowski, Piekary 11. zdw 63 166

3 pokoje
z meblami lub bez, kuchnia, łazienka. Ul Grodziska 13, od 1 lipca. zdw 63 161

2
pokoj, mieszk. z kuchnia okolica parku Wilsona, 4 piętro, miesięcznie 90 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 151

4 pokoje
w centrum z wygodami 150 zł miesięcznie na 2 lata zgóry. — Czarnecki, św. Marcin 62, II. zdw 63 150

Mosina
dwupokojowe weranda, las, woda, stale lub lato. Schildknecht, Poznań, Mielżyńskiego 22. zdw 63 040

Dwa
małe pokoje kuchnia od gospodarza Chwaliszewo 68 m. 9. rw 5072

Dwa
pokoje kuchnie, meblami sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański filja Jeżyce jw 3 252

Mieszkanie
6 pokojowe komfortowe, centralne ogrzewanie, willa. Marynarska 9. zdw 63 211

Od gospodarza
zaraz do wynajęcia oddzielnie lub razem lokal narożnikowy z urządzeniem na skład delikatesów (mieszkanie 3 pokojowe, parterowe frontowe, łazienka, wygody kuchnia). Matejki 48/49, portjer wskaże. dw 3 738

Pięć
pokoi kuchnia zremontowane. I. ptr. gospodarz. Długa 3. m. 9. zdw 63 209

3-pokojowe
ul. Gwarna 1, całkowicie urządzone spiesznie sprzedam, cena 2 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 276

Na biuro
duży jasny pokój z telefonem I. piętro w centrum od 1. 6. do wynajęcia. Zgłoszenia W. Garbary 38, skład kolonj. zdw 63 280

4-pokojowe
mieszkanie III. ptr. w nowowybudowanym domu od 1-go lipca 32 do wynajęcia. Wolne od podatku i opłat. Wojciechowski, ul. Stawna 13. Pw 18 513-55.201

Trzypokojowe
słoneczne wolne. Dębiec. Wiśniowa 102. zdw 63 252

Czteropokojowe
słoneczne wolne. Dębiec. Wiśniowa 81. zdw 63 294

4-pokojowe
komfortowe mieszkanie z werandą i ogrodem w willi przy Grunwaldzkiej do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 297

3-pokojowe
komfortowe słoneczne mieszkanie w willi przy Grunwaldzkiej do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 298

Trzypokojowe
kuchnią od lipca. Dębiec. Południowa 32 Informacje: Kostecka, Stary Rynek 55. zdw 63 304

2 pokoje
kuchnia, całkowicie świeżo odnowione, parterowe, 20 minut od centrum, czynsz miesięczny, zwrot renowacji 300 zł. wprost od gospodarza. Zgłoszenia Wielkopolska 10, pierwsze piętro. zdw 63 057

5 pokoi
z kuchnią, I. ptr. częściowo umeblowane, ewentl. bez mebli wprost od gospodarza. Długa 3. m. 9. dw 3 699

Dwupokojowe
mieszkanie z kuchnią i balkonem, umeblowane, wydzierżawię przy ulicy Matejki. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 63 133

Pokój
i kuchnia meblami tanio. Umińskiego 20 a. m. 21. zdw 63 292

Mieszkanie
pięciopokojowe wynajmę. Matejki 57, m. 9 od godz. 4—6 zdw 63 185

Dwupokojowe
kuchnią pokój kuchnia, dzierżawa miesięczna. Informacja Łukaszewicza 6 mieszkanie 14. zdw 63 327

Mieszkania
czteropokojowe, pięciopokojowe, siedmiopokojowe centrum odda „Biuro Agrarne", Plac Wolności 9. zdw 63 323

Mieszkanie
5-pokojowe, komfortowe, willa przy Grodziskiej. Cały wysoki parter. Wprost od gospodarza. Dogodne warunki. Adres Kurjer Pozn. zdw 63 225

Mieszkanie
pokój kuchnia komplet, umeblowane tanio odstanie. Begier, P. Wawrzyniaka 13, m. 17. zdw 63 262

Ul. Mickiewicza
dom ogrodowy nowy mieszkania wynajmę 3 pokoje kuchnia, łazienka 120.— zł, 2 pokoje kuchnia korytarz 80.— zł, 1 pokój kuchnia korytarz 50.— zł, dzierżawę miesięczną półroku kaucja. Oferty podanie zawodu szczegółów Kurjer Pozn. zdw 63 234

Mieszkanie
3 pokoje, kuchnia do wynajęcia. Adamski, Śmolna 3 Główna. zdw 62 886/7

Restauracja
mieszkaniem od gospodarza zaraz Ul. Główna 122. rw 5947/8

3
pokoje zaraz komfort. Focha 187 skład kolonjalny gospodarz. zdw 63 409

Skład
próżny zaraz wynajmę Św. Marcin 46 m 14 5—7. zdw 63 376

Trzypokojowe
balkon, I. piętro, Luboń, przy dworcu 85 zł miesięcznie. Informacje — Luboń, kiosk. zdw 63 365

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
2 do 3 pokoi z kuchnią, czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 504

Od zaraz
lub później szuka mieszkania 2 3 pokojowego starsze spokojne małżeństwo najchętniej przy centrum nie wyżej drugiego piętra wprost od gospodarza. — Pewny płatnicy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 118

Mieszkania
1—3 pokoi możliwie parter, centrum poszukuje Haftoplis, St. Rynek 10 (Kurzanoga). rw 5 936

3 pokoi
z kuchnią i łazienką w okolicy Jeżyc wprost od gospodarza — czynsz ewentualnie zgóry poszukuje lepszy pan. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 904

Szukam
2 pokoi lub pokoju kuchnią za dzierżawę miesięczną. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 656

Dwupokojowego
względnie jednopokojowego kuchnię poszukuje stały lokator, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 735

Poszukuję
mieszkania 5—6 pokoi z nowoczesnym komfortem nie wyżej II. piętra czynsz ewentl. pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 728

Komfortowych
4—5 pokoi wprost od gospodarza poszukuje od 1 lipca pewny i punktualny płatnik. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 842

Poszukuję
2 lub 3 pokoi kuchnj zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 62 839

Portjerstwa
poszukuje bezdzietne małżeństwo (b. urzędnik) załatwianie spraw meldunkowych. — Oferty Kurjer Poznański zdw 62 891

Poszukuję
mieszkania 2 pokoi z kuchnią lub bez — albo jeden duży, centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 857

Dwa
lub trzy pokoje, kuchnia, z wygodami i używaniem ogródka — wprost od gospodarza za czynszem miesięcznym poszukiwane. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 928

Mieszkania
3—4 pokojowego z przynależytościami w dobrej okolicy zaraz poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 899

Wyższy urzędnik
etatowy szuka 2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Płaci roczny czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 940

Poszukuje
się mieszkania 2—3 pokojowego, kuchnia, łazienka itd. Czynsz roczny zgóry. Oferty podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 62 937

Mieszkania
2 pokoi kuchni od 1 lipca poszukuje starsze małżeństwo czynsz rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 008

Mieszkania
jedno lub dwupokojowego z kuchnią najchętniej okolicy Rzeźni wprost od gospodarza poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 006

Mieszkania
3—4 pokojowego wygodami od gospodarza poszukuje urzędnik poważnem stanowisku. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 63 106

Mieszkania
3-pokojowego, słonecznego wygodami poszukuje wprost od gospodarza śródmieście, Jeżyce, Łazarz, Solacz od 1 lipca. Czynsz kwartalny zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 034

Mieszkania
1—2 pokoi, mam stałą pracę, dzierżawa zgóry, od gospodarza. Ewentualnie stróżostwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 093

Dwupokojowego
łazienka, zgóry, dzierżawa pewna. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 063

2—3 pokojowego
mieszkania za miesięczną dzierżawę szukam. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 922

Szukam
1 lub 2 pokoje z kuchnią początek Wildy. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 345

Dla
urzędnika na poważnem stanowisku poszukuję trzypokojowego mieszkania. Czynsz zgóry, Gwarancja regularnego płacenia czynszu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 239

1—3
szuka zaraz solidne bezdzietne małżeństwo. Oferty podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdw 63383

Bezdzietne
małżeństwo szuka jedno lub dwupokojowego mieszkania, zapłaci dzierżawę zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdw 63 374

Małżeństwo
młode próżnego lub umeblowanego zaraz. Oferty z warunkami Kurjer Pozn. zdw 63 121

4-pokojowe
mieszkanie z wygodami, w centrum, potrzebne zaraz lub później dla spokojnego, bezdzietnego małżeństwa. Pewny płatnik dzierżawy. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 63 256

Urzędnik
etatowy poszukuje jednego lub dwóch pokoi z kuchnią od gospodarza. Czynsz rok lub wiecej zgóry. Pośrednictwo wykluczone — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 118

3 wzgl. 2
pokoi z łazienka za rocznym czynszem wynajmę. Oferty Kurjer Pozn. nw 10 749

Mieszkania frontowego
3—4 pokojowego w śródmieściu poszukuje młode małżeństwo. — Czynsz zgóry. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 63 395

8 pokoi
komfortowych, słonecznych lub wille z ogrodem wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 247

Adwokat
poszukuje 3—4 pokojowego mieszkania w centrum nie wyżej II. piętra zapłaci ewentl. zgóry — ewentl. zamieni 7 pokojowe mieszkanie również w centrum I. piętro 300 zł mies. przy dopłacie 2 500 zł za gruntowny remont. — Oferty Kurjer Poznański zdw 63 302

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
mieszkanie dwupokojowe z wygodami przy Łąkowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 810

Pięciopokojowe
Łazarz na trzypokojowe także Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 803

Zamienię
duży pokój kuchnie centrum na mniejsze. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 095

Gospodarstwo
200 mórg zamienię na dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 190

Zamienię
mieszkanie 2 pokoje, pokoik na większe w Spółdz. Urzędn. Polskich. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 357

11 POKOJE UMEBL.

Polna 13
mieszkanie 19. zdw 62 405

Pokoik
niekrępujący panienkom. Focha 27. m. 36 zdw 62 715

Za 25 zł
skromny pokoik dla panienki Poznańska 59 m. 3. narożnik Jasnej. zdw 62 817

Ładny
od 1. Marcina 45 a. m. 1. zdw 62 664

Pokój
do wynajęcia od 1. 6. Długa 8, mieszk. 13. zdw 62 673

Działyńskich 2
mieszkanie 2. pokój odnowiony inteligentnej pani. Pw 18 494-21.53

Pokoje umeblowane
willa D-ra Kantaka, Kolibki Orłowo. Pw 16 021-63.145

Duży pokój
dla 1 lub 2 osób przy Parku Sołackim od zaraz lub 1. VI. do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdw 60 687

Dwa
pokoje ładnie umeblowane albo osobno tanio do wynajęcia. — Krzyżowa 5, III. piętro, mieszkanie 9. zdw 62 261

Pokój
umeblowany panu lub bezdzietnemu małżeństwu wynajmę zaraz. Spokojna 29 m. 5. zdw 62 532

Pokój
Wielkie Garbary 1. mieszkanie 17. zdw 62 910

Pokoik
wynajmę. Szwajcarska 27, m. 1. zdw 62 909

Pokój
elektryczność. Poznańska 58 a. II. prawo, narożnik Mickiewicza. zdw 62 950

Śródmieście
swobodny, wygody, telefon panu. Góra Przemysłowa 4, I. zdw 62 949

Niekrępujący
od 1 czerwca panom lub paniom. Górna Wilda 17 mieszkanie 9. zdw 62 126

Jedno
dwuosobowy dla inteligencji. — Śniadeckich 7. m. 2. zdw 62 449

Pokoik
bez pościeli. Śniadeckich 9, mieszkanie 13. zdw 62 622

Klatki
elektryczność, elegancki, Piotra Wawrzyniaka 33 m. 4. zdw 62 753

Dwuosobowy
dobrze umeblowany, elektryczność używanie kuchni lub bez. Wierzbięcice 37 a, m. 9. zdw 62 847

Pokój
słoneczny, Niegolewskich 12. — mieszkanie 8. zdw 62 845

Niekrępujący
jednoosobowy, dwuosobowy. — Graniczna 5, mieszkanie 9. zdw 62 833

Dwuosobowy
z osobnem wejściem. Ammer. — Aleje Marcinkowskiego 28 m. 23 zdw 62 828

Pokoik
inteligentnej panience. Ogrodowa 4 parter. zdw 62 827

Niekrępujący
dla małżeństwa. Maćkowiakowa, Krzyżowa 8. zdw 62 825

Słoneczny
frontowy, elektryczność i czysty. Małeckiego 15, m. 6, zdw 62 824

Tanio
dwuosobowy, elektryczność. — Chwaliszewo 1. m. 5 zdw 62 820

Pokój
Długa 4 parter, prawo, mieszkanie 25. zdw 62 819

Pokój
duży, słoneczny, blisko Parku Wilsona osobom na stałej posadzie od 1 czerwca wynajmę. — Śniadeckich 13 m. 6. zdw 62 804

Czysty
umeblowany pokój. Bernardyński 2, mieszkanie 11. zdw 62 802

Lepszy
pokój. Małe Garbary 4. m. 7. zdw 62 788

Pokój
do wynajęcia. Żupańskiego 19. m. 6. zdw 62 888

Dwuosobowy
tani pokój. — Poznańska 28/30. m. 8. zdw 62 880

Inteligentowi
ładny słoneczny elektryczność. Stary Rynek 44. m. 9. wejście Woźnej. zdw 62 879

2
słoneczne używaniem kuchni. — Matejki 1, I. zdw 62 878

Pokoje
frontowe, słoneczne dla małżeństw, panów, pań. Matejki 46, m. 7. zdw 62 869

Pokój
Wały Zygmunta Augusta 2 mieszkanie 4, front. zdw 62 932

Dwóch
panów na pokój lub dwie panienki po 10.— Żupańskiego 13 a, podwórzu, prawo. zdw 62 923

Dwuosobowy
ul. Strzelecka 28 a. m. 5. zdw 62 921

Pokoik
umeblowany 20 zł. Riemer, Wilda Dolina 2. zdw 62 902

Pokój
lepszemu panu. Żupańskiego 4 — mieszkanie 14. zdw 62 895

Panienkę
młodszą (lub 2) na wspólny pokój przyjmę. Podgórna 12 b. Linke. zdw 62 945

Pokój
Mickiewicza 18 mieszkanie 7. zdw 62 939

Pokój
dwuosobowy i pokoik tanio. Kolejowa 41 m. 9. zdw 62 935

Pokój
Śniadeckich 9, mieszkanie 8. zdw 62 934

Oddzielny
słoneczny, klatki schodowej przyległą kuchenką gazową, osobie poważniejszej na stanowisku. Marynarska 8, m. 3. zdw 63 003

Pokój
czysty solidnej osobie. Śniadeckich 30. m. 2. zdw 63 001

Focha
36 m. 6. zdw 63 000

Dwuosobowy
niekrępujący frontowy. Strzelecka 6, m. 16. zdw 62 997

Panu
solidnemu pokój czysty. Górna Wilda 38 m. 5. zdw 62 996

Elegancki
pokój męski na życzenie z utrzymaniem w dobrym domu z sposobnością konwersacji niemieckiej. Raczyńska, św. Marcin 38, m. 4. zdw 62 987

Pokój
umeblowany, Poznańska 27 a. I. prawo. zdw 62 985

Pokój
osobne wejście inteligentnemu panu. Wielkie Garbary 48, m. 10 zdw 62 984

Centrum
mniejszy swobodny utrzymanie, bez. Wrocławska 15. I. m. 16. zdw 62 981

Elegancki
pokój od 1 lub 15. 6. Ratajczaka 11 a, m. 114. zdw 62 975

Pokój
parter, front, elektryczność wynajmę. Gen. Umińskiego 7 a — Wilda mieszkanie 26. zdw 62 973

Frontowy
utrzymaniem, bez. Pocztowa 22, m. 9. zdw 62 970

Małżeństwu
łazienka telefon. Chełmońskiego 21, m. 3 zdw 62 960

Skromny
czysty, elektryczność. Słowackiego 35 ,IV. zdw 62 957

Pokój
dla pana. Żupańskiego 21, m. 8. zdw 62 956

Pokój
czysty panom. Stroma 24, mieszkanie 2. zdw 62 919

Pokój
umeblowany. Długa 3. m. 9. dw 3729

Pokój
miły z biurkiem. Matejki 1, mieszkanie 3. zdw 63 116

Pokój
niekrępujący. Działyńskich 6, mieszkanie 2. zdw 63 114

Klatki
schodowej. Aleje Marcinkowskiego 15 I., lewo. zdw 63 113

Pokój
umeblowany. Śniadeckich 11, mieszkanie 11. zdw 63 109

Dwuosobowy
frontowy. Stroma 26, m. 5. zdw 63 094

Dwuosobowy
Śniadeckich 1. m. 7 zdw 63 092

Jedno-
dwuosobowy frontowy, elektryczność, Długa 5 m 12. zdw 63 085

Pokój
umeblowany wynajmę. Żabikowo, Poniatowskiego 10. zdw 63 162

Słoneczne
eleganckie 1. 2 osobowe elektryczność. Wierzbięcice 13, m. 9. zdw 63 160

Pokój
z klatki schodowej, elektryczność. Niegolewskich 16. dom ogrodowy, I., m. 18. zdw 63 156

Dwóch
panów utrzymaniem. 80.—. Różana 10 a. m. 7. zdw 63 154

Pokój
św. Józefa 6, parter, prawo. zdw 63 153

Skromny
pokój 25. Chmielewska. Kwiatowa 6. m. 3 zdw 63 020

Pokój
wynajmę. Staszica 19. m. 10. zdw 63 037

Śródmieście
duży, czysty, elegancki, elektryczność, kulturalny dom. Św. Marcin 57, m. 9 zdw 63 038

Pokój
wynajmę. Kopernika 8. m. 2. zdw 63 041

Pokój
wejście z klatki schodowej zaraz. Wrocławska 35. m 3. zdw 63 042

Frontowy
niekrępujący 1 lub 2 osoby. Św. Marcin 33, m. 9 zdw 63 043

Pokój
niekrępujący, elektryka, utrzymanie bez. Różana 23. II. zdw 63 049

Umeblowany
pokój. Grobla 1 b. m. 8. zdw 63 052

Tani
1—2 panom. Szamarzewskiego 34, mieszkanie 27. zdw 63 051

Dwuosobowy
słoneczny, elektryczność, pościel pożądana. Szymańskiego 9, m. 8. zdw 63 053

Józefa
9, mieszkanie 8, paniom wspólny. zdw 63 054

Młyńska 3
m. 9, dwuosobowy. zdw 63 055

Dwuosobowy
frontowy, niekrępujący, utrzymaniem po 90 zł miesięcznie. Półwiejska 26. I., m. 37. zdw 63 058

Dwuosobowy
frontowy, słoneczny, elektryczność Józefa 6, m. 8. zdw 63 059

Pokój
dla urzędnika lub kupca, wejście z klatki schodowej, wynajmę. — Ogrodowa 20, I., prawo. zdw 63 060

Pokój
frontowy, umeblowany na dwie osoby do wynajęcia. Małeckiego 6, m. 2. dw 3 733

Dwuosobowy
Małe Garbary 4, m. 2. zdw 63 070

Próżny
używaniem kuchni. Grodziska 103, parter. zdw 63 069

Pokój
Górna Wilda 67, mieszkanie 7. zdw 63 065

Z klatki
schodowej 1. 6. Wrocławska 10/11, I., lewo. zdw 63 062

Pokój
wynajęcia zaraz lub 1. 6. Św. Marcin 20, m. 4. zdw 63 104

Przy Zamku
elegancki. Wały Jana III. 11, parter, prawo. zdw 63 102

Dwuosobowy
obiadami, Babińskiego 7, mieszkanie 1 narożnik Alei Marcinkowskiego. zdw 63 101

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 13, m. 10. zdw 63 170

Ładny
frontowy, niekrępujący, elektryczność. Stroma 26, m. 12. zdw 63 080

Pokój
słoneczny, elektryczność. Wierzbięcice 51, m. 2. zdw 63 079

Dwuosobowy
Romana Szymańskiego 6, I. m. 4 zdw 63 077

Pokój
pani. Piekary 7 mieszkanie 5. zdwp 63 076

Student
Niemiec poszukuje lekcyj języka i literatury niemieckiej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 075

Balkonowy
umeblowany Ratajczaka 13, m. 6. zdw 63 117

Pokój
umeblowany, dwuosobowy Ratajczaka 11 a. 3 wejście m. 65. zdw 63 144

Pokój
Ratajczaka 11 a. mieszkanie 101. zdw 63 142

Pokój
słoneczny, elektryczność. Ogrodowa 3, parter, prawo. zdw 63 141

Słoneczny
Wielkie Garbary 8 m. 15. zdw 63 139

Małżeństwu
inteligentnemu Kanałowa 6, parter, prawo. zdw 63 138

Pokój
umeblowany kuchnia, małżeństwu, pokoik pościelą panience. Patrona Jackowskiego 17, mieszkanie 11 zdw 63 386

Pokój
dwuosobowy 1. Aleje Marcinkowskiego 1. m. 7. zdw 63 392

Pokój
wynajmę. Matejki 57 parter Jewo, telefon 62-70. zdw 63 412

Pokój
umeblowany małżeństwu wzgl. paniom. Kreta 23, m. 4. zdw 63 296

Pokój
frontowy wynajmę. Żydowska 27, m. 5. zdw 63 272

Pokój
1 lub 2 osoby. Żupańskiego 5, m. 5. zdw 63 267

Pokój
umebl., słoneczny ewentl. z używaniem kuchni zaraz. Wiśniowa 79, m. 2. zdw 63 264

Dwuosobowy
frontowy, słoneczny, I. piętro. — Górna Wilda 10, m. 7. zdw 63 184

Pokój
umeblowany, niekrępujący wynajmę. Kreta 23, mieszkanie 9. zdw 63 249

Pokój
zaraz. Pocztowa 1, m. 5. rw 5 951

Pokój
słoneczny, małżeństwu, samotnym. Mostowa 5 a, m. 6. rw 5 967

Pokój
słoneczny. Robińska. Szewska 15, front. zdw 63 127

Pokój
mały wynajmę. Szewska 3 mieszkanie 13. zdw 63 324

Elegancki
słoneczny 1 Piekary 24, m. 4. zdw 63 321

Frontowy
elektryczność, panom tanio. — Gąsiorowskich 11, mieszk. 10. zdw 63 336

Klatka
słoneczny spokojny. Strzelecka 5, mieszkanie 7. zdw 63 338

Półwiejska
2 m. 6 utrzymaniem (bez) pianino, jedno dwuosobowy. zdw 63 340

Pokój
frontowy Wielkie Garbary 18, mieszkanie 13. zdw 63 344

Elegancki
Łąkowa 16, I., prawo. zdw 63 347

Pokój
duży elegancki, cichy słoneczny, elektryczność, łazienka, dwom lub jednemu kulturalnemu panu z utrzymaniem lub bez. Plac Bernardyński 2 m 9. zdw 63 232

Przecznica
10, m. 1. niekrępujący, telefon, łazienka. zdw 63 241

Stancja
dla panów. Wodna 8 mieszkanie 10. zdw 62 954/5

Pokój
wynajmę panu za 20. Półwiejska 8, m. 6. zdw 63 035/36

Niekrępujący
panu. Zielona 2 m 19. zdw 63 145

Pokój
elektryczność łazienka inteligentnej osobie. Różana 4 a m. 23, front. zdw 63 012

Dwuosobowy
Marcina 33, mieszkanie 7. zdw 63 353

Na pokój
przyjmę pana. Kilińskiego 10, mieszkanie 10 zdw 63 363

Urzędniczce
oddzielny klatki schodowej tanio. Aleje Marcinkowskiego 19, m. 7. zdw 63 366

Dwa
pokoje eleganckie. Przecznica 2 mieszkanie 4 jw 326

Inteligentnym
paniom — panom wynajmę. — 27 Grudnia 15. Jankowska. rw 5 976

Duży
balkonowy pokój elektrycznością. Plac Bernardyński 4, m. 3. rw 5963

Słowackiego
29. I., 7. jw 3 258

Balkonowy
1—2 osobowy. Poznańska 27, m. 4. jw 3 260

Niekrępujący
panienkom, elektr., używaniem kuchni. Kraszewskiego 28, m. 6. jw 3 251

Duży
frontowy, słoneczny inteligentnym Skarbowa 19, m. 6. zdw 63 130

Pokój
panom. Kwiatowa 13, m. 10. zdw 63 224

Pokój
wspólny panience. M. Garbary 12, m. 8. zdw 63 229

Pokój
z utrzymaniem do wynajęcia. — Św. Marcin 66/67, front, mieszk. 7. zdw 63 197

Pokój
dla pana lub pani wynajmę. — Szewska 6, m. 5. zdw 63 205

Pokój
1—2 osobowy z pianinem. Św. Marcin 20, m. 6. zdw 63 179

Pokój
frontowy, parterowy. Wierzbięcice 6, m. 1. zdw 63 355

Pokój
2—1 osobowy, elektryczność ewentualnie fortepian korzystnie. Stroma 27, m. 5. zdw 63 348

Pokój
front. I. piętro, solid. pani lub panu. Strzelecka 12, m. 6. zdw 63 349

Pokój
wynajmę 1—2 panom. Śniadeckich 20, m. 9. zdw 63 351

Pokój
frontowy, słoneczny. Jackowskiego 19, parter. zdw 63 123

Kraszewskiego
19, III., prawo. jw 3 255

Dobrze
umeblowany. Strzelecka 20, mieszkanie 8. zdw 63 178

Szukam
pokoju za posługę lub wspólnego za 10 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 63 177

Dwuosobowy
czysty tanio. Słowackiego 39, III. prawo. zdw 63 175

Pokoje
1 lub 2 osoby. Józefa 6, m. 9. zdw 63 209

Dwuosobowy
tanio, czysty, utrzymaniem — bez. Grobla 1 a. II. zdw 63 198

Przyjezdnemu
inteligentowi niekrępujący. Ratajczaka 38, mieszkanie 3. zdw 63 396

Próżny
lub umeblowany od 1 czerwca. Matejki 53, m. 10. zdw 63 388

Jedno-
dwuosobowy, słoneczny, spokojny. Górna Wilda 17, I., lewo. zdw 63 385

Niekrępujący
słoneczny korzystnie. Kwiatowa 4, mieszkanie 8. zdw 63 227

Dwuosobowy
Rybaki 9, m. 9. zdw 63 242

Pokoje
małżeństwu, panu, pani. Wielkie Garbary 53, m. 11. zdw 63 401

Kobietę
z dzieckiem lub bez na wspólny pokój z własną pościelą, maszyna do szycia do dyspozycji. Rybaki 7, mieszk. 33. zdw 63 245

Jednoosobowy
elektryczność. Trzeciego Maja 3, m. 7. zdw 63 244

Centrum
1 i 2 osobowy z utrzymaniem lub bez 1 czerwca. Kreta 5, m. 5. zdw 63 259

Pokoik
wolny. Niegolewskich 10. Brodzińska. zdw 63 260

Elegancki
odnowiony I. ptr. Długa 3, m. 9 (zielone ogródki). zdw 63 268

Tanio
panu. Stroma 23, m. 18. zdw 63 271

Pokoik
niekrępujący do wynajęcia. Górna Wilda 42, m. 11. zdw 63 273

Wspólny
panu. Focha 41, podwórze, prawo mieszkanie 18. zdw 63 314

Duży
pokój dla 1 lub 2 panów od 15. oraz mały zaraz. Szewska 11 m. 4. zdw 63 419

Niekrępujący
osobnem wejściem dwom. Kopczyńskiego 28. zdw 63 418

Panienki
na pokój przyjmę. Strzałowa 7, mieszkanie 11. zdw 63 254

Tanio!
frontowy dwuosobowy utrzymaniem. Św. Marcin 11, m. 2. zdw 63 251

Dwuosobowy
klatka schodowa, elektrycznością, dobrem utrzymaniem a 85 zł Półwiejska 7, m. 9. zdw 63 250

Słoneczny
panom, paniom. Wielka 16, m. 14 zdw 63 299

1—2 osobowy
frontowy, słoneczny. Plac Nowomiejski 6 a m. 25. zdw 63 300

Panience
tanio. Chwaliszewo 5, m. 12. zdw 63 308

12 SZUKA POKOJU

Pani
centrum, ewentualnie wspólny. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 946

Pokoju
niekrępującego niedrogiego śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 113

Urzędniczka
poszukuje pokoju umeblowanego Luboniu lub okolicy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 797

Próżnego
pokoju szuka nauczycielka od września przy Niegolewskich lub najbliższej okolicy. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 62 894

Poszukuję
2 pokoi w śródmieściu, umeblowanych, na biuro i sypialnię. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 884

Dwie panienki
ziemianki poszukują zaraz pokoju z utrzymaniem okolicy Uniwersytetu i Opery. Telefon pożądany. Oferty z ceną, proszę składać do Kurjera Poznańskiego zdw 62 938

Poszukuję
taniego, małego, niekrępującego pokoiku w centrum na stałe, czynsz płacę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 007

Pani
poszukuje skromnego pokoju, bez pościeli u lepszej, samotnej pani za prowadzenie gospodarstwa domowego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 089

Taniego
pokoju szuka panienka z podaniem ceny, w śródmieściu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 152

Panna
poszukuje zupełnie małego, skromnego pokoiku lub wspólnego 15 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 171

Próżnego
pokoju, wejście klatki schodowej poszukuje zaraz, śródmieście. — Oferty Kurjer Poznański zdw 63 188

Panienka
szuka pokoju od 1. 6. śródmieście. Cena 20—25. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 231

Szukam
pokoju od gospodarza, śródmieściu, czynsz pół roku zgóry, agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 342

Próżnego
pokoju używaniem kuchni szuka zaraz solidne bezdzietne małżeństwo. Oferty, cena Kurjer Pozn. zdw 63 380

Pokoju
do 25 zł gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 183

Szukam pokoju
Wilda, słoneczny, czysty, blisko przystanku w pobliżu Fabrycznej, cena, oferty Kurjer Poznański zdw 63 202

Starsza
panienka poszukuje taniej stancji. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 399

13 LOKALE

Ubikacje
przemysłowe 60—1 100 kwm. jasne także kocioł parowy przy stadjonie wydzierżawię, ewentl. nieruchomość sprzedam. „Renoma" Wielkie Garbary 1. Pw 16 016-14.57

Poszukuję
2 małe ubikacje na mały przemysł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 595

Poszukuję składu
wraz z mieszkaniem 3 pokojowem, nadającym się na skład papieru, dewocjonalji i szklarni w odpowiedniem miejscu Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 278

Lokalu
na lepsze szewstwo poszukuje. — Dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 231

Lokal biurowy
1 wzgl. 2 pokoje z telefonem, centrum, parter, front, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 63 263

Lokal
handlowy warsztaty przy garażach centrum wydzierżawię. — Oferty Kurjer Poznański zdw 62 737

Składu
mieszkaniem lub bez poszukuje od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 826

Garaż
z pokoikiem centralnie ogrzany, przy ul. Słowackiego do wynajęcia. Zgłoszenia telefon 77-39. zdw 63 369

Biuro
pokój frontowy, klatka schodowa I. piętro. Mielżyńskiego 25 a, m. 5 zdw 63 084

Pensjonat
na kilka lat w pobliżu Poznania, malowniczo położony, okolica zdrowotna zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Skarbowa 4, m. 15, prawo. zdw 63 165

Poszukuję
ubikacyj na szkołę przygotowawczą parter lub I. piętro, okolica śródmieście. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 63 159

Ubikacje
mniejsze warsztatowe i garaże wydzierżawię tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79. rw 5959

Szukam
próżnego interesu z mieszkaniem na kolonjalkę od gospodarza. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 206

Biurowe
pokoje odnajmę. Pocztowa 23, m. 5. Pw 18 493-21.51

Warsztat
i składnica do wynajęcia od gospodarza. Piekary 18. zdw 63 266

Duży
pokój na biuro, telefon. Skarbowa 17, m. 4. zdw 62 601

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
400—600 mórg ziemi pszenno - buraczanej poszukuję od 1. 7. r. b. Oferty z dokładnem podaniem warunków do Kurjera Pozn. pod dw 3 717

Skład
na Wildzie bez mieszkania, nadający się na filję, wydzierżawię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 912

Wydzierżawię
rybne jezioro. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 779

Warsztaty
garaże dla każdego przedsiębiorstwa do wydzierżawienia Globisz Kwiatowa 4. zdw 62 852

Rzekę
oddzierżawię 10 lat do objęcia 2 500. Zgłoszenia Dominikańska 1, mieszkanie 1. zdw 62 843

Poszukuję
małego składu z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 947

Warsztat
światłem elektrycznem, wydzierżawię, nadający dla ślusarza, malarza, stolarza lub inne przedsiębiorstwo. Piotra Wawrzyniaka 18. zdw 62 589/90

Ogrodnictwo
10 morgowe przy Poznaniu, dom masywny obfite zbiory, dzierżawa 6 lat zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 120

Wydzierżawię
ok. 800 mórg kujawskiej ziemi, pełny inwentarz żywy, martwy, budynki masywne, blisko stacji, 50 funtów morgi, objęcie 16 000. Zgłoszenia Przecznica 4, m. 5, tel. 76-00 zdw 63 119

Stajnia
na parę koni i składnica do wydzierżawienia. Nowa Drogerja, Wrocławska 38. Pw 18 507-21.65

Skład
kolonjalny i bławatów z mieszkaniem, stacja benzynowa do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 199

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Iwonicz Zdrój.
We willach Lutnia, Zacisze, Zalesie, czterotygodniowy pobyt, mieszkanie, światło i usługa, pierwszorzędne utrzymanie pod dozorem Dyrekcji, cztery razy dziennie, taksa kuracyjna, ordynacja lekarska przy wolnym wyborze lekarzy ordynujących w Zakładzie, kąpiele mineralne słono-jodowe przyjazd i odjazd autobusem zakładowym do stacji Iwonicz za ryczałtową opłatą od pierwszej osoby zł 328.— od każdej dalszej po zł 226.— Zgłoszenia w Dyrekcji Zakładu Zdrojowego w Iwoniczu. dw 3712

O uzdrowiskach
warunkach pobytu i leczenia udziela informacji Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świętokrzyska 17, m. 4. Telef. 409-74 i 434-38. nw 10 685

Rabka
Pensjonat Helios" komfortowy Ceny przystępne Oktawja Piechocka. Telefon 70. nw 10 267

Pokoje umeblowane
willa D-ra Kantaka, Kolibki Orłowo. Pw 15 092-17.145

Orłowo - morskie
„Gryf" pierwszorzędny pensjonat blisko plaży, higjena, komfort, ceny umiarkowane. Informacje: właścicielka Dr-owa Betlejewska, Toruń. Pw 15 095-64.112

Truskawiec
Ziemiański pensjonat „Krzysia", położony centrum. Ceny minimalne. Pw 16 048-16.75

Puszczykowo
Polski Czerwony Krzyż poleca pokoje higjenicznie urządzone, łazienki, z czterokrotnem dziennem pożywieniem. Piękny las, rzeka, łazienki, 20 minut od Poznania. Chorych się nie przyjmuje. Ceny przystępne Bliższe wiadomości — Puszczykowo. Tel. 9. Pw 18 408-55.148

Zaleszczyki
pensjonat „Zofja", poleca pokoje. Ceny umiarkowane. Kuchnia wykwintna i djetetyczna. Wiadomość na miejscu. nw 10 596

Krynica
pensjonat „Szczęsna" centrum nowocześnie urządzony kuchnia wykwintna samochód, zarząd własny. Ceny przystępne. zdw 56 023

Krynica „Stella"
pod zarządem Julji Węgielowej (przy Nowych Łazienkach) poleca pokoje słoneczne komfortowo urządzone z ciepłą i zimną wodą bieżącą w pokojach. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. zdw 57 310

Letnisko
nad Bałtykiem w Orłowie, słoneczne pokoje umeblowane bez utrzymania do wynajęcia. Poczta Kolibki pow. Morski — willa „Fala" zdw 57 388

Na wakacje na wsi
przyjmuje od 1 czerwca letników z sfer inteligentnych dwór Żegocin koło Pleszewa. Obfita zdrowa kuchnia Poczta kościół w miejscu, zdrowa, sucha okolica, las rzeka. Cena 5—7 zł dziennie zdw 58 164

Wisła, Śląsk Cieszyński
pensjonat „Zofjówka" poleca pokoje z utrzymaniem zdw 58 749

Krynica
„Wielkopolanka". Drów Molendów rendez-vous Ziem Zachodnich Odrębne; internat wzorowy panienek. Żądać prospektów. zdw 44 943

Wisła
Pensjonat „Dziechcinka" T. Przeździeckiej — pokoje z całodziennem utrzymaniem Informacje Kossobudzka Poznań, Wyspiańskiego 14 telefon 61-54. zdw 60 514

Wisła
„Willa pod Jesionem", kuchnia bardzo dobra ceny przystępne. zdw 61 620

Krynica
pensjonat „Światowid" pod nowym zarządem, blisko nowych Łazienek poleca pokoje słoneczne, doskonałe utrzymanie. — Czerwiec ceny znacznie zniżone. zdw 62 160

Dwór ziemiański
skromny, spokojny, przyjmie na lato gości z towarzystwa. Położenie pod lasem, obfita, zdrowa kuchnia, 4—5 zł dziennie. Zgłoszenia pism. zdw 61 964 do Kurjera Poznańskiego.

Zakopane
Pensjonat „Florida", ulica Chałubińskiego pod Zarządem właścicielki Marty Paryskiej poleca pokoje — bardzo dobre utrzymanie po cenach zniżonych. Dom nowoczesny, otoczony drzewami i wielkim ogrodem. npw 10 724

Pokój
z kuchnią na letnisko zaraz do wynajęcia. Starołęka, ul. Starołęcka 73. zdw 62 903

Letnisko
we dworze kuchnia smaczna, truskawek dużo dla gości 4.50 dziennie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 488

Ostrowo
nad pełnem morzem, wielka plaża, pensjonat Bałtyk dobre utrzymanie pod kierownictwem właściciela Dettlaffa. Cena 6 zł dziennie. Zgłoszenia poczta Krokowa, wieś Ostrowo. zdw 62 844

Lipiec
Małżeństwo poszukuje pokoju z używaniem kuchni w lesistej okolicy (Poznańskie). Zgłoszenia: Dobrowolska Poznań, Żupańskiego 1. zdw 62 814

Puszczykówko
willa 50, przyjmie na letnisko z utrzymaniem. Dziennie od osoby 6 zł. zdw 62 877

Morszyn „Kresowianka"
Polski pensjonat, poleca pokoje tanio. zdw 63 022

Pensjonat „Słoneczna"
Łomnica Zdrój, własny zarząd poleca pokoje, utrzymanie pierwszorzędne od 15 czerwca, ogród obok łazienki, woda mineralna, las. Poprad. Wincenty Księżyk, Stary-Sącz. zdw 63 032

Zaraz do wynajęcia
pokoje umeblowane i puste Puszczykówku, willa Nowosielskiej. zdw 63 164

Letnisko - Pensjonat na Wileńszczyźnie
adres: Majątek Daniuszew, koło Smorgoń Kiersnowska. Miejscowość urocza, las, rzeka, łódki, tennis i t. d. Wikt 4 razy dziennie. Opłata 5.50. Bliższych informacyj udzieli - grzeczności godzinach służbowych biuro firmy „Wawel", plac Działowy 11. zdw 62 436

Letniska
w lesie nad wodą poszukuje. Zgłoszenia z warunkami Kurjer Pozn. zdw 63 064

Puszczykowo
willa Ostoja poleca pokoje z utrzymaniem. Zgłoszenia na miejscu lub Piekary 2, Stow. św. Zyty. zdw 63 237

Pokoje
z utrzymaniem w lesistej okolicy wydzierżawię. Zgłoszenia Dwór Włoszakowice, powiat Leszno lub Poznań, telefon 75-37 zdw 63 427

Letnisko
Błotkowo, poczta, stacja Lipno Nowe, powiat Kościan, pięknie wśród lasów położone polecą pokoje, obfite utrzymanie 5 zł dziennie, czerwiec 4.50. nw 10 389

Puszczykówko
2 pokoje na czerwiec. Zgłoszenia Kempa, telef. 51-16 lub Puszczykówko 59. rw 5975

Leśniczówka
uroczo położona, blisko Poznania przyjmie na miesiąc czerwiec z całodziennem, bardzo dobrem utrzymaniem 5 złotych. Adres wskaże Kurjer Pozn. filja Jeżyce jw 3 259

Jastrzębie Zdrój
Nowootwarty pensjonat dr. Typrowiczowej „Jastrzębianka" poleca słoneczne pokoje, kuchnia domowa, tanio, nadzór lekarza. dw 3 739

Jastrzębie Zdrój — Śląsk
solanka jodobromowa, borowina (artretyzm, gościec, neuralgie itd.) Związek właścicieli will poleca pensjonaty, tanie, zdrowe utrzymanie. Informacje odwrotnie: Dyrekcja Zdroju. dw 3 740

Letnisko
przyjemnej willi położone ślicznym parku, przy lesie, blisko miasta odda pokoje z całkowitem utrzymaniem za 5 zł dziennie. — Również pokoje i kuchnia dla rodziny od 75—100 zł miesięcznie do wynajęcia. Informacyj udzieli Hotel Polski, Leszno. nw 10 383

Letnisko
przy jeziorze w lesie odda pokoje, ceny przystępne. Antczak, Grodniki, stacja, poczta Włoszakowice. nw 10 387

Kobylnica
swoboda, lasy, zdrowe letnisko wynajmę. Willa 18. Chądzyński. zdw 63 248

Puszczykówko
pokój czas letni do wynajęcia. — Wiadomość Podgórna 14, m. 6, telef. 5360. zdw 63 255

Pokoje
utrzymaniem. — Puszczykówko, willa Teresa. zdw 63 265

Żegiestów pensjonat Żarlina
pokoje z utrzymaniem czerwiec od 5 zł piękne położenie, bieżąca, ciepła zimna woda, lekarz, auta bibljoteka, radjo. Bielecka. dw 3 742

Nad
Wartą urocza lesista okolica 4 dziennie. Rogowska, Stobnica, pow. Oborniki. zdw 63 317

16 OSOBISTE

Podziękowanie
Br. Pęcherskim. Aleje Marcinkowskiego 8 za artystyczne fotografje od Komunji św. po przystępnych cenach. Rodzice. zdp 62 089

Moniu
na miłość Boską przebacz, daj znak życia o sobie i o dziecku. zdw 62 908

Łaskawemu
znalazcy książeczki wojskowej i wykazu nazwisko I. Czader bardzo dziękuję. Prosiłbym łaskawie o połowę zawartej gotówki. zdw 63 078

Unieważniam
dwa weksle in blanco na 1 000 i 500 z moim podpisem, dane p. Wincentemu Lisiakowi, Stanisław Knopik, Krosinko, powiat Śrem. zdw 63 182

Podziękowanie.
Preparat „Orlidal" używam od 2 lat jako środek kosmetyczny i osiągnęłam nadzwyczajne rezultaty. Za preparat właścicielce firmy Wytw. Kosmetyczna p. F. Niemyjskiej, Poznań, Grunwaldzka 5, składam szczere uznanie i podziękowanie. Preparat polecam każdemu gorąco, jako środek niezawodny. Kowalczykówna, Poznań, Marszałka Focha 197 zdw 63 398

21 ZGUBY

Tekę
znaleziono między Murowaną Goślina—Owińskami odebrać można Poznań Plac Nowomiejski 4. zdw 62 800

Zgubiono
kołnierz thomakowy na procesji Bożego Ciała koło Katedry. — Uczciwego znalazcę proszę oddać za wynagrodzeniem. Adres poda Kurjer Pozn. zdw 62 874

Słońce
Trader Horn torebkę dowodem Zabieglińskiej oddać portjera Minus. Pieniądze zatrzymać. zdw 62 962

Pierścionek
brylantowy z szafirem (pamiątka rodzinna) uczciwy znalazca zechce oddać za dobrem wynagrodzeniem. Mostowa 14, I., prawo. zdw 63 050

Zgubiono
na szosie pomiędzy Owińskami a Bolechowem, w środę, dnia 25 bm. około godz. 10-tej, brązową tekę z papierami kupieckiemi (protestowane weksle etc.) które są dla znalazcy bez wartości. Uprasza się oddać za wynagrodzeniem w firmie Jende i Bedziński, Tartak, Murowana Goślina, lub Leon Żurowski, skład drzewa i obróbka Poznań ulica Raczyńskich 3/4, względnie w najbliższym Komisarjacie Policji Państwowej. Pw 18 516 21 78/9

22 ROZMAITE

Gramofony — Płyty Mechanizny — Reparacje
najtaniej F. Bałoń, Wożna 12. Pw 18 273-19.79

SS. Służebnice N. Serca Jezusowego
w Krakowie, przyjmują w domu swoim przy ul. Garncarskiej 24. Panie na mieszkanie wraz z całem utrzymaniem, na stały pobyt lub tylko w przejeździe. Podobnie i w Zakopanem (Łukaszówka 1) na czas krótszy lub dłuższy. dw 3 722

Na wyjazd
niezbędne garsonki swetry jumpry pullowery kostjumy kąpielowe itp. równie przeróbki wykonuje „Tricot" Pocztowa 23. Pw 15 097-18.31

Dla naszych Milusińskich
Bielizna niemowleca wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach nadzwyczaj korzystnych poleca Fabryka Bielizny J. Schubert Poznań, ul. Wrocławska 3. Pw 16 018-14.30

Jadłodajnia
przy Starym Rynku 94, I. piętro, wydaje prawdziwy domowy obiad na czystem maśle tylko 1.— zł. Co jutro zjesz na obiad? Rosół roal, zupa rakowa, sztuka mięsa, sos rosyjski, szyncel po wiedeńsku z szparagami. Befala mot z sałatą. Frykando wieprzowe z ogórkiem, wątróbka ala nelson z szpinakiem krem czekoladowy. zdw 63 375

Modną
garderobę damską, dziecięcą wykonuję szybko. Wodna 17/18, mieszkanie 7. rw 5962

Kapelusze
fasonuje farbuje Maciejewska, Stary Rynek 17 naprzeciw Woźnej. rw 5955

Wyborowe
obiady domowe zł 1.10. Szwajcarska 15, m. 7. zdw 63 176

Jasnowidz.
Mobet rozwiązuje najtrudniejsze sprawy przeszłości, przyszłość, gwarantując skuteczność. Fr. Ratajczaka 10. I. zdw 63 213

Przeprowadzka
samochody, ciężarówki potrzebne w poniedziałek 30 Zgłoszenia składnica węgla, Wierzbięcice 37. zdw 63 425

Akuszerka
Krajewska Strzelecka 2 przy placu Świętokrzyskim przyjmuje panie udziela porady i pomocy położniczej zdw 58 864/5

Płaszcze
kostjumy damskie wykonuje solidnie tanio. Domaszewski, Mielżyńskiego 22, m. 24. zdw 62 224/5

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań, centrum ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro lewo drugi dom od Placu Świętokrzyskiego. zdw 52 305/6

Na wyjazd
paniom wykonuje wszelką toaletę elegancko, tanio Salon Mód, Marcina 34, II. zdw 63 356

Krawcowa
szyje dobrze, tanio. Kilińskiego 10, mieszkanie 10. zdw 63 364

Trykoty
kąpielowe męskie, damskie i dziecięce w wielkim wyborze po cenach niskich poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3. Pw 18281-20.53

Pluskwy
z zarodkami wytępiam radykalnie wydymieniem gazami trującemi. Tępię szczury robactwo z powodzeniem tanio. Wawrzyniak (Amicusa Następca) Rynek Łazarski 4 mieszkanie 4. zdw 37 030

Gwarna 20. Woźna 12
Książki
powieściowe, szkolne, naukowe, dzieła artystyczne kupuje, płaci najkorzystniej „Książka-Antykwarjat" zdp 62 493

Gramofony — Płyty Przybory — Naprawy
najtaniej u fachowca „Kastor" św. Marcin 55. dw 3497

Przepisuję
na maszynie tanio. Lewandowska, Focha 94 wejście z Pasażu m. 13. zdw 62 816

Przepisuję
maszyną również w niemieckim, francuskim angielskim. Ratajczaka 36, skład. zdw 62 811

Radjotechniczne
laboratorjum firmy Greif teraz Cieszkowskiego 8. Telefon 26 16. zdw 62 920

Obiady
smaczne 60 gr. Św. Marcin 52/53 zdw 62 943

2,85 Bezrękawniki z jedwabiem
Bluzki jedwabne nowości 5 75, 6.85 9.85 pantalony jedwabne w pasy 1.45 rypsowe 1.85 Mitoneje 3.50, kombinacje jedwabne 2 85, 2 50, Torebki modne skórkowe 3.50 eleganckie nowość: 5 50 6 75, Bagdad 8.50 Parasole 3 50 modny 4.90 jedwabny deseniowy 14 50 kryształki biżuterja, kołnierzyki najtaniej tylko Warszawski Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 10 naprzeciw Wodnej. zdw 63 206

Detektywne
biuro Greif teraz Cieszkowskiego 8. zdw 62 918

Pracownia Gorsetów „Wanda“
Gorsety na miarę Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka 27, — parter. zdw 63 203

Wykwintne
suknie, płaszcze, kostjumy wykonuje Salon Mód Paryżanka, Stary Rynek 18/19 naprzeciw Woźnej zdw 63 061

Tresurę
psów przyjmuję tanio. Marsz. Focha 119, ogród. zdw 63 189

Ondulacja
dobrze zrobiona trzyma tydzień i dłużej, mycie głowy, masaż à 80. Półwiejska 38, obok księgarni. zdw 63 186

23 OŻENKI

Żony
poszukuje kawaler katolik, lat 45 właściciel letniska i pięknego rybnego jeziora. Na spłatę hipotek pożądana gotówka około 20 000 zł wartość realności ca. 100 000 złotych. Rzecz honorowa. Anonimy i biura pośrednicze bez odpowiedzi. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 475

Wdowa
przystojna, lat 37, posiadająca nieruchomość i interes w Poznaniu szuka męża dobrego charakteru z majątkiem. Oferty z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdw 62 890

Panienka
z lepszej rodziny, która kocha przyrodę wyjdzie za leśniczego lub ogrodnika. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 009

Sierota
lat 31, posiada wyprawę, 1 500 zł pozna pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 989

Urzędnik
państwowy IX., kawaler, 33, inteligentny, elegant, przystojny, z rodziny obywatelskiej, Kongresówki, obecnie Poznań, pozna pannę, wdówkę do lat 28, przystojną, wykształconą, inteligentną, możliwie muzykalną. Cel matrymonjalny. Poważne zgłoszenia fotografją Kurjer Poznański pod zdw 63 204. (Pośrednicy wykluczeni.)

Kawaler
lat 49 szuka starszej panny celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 048

Ziemianin
lat 43, pozna w celu matrym. panią z zamożnego domu, wieku od 25 lat wzwyż, lubiącą wieś. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Listy Kurjer Poznański zdw 63 016

Przemysłowiec
z wykształceniem techn. szkół średn., kawaler, lat 38, katolik, pragnie poważnie w celu matrym. zapoznać pannę wzgl. wdówkę wzrostu wysokiego (do 1.76 m.), dobrze sytuowaną, z domu uczciwego. Poufne wiadomości z fotografją uprasza dyskretnie pod zdw 63 017 do eksp. Kurjera Pozn. zdw 63 017

Brunetka
21, przystojna, muzykalna, posiadająca nowy dom, mieście powiatowem pozna pana posiadającego 8—10 000 zł. gotówki — jest możność wstąpienia do prosperującego składu. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 018

Wielkopolanka
ciemnoblondynka lat 26, zgrabna, szlachetnego charakteru, dobrego wychowania poszukuje odpowiedniej partji w celu matrymonjalnym. Posiada 10.000 zł gotówki oraz wyprawę osobistą. Reflektuje na pana przystojnego, religijnego, trzeźwego charakteru, urzędnika na dobrem etatowem stanowisku. Poważne oferty uprasza skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 63 337

Panna
posiadająca 30 mórg, gościniec wyjdzie zamąż. Biuro „Przyszłość“. Poznań, Pamiątkowa 9. zdw 63 215/16

Panna
lat 20, posiadająca 200 mórg wyjdzie zamąż. Biuro „Przyszłość“. Poznań, Pamiątkowa 9. zdw 63 217/18

Dwudziestoletnia
przystojna, majętna poślubi zdecydowanego. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 367

Urzędnik
samorządowy w wojewódzkiem mieście b. Kongresówki, blondyn, lat 30, z bardzo dobrej rodziny (szlachcic) ożeni się z panną do lat 25 przystojną z dobrej rodziny szatynką lub brunetką z posagiem i wyprawą. Oferty możliwie z fotografją kierować do Kurjera Pozn. dw 3734

Panna
lat dwadzieścia, przystojna, inteligentna, gospodarna, majętna, poszukuje na tej drodze powodu braku znajomości męża. Panowie przystojni, inteligentni, zdrowi na wyższem stanowisku, lekarze i t. p. od 30—35 lat zechcą złożyć oferty Kurjer Poznański rw 5 950 o ile możności fotografją, którą się pod słowem honoru zwraca. Rzecz traktuje się poważnie.

Panna
lat 22, mająca zostać współpiczką większej fabryki maszyn rolniczych poszukuje dobrego fachowca z gotówką do 15 000 zł ewentl. więcej. Cel matrymonjalny. — Oferty Kurjer Poznański zdw 62 982

Wielkopolanka
wdowa, około 50, bezdzietna, przystojna, bardzo gospodarna, niebiedna, szuka męża w odpowiednim wieku z dobrą egzystencją. Tylko poważne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 63 230

Czy
urzędnik państwowy lat 30, przystojny niebiedny znajdzie na tej drodze towarzyszkę życia? Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 315

Pani
młoda samotna pierwszorzędna krawcowa (materjalnie niezależna) szuka znajomości poważnego pana w celu mtrymonajlnym. — Oferty Kurjer Poznański zdw 63 417

Miljoner
młody, przystojny, szuka żony podobnej bohaterce powieści E. Wrzosa „W czerwcową noc“ (Dom Książki Polskiej, Warszawa). Zgłoszenia do „Wiarusa Polskiego“, Lille-Nord — Rue Chateau — France, dla „Miljonera“, gdzie czeka dwa miesiące. dw 3 746

24 NAUKA

Stenografka
polsko-niemiecka udziela lekcyj w domu lub poza domem. Także listownie. M. Michalska, Poznań, Dąbrowskiego 57, m. 8. zdw 62 808

Kursy
księgowości, rachunkowości, korespondencji, stenografji, pisania maszyną — Tyran - Zaworskiej, Strzelecka 33. Słabym bezpłatna pomoc. Maszyny do ćwiczeń, odpisów. zdw 61 355

Żeńskie Kursy Techniczne
Poznań Kraszewskiego 17 mieszkanie 15. Przyjmują zgłoszenia na rok 1932/3. Pw 18 282-55.158

Kto
przysposobi zdolną do IV. gimnazjalnej? Oferty Kurjer Poznański zdw 62 812

Francuskiej
konwersacji poszukuje wzamian niemieckiej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 990

Udzielę
korepetycyj: miernictwa trygonometrji, mat. wyższej, geometrji itp. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 964

Księgowości
stenografii, korespondencji, pisania maszyną wyuczamy tanio. Wpisy na kurs codziennie. Postęp. Plac Sapieżyński 2a. zdw 62 156/57

Kroju
szycia uczy pod gwarancją Szpotańska, Marcin 18. zdw 63 368

25 MUZYKA

Strojenia
wszelkie reparacje fortepianów pianin harmonjum wykonuje fachowo, sumiennie tanio długoletni stroiciel technik firmy Drygas Filecki. Pocztowa 23 mieszkanie 5. Pw 18 265-17.26

Pianista
rutynowany, pierwszorzędne referencje poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 823

Czarliński
nauczyciel muzyki — (fortepian, skrzypce). Kwiatowa 11, parter. zdw 62 862

Lekcyj
gry skrzypcowej udziela dyplomowana nauczycielka muzyki. Kaulfussówna, Wilda, Strumykowa 7. III. zdw 63 046

Saksofonista
alt, tenor klarnet, skrzypce, siła pierwszorzędna, wolny 1. 6. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 358

Pianista
pierwszorzędny akordeon, repertuar, wolny. Oferty pod „Pianista“. Ekspozytura Kurjera Pozn., Gdynia. nw 10 753

Fortepian
tanio do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 406

26 ROZRYWKA

Gwarna 20. Woźna 12
Wypożyczalnia
największa w Poznaniu. Wszystkie nowości i arcydzieła poprzednich pisarzy, 1½ zł miesięcznie. zdpw 62 492

Kino Corso
Zbłąkana młodość i Miłość Cowboya. zdw 62 687

Miły pobyt
Paryżanka, Półwiejska 30. Koncert artystyczny. zdw 63 172

Czytajcie!
W Wypożyczalni książek Z. Hulanickiej wszystkie nowości polskie, francuskie, książki dla młodzieży. Na wakacje abonament zniżony. Dąbrowskiego 1 nar. Jasnej. otw. 9—6-tej. Pw 18 561-21.62

Kino „Tęcza“
wyświetla Rinaldo Rinaldini. zdw 63 275

Kino „Aurora“
Człowiek morza i Zbrodnia w Japonji. zdw 63 137

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Rządca-administrator
35 lat, kawaler, z wyższem wykształceniem, z 16 letnią praktyką w intensywnych majątkach, powołując się na najlepsze rekomendacje, poszukuje od 1. 7. r. b. odpowiedniej posady. Oferty do Kurjera Pozn. pod dw 3 718

Szofer - służący
inteligentny znający wszelkie obsługi i reparacje z bardzo dobremi referencjami szuka posady — także do osoby samotnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 023

Wychowawczyni
pozwolenie rządowe, dłuższa praktyką, poszukuje posady wyręczenia pani także wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 767

Służąca
z długoletniemi świadectwami, z dobrem gotowaniem w lepszym domu, szuka posady od 1 czerwca. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 672

Elew
syn rolnika z ukończoną szkołą rolniczą, pilny trzeźwy poszukuje posady od zaraz lub później. Gwóźdź, Markowice, powiat Środa. zdw 62 689

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub bezdzietnego państwa. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 62 723

Ogrodnik
kawaler, lat 28, dzielny fachowiec, obeznany wszechstronnie swojem zawodzie obejmie posadę na majątku, letnisku, zakł. handl. lub jako ogrodnik cmentarzowy. Wł. Lewandowski, Małe Radowiska, poczta Zieleń pow. Wąbrzeźno. zdw 62 760

Ekspedjentka
uczciwa i pracowita z branży cukierniczej, również obeznana w składzie kolonjalnym szuka posady od 1. 6. lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 547

Posady
rządcy lub administratora poszukuje od 1. 7. lub 1. 10. Świadectwa i referencje najlepsze. — Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 62 731

Książkowy
pewny bilansista z znajomością wszelkich spraw biurowych poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 62 083

Kowal
podkuwacz, kawaler, lat 26, zna wszelkie naprawy maszyn rolniczych, oraz parowych poszukuje pracy miejscowość obojętna. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 62 693

Nadmłynarz
z długoletnią praktyką specjalista na przemiał pszenicy, motorów ssąco gazowych i innych, wykonywujący ulepszenia i reparacje młynów, poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 59 196

Ślusarz - mechanik
kawaler lat 28, poszukuje posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 052

Kucharz
dobre świadectwa poszukuje posady. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 62 144

Pomocnik
fryzjerski damsko - męski, poszukuje posady zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 250

Kuchmistrz
poszukuje posady okolica obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 62 427

Poszukuję
jakiejkolwiek pracy inkasenta, woźnicy, stróżostwa itp. mogę złożyć kaucję. Oferty Kurjer Poznański rw 5 900

Posady
poszukuję jako woźny, inkasent itp. za kaucją. Oferty Kurjer Pozn. rw 5 940

Korespondentka
samodzielna polsko - niemiecko - francusko - angielską przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 911

Technik budowlany
z kilkoletnią praktyką w przedsiębiorstwie budowlanem szuka posady wzgl. pracy godzinowej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 490

500 zł
temu, kto dopomoże mi do posady rządcy lub administratora. — Świadectwa i referencje najlepsze. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 732

Książkowa
znająca wszelkie prace wchodzące w zakres biurowości szuka posady. Bardzo dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 697

Mistrz
krawiecki (przykrawacz) inwalida woj. kształcony, sumienny, pracowity szuka jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 62 855

Czeladnik
stolarski na budowle i meble, lat 25, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 832

Inwalida
wojenny kształcony polskie i niemieckie, sumienny, pracowity szuka jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego pod zdw 62 854

Bufet
na rachunek własny przyjmie kierownik rutynowany fachowiec zaraz. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 829

Dziewczyna
z samodzielnem gotowaniem poszukuje posady od 1. 6. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 807

Dziewczyna
z dobremi świadectwami szuka posady od 1. 6. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 805

Dziewczyna
do wszystkiego z dobrej rodziny poszukuje posady od 1. 6. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 799

Technik dentystyczny
samodzielny w technice, także operatywie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 889

Książkowa
początkująca poszukuje praktyki bezpłatnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 881

Magistra
farmacji, trzechlecie, szuka posady, zastępstwa zaraz lub później. Wymagania skromne. Świadectwa, referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia, warunki Kurjer Poznański zdw 62 870

Posługi
szukam raz w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 861

Dziewczyna
z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady w prywatnym domu lub restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 933

Chłopak
poszukuje posady do posyłek lub innych zajęć. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 929

Panna
szuka posady do dzieci jako początkująca. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 926

Stenotypistka
biegła znająca wszelkie prace biurowe, język niemiecki szuka posady. Ofetry Kurjer Poznański zdw 62 896

Dziewczyna
z dobremi świadectwami poszukuje posady za kucharkę lub pokojową od 15. 6. najchętniej na wyjazd do Gdyni. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 942

Dziewczyna
dobremi świadectwami do wszystkiego, gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 941

Służąca
z samodzielnem gotowaniem, — praniem poszukuje posady od 1. lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 931

Dziewczyna
z prowincji czysta z porządnej rodziny poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 998

Posługi
poszukuję. Ofetry Kurjer Pozn. zdw 62 988

Dziewczyna
samodzielna poszukuje od 15. 6. posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 986

Dziewczyna
uczciwa gotowaniem do wszystkiego długoletniemi świadectwami poszukuje posady do starszych osób od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 983

Pani
szuka posady u chorej starszej osoby do towarzystwa i pielęgnowania. Miejscowość obojętna. — wyjedzie również zagranicę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 979

Osoba
sumienną i pracowitą poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 976

Starsza
dziewczyna szuka pracy do wszystkiego gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 967

Dziewczyna
szyciem do wszelkich prac domowych szuka posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 963

Biuralistka
młodsza poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 959

Kucharka
szuka posady przy małej rodzinie. Świadectwa dobre. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 916

Technik komunikacji
dziewięć lat praktyki, dobre świadectwa, dobry organizator i kalkulator robót poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zd 63 025

Skrzypek
bardzo dobry, z jazz-bandem wolny. Konstanty Barancew, Rawicz Paderewskiego 32, II. piętro. zdw 63 026

Sekretarz
adwokacki i notarjalny, biegły, samodzielny, żonaty zmieni posadę zaraz wzgl. później. Warunki umiarkowane. 9 lat praktyki. — Oferty uprasza do Kurjera Pozn. zdw 63 029

Niemka
poszukuje posady u samotnej osoby lub do dzieci. Oferty uprasza do Kurjera Pozn. zdw 63 031

Samodzielna
gospodyni, dobre gotowanie, dobre świadectwa poszukuje posady do samotnego pana lub do księdza. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 63 073

Kinooperator
mechanik z długoletnią praktyką, dobremi świadectwami, obejmie posadę zaraz na dźwiękowcu lub innym. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 149

Ogrodnik
lat średnich, żonaty, poszukuje posady od 1 lipca lub później. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 044

Posługi
poszukuje. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 63 047

Krawcowa
z kilkoletnią praktyką przyjmuje pracę poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 071

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 103

Dziewczyna
zdrowa, silna, pracowita i uczciwa poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 074

Panienka
z praktyką do dzieci i prac domowych szuka posady. Wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 140

Służąca
młodsza szuka posady 15 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 318

Służąca
starsza poszukuje posady z gotowaniem od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 370

Służąca
uczciwa, czysta, cośkolwiek gotowaniem, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 193

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, szuka posady z cośkolwiek gotowaniem od 1. 6. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 63 228

Dziewczyna
dobremi świadectwami do wszystkiego, dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 332

Urzędnik gospodarczy
lat 30, z praktyką w intensywnych majątkach szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 335

Praczka
poszukuje prania. Półwiejska 35, mieszkanie 6. zdw 63 341

Szukam
posady do lepszych prac domowych, Gdynia lub inna miejscowość. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 240

Dziewczyna
z długoletniemi świadectwami, samodzielnem gotowaniem zaprawianiem, pieczeniem poszukuje posady od pierwszego, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 965/6

Sierota
inteligentna, przystojna panienka, prosi o jakakolwiek prace, najchętniej jako towarzyszka dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 361

Dziewczyna
młodsza bardzo czysta poszukuje posady do dzieci lub do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Pozn. rw 5968

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 63 233

Student - szofer
zawodowy, z długoletnią praktyką, obowiązkowy, szuka posady przejściowej w lecie na wozie osobowym lub ciężarówce. Referencje. Języki obce. Ewentualnie kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 210

Młoda
osoba, znająca wszelką pracę domową, poszukuje posady do samotnej osoby od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 196

Kucharka
do wszystkiego, z praniem, zaprawianiem, szuka posady, także na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 195

Poszukuję
posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 391

Posługi
szukam od 1 czerwca. — Oferty Kurjer Poznański zdw 63 390

Małopolanka
szuka posady do wszystkiego przy mniejszej rodzinie od 15. Zna cokolwiek szycie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 63 194

Posługi
poszukuję. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 63 221

Dziewczyna
czysta, pilna poszukuje do wszystkiego lub jako pokojowa, zna wszelką obsługę, gotowanie, zaprawianie, najchętniej na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 413

Panna
sumienna, dobrze polecona, szuka posady bufetowej, początek bezpłatnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 407

PP. Fabrykantom!
Przyjmę zastępstwo artykułów zakresu budownictwa. — Oferty Kurjer Poznański zdw 63 400

Uczeń
lat 16, rok szkoły handlowej, syn uczciwych rodziców, szuka posady. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn zdw 63 246

Praczka
czysto pierze. Strzałowa 7, m. 11. zdw 63 257

Gospodyni
szuka posady na probostwie lub samotnej osoby, pielęgnuje chorych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 277

Solidna
inteligentna, dwudziestoletnia sierota przyjmie posadę wychowawczyni wzgl. gosposi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 287

Rządca
samodzielny poszukuje posady żonatego, świadectwa i polecenia bardzo dobre. Oferty do Biura Ogłoszeń „Par“, Toruń. Pw 18 511-64.149

Biuralistka
z ładnym charakterem pisma, pisząca biegle na maszynie, poszukuje posady zaraz, względnie od 1. 6. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 424

Dziewczyna
z prowincji szuka posady do wszystkiego za 15.— 1. 6. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 63 456

Dziewczyna
młodsza bardzo czysta, skromnym gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. rw 5969

Dziewczyna
wiejska, znam wszystkie prace domowe i ogrodowe, szukam jakiejkolwiek posady miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 293

Dziewczyna
uczciwa lubiąca dzieci z gotowaniem poszukuje posady 1. 6. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 295

Biuralistka
pisząca na maszynie szuka posady, wynagrodzenie 50 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 307

Początkująca
szuka posady biurowej ewentl. kasjerki na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 728

Szofer
ślus. - mechanik, kawaler, bez nałogów, nawskroś uczciwy, dobremi świadectwami, poszukuje posady w majątku za skromnem wynagrodzeniem, miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 62 233

Posługaczka
szuka posługi przed południem i po południu. Oferty Kurjer Pozn zdw 62 456

Dyktandem
biegle pisząca maszynistka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 081

Dziewczyna
lepszego domu uczciwa, samodzielna, gotowaniem do wszystkiego, szuka posady od 1. 6. lub 15. Oferty Kurjer Poznański rw 5 946

Panna
inteligentna, znająca szycie, robótki, szuka posady do dzieci lub na wyjazd. Łaskawe zgłoszenia Fabryczna 42, m. 22. rw 5 945

Kaucja
400 złotych, robotnik kawaler, lat 29, poszukuje stałej posady najchętniej w składzie. Oferty upraszam do Kurjera Pozn. śrw 117

Dziewczyna
lepszej rodziny, samodzielnem gotowaniem prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 448

Samodzielna
gospodyni, kilkoletnią praktyką, szuka posady gospodyni w majątku lub probostwie, wiek średni dobre świadectwa i polecenia wymagania skromne, od 1 czerwca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 529

Poszukuję
posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 602

Inteligentna
panna znająca bardzo dobrze gospodarstwo domowe szycie, kochająca dzieci poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 62 515

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem najchętniej do samotnej osoby poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 539

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do prac domowych z gotowaniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 537

Pomocnik piekarski
z kilkonastoletnią praktyką szuka posady. Miejscowość obojętna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 62 649

Nauczycielka
z dyplomami: nauczycielki i ochroniarki przyjmie posadę do dzieci w wieku szkolnym lub przedszkolnym. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 62 495

Młodsza
dziewczyna lubiąca dzieci lub do lżejszych prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 494

Racjonalno - indywidualna kosmetyka
Masaż leczniczy przeciw reumatyzmowi, artretyzmowi, ischiasowi i wadliwemu krążeniu krwi.
Barwienie włosów, brwi i rzęs.
„IRNIS"
Instytut Hygieniczno-Kosmetyczny
Poznań, Piekary 5. *Tel. 25-91.*
dw 3492

Elew
rolny, lat 21, z poznańskiego, z szkołą rolniczą i kursem hodowli zwierząt, z dobremi świadectwami i referencjami, dobry pszczelarz, poszukuje praktyki, początkowo nawet bezpłatnie. Łaskawe oferty uprasza do Oredownika Wielkop. zd 62 553

Kołodziej
z praktyką stolarską żonaty lat 37 poszukuje posady w dominium lub w fabryce zaraz ewtl. od 1 lipca br. Łaskawe zgłoszenia uprasza nadesłać do agencji W. Skąpski Czempin, ul. Szeroka 1. n 10 750

Młynarz
kawaler lat 27, pracował samodzielnie w dużych młynach poszukuje zaraz posady. Na życzenie kaucja. Łaskawe zgłoszenia pod adresem Gasiorek Moździanów poczta Sośnie, pow. Ostrów. zd 63 023

Stangret
poszukuje posady od 1. 7. 1932. Oferty uprasza Oredownik Wielkopolski zd 63 028

Praktykant
syn rolnika, ukończona szkoła rolnicza, pilny trzeźwy poszukuje posady zaraz lub później — Gwóźdź, Markowice pow. Środa zd 62 690

Służąca
wiejska nawskroś uczciwa, szuka posady z gotowaniem do wszystkiego do mniejszej rodziny od 1. 6. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 634

Służąca
dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami prasowaniem sztywnej bielizny, poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 741

Przepisuję
maszyną 20 gr strona. Spokojna 27. II. front, m. 4. zdw 62 596

Dziewczyna
poszukuje posady do prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 594

Służąca
skromna, uczciwa szuka posady gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 588

Porządne
uczciwe dziewczę z małego miasta poszukuje miejsca w skromnym lepszym domu do dzieci lub do wszystkiego. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 62 586

Służąca
czysta i uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 619

Dziewczyna
z dobremi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 62 617

Fryzjerski
pomocnik, znający ondulację poszukuje posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn zdw 62 614

Sierota
poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1. lub 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 663

Posługaczka
uczciwa, czysta, szuka posługi przed południem. Oferty Kurjer Pozn zdw 62 662

Posługi
raz w tygodniu z praniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 661

Panienka
inteligentna, kochająca dzieci, znająca szycie, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 62 775

Praczka
czysta, sumienna, szuka prania 4 zł. Wielkie Garbary 34, skład towarów krótkich, kapeluszy. zdw 62 776

Osoba
młoda, dobrze gotująca szuka zajęcia, probostwo lub majątek. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 686

Polecić
mogę pracowitą uczciwą dziewczynę. Nowy Rynek 14/15, m. 1. zdw 62 677

Dziewczyna
bardzo czysta, pilna, poszukuje posady do wszystkiego do młodego małżeństwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 717

KINO COLOSSEUM
Samobójstwo Bankiera Loevensteina
(Mąż-kochanek)
p/g powieści Elinor Glyn
W roli gł.:
Warner Baxter

Pw 18 447-21.1

Panienka
do bufetu i obsługi gości szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 707

Panna
ze wsi lat 18, dobrze polecona, kochająca dzieci szuka posady od 1. 6. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 746

Dziewczyna
ze wsi lat 18 szuka posady do wszystkiego, cośkolwiek gotowaniem. Bez prania, od 1. 6. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 745

Krawcowa
dzielna szuka posady w dom — także na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 621

Szofer - ogrodnik
kawaler z długoletnią praktyką referencje dobre przyjmie posadę od zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański zdw 62 470

Saksofonista
dobry z miłym tonem, obój klarnet wolny. Oferty ekspedycji Kurjera Pozn. zdw 62 556

Ogrodnik
6 lat praktyki z dobremi świadectwami szuka posady od zaraz lub później Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 549

Sierota
z prowincji poszukuje posady do pracy domowej od 1. 6. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 567

Panienka
inteligentna, skromna, zdrowa, poszukuje posady do dzieci Pomoc w nauce. Wymagania skromne. Dobre traktowanie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 61 775

Kucharka
szuka posady ewentualnie do wszystkiego od 1 czerwca. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 62 096

Dziewczyna
do wszelkich prac cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 585

Dziewczyna
wiejska do wszystkiego z gotowaniem od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 580

Dziewczyna
poszukuje posługi po południu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 761

28 WOLNE MIEJSCA

Gospodyni - kucharka
samodzielna, uczciwa obeznana z mlecznem gospodarstwem, biegła w gotowaniu i zaprawianiu chów drobiu, potrzebna od 1. 6. wzgl 15. 6. r. b. na mniejszy majątek ziemski na Górnym Śląsku Zgłoszenia z odpisami świadectw, podaniem warunków skierować do Kurjera Pozn pod dw 3 694

Dzielnych
wymownych agentów (tek) na Poznańskie i Pomorze za wysokiem wynagrodzeniem poszukuje poważna instytucja bankowa Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 62 176

Stałą posadę
otrzyma kto złoży 4 000 - 5 000 złotych w przedsiębiorstwie dobrze prosperującem w Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdw 62 462

Uczennica
fryzjerska potrzebna. Woźna 16 zdw 62 369

Za
pożyczkę 500 zł dam zaraz stałą posadę biurową. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 610

Poszukuję
od 1 lipca starszej gospodyni podwórzowej z gotowaniem dla urzędników i hodowlą drobiu. — Żółtowska, Głuchów, p. Czempin. zdw 62 907

Poszukuję
od 1 lipca służącego kawalera, [illegible] fikowanego, tylko z najlepszemi poleceniami. Żółtowska, Głuchów p. Czempin. zdw 62 906

Kupiec
rzutki branży kolonjalnej na stanowisko kierownicze kaucja pożądana lecz niekonieczna. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 506

Przedstawiciela
dobrze zaprowadzonego w piekarniach i cukierniach na Wielkopolskę, Pomorze i Śląsk zaraz poszukuje się. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego zdw 62 772

Przedstawiciel
zaprowadzony w aptekach i drogerjach na Województwo Pomorskie i ewentl. Śląsk poszukiwany zaraz. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego zdw 62 771

Fachowiec
w drzewie z kaucją, znający rynek poznański poszukiwany. — Pensja według umowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 846

Ucznia
z ukończoną szkołą handlową — ładnym charakterem pisma, biegłego w rachunkach i znajomością języka niemieckiego poszukuje przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe. Zgłoszenia z własnoręcznie pisanym życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 62 792

Dziewczę
przychodnie, czyste zdrowe silne dwojga dzieci, Baranowska, Małeckiego 36. zdw 62 795

Krawcowa
dzielna w dom potrzebna zaraz. Zgłoszenia: Szamarzewskiego 28, piekarnia. zdw 62 968

Pomocnik
ogrodniczy może się zgłosić. — Wł. Fengler ogrodnictwo, Piątkowo. zd 62 858

Agentów
domokrążnych szukam dobry artykuł wysoki zarobek Rynek Środecki 12 parter zd 62 993

Szoferowi
dam stałą posadę za udzielenie pożyczki do 700.— Gwarancja zapewniona. Oferty Oredownik Wielkopolski zd 63 039

Przychodnia
do dziecka w młodszym wieku poszukiwana. Zgłoszenia w poniedziałek Warszawska 6 m. 5. zd 63 223

Ucznia
z utrzymaniem za małem wynagrodzeniem przyjmie początkującego. Krzyżagórski, Poznań, Szamarzewskiego 19. j 3256

Chłopiec
mający zamiłowanie do fryzjerstwa może się zgłosić. Fryzjer, Piotra Wawrzyniaka 24. j 3254

Każdy może
przy intensywnej pracy kilkaset złotych miesięcznie zarobić sprzedawając nasze sezonowe artykuły gumowe, jak fartuszki, obrusy, czapki kąpielowe, paski damskie i męskie itp. Artykuły bardzo pokupne. Żądajcie prospektów. Firma Krain i Fesser Katowice Kochanowskiego 4. T 1 068

Potrzebna
nauczycielka na wieś od roku szkolnego z polskiem, niemieckiem i muzyką, ze skromnem wymaganiem Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 62 885

Drogerzysta
dyplomowany, młodszy, solidny potrzebny od 1. 7. r. b. ewtl. zaraz jako ekspedjent. Oferty wyczerpujące z podaniem referencji, odpisami świadectw i fotografją uprasza B. Kropidłowski, drogerja pod Aniołem w Gnieźnie, Chrobrego 42. dw 3727

Gorzelnik-kasjer
potrzebny od 1 lipca br. do Maj. Wawelno — samotny, skromnych wymagań dokładnie obeznany z książkowością gosp. Piśmienne zgłoszenia z odpisami świadectw, których nie zwracamy, oraz podaniem wymaganej pensji przyjmuje Maj. Kazin, p. Ślesin, k. Nakła. dw 3732

Młodszą
biurową z dobremi referencjami przyjmę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 115

Książkowy (a)
starszy doświadczony, ewentualnie inwalida obeznany dokładnie z sprawami procesowemi i podatkowemi może się zgłosić przy wolnem utrzymaniu i wynagrodzeniu skromnem. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 63 112

Chemigrafja
poszukuje zdolnej uczennicy do retuszowania. Fiedler, Długa 11. zdw 63 107

Zastępców
na Poznań poszukujemy, dobre dochody, wymagane zabezpieczenie inkasowe 200 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 63 099

Reprezentantów
na Województwo Poznańskie, kapitałem 2—3 000 zł możliwie własnym samochodem poszukujemy Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 098

Poszukiwany
rzutki akwizytor do pracy na prowizje Zgłoszenia 30. 5. 32. między 10—12. Aleje Marcinkowskiego 2/1 zdw 63 096

Młodszego
pomocnika fryzjerskiego z gwarancją 150 zł na stałą posadę. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 63 187

Służąca
uczciwa, skromna z gotowaniem może się zgłosić. Aleje Marcinkowskiego 2 a. m. 4 zdw 63 352

Agentów
szukam. Rynek Środecki 12 parter. zdw 62 991

Gorzelnik
urzędnik gospodarczy w średnim wieku potrzebny ewentl. ożenek po roku możliwy. Zgłoszenia tylko piśmienne z odpisem świadectw „Kurjer Poznański zdw 62 994

Młodsza
ekspedjentka rzeźnicka z dniem 1. 6. Zgłoszenia Wspólna 37, Lewandowicz. zdw 63 015

Kroju
szycia wyuczam w dwóch miesiącach, także wieczorami. Wały Królowej Jadwigi 3 a, mieszkanie 9. zdw 62 900

Stenotypistka
adwokacka potrzebna zaraz. Podać warunki Kurjer Poznański zdw 62 978

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego. — Podgórna 14 m. 7. zdw 63 129

Potrzebna cholewkarka
Al. Marcinkowskiego 5, m. 16. zdw 63 214

Służąca
do wszelkich prac domowych z praniem 20.— od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 208

Pracownika
inteligentniejszego do cichego przemysłu najchętniej z branży drogeryjnej świadectwa. Kantaka 6 m. 5. zdw 63 236

Szwajcar
potrzebny. Zgłoszenia — Łysy Młyn, powiat Poznań. zdw 62 859/60

Chłopak
do posyłek potrzebny zaraz Ludwiczak piekarnia Strzelecka 21 zdw 63 100

Dziewczyna
(możliwie wiejska) kochająca dzieci, do wszelkich prac domowych z gotowaniem potrzebna od 1. 6. Marsz Focha 96 m. 11. zdw 63 067

Osoba
starsza, kochająca dzieci od zaraz potrzebna do prowadzenia gospodarstwa samotnemu panu. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 63258

2 podróżujących
na druki i papiery potrzebni zaraz. „Atom", Woźna 9. zdw 63 381

Do
pielęgnacji chorej na wieś z szyciem 40 zł. Kręta 24, m. 9. zdw 63 416

Kilku panów
inteligentnych, wymownych, dobrej prezencji dla propagandy przyjmiemy, możność zarobku 400 do 500 zł miesięcznie, potrzeba 160 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 63 097

Służąca
czysta, gotowaniem zaraz. Gąsiorowskich 5, mieszkanie 4. zdw 63 421

Służąca
gotowaniem dobrze polecona potrzebna 15 czerwca Oferty Kurjer Poznański zdw 63 423

Szofer
monter na stałą posadę za wypożyczeniem 1 500 — 2 000 — lub jako wspólnik Warsztaty automobilowe Ford (na prowincji). Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 420

Może
się zgłosić dobra kucharka Długa 3 m 9. zdw 63 326

Zdolna
krawcowa do sukien potrzebna Wrocławska 18 mieszk. 2 zdw 63 316

Posadę
stałą otrzyma szofer monter za pożyczkę zł 2.000. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 378

Fryzjerka
potrzebna. Mylna 6 jw 3265

Czeladnik
szewski na dobrą damską pracę potrzebny. Salon obuwia Pasaż Apollo. rw 5973

Dziewczę
do dziecka i lekkich prac domowych potrzebne. Kozia 24 m. 3. rw 5954

Aptekarskiego
asystenta (tki) wzgl. magistra (ki) poszukuje apteka w Poznaniu. Oferty „Par", Poznań, pod 55.190. Pw 18 508-55.190

Prasowaczka
pierwszorzędna na sztywną bieliznę zaraz do samodzielnego prowadzenia filji. Różana 23, prasowalnia. zdw 63 126

Kawiarka
z doskonałemi referencjami, znająca przyrządzanie zimnych napoi zaraz na sezon letni potrzebna Kawiarnia „Morskie Oko", Gdynia. nw 10 752

Poszukiwani
panowie i panie do pracy piśmiennej, pensja od 100 do 300 zł miesięcznie, fachowość oraz kapitał zbyteczne. Zgłoszenia „Pah", Warszawa S. 12. Pw 18 621-62.220

Kasjerka
młodsza potrzebna zaraz. Krótki życiorys z podaniem pensji skierować do „Para", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.199 Pw 18 505-55.199

Książkowy (wa)
do prowadzenia dziennika amerykańskiego potrzebny zaraz. — Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno, Komeniusza. nw 10 385

Każdy może
przy intensywnej pracy kilkaset złotych miesięcznie zarobić sprzedając nasze sezonowe artykuły gumowe, jak fartuszki, obrusy, czapki kąpielowe, paski damskie i męskie i t. p. Artykuły bardzo pokupne. Żądajcie prospektów. Firma Krain i Fesser Katowice, Kochanowskiego 4. Tw 1 069

Gospodyni-kucharka
potrzebna na wyjazd od 25 czerwca na 3 miesiące nad morze. Dom prywatny. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego z podaniem pensji zdw 63 397

Wychowawczyni
inteligentna, w średnim wieku, szyciem oraz pomoc w lekcjach szkolnych do młodszych i starszych dzieci potrzebna zaraz lub 15. 6. Zgłoszenia podaniem wieku, referencyj odpis świadectw do Kurjera Pozn. zdw 63 270

W posadę
przyjmie pana na motocykl do objazdu po prowincji za kaucją 1 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 281

Fryzjer damski
na dobrych warunkach może się zgłosić. Izdebski, plac Wolności 18 (obok Grandki) Pw 18 510-55.200

Ekspedjentka
rutynowana, z dłuższą praktyką w dziedzinie konfekcji damskiej oraz fantazyjnych wyrobów dzianych (jumperki, bluski, żakiety i kostjumy) potrzebna zaraz. Zgłoszenia osobiste z podaniem własnoręcznie napisanego życiorysu przyjmuje firma Stefan Kałamajski, Poznań. Pw 18 514-21.73

Doświadczonego urzędnika gospod.
samotnego z dłuższą praktyką pod dyspozycję poszukuje się. — Oferty z odpisami świadectw i podaniem wymagań należy przesłać do Kurjera Poznańskiego pod dw 3745

Dziewczyna
dobrem gotowaniem od 1. 6. potrzebna. Restauracja, Ratuszowa 27/28. rw 5952

Krawcowa
na płaszcze i suknie jako kierowniczka szwalni od 1. 6. potrzebna. F. Trzcińska Wronki, Ul. Dworcowa. śrw 118

Naklejaczka
biegła do cholewek potrzebna zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 071

„Madeleine"
Poznań — Warszawa — Kraków Urodę kobiecą pielęgnuje doskonali, odświeża usuwa jej skazy i braki Instytut Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine" D-rowej Magdaleny Poznańskiej. Wszelkie zabiegi kosmetyczne na wysokim fachowym poziomie Usuwanie zmarszczek i wszelkich wad cery. Doraźne upiększania. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyciemnianie brwi. — manicure pedicure. Tamże sprzedaż doskonałych kremów, pudrów „Madeleine". Poznań Ratajczaka 29 telefon 54-37 zdw 62 681

KREM LIPOWY
NIEZBĘDNY NA PLAŻY
FALK
Pw 18 496-22368

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Roxy".
Niedziela, 29. 5. — „Niedojrzały owoc".
Poniedziałek, 30. 5. — „Niedojrzały owoc".

Teatr Nowy: Dziś — „Wesoły wspólnik" z Antonim Fertnerem.
Niedziela, 29. 5. — „Wesoły wspólnik" z Antonim Fertnerem.
Poniedziałek, 30. 5. — „Wesoły wspólnik" z Antonim Fertnerem.
Wtorek, 31. 5. — „Wesoły wspólnik" z Antonim Fertnerem.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Plajta firmy Cohn".
Aurora: „Człowiek morza" i „Zbrodnia w Japonji".
Colosseum: „Mąż-kochanek".
Corso: „Zbłąkana młodość" i „Miłość Cowboya"
Metropolis: „Primabalerina".
Muza: „Saramouche".
Odeon: „Alraune".
Orzeł: „Fatalna pomyłka" i „Kapitan Lasch"
Renaissance: Złota młodzież oraz „Genjusz to ja".
Roxy: „Ty, Ty moje marzenie".
Sfinks: „Szukaj kobiety" oraz „W mocy ludożerców".
Słońce: „Sierżant X".
Tęcza: „Rinaldo Rinaldini".
Wilsona: „Syn białych gór".

Humor zagraniczny

Prelegent: — Ten, który ustępuje, gdy nie ma słuszności, jest mędrcem, ale ten, który ustępuje mając słuszność...
Głos na sali: — Jest żonatym.
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na czerwiec 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00 w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego drobne" do godz 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz 10: większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.